

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΒ'.
Τῆς 25 Ἀπριλίου 1911.

Ὄρα 5. 20' μ. μ. ἀναγνωσθέντος τοῦ καταλόγου ἡ Βουλὴ εὐρίθη ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 185 βουλευτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ προκτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινῶ τὰ ἑξῆς: 1) Οἱ κάτοικοι Ἀμαλιάδος ζητοῦσιν ὅπως κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἡ Προνομιούχος. 2) Ὁ λαὸς τοῦ α' Ἁγίου Βασιλείου Πατρῶν ζητεῖ ὅπως κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἡ Προνομιούχος. 3) Οἱ ἐκρίζωντες σταριδαμπέλους ἐκ Φιλιατρῶν διαμαρτύρονται διότι ὁ Ταμίης ἀναγγέλλει δημόσιον διὰ δόσεις πληρωθείσας. 4) Οἱ κάτοικοι Καλαφατιῶν τῆς Κερκύρας ἐξαιτοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν τῆς ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Ζαβιτσιάνου ὑποβληθείσης προτάσεως νόμου. 5) Ὁ ἐκ Κερκύρας δημοσιογράφος Α. Πολίτης διαμαρτύρεται διότι δὲν υετεβιάσθη τηλεγράφημα τοῦ πρὸς τὴν «Ἑσπερινήν». 6) Οἱ κάτοικοι Ἀγ. Ἀθανασίου δήμου Ἰστωνίων ἐξαιτοῦνται τὴν ψήφισιν τοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Ζαβιτσιάνου. 7) Κτηματῆαι τοῦ δήμου Ἡλίδος ζητοῦσιν ὅπως μὴ κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἡ Προνομιούχος. 8) κάτοικοι Καλαμῶν συγχαιροῦσιν Κυβερνήσει διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐπιβολὴν τοῦ κράτους τῶν νόμων καὶ ἐπικυροῦσιν τὸ μέχρι τοῦδε ἀνορθωτικόν της ἔργον. 9) Ὁ Π. Μαντζῶρος καταγγέλλει τὸν πρῶην διευθυντὴν τοῦ ταχ. γραφείου Σαγαείων. 10) Οἱ κάτοικοι Βονίτης ζητοῦσι μετὰθεσιν βοηθοῦ εἰς τὸ τηλεγραφεῖον. 11) Οἱ Μ. Καλαχιάνης, Β. Πουλάκης καὶ Β. Τσαρπαλῆς κατάδικοι Γυθείου ζητοῦσι Β. χάριν. 12) Οἱ κάτοικοι Κουραμάδων τῆς Κερκύρας ζητοῦσιν ἐπιψήφισιν Ζαβιτσιανικοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου. 13) Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Μεσαριάς τοῦ δήμου Ἰστωνίων ἐξαιτοῦνται ἐπιψήφισιν τοῦ Ζαβιτσιανικοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου. 14) Οἱ κάτοικοι Μπενιτσῶν ζητοῦσιν ἐπιψήφισιν τοῦ Ζαβιτσιανικοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου. 15) Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Λαρίσης ζητεῖ διόρθωσιν τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τοῦ Ἐφετείου. 16) Οἱ κάτοικοι Ἀρχαίων Ὀλυμπίων διαμαρτύρονται διότι ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἐξ ἰδιοτελείας δὲν ἐγκρίνει τὸ σχεδιάγραμμα τοῦ μηχανικοῦ κ. Χέλμη.

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίον Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ἐπ' αὐτῆς λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Ν. Βάργθης** ζητεῖ ὅπως προταχθῆ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐκκαθαρισθέντων ἀξιωματικῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Παρακαλεῖ ὅπως συνεχισθῆ ἐπὶ δίωρον ἐτι ἡ συζήτησις περὶ Ἐνικίας, μεθ' ὃ νὰ συζητηθῆ ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Κουλουμβάκη.

Η. Καραπάνος. Λέγει ὅτι ἡ ἐπερώτησις του ἐγγρα-

φείσκα πρό δύο μηνῶν δὲν ἦλθεν ἀκόμη εἰς συζήτησιν.

Ν. Σπράτος. Προτείνει ὅπως κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου ἢ Βουλῆ συνεδριάξῃ καὶ τὴν πρῶταν, οὕτως ὥστε τὴν μὲν πρῶταν νὰ γίνεταί ἢ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν συζήτησις μετὰ μεσημβρίαν δὲ ἢ ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων.

Χ. Βοζίκης. Παρατηρεῖ ὅτι μὲ τὸν νέον Κανονισμόν ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἐλεγχος σχεδὸν κατηργήθη, τάσσεται δὲ μὲ τὴν γνώμην τοῦ κ. **Ν. Σπράτου** ὅπως ἢ Βουλῆ συνεδριάξῃ καὶ τὴν πρῶταν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐλέγχου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Ν. Βάρθη, ὡς μὴ ὑποστηριζομένη ὑπὸ 10 βουλευτῶν ἀπορρίπτεται μεθ' ὃ ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ἂν ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ν. Σπράτου.

Ἡ Βουλὴ ἀποδέχεται ταύτην.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινῶν ὅτι ἢ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τὴν ἐκθεσὶν τῆς διὰ τὰ ἄρθρα ἀπὸ 78 μέχρις 86.

Α. Βαβυλόπουλος. Ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ ἐγγράφου ἀπαντήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας εἰς ἐπερωτήσιν του ἀφορῶσαν τὴν συγχώνευσιν μονῶν τινῶν τῆς Καρδίτσας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Παιδείας). Δίδει σχετικὰς ἐξηγήσεις.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἴτα εἰς τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Παναγιευρατικοῦ Συλλόγου «Πρόδοξ» ὅπως κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἢ «Προνομιοῦχος».

Η. Πολυχρονιάδης. Λέγει ὅτι ἢ ἐσχάτη ἀπελπισία ἤγαγε καὶ τὴν Βουλὴν καὶ τοὺς σταφιδικοὺς πληθυσμοὺς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῶσι τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἐνιαίας. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς αὕτη ἐφρόντισε καὶ κητόρθωσε μάλιστα νὰ ἔχη αὕτη μὲν μόνον δικαιώματα, οἱ δὲ σταφιδοκτῆμονες μόνον ὑποχρεώσεις. Ἀναφέρει ἀκολούθως σειρὰν γεγονότων μαρτυρούντων τὴν ἐκ μέρους τῆς Ἐταιρείας καταστρατήγησιν τῆς συμβάσεως.

Γ. Νοταφᾶς. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι καταχρήσεις γινόμεναι κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1908 καθ' ὃν χρόνον μετεφέρετο σταφίς τῆς Ἐταιρείας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ κ. Παναγούλη ἐν Πάτραις πρὸς καθαρισμόν. Ὑποθέτω ὅτι δὲν θ' ἀγνοῆτε ταύτας.

Ὁ κ. **Πολυχρονιάδης** ἐξακολουθῶν κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς συστάσεως κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἣτις νὰ περιέλθῃ τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις. Ἀντικρούει εἴτα τὸν κ. Βουρλούμην ἰσχυρισθέντα ὅτι ἐνεκα τῆς διαφημίσεως ἠυξήθη ἢ κατανάλωσις καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἢ αὔξησις αὕτη δὲν εἶνε πραγματικὴ ἀλλὰ μόνον τεχνητὴ. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου νὰ προβῇ εἰς

τὴν ἔκπτωσιν τῆς Ἐνιαίας, ἀφοῦ μάλιστα σήμερον ὑπάρχουσιν εὐνοϊκώτεροι συνθήκαι, διότι οὔτε ἀπόθεμα ὑπάρχει καὶ ἢ ἐσοδεῖα Καλλιφορνιαῆς σταφίδος ἐμειώθη.

Ι. Κάβουρας. Τονίζει τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος καὶ λέγει ὅτι μετὰ προσοχῆς δέον ἢ Βουλῆ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν συζήτησιν, διότι δυνατόν, αἰρουμένων τῶν παρεξηγήσεων, νὰ ἐπέλθῃ συμβιβασμὸς προστατεύων καὶ τῶν παραγωγῶν καὶ τῆς Ἐταιρείας τὰ συμφέροντα. Ἐξακολουθῶν λέγει :

» Ἐξεδόθησαν δελτία χωρὶς νὰ εἰσαχθῆ σταφιδόκαρπος. Συνέβη καὶ ἐφέτος τοῦτο. Εἰς τὰς Μεσσηνιακὰς ἀποθήκας ἐνῶ εἶχεν εἰσαχθῆ 2.000.000 λ. σταφιδόκαρπος ἐξεδόθησαν δελτία 16.000.000 κλπ. 18.000.000 εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Μεσσηνιακῆς κρατήσεως εἶχον εἰσαχθῆ κατὰ τὸ Δελτίον αὐτῆς τῆς Ἐταιρείας—σημειοῦται ἐν αὐτῷ εἰσαγωγὴ 89.000.000. Δὲν πρόκειται δὲ περὶ μεταφορᾶς δελτίων, ἀλλὰ περὶ ἐκδόσεως νέων δελτίων. Διὰ παρακράτησιν μόνον Μεσσηνιακὴ σταφίς χρησιμεύει. Καὶ ἀφοῦ ἢ τιμὴ ἦτον ἀνωτέρα τοῦ κατωτέρου ὀρίου, οὐδεὶς ἐσκέπτετο νὰ εἰσαγάγῃ τὸν καρπὸν του εἰς τὰς ἀποθήκας.

Δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης, οὔτε ὑπονοῶν, ἢ Ἐταιρεία ἐὰν ὑπάλληλοι αὐτῆς προβαίνουσιν εἰς τὰς καταχρήσεις. Καὶ τίς δύναται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οἱ καταχρασταὶ ὑπάλληλοι δὲν εὐρίσκονται ἐν τῷ κέντρῳ ; Τὸ βούλευμα, ὅπερ ἔψεξεν ὁ κ. Βουρλούμης, δὲν εἶνε βεβαίως ἀποχρώντως δικαιολογημένον, ἀλλὰ ὑπάρχει πληθὺς ἄλλων σχετικῶν μαρτυριῶν ἐναντίον τῆς Ἐταιρείας, ἀδιαμφισβητήτων. Τὸ ὅτι δὲ δὲν ἐπώλησεν ἢ Ἐταιρεία ἐνεχυριασμένον σταφιδόκαρπον δὲν εἶνε ὑπὲρ αὐτῆς, δὲν τὸν ἐπώλησεν διότι αἱ τιμαὶ ἦσαν μικρότεραι τοῦ κατωτάτου ὀρίου τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τῆς συμβάσεως, δὲν εἶρε 130 δραχμὰς διὰ νὰ τὸν πωλήσῃ.

Τὰ ἐνέχυρα, τὰ 40.000.000, ἔμειναν εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Ἐταιρείας, μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως μετεφέρθησαν ὡς ἐνέχυρον τῆς νέας ἐσοδείας. Αὐτὰ εἶνε παράβασις. Ἡ Ἐταιρεία πάντοτε ἠρνήθη νὰ ἀγοράξῃ τὸν Μεσσηνιακὸν σταφιδόκαρπον ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ σταφιδικοῦ ἔτους, ἠρνήθη μεροληπτικῶς, ὑπὸ διαφόρους προφάσεις, ὥστε ν' ἀναγκάξῃ τοὺς παραγωγοὺς νὰ πωλῶσι τοῦτον εἰς ὄριον κατώτερον τοῦ ὀριζομένου παρὰ τῆς συμβάσεως.

Καταγγέλεται πρὸς τούτοις, ἀλλὰ ἀδύνατον νὰ βεβαιωθῆ, ὅτι ἐξάγεται κρύφα σταφιδόκαρπος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐμπορίαν. Αἱ κατὰ καιροὺς ἀξιοποιναὶ πράξεις τῆς Ἐταιρείας εἶνε ἀναπόδεικτοι δυστυχῶς, δύνανται νὰ θεωρῶνται ὡς παραγεγραμμένα, μόνον τεκμήρια ὑπάρχουν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς εἰς τὰ Ὑπουργεῖα κλπ. Ἡ δὲ ὑποβληθεῖσα παρ' ἐμοῦ πρό τινος πρότασις διὰ τὴν Ἐνιαίαν, δὲν ἐνεῖχε οὐδένα φόνον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Θεωρῶ δὲ ὅτι δύο τινὰ κυρίως πρέπει νὰ γίνουσι. Νὰ ὑποχρεωθῆ ἢ

Ἐταιρία νὰ δεχθῆ τὸ βον ἄρθρον τῆς συμβάσεως τοῦ 1906, ὅπερ ἀπητήθη τότε παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ μὴ τὸ δεχθῆ αὕτη. Νὰ συστηθῆ εἰδικὸν σταφιδικὸν τμήμα ἐν τῷ Ὑπουργείῳ πρὸς ἐπίβλεψιν τῆς Ἐταιρίας.

Διακόπτεται, συμφώνου ὄντος καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἡ συζήτησις διὰ τὴν ἀμίσως ἐπομένην συνεδρίασιν Κυβερνητικοῦ ἐλέγχου, συμπληρωθέντος καὶ τοῦ διώρου.

Ε. Κουλουβάκης. (ἐπὶ τῆς 170 ἐπερωτήσεως).

Ἐπὶ 3 θεμάτων θὰ ὁμιλήσω, ἅτινα θεωρῶ σπουδαιότατα καὶ ἀναγράφονται ἐν τῇ ἐπερωτήσῃ.

Πρῶτον : Ὁ κ. Ὑπουργὸς κατώρῃσε, διὰ τῆς ἰκανότητός του, νὰ διευθύνῃ τὸ πρῶτον δικηγορικὸν γραφεῖον τῆς χώρας, μέγα συντελεστήν καὶ κέντρον κοινωνικῶν συμφερόντων. Ὅταν ἐκλήθη νὰ ἀναλάβῃ Ὑπουργεῖον, εὐρέθη βεβαίως πρὸ διλήμματος. Εἶπεν ὡς Ὑπουργὸς ἔνταῦθα «ἀτεγκτος εἶνε ὁ νόμος». Ἀλλὰ δὲν εἶνε καὶ ὅτε ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης γίνεται ἐργολάβος δικῶν; Ἀφοῦ γενόμενος Ὑπουργὸς διετήρησε καὶ διευθύνει τὸ δικηγορικὸν του γραφεῖον, ὡς εἶνε πασίγνωστον; Καὶ λειτουργεῖ διὰ τῶν αὐτῶν, δι' ὧν καὶ πρότερον, βοηθῶν; Σπουδαιότατον εἶνε ἡ πίστις τῶν πολιτῶν ὅτι τηροῦνται οἱ νόμοι, ἢ αὕτη ἡ ἀκρωςβεστάτη τήρησις τῶν νόμων. Δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ὑπόθεσις δικηγορικῆ ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Ὑπουργὸν καὶ διεξαχθεῖσα παρ' αὐτοῦ ὡς δικηγόρου δὲν δὲν θὰ παρίσταται εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ κόσμου ὅτι ἔσχε τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον ἐπιηρασμὸν ἐκ τοῦ ἀξιώματος;

Δεύτερον. Περιέλαβεν εἰς τὰς Ἐπιτροπείας πρὸς σύνταξιν σχεδίων τῶν δικαστικῶν κωδίκων πρόσωπον, τὸν κ. Γιωτόπουλον, περὶ ὃ ἠσχολήθη καὶ ἄλλοτε, συναναμινῶν ἐν ἐπιστημονικῷ συγγραμμάτι τοῦ ζητήματα εὐθύνης μεθ' ἑωρῆς μεταφυσικὰς ἀφρημένας καὶ καταδεδικασμένας. (Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ βιβλίου ἀναγινώσκει ὁ ὁμιλῶν κ. βουλευτῆς). Τὸν κ. Παπούλιαν, σπουδάσαντα ἄριστα ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλὰ μὴ ἀσχοληθέντα οὐδ' ἅπαξ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τὸν κ. Πετμεζᾶν, Ἀραβαντινὸν καὶ λοιπούς, οὓς ἐνθυμεῖται ἡ Βουλὴ παραιτηθέντας ἐν πληθούσῃ συνεδρίασει αὐτῆς. Διωρίσθησαν οὗτοι ἐρωτηθέντες ἢ οὐ; Ἐὰν τὸ πρῶτον, δὲν θὰ ἀνεμινύομην, εἶνε ζήτημα διὰ τὸ ὅποιον δύναται νὰ ζητηθῆ λόγος ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν κοινωνίαν. Ἐὰν ὄχι, τότε δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θίγεται ἡ Βουλὴ καὶ ἐπιβάλλεται εἰς αὐτοὺς νὰ παραιτηθῶσιν αὐθις. Ἀλλὰ τότε τί γίνεται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης;

Ἐξακολουθῶν, ἀναφέρει μετ' ὀνομάτων καὶ λεπτομερειῶν, διαφόρους διορισμούς, οὓς θεωρεῖ ὡς γενομένους παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑπὸ πνεῦμα κομματικότητος, ἀσχέτως πρὸς τὴν ἐπάκειαν τῶν προσώπων.

Ν. Δημητράκοπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης).

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀπαντήσω εἰμὴ ξηρῶς καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν εὐκαιρίαν. Δὲν δικηγορῶ οὔτε ἀμέσως, οὔτε ἐμμέσως, ἀφότου ἐγενόμην Ὑπουργός, δὲν διέλυσα τὸ Γραφεῖον, ἀλλὰ τὸ παρέδωκα, ὡς εἶχεν, εἰς τοὺς ἀπὸ μικρῶν ἐτῶν συνεργάτας μου, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἐπιστρέψωσι τὴν δικηγορίαν εἰς πάντα τέως πελάτην μου ὅστις δὲν ἤθελεν ἀρκεσθῆ εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν υπεράσπισίν του παρ' αὐτῶν. Οὐδὲν πλέον ἠδυνάμην νὰ πράξω, ὡς οὐδὲν πλέον θὰ ἐπραττεν καὶ ὁ μὴ μέλλων νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν δικηγορικὸν βίον. Ἐπρεπε νὰ καύσω τὰς δικηγορίας, δικηγορίας πολιτικῶν ὑποθέσεων σπουδαιοτάτων—διότι ποινικὰς ὑποθέσεις μόνον μίαν ἢ δύο κατ' ἔτος, ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος ἀνελάμβανε τὸ Γραφεῖόν μου;» Εἰσέρχεται κατόπιν ὁ κ. Ὑπουργός εἰς λεπτομερείας τῆς ὁμιλίας τοῦ προκλήσαντος πρὸς ἀναίρεσιν αὐτῶν καὶ ἐξακολουθεῖ: Δὲν δύναμαι βεβαίως ἤδη νὰ βοηθῶ τοὺς βοηθοὺς μου—διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοῇ ἄλλο τι, ὅταν ἐπιμένῃ ὁ ἐπικριτῆς, ὅτι διευθύνω ἀκόμη τὸ δικηγορικὸν μου γραφεῖον. Ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔμεινε κενός, ἀφότου ἐγενόμην Ὑπουργός, οὔτε νὰ χαιρετήσω καὶ τοὺς τέως βοηθοὺς μου. Ἐκτός ἐὰν ἐννοῇ ὅτι ἀνασυνίστησα ἤδη τὸ γραφεῖόν μου. Ἐν τούτοις τὸ γραφεῖόν τοῦτο εἶχε 10 δικηγόρους βοηθοὺς πρῖν, οἵτινες μόλις ἐπήρουν, ἤδη ἔμειναν 4 μόνον, λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεώς μου. Ἐγὼ δὲν ἐθεώρουν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐπάκειαν καὶ τὸ ὄρθον τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν δικηγορικὴν, ἀλλὰ ἀσυμβίβαστον ὑπὸ ἔποψιν οὐσίας ὑπὸ ἔποψιν ἐπαρκείας.

Ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν Ἐπιτροπειῶν, ὁ ὁμιλήσας κ. βουλευτῆς φρονῶ ὅτι δὲν παρεκκολληθεῖ τὴν πραγματικὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν, τὸ δὲ πραχθὲν παρ' αὐτοῦ, ἢ ἀνάγνωσις ἀποσπασμάτων εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε ἐξ ἐπιστημονικοῦ συγγραμματος δὲν εἶνε οὐδόπως δίκαιον. Ἐν τῷ συγγραμμάτι ἐκείνῳ ἀναπτύσσονται θεωρίαι, ἃς προϋοθέτησαν καὶ ἀνέπτυξαν μεγάλοι καὶ σπουδαιότατοι ἐπιστήμονες. Διῶρισα εἰς τὰς ἐπιτροπὰς πρόσωπα, μετὰ τῶν ὁποίων οὐτεχνερισμὸν ἀντήλλασσον, ἀλλὰ τὰ διῶρισα διότι τὰ ἐθεώρουν χρησιμώτατα εἰς τὸ ἔργον.

Ὡς πρὸς τοὺς ἀναφερθέντας παρὰ τοῦ κ. βουλευτοῦ διορισμοὺς ὑπαλλήλων, καίτοι ἀνεγνώρισεν οὗτος τοὺς διορισθέντας ὡς ἐπαρκεστάτους, δὲν μὰς εἶπεν ὅμως ἐν, τὸ κυριώτατον, ἂν ἔπαυσα ἀμίσως ἢ ἐμμέσως καὶ ἕνα ἔστω ὑπάλληλον ἐπαρκῆ διὰ τὸν ἀντικαταστήσω μετ' ἄλλον. Ὑπάρχει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης κινούμενον προσωπικόν, ὑπάρχουν θέσεις ἀπολύτως ἐξαρκώμεναι ἀπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, καὶ ὅμως οὐδένα ἐξ ὧν εἶρον κατέχοντας αὐτὰς ἀπέλυσα καὶ ἀντικατέστησα μετ' ἄλλον. Ἐκρίνα δὲ πάντοτε ἐπιεικῶς ὑπηρεσιακὰ τινῶν ἐξ αὐτῶν παραπτώματα. Ὁ δὲ πρῶην ὑπηρετῆς μου, καὶ οὐχὶ καὶ ἤδη ἀντικατέστησεν ἄλ-

λον ὡς ἀκολουθός μου, οὐχὶ ὡς κλητὴρ τοῦ Ὑπουργείου, καὶ μόνον ὅταν λόγῳ οἰκογενειακοῦ δυστυχήματος ἀπεσύρθη ὁ προϋπάρχων. Φρονῶ, κύριοι βουλευταί, ὅτι καὶ ὁ δημόσιος καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ πολιτευομένου πρέπει νὰ ὑπόκεινται ὑπὸ ἔλεγχον. Καὶ διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν κ. ἐκ Λακωνίας βουλευτὴν νὰ ἐξακολουθήσῃ, τὰς ἐρεῦνας του ἐπ' ἐμοῦ, διὰ νὰ λαμβάνω ἀφορμὴν νὰ παρέχω διαφώτισιν.

Προέδρος. Ζητησάντων τὸν λόγον κατὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Κουλουμβάκη καὶ ἄλλων ἐκ τῶν κ. κ. βουλευτῶν, ἡ συζήτησις γενικεύεται.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις τὴν 9 καὶ 20'.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὁρα 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπιεῖσα συνεδρίασις.

Π. Ἀριθαντινός. Βεβαίως ὅτι οὐδέποτε ἐνήργησεν ἡ ἔδωκεν ἐντολὴν ὅπως ἐνεργηθῆ ἔγγραφὴ ὑποθέσεως εἰς τὸ πινάκιον τοῦ Δικαστηρίου μετὰ τὸ ὄνομά του καὶ ἐν παρενθέσει τὸ ὄνομα τοῦ κ. Ν. Δημητρακοπούλου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρὸ καιροῦ γενομένην παραιτήσιν του ἀπὸ μέλους τῶν Ἐπιτροπειῶν τοῦτο ἔπραξε τότε ἵνα μὴ συντελέσῃ εἰς ἐπίθεσιν, ἣτις εἶχε χαρακτῆρα ἀντιπολιτευτικὸν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Θεωρεῖ ἀκολουθῶς ἐξυβριστικὸν διὰ τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ὅτι καὶ μόνον ὁ ἔχων ἐγκέφαλον πτηνοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ ἐπισημείωσις τοῦ ὀνόματός του εἰς τὸ πινάκιον θὰ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ καὶ οὐδένα ἔχει σκοπὸν.

Ν. Δημητρακόπουλος. Οὐδέποτε ἐγὼ ὑπενόησα τοιοῦτό τι.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον οἱ εἰσηγηταὶ ὀρίζονται ἐκ τῶν προτέρων ἐκ τοῦ πινακίου. Ἄν δ' ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἐπιπλοήματα γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶχεν ὡς βοηθούς του τὸν υἱὸν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἄρειου Πάγου καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Προέδρου τῶν Ἐρετῶν.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές. Οὐδέποτε ἔσχον αὐτοὺς βοηθούς.

Κ. Δεμερτζής. Θεωρεῖ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐπιτροπείας καθήκον του, εἶτα δ' ἀναφέρει διὰ μακρῶν τὰ τῆς περὶ ἧς ἡ συζήτησις ὑποθέσεως τοῦ Ἄρειου Πάγου καὶ λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔδει νὰ καλέσῃ εἰς ἀπολογία τὸν Ἀρειοπαγίτην Μουτσόπουλον βεβαιώσαντα ὅτι συνεδίετο στενωτάτα μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀντιδίκου ἀλλὰ μὴ θεωρήσαντα τοῦτο κώλυμα.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν ὑπέπεσεν εἰς παράπτωμά τι ἵνα τὸν καλέσω εἰς ἀπολογία, ἄλλως τε τὰ ζητήματα τῆς ἐξαιρέσεως κρίνον-

ται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ὁ δὲ Ὑπουργός, παρεμβάινων εἰς ταῦτα, παραβαίνει τὸ καθήκον του.

Ὁ κ. **Κ. Δεμερτζής** ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ἀπεστάλη εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἔγγραφον ὅπως ἐπισπυεσθῆ ἡ διάσεισις τῆς ὑποθέσεως.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Τοῦτο εἶνε ἀνακριβέστατον, διότι τοιοῦτο ἔγγραφον δὲν ἐστάλη. Θὰ ἦμην δὲ ἀνάξιος ἐμαυτοῦ ἴαν, προκειμένου περὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως ἢ περὶ οἰουδήποτε ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου δὲν ἔπραττον τὸ αὐτὸ ὅπερ πράττω διὰ πάντα πολίτην.

Κ. Δεμερτζής τελευτῶν λέγει ὅτι καὶ ἂν τὸ δικηγορικὸν γραφεῖον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διελύθη ἐν τῇ κοινῇ ὅμως γνώμῃ ὑπάρχει ἡ πεποίθησις περὶ τοῦ ἐπιπλοήματος, εἰς τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἔπρεπε νὰ στραφῆ ἡ προσοχὴ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου.

Ἰατροπόπουλος. Ἄδικος πολεμικὴ ἐξεδηλώθη ἀπ' ἀρχῆς κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, διαφοροτρόπως. Τὰ νομοσχεδία του ἐπεκρίθησαν, ἐδημιουργήθη κατ' αὐτῶν συστηματικὴ ἀντίδρασις, πρὶν ἢ μελετηθῶσι. Καὶ ἐν τούτοις, ἐκ τῆς μικρᾶς πείρας τῆς ἐφαρμογῆς τῶν γενομένων ἐξ αὐτῶν νόμων, ἀπεδείχθη ὅτι τὰ μέτρα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶνε τὰ μόνον δι' ὧν θὰ κατασταλῆ τὸ ἀδίκημα. Ἦδη ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ δικηγορικοῦ Ἀρχείου του, ὅχι τοῦ Δικηγορικοῦ Γραφείου του. Ἐπρεπε, κατ' αὐτούς, νὰ ἐμπρήσῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ Ἀρχείου του. Ἐπρεπε νὰ ἀπελάσῃ διὰ μαστίγιον τοὺς πελάτας του. Ἐπρεπε νὰ μετοικήσῃ! Ἐν τούτοις ἀπ' ἀρχῆς, μόλις ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον, ἐγένετο παγκοίνως γνωστόν ὅτι ἔπαυσεν ἀναυγινύμενος εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, εἰς τὴν δικηγορίαν. Τί ἄλλο ἔπρεπε νὰ γίνῃ; Ποῖον δὲ συγκεκριμένον γεγονός φέρουν κατ' αὐτοῦ οἱ ἐπικρίνοντες; Οὐδέν.

Ὡς πρὸς τοὺς διορισμοὺς δὲ συμπατριωτῶν του, ἡ καὶ συγγενῶν του ἔστω, ἐφόσον οὐδὲν δύναται νὰ κατηγορηθῆ καθ' οἰουδήποτε ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ ἢ ἀκαταλληλότητι, ἡ κατηγορία δὲν εἶνε ἀξία ἀπαντησεως καὶ προσοχῆς.

Ε. Κουλουμβάκης. Ζητεῖ τὴν κατάθεσιν διαφορῶν σχετικῶν πρὸς τὸ θέμα ἐγγράφων καὶ ἐξακολουθεῖ λέγων, «Ὁ κ. Ὑπουργός, ὑπεραπολογούμενος ἑαυτοῦ, κατηγοροῦσεν ὑμᾶς ὡς μὴ παρακολουθοῦντας τὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν. Εἰς τὴν ἐγώιστικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν προήλθεν ἐκ τῶν ἀφθόνως μέχρι τοῦδε ὑψωθέντων ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπαίνων ὡς νομικῆς κορυφῆς ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ ἐπιμένω ὅτι ὁ διορισθεὶς μέλος τῆς Ἐπιτροπείας κ. Παπούλιας οὐδὲν ἐξαιρετικὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, εἰμὴ ὅτι διήνυσεν ἄριστα ἐν Εὐρώπῃ τὰς σπουδὰς του, Διῶρισε τὰ αὐτὰ πρόσωπα εἰς τὰς Ἐπιτροπείας, ἅτινα εἶχον παραιτηθῆ ἐν τῇ Βουλῇ ὑπὸ τὴν ἐπίνευ-

σιν αὐτῆς. Εἶπε—καὶ εἶπον καὶ οἱ συνήγοροί του—ὅτι ἀφοῦ διώρισεν ὑπαλλήλους ἔχοντας τὰ προσόντα καλῶς ἐπραξεν, ἔστω καὶ ἂν ἦσαν ὅλοι συμπατριῶταί του. Ἀλλὰ δὲν δημιουργεῖται οὕτω φυτώριον κομματισμοῦ, ἀτομικῆς κομματικῆς ἐνισχύσεως ;

Ι. Τσίγκόλης. Ὁ ζῆλος πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν πελατῶν ἡμῶν παρασύρει πολλάκις ἡμᾶς τοὺς δικηγόρους εἰς τὸ νὰ βλέπωμεν φανταστικούς κινδύνους καὶ νὰ ὑποβάλωμεν αἰτήσεις ἐξαίρέσεως δικαστῶν. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν ἔχομεν δικαίωμα δὲν φέρομεν τοὺς λόγους τούτους ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὅταν βεβαιῶνται τὸ ἀβάσιμον αὐτῶν καὶ δὴ δι' ἀποράσεως τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καὶ νὰ διασύρωμεν τὴν ὑπόληψιν ἀνωτάτων δικαστικῶν προσώπων, ὡς τοῦ Ἀρεοπαγίτου κ. Μητσοπούλου. γνωστοῦ διὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ. Ἀφοῦ ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε κάλυμα φιλίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πετραλάκου πατρός. ἐπερίττευσεν ἐντελῶς πᾶς ἔλεγχος ἐνταῦθα.

Ι. Λαγοπάτης. Χαρακτηρίζει ὡς μικρολογίας τὰς ἐναντίον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιθέσεις.

Ι. Κασίμης. Λέγει ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς ἐναντίον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἐπιθέσεως θὰ εἶνε νὰ διασεισθῇ ἢ ἐκ τοῦ παρελθόντος ἀδιάσειστος μείνασα ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις πίστις τοῦ κόσμου πρὸς τὴν Δικαιοσύνην, σκοπὸς δὲ αὐτῆς ἦν ἡ κατάρριψις τῆς ὑπεροχῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Κ. Δεμερτζής. Δίδει διασάφησιν ἐπὶ τῶν λόγων καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς προηγηθείσης ὀμιλίας του, λέγων ὅτι σκοπὸς καὶ λόγος αὐτῆς δὲν ἦν προσωπικὴ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Λέγει ὅτι, μετὰ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὴν ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχε παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἢ ἀνάπτυξις τῆς ἐπερωτήσεως παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Λακωνίας κ. Κουλουμβάκη, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὀμιλήσῃ καὶ οὗτος ἐπ' αὐτῆς. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐξαίρέσεως τοῦ κ. Μητσοπούλου, ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι, μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς περὶ αὐτῆς ἐνστάσεως, δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀναμιχθῇ ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. Πρόεδρος κηρύσσει περαιωμένην τὴν συζήτησιν καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ τὴν 1ην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν.

Γ' α'

78

32
(58+79)
80, 112
18

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.

Τῆς 26 Ἀπριλίου 1911. Τελος

Ἔρρ 4.35' περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου ἢ Βουλὴ εὐρέθη ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 186 βουλευτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεῖ τὰ ἑξῆς. 1) Ὁ ἐκ Πατρῶν σταφιδέμπορος Κ. Τσερώνης καταγγέλλει διαφόρους παρανομίας τῆς «Ἐνιαίας». 2) Ὁ Παναιγείρατικός σύλλογος πληροφορεῖ τὴν Βουλὴν ὅτι τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Βουρλούμη ἐν τῇ Βουλῇ ὅτι ἔχομεν ἐλλάτῳσιν τῆς παραγωγῆς δὲν εἶνε ὀρθόν, διότι τούναντίον ἔχομεν πληθώραν αὐτῆς. 3) Ἱερεῖς τοῦ δήμου Ἀπεραντίων ζητοῦσι τροποποίησιν τοῦ περὶ ἐνοριῶν Νόμου, ἀναλαμβάνοντος τοῦ Δημοσίου ἢ Ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου τὴν πληρωμὴν τῶν ἱερέων. 4) Οἱ κάτοικοι Μαλημῶν τῆς Κερκύρας ἐξαιτοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Ζαβιτσιανικοῦ ἀγροτικοῦ νομοσχεδίου. 5) Ἡ Ἀλεξάνδρα χήρα Πετροσίνα πρόσφυξ ἐν Κερκύρᾳ ἰκετενεῖ ὅπως αὐξήθῃ ἢ ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐλαττωθεῖσα ἐπιχορήγησις τῆς ἐξ 27 δρ. εἰς 18. 6) Διάφοροι κατάδικοι Παλαιοῦ Στρατώνος ζητοῦσιν ἀπονομὴν χάριτος. 7) Ὁ ἐκ Βόλου Κυριάκος Πάγκαλος καταγγέλλει τὸ Πρωτοδικεῖον ὡς παρανομοῦν καὶ 8) Πολλοὶ κτηνοτρόφοι ἐξ Ἀστακοῦ διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ δημοσίου κατηγόρου, εἰσαγαγόντος τινὰς αὐτῶν εἰς δίκην καὶ καταδικασθέντας διότι ἔβασκον τὰ κτήνη των ἐν λειβαδίῳ Πορτόλου, ἐνῶ κατ' ἔθιμον ἐν Ἀστακῷ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρις Ὀκτωβρίου δὲν ὄφισταται λειβάδιον.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν

Πρῶτον ἀντικείμενον ἡμερησίας Διατάξεως. Συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ ΓΧΕΓ' (3663) νόμου.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης**, ὅστις ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου λέγων ὅτι τὸ Πλημμελειοδικεῖον εἶνε ἴσως τὸ σπουδαιότερον ποινικὸν Δικαστήριον, διότι τοῦτο συντελεῖ εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν καὶ εὐταξίαν. Ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου δικάζονται πολλάκις ἀδικήματα διαπραχθέντα πρὸ πέντε ἢ δέκα ἢ εἴκοσιν ἐτῶν διότι ἡ διεξαγωγὴ τῶν υποθέσεων εἶνε βραδεῖα ἢ διότι οἱ εἰσαγγελεῖς, ἐνδιαφερόμενοι ὑπὲρ ὀρισμένων κατηγορουμέ-

νων, κρατούσιν εκκρεμεῖς τὰς κατ' αὐτῶν δίκας καὶ διακόπτουσι ἐγκληματικῶς τὴν παραγραφὴν. Συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου ἐκφράζων τὴν γνώμην ὅτι δέον νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ τὰ κακουργήματα.

Χ. Βοζίκης. Διὰ τὰ κακουργήματα ὁ νόμος εἶχεν ὀρίσει παραγραφὴν μετὰ ἐπταετίαν ἀπὸ τῆς τελευταίας δικαστικῆς καταδιώξεως. Ἡ τακτικὴ ὅμως τῶν Δικαστηρίων παρημένηυσε τὸν νόμον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατόν νὰ παραγραφῇ ἕν κακούργημα πρὶν ἢ συμπληρωθῇ τριακονταετία. Εἶνε ἀνάγκη νὰ ὀρισθοῦν οἱ λόγοι τῆς διακοπῆς δι' ἰδιαιτέρας νομοθετικῆς προνοίας. Τελευτῶν τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως εἰς τὴν παραγραφὴν συμπεριλαμβάνωνται καὶ τὰ κακουργήματα, καθόσον δὲν φρονεῖ ὅτι, ὡς ὁ Εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπεστήριξε, θὰ ἐκλονίζετο ἡ δημοσία τάξις, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκληματικῶν εἶνε μέγας. Ζητεῖ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης προσαγάγῃ τὸν κατάλογον τοῦτον τῶν ἐγκληματικῶν.

Ίατροπούλος. Συμφωνεῖ ὅτι πρέπει σαφῶς νὰ ὀρισθοῦν οἱ λόγοι τῆς διακοπῆς ἵνα μὴ τὰ ἀδικήματα καθίστανται ἀείζωα καὶ προτείνει ὅπως εἰς τὴν παραγραφὴν περιλαμβάνωνται καὶ τὰ κακουργήματα.

Γόντικας. Ἡ συζήτησις εἶδει νὰ μὴ παρατείνηται ἐπὶ πολὺ ἀκριβῶς διὰ λόγους σκοπιμότητος, σκοπιμότης δὲ εἶνε ἡ ὅσον τὸ δυνατόν ταχυτέρα ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου. Ποιεῖται μόνην τὴν παρατήρησιν ὅτι εἰς τὰ πλημμελήματα καὶ πταίσματα πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ τὰ κακουργήματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) παρακαλεῖ ὅπως αἱ παρατηρήσεις τῶν κ. κ. Βουλευτῶν ἀναπτυχθῶσι κατὰ τὴν β' συζήτησιν τοῦ νομοσχεοῦ.

Σ. Δραγοῦνης. Ποιεῖται παρατηρήσεις τινὰς ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ λέγει ὅτι πρέπει νὰ συνταχθῇ τοῦτο κατὰ τρόπον ἐμφαίνοντα ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ μετὰ τοῦτο τοὺς ἐγγεγραμμένους ὅπως ὁμιλήσουσιν ἐκ τῶν κ. κ. Βουλευτῶν, οἵτινες παραιτοῦνται ὅπως ὁμιλήσουσιν κατὰ τὴν β' ἀνάγνωσιν.

Γίνεται δεκτὸν εἶτα τὸ νομοσχέδιον δι' ἀναστάσεως κατ' ἀρχὴν ἄρθρον καὶ σύνολον, εἰς α' συζήτησιν.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως κατ' ἀρχὴν ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ εἰς β' συζήτησιν νομοσχέδιον «περὶ τῆς ἐν τῷ Πολεμικῷ Ναυτικῷ ὑπηρεσίας ἀλλοδαπῶν ἀξιω-

ματικῶν καὶ βαθμοφόρων ἐν γένει ὡς καὶ εἰδικῶν προσώπων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **N. Χοριτάτος** καὶ **N. Πετροπουλάκης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΓΧΕΓ' νόμου. Θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Πρόεδρος. Συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου περὶ λειτουργίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος ἐξεταστικῶν τῶν πραγμάτων ἐπιτροπειῶν.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Πῶπ** ὅστις παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ὅπως τοῦτο διαμορφωθῇ κατὰ τὸν ἀρμόζοντα τρόπον, ὥστε νὰ ἐνισχύηται καὶ οὐχὶ νὰ ἐξαφανίζηται ὁ πολιτικὸς χαρακτὴρ τῶν ἐξεταστικῶν τῶν πραγμάτων ἐπιτροπειῶν.

Γ. Μπακόπουλος. Παρατηρεῖ ὅτι ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ἀπαντᾷ κωλύματα εἰς τὸ ἔργον τῆς διότι πρόσωπά τινα δὲν προσέρχονται ὅπως ἀνακριθῶσι. Παρακαλεῖ ὅπως ἀνορθωθῇ τὸ ἄτοπον διὰ τοῦ νομοσχεδίου, καθόσον οὐδαμῶς ἀναξιοπρεπὲς εἶνε νὰ προσέρχεται οἰοσδήποτε, καλούμενος, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἥτις ἀντιπροσωπεύει τὸ ἔθνος.

Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Παρακαλεῖ ὅπως οἱ προλαλήσαντες ὑποβάλωσιν ἐγγράφως τὰς τροπολογίας των, ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν γ' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις περαιωμένη.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν, ἄρθρον καὶ σύνολον εἰς β' συζήτησιν.

Πρόεδρος. Συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν νόμων ΓΚΖ' τοῦ 1906 καὶ ΓΦΜΘ' τοῦ 1910 περὶ ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

Τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **Θ. Κουτούπης.** Λέγει ὅτι διὰ τῆς συστάσεως τῶν διαφόρων ταμείων ἀυξάνονται ἀσκόπως αἱ δημόσιαι δαπάναι, ἐλέγχει τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὅπερ δὲν εἶνε παρὰ «Πρυτανεῖον», κατακρίνει δὲ τὸ νομοσχέδιον οὐ μόνον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν νέας ταμειακῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ εἰσαγωγὴ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀμύνης θὰ φέρῃ σύγχισιν. Ἀπορεῖ πῶς συνετάχθη τὸ νομοσχέδιον ἐπὶ τῇ

βάσει μιᾶς ἀπλῆς ἐκθέσεως ἐνὸς ἐλεγκτοῦ, συνιστᾷ δὲ ὅπως παραπεμφθῆ τοῦτο εἰς ἐπιτροπὴν.

Μηδενὸς ἑτέρου ζητήσαντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἢ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ὁ κ. Γ. Πωπιοεῖται τὴν παρατήρησιν ὅτι οἱ δημιουργούμενοι ὑπάλληλοι διὰ τὴν λογιστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ταμείου δὲν πρέπει νὰ εἶνε μόνιμοι.

Ε. Βενιζέλος (Ἵπουρ. Στρατ.). Λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶνε ἐπεῖγον, εἰσήχθη δ' ὅπως ἀρθῶσιν αἱ ἀνωμαλῖαι, αἵτινες παρατηρήθησαν ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Ἀμύνης καὶ αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἐκλίπουν ἢ διὰ τῆς προσλήψεως ἐιδικῶν ὑπαλλήλων ἐχόντων καὶ γνώσεις τραπεζικτικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ πρόσθετος δαπάνη διὰ τοὺς πολιτικούς τούτους ὑπαλλήλους δὲν ὑπερβαίνει τὰς 7,000 δρ., ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν κατάργησιν τῶν ἐιδικῶν ταμείων, περὶ ταύτης θὰ γίνῃ λόγος ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ 1912. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ λεχθὲν ὅτι μονιμοποιοῦνται οἱ ὑπάλληλοι, τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ γίνῃ ἡ συγχώνευσις, διότι ἡ μονιμότης δὲν προστατεύει τὸν ὑπάλληλον ὅταν καταργηθῇ ἡ θέσις.

Μετὰ τινὰς παρατηρήσεις τῶν κ.κ. Μπακοπούλου, Κουτούπη καὶ Κουλουμβάκη γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου εἰς α' συζήτησιν.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ δι' ἀναστάσεως τὰ ἄρθρα 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 καὶ 12 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου εἰς α' συζήτησιν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Μπακόπουλος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς λειτουργίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος ἐξεταστικῶν τοῦ Συντάγματος ἐπιτροπείων. Θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Πρόεδρος. Συζήτησις περὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος.

Τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **Ρακτιβάν**, ὅπως ἀναπτύξῃ τὴν εἰσηγητικὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἄρθρων 78 μέχρις 86.

Ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, λέγει, ἀπέκρουσε τὴν Κυβερνητικὴν πρότασιν περὶ παραστάσεως ἐν τῇ Βουλῇ τρίτων προσώπων πρὸς ἀνάπτυξιν ὑπουργικῶν νομοσχεδίων, ἔχουσα τὴν γνώμην ὅτι ὁ Ἵπουργὸς πρέπει νὰ κατέχῃ πάντα τὰ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ θέματα ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι θὰ ἐπῆρκει πρὸς τοῦτο ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 59. Ἀναπτύσ-

σει ἀκολούθως τὰς σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἐξιστορεῖ τὰ τῆς ἐξελιξέως αὐτοῦ παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαγοῦ, ἀναφέρει δὲ τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, δεόν ν' ἀνατεθῶσιν εἰς αὐτό ἦτοι, τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν προτάσεων νόμων, τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν κανονιστικῶν Διαταγμάτων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν καθαρῶς ἐκτελεστικῶν ἢ διοικητικῶν τοιούτων, τὰ καθήκοντά Διοικητικοῦ Δικαστηρίου, τὴν ἐκδίκασιν τῆς νομιμότητος τῶν πράξεων τῶν δημοσίων Ἀρχῶν, καὶ τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν. Τελευτῶν προσθέτει τινὰ σχετικῶς πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Μετὰ τοῦτο διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 8. 20' μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Τὴν 10ην καὶ 30' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς συζήτησιν τροπολογία τῶν 6 βουλευτῶν, τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν, εἰς τὸ 58ον ἄρθρον τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος Συντάγματος, ἧς τροπολογίας ἡ συζήτησις εἶχεν ἀναβληθῆ ὅπως συνδυασθῇ μετὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 78.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Μετὰ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτιθεμένην γνώμην, κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν κωλύει, ἵνα γένηται χρῆσις τῆς ἀδείας τῆς Βουλῆς καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ζητημάτων, σχετιζομένων πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπουργικὴν πρότασιν, γνώμην, τὴν ὁποίαν πλήρως ἀποδεχόμεθα οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Κυβέρνησιν βουλευταί, ἀποσύρομεν τὴν πρότασιν μας περὶ τῆς προσθήκης ταύτης καὶ ἀρκούμεθα εἰς τοῦτο.

Οὕτω ἀποσύρεται ἡ τροπολογία αὕτη παρὰ τῶν 6 βουλευτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν, ἔχουσα οὕτω :

«Οὐδεὶς ἄνευ ἀδείας τῆς Βουλῆς ἐμφανίζεται ἐνώπιον ταύτης διὰ νὰ ἀναφέρῃ τι ἢ μετὰσχῃ τῶν συζητήσεων».

Ἐρωτᾶται ἡ Βουλὴ παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ὅπως ἀποφινθῇ δι' ἀναστάσεως μὴ προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ τις ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐπὶ τῆς διαρρυθμίσεως παρὰ τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 80οῦ ἄρθρου τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος Συντάγματος.

Ἡ Βουλὴ ψηφίζει δι' ἀναστάσεως τὴν διαρρυθμίσιν, ἔχουσαν οὕτω καὶ τιθεμένην ὡς 80ον ἄρθρον τοῦ τροποποιουμένου Συντάγματος.

« Η Βουλή έχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῇ τοὺς Ἐπιτροπάρχους κατὰ τοὺς περὶ εὐθύνης τῶν Ἐπιτροπάρχων νόμους ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τούτῳ δικαστηρίου, ὅπερ προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, συγκροτεῖται ἐκ δώδεκα δικαστῶν, κληρουμένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἐξ ἀπάντων τῶν πρὸ τῆς κατηγορίας διωρισμένων Ἀρεοπαγιτῶν, Ἐφετῶν καὶ Προέδρων αὐτῶν, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ νόμῳ ὀριζόμενα ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ν' ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως ἐπὶ προτάσεως τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, περὶ διαγραφῆς τοῦ 81ου ἄρθρου τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος Συντάγματος.

Ἡ Βουλή δέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν πρότασιν.

Ἀποσύρεται ἡ τροπολογία τῶν 6 βουλευτῶν, τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 82 τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος Συντάγματος, ἔχουσα οὕτω :

« Ὁ Βασιλεὺς μόνον τῇ συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς δύναται νὰ ἀπονεύῃ χάριν εἰς Ἐπιτροπάρχον καταδικασθέντα κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, ἢ νὰ χορηγήσῃ εἰς τοῦτον ἀμνηστειάν ἐπὶ πολιτικῶν ἀδικημάτων ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ὅπως ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως ἐπὶ προτάσεως τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως τὸ 82ον ἄρθρον τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος Συντάγματος, διατηρούμενον ὡς ἔχει ἐν αὐτῷ, λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ 81ου.

Ἡ Βουλή δέχεται τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως.

Εἰσέρχεται ἡ Βουλή εἰς συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τοῦ 18 ἄρθρου τροπολογιῶν καὶ προσθηκῶν.

Ἀνακοινούνται ὅτι ὑπάρχουσι προσθήκαι καὶ προτάσεις τῶν βουλευτῶν κ. κ. Θεοδώριδου, Γεωργιάδου, Φουρίδου, Μείτάνη, ἐφ' ὧν ἔχει ἤδη ἀποφανθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος.

Ι. Φουρίδης (ἐπὶ τῆς προτάσεώς του). Ζητῶ νὰ μείνῃ ἡ θανατικὴ ποινὴ, ἀλλὰ τόσον σπανίως καὶ ἐξαιρετικῶς νὰ ἐφαρμόζεται, ὥστε νὰ φαίνεται ὡς νὰ μὴ ὑπάρχῃ. Διότι δὲν πληροῖ σωφρονιστικὸν σκοπὸν, οὔτε τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐν νόμῳ τάξεως. Ὑπάρχει καὶ ὁ λόγος τῆς φιλανθρωπίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς διακανονίσεως τοῦ ζητήματος νομοθετικῶς, ἀλλὰ, προκειμένου περὶ δικονομικῆς διατάξεως, δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ Συντάγματι.

(Ἀναρῶν εἶτα τοὺς λόγους οὓς προβάλλει ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἀπόρριψιν τῆς προτάσεώς του, ἐπιλέγει :)

Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις κατήργησε τὴν θανατικὴν ποινὴν καθ' ὃν χρόνον εἰς μέρη τῆς Νοτίου Ἰταλίας ἤματι καταπληκτικῶς ἡ ληστεία, δὲν μετενόησε δὲ διὰ τὰ ἀποτελέσματα, ὁμοίως δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα καὶ τὰ θερμοθετηθέντα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ.

Ε. Γεωργιάδης (11.53). Δειλιῶ ἀληθῶς ἀναλαμβάνων νὰ ὑποστηρίξω τὴν πρότασίν μου περὶ παντελοῦς καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἀπησχόλησε τὸ θέμα τὰς μεγαλειτέρας διανοίας. Ἡ παρελθούσα ἐλληνικὴ Ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1864 συνεζήτησεν εὐρέως τὸ ζήτημα, ἀλλὰ ἔφθασε μόνον μέχρι τοῦ σημείου τῆς καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς ὡς πρὸς τὸν πολιτικὸν ἐγκληματιαν. Ἀλλὰ οἱ πολιτικοὶ ἐγκληματῆται εἶνε ἐπιβλαβέστεροι καὶ περισσότερον ἔνοχοι τῶν κοινῶν.

Ἡ Πολιτεία φονεύει διὰ τοῦ δικαίου, διὰ τῆς μορφῆς τοῦ δικαίου τὸν ἀδικούντα ἐγκληματιαν. Μεγάλοι συγγραφεῖς δὲν εὖρον τὸ σκόπιμον τῆς ποινῆς ταύτης, ὡς καὶ τὸν ἠθικὸν λόγον. Ὅταν ἡ Πολιτεία θέλῃ ν' ἀδικήσῃ, θ' ἀνακαλύψῃ θεωρίαν αἰτιολογικὴν. Ὑπῆρξαν θεωρίαι ἐπιστημονικαί, αἰτιολογοῦσαι ὅλας τὰς ἀτιμωτικὰς, φρικτὰς καὶ ἀπαισίας ποινὰς καὶ τιμωρίας τοῦ παρελθόντος, τὸν πολιτικὸν θάνατον, τὴν δήμευσιν, τὴν κάκωσιν νεκρῶν, ὅλα τὰ στρεβλωτήρια. Ἀλλὰ μήπως δικαιολογεῖται ὡς ἄμυνα ἡ ἐξόντωσις ἀδυνάτωτέρου παρὰ πολὺ ἰσχυροτέρου; Μήπως δὲ φονεύῃ ἡ Πολιτεία τὸ τέκνον τῆς χάριν τῆς ασφαλείας τῆς; Καὶ μήπως δὲν ἔχει τὰ μέσα νὰ ἐξασφαλισθῇ κατ' ἄλλον τρόπον ἀπὸ τοῦ κινδύνου ἐκ τοῦ ἀμαρτήσαντος τέκνου τῆς;

Ἡ Ἐπιτροπὴ λέγει ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ διὰ νὰ ἐκφοβίξῃ. Ἀλλὰ ποῖον νὰ ἐκφοβίξῃ; Δὲν μᾶς λέγει. Ἡ αὐστηρὰ ποινὴ ἐντείνει τὰς δυνάμεις τοῦ ἐγκληματιῶν πρὸς ἀπόκρυψιν. Ὡθεῖ αὐτὸν καὶ εἰς δεύτερον ἐγκλημα, πρὸς συγκαλύψιν τοῦ πρώτου. « Οἱ μεγάλοι ἐγκληματῆται ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἥρωας διὰ τὴν μεγάλην περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον ». Οἱ μεγάλοι ἐγκληματῆται δὲν ἀποστρέφονται ἀπὸ οὐδὲν διδάγμα, φόβον κλπ. ἀπὸ τῆς ἀπόφάσεως περὶ μεγάλου ἐγκλήματος. Κατὰ τὴν στιγμήν τῆς διαπράξεως οὐδὲν ἄλλο βλέπουσι, πλὴν τῆς ἐνεργείας των. Ἐκ τῆς πείρας δὲ ἀπεδείχθη ὅτι οὐδεὶς παραδειγματίζεται καὶ ἡ ποινὴ μένει διὰ νὰ παραδειγματίζεται μόνον.

νον ὁ ὑφιστάμενος αὐτήν. Τὰ πλήθη δὲν τρέχουσιν εἰς τὰς ἐκτελέσεις, εἰμὴ ἀπὸ συμπάθειαν πρὸς τὸν μελλοθάνατον. Ὁ δῆμιος ἀποδοκιμάζεται. Διότι ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβίσεως εἶνε ἀνυπόστατος. Τὰ δημώδη ἔσμηα ἐξαίρουν τὸν μελλοθάνατον κατὰδικον. Παρίσταται εἰς τὴν φαντασίαν καὶ εἰς τὸ αἶσθημα τοῦ λαοῦ ὡς ἥρωσ, ὡς μάρτυς. Οὕτω δὲ ἐξαχνίζεται, ἀντὶ νὰ μένη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ νὰ μὴ ἐξαχνίζεται ἠθικῶς τόσον εὐκόλως. Ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος εἶπε: «Δὲν ὑπάρχει ὁσονδήποτε ἅγιος ἄνθρωπος, ὅστις νὰ μὴ δύναται νὰ διαπράξῃ καὶ τὸ στυγερώτατον τῶν ἐγκλημάτων, ἐὰν συντύχουν εἰς αὐτὸν ἀτυχεῖς περιστάσεις». Ὡς δὲ εἶπεν ἐσχάτως καὶ ὁ Ζωρὴς «ἡ Πολιτεία παίζει τὴν χειροτέραν κωμωδίαν ἀποστέλλουσα τὸν ἱερέα μετὰ τοῦ καταδίκου πρὸς τὴν λαιμητόμον, ὠθοῦντα εἰς μετάνοιαν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς. Καὶ ἐὰν τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἤθελε μενοήσῃ ὁ κατὰδικος, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃ;» Ἄλλως τε μὴ λησμονῶμεν πρὸ παντός ὅτι εἴμεθα χριστιανοὶ καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἀπογορεύει ἀπολύτως τὴν θανάτωσιν, τοῦ τέκνου παρὰ τῆς μητρός. Μήπως δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ἡ μήτηρ, ἡ Πολιτεία, ὅτι ἐξήντησε πᾶν μέσον διὰ νὰ μὴ παρασκευάσῃ τὸ τέκνον τῆς κακόν; Ἐλέχθη: «Ὑπάρχουν ἄνθρωποι φωτεινοὶ καὶ ἄνθρωποι σκοτεινοί». Τοὺς τελευταίους δυνάμεθα καὶ νὰ τοὺς νοσηλεύσωμεν ψυχικῶς, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς νεωτέρας θεωρίας ὧν κέντρον εἶνε ἡ ἐργασία τοῦ Λομπρόζο. Μὴ λησμονῶμεν τὰς μεγάλας καὶ ἱστορικὰς καὶ ἀναποφεύκτους πλάνας τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη λεληθότως δεσπόζει εἰς τὴν καρδίαν τῶν δικαστῶν, τῆς κοινῆς γνώμης ἔπεσον θύματα ὁ Σωκράτης, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας. Αἱ θεωρίαι ὑπὲρ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἀλληλοδιαδόχως ἤλλαξαν διὰ τῶν αἰώνων, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ αἰσχύνη παραμένει ἀκόμη.

Ἡ θανατικὴ ποινὴ καταργήθη πανταχοῦ ἀπὸ τοὺς Φιλελευθέρους. Εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων προσήκει ἡ κατάργησις τοῦ ἀτιμωτικοῦ καὶ ἀνοήτου θεσμοῦ. Τότε θὰ δικαιούται νὰ ὀνομασθῇ Λευκὸν κόμμα.

Δ. Γκλαβᾶς (11. 32'). Συνοφίζων τὰς ὑπὲρ καὶ ἐναντίον γνώμας μεγάλων συγγραφέων, ἐξακολουθεῖ οὕτω: «Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἀντιστρατεύεται εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ποινῆς. Τὸ ζήτημα τῆς μοιραίας πλάνης τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ παραβλέψωμεν. Δυνάμεθα δέ, μὴ ἀλάνθαστοι ὄντες, νὰ κρίνωμεν προσηκόντως καὶ

ἀσφαλῶς πάντοτε; Καὶ πόσον αἷμα ἀθῶων ἔρρευσε ἐπ' ὄνοματι τοῦ νόμου; Ἡ δὲ ἀπρόσωπος καὶ πανίσχυρος κοινὴ γνώμη, ὡς εἶπε καὶ ὁ προλάλησας, πολλάκις ἐπιδρᾷ ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν συνείδησιν τῶν δικαστῶν. Ποσάκις δὲ ἀνισόροποι, ἄρα ἀνεύθυνοι, ἐγκληματῖαι ἔσπερῆθησαν τῆς ζωῆς τῶν παρὰ τῆς Πολιτείας καὶ οὕτω διεπράχθη ἐγκλημα ἐπὶ ἐγκλήματος; Ποία δὲ ἄμυνα εἶνε αὕτη, ἡ γινομένη κατ' ἀνθρώπου μὲ τοὺς πέδας εἰς τὰς χεῖρας; Ἡ λαιμητόμος στήνεται μετὰξὺ σκότους καὶ φωτός. Τοῦτο δὲν παριστᾷ τὸν ἐνδοιασμὸν τῆς Πολιτείας περὶ τοῦ προσήκοντος καὶ θεμιτοῦ τῆς ἐνεργείας τῆς; Ἀφοῦ ἀπ' φασίσαμεν νὰ ὀρηθῶμεν πρὸς τα ἔμπροσ, ἐπὶ ὀρίζοντας προόδου καὶ πολιτισμοῦ, ἐπιβάλλεται νὰ μὴ διέλθωμεν ἀδιάφοροι πρὸ τοῦ βαρβάρου θεσμοῦ τῆς θανατώσεως.

Οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι εἶπον, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταστροφή ἐκείνου, ὅπερ δὲν δυνάμεθα νὰ δημιουργήσωμεν, ὁ δὲ σταυρωθεὶς ἀρχηγὸς τῆς θρησκείας ἡμῶν ὑπηγόρευσε τίνα γνώμην πρέπει νὰ ἔχη ἡ ἀνθρωπότης ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Α. Θεοδώριδος (11. 53'). (Ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ περὶ κατάργήσεως τῆς ἐπικηρύξεως ὡς πρὸς τὸν φόνον τοῦ ἐπικηρυσσομένου). Χαρακτηρίζει ὡς στίγμα, μὴ ἀτιμᾶζον κανὲν ἄλλο πόλιτευμα, τὴν διάταξιν τῆς ἐπικηρύξεως ἐπὶ φόνῳ. Τονίζει τὰς καταχρήσεις αἰτινες ἐγένοντο ὑπὸ τὴν διάταξιν ταύτην ὑπὸ ἀσυνειδήτων καὶ ἀφιλοτίμων καὶ φιλοχρημάτων ἀνθρώπων, ἀναφέρων ὅτι καὶ σκοπίμως παρεπλάνησαν ἄπλοὶ καὶ ἀσήμαντοι ἐγκληματῖαι εἰς οἰκίας τῶν Ἀθηναίων ὅπως δολοφονηθῶσι, χάριν τῆς ἀμοιβῆς. Φρονεῖ ὅτι, ἀφοῦ ἡ παρελθούσα Ἐθνοσυνέλευσις κατήργησε τὴν θανατικὴν ποινὴν κατὰ τῶν πολιτικῶν ἐγκληματιῶν, ἡ παρούσα δύναται νὰ καταργήσῃ τὸν θεσμόν τῆς ἐπικηρύξεως.

Χ. Μεϊντάνης (12. 5'). (Ἐπὶ τῆς προσθήκης του). Ἡ θανατικὴ ποινὴ οὔτε ἐκφοβίζει, οὔτε παραδειγματίζει. Ἐχομέν ἀποδείξεις ὅτι κατόπιν ἐκτελέσεων παρατηρεῖται ἐπίτασις τῶν μεγάλων ἐγκλημάτων. Αἱ τελευταῖαι ταυτόχρονοι ἐκτελέσεις ἐν Νάυπλιῳ ἐξήγειραν τὴν κοινὴν συνείδησιν. (Εἰσέρχεται εἶτα εἰς ἀνασκευὴν τῶν λόγων, οὓς προέβαλεν ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς ἀπόρριψιν τῆς προτάσεώς του. Ἐπιλέγει:)

Ἡ Πολιτεία παρ' ἡμῖν κακουργεῖ δις κατὰ τοῦ καταδίκου εἰς θάνατον. Κακουργεῖ ὅταν ὑποβάλλῃ αὐτὸν εἰς

τὴν φρίκην καὶ τὴν βάσανον τῶν ἀθλιῶν φυλακῶν τῆς, μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς. Πράττει ὅ,τι ἡ γαλή με τὸ θυμὰ τῆς, ἥτις παίζει πρῶτον με αὐτὸ καὶ τὸ καταβασανίζει, ἕως ὅτου τὸ καταβροχθίσῃ.

Ν. Δημητρακόπουλος (Υπ. τῆς Δικ.). Τὸ ἀβρόον τῶν ἐκτελέσεων ἀπᾶδει ὄντως πρὸς ἀνθρωπισμόν. Ὁ νόμος ὀρίζει χρονικὸν διάστημα ἐκτελέσεως, ἀλλὰ ὁ νόμος παρεβιάσθη πάντοτε. Ἐζήτησα τὰς δικογραφίας, προκειμένου νὰ ἐξελέγξω 20 καταδικασ εἰς θάνατον, ἀλλὰ αἱ περισσότεραι εἶχον φθαρῆ καὶ ἕως ὅτου συγκεντρωθῶσι τὰ στοιχεῖα ἐκ τῶν Ἐφετείων, παρῆλθον 2 μῆνες.

Δ. Κλάδης (12. 18'). Κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς, ἐκφράζων χαρὰν ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ καταλήγει ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς εἰς γνώμην καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς νομοθετικῶς ἐν τῷ μέλλοντι. Φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ καταργηθῇ ἡ ἐπικέρυξις ἀν δὲν καταργηθῇ ἡ θανατικὴ ποινή.

Ν. Πετροπουλάκης (12. 22'). Αἱ παλαιαὶ θεωρίαι ὑπὲρ τῆς θανατικῆς ποινῆς καταργήθησαν, σκοπὸς τῆς ποινῆς μένει μόνον ἡ βελτίωσις τοῦ κατηγορουμένου. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου οὔτε παραδειγματισμόν, οὔτε ἐκφοβισμόν δύναται νὰ ἐπιφέρει. Δὲν περιέχει τὸ στοιχεῖον τῆς μορφώσεως. Ἐν Ἑλλάδι δὲν ἔχομεν τὰ φρικτὰ ἐκεῖνα ἐγκλήματα, ὡς πρὸς τὰ ἐλατήρια καὶ τοὺς τρόπους, ἅτινα γίνονται ἐν Εὐρώπῃ καὶ δικαιολογοῦσιν ἴσως ἔτι τὴν διατήρησιν αὐτῆς ἐκεῖ.

Δ. Κάβουρας (12. 30'). Ἡ θεωρία τῆς βελτιώσεως δὲν ἔχει καὶ αὐτὴ ὑπόστασιν, διότι ἔχομεν παραδείγματα ἀνθρώπων μάλιστα ἐξεληθόντων τῶν φυλακῶν, μετὰ μακρὰν ἀσθεϊσίν, οἵτινες ὑπέπεσαν εἰς τὰ ἴδια καὶ χειρότερα ἐγκλήματα. Φρονῶ ὅτι τὸ κοινωνικὸν συμφέρον δὲν ἐπιτρέπει νὰ καταργηθῇ ἡ θανατικὴ ποινή, διότι πᾶσα ἄλλη ποινὴ δὲν ἔχει συνεπειὰ κατασταλτικὰς τοῦ ἐγκλήματος.

Σ. Δραγούμης (12. 37'). Ἡ θανατικὴ ποινὴ εἶνε θέμα νομοθετήσεως καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναπτύσσει ὅτι δύναται νὰ καταργηθῇ αὕτη παρὰ μελλούσης Βουλῆς.

Τὸ θέλημα καὶ ἡ ἐντύπωσις ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Βουλευτοῦ Εὐβοίας κ. Γεωργιάδου ἀντιμάχεται πρὸς τὸν φόβον ἐν ἡμῖν, πῶς θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ κοινωνία ἡμῶν ἄλλως κατὰ τῶν θηριωδιῶν τῶν ἀνθρώπων; Ἀπολύτως εἶχε δίκαιον ὁ κ. Βουλευτής. Ἀλλά, εἴτε ἐκδίκησιν, εἴτε ἀτυχῆ ἄμυναν κλησώμεν τὴν παρὰ τῆς Πολιτείας θανάτωσιν πολίτου,

τέκνου αὐτῆς ἀμαρτήσαντος βαρέως, εἴτε ὅπωςδήποτε ἄλλως στιγματίσωμεν τὴν τοιαύτην παρὰ τῆς Πολιτείας ἐνέργειαν, ποῖος, ἐπαναλαμβάνω θὰ δυνηθῇ νὰ ὑποστηρίξῃ εὐλόγως, ὅτι, ὑπὸ τὰς παρούσας ἐν γένει συνθήκας τῆς κοινωνίας ἡμῶν, τὴν παρούσαν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν σύνθεσιν αὐτῆς, δυνάμεθα ἡμεῖς καὶ οἱ οἰκεῖοι ἡμῶν νὰ εἴμεθα ἐξησφαλισμένοι ἀπὸ ἀπαισίων τεράτων; Ἐν Γαλλίᾳ ἐτέθη εἰς ἀχρησίαν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἡ θανατικὴ ποινὴ, ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἐγκλήματα ἐπνίξαν τὴν Γαλλίαν καὶ παρέστη ἀνάγκη νὰ λειτουργήσῃ ἀθρόως ὁ πέλεκυς τοῦ δήμιου πρὸς ἀναστολὴν τοῦ κακοῦ. Ὑπάρχουσι τέρατα ἀνεπίδεκτα βελτιώσεως. Τίς δύναται νὰ μᾶς ἐγγυηθῇ ὅτι ταῦτα δὲν θὰ ἀπαλλάσσονται τῶν ἰσοβίων δεσμῶν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπονομῆς χαρίτων καὶ τίς θὰ εἶνε κατόπιν ἀσφαλῆς πλησίον τοιούτων θηρίων; Εἰς τὰ Συντάγματα τῆς Δανίας, καὶ τῆς Σουηδίας νομίζω, ὡς εἶνε ἀναγεγραμμένη διάταξις, καθ' ἣν δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κατάδικον νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῆς θανατικῆς ποινῆς καὶ τῆς ἰσοβίου καθείρξεως. Τοῦτο εἶνε σκόπιμον ὁ Λουκέρνη, ὁ δολοφόνος τῆς Ἐλισσάβητ, παρεφρόνησε καὶ ἠτύχησεν ἐν τῷ κελίῳ τῆς εἰρκτῆς του. Τοῦτο εἶνε ἀπαισιώτερον τῆς θανάτωσεως. Ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς φυλακαῖς οἱ μέλλοντες νὰ καταβῶσι χροτοπαικτοῦσι καὶ οἰνοποτοῦσι, δύναται δὲ καὶ νὰ ἐξέρχονται διὰ τῆς χάριτος. Ἐγὼ δὲν ἐκάμφθην ποτὲ ὡς δικαστῆς ὑπὲρ προτάσεως χάριτος εἰς μεγάλους ἐγκληματίας. Ζήτημα ἀπολύτου καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰμὴ παραλλήλως πρὸς ζήτημα ἐκλείψεως τοῦ πολέμου.

Σ. Ἰγγλέσις (1.3'). Ἡ ἀπόλυτος πρόληψις τοῦ ἐγκλήματος εἶνε ἀδύνατος. Ἡ φύσις εἶνε ἰδιότροπος καὶ ἀδικος. Ἡ ἐγκεφαλικὴ ἰσορροπία δὲν εἶνε κτῆμα παντός, οὔτε ἐξασφαλίζεται διὰ πάντα ἄνθρωπον. Μερικὴ διαρρύθμισις καὶ βελτιωσις μόνον δύναται νὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς παιδαγωγήσεως. Ἀλλὰ ὑπάρχουσι ἄτομα φύσει ὀρμῶντα ἀκρατῆτως πρὸς τὸ ἐγκλημα, παρὰ πᾶσαν πρόληψιν καὶ παρεμπόδισιν. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Λομπρόζο εἶνε πραγματικῶς. Ὑπῆρξαν ἐπιστήμονες ἐγκληματῆσαντες δι' ἐλάχιστον συμφέρον, διὰ ποταπὴν ἐκδίκησιν. Ἀκριβῶς τοῦτο μᾶς ὠθεῖ εἰς ἀνάγκην ἐξασφαλίσεως σχετικῆς, εἰς τὴν ἀνάγκην μέσων πρὸς δυνατὴν συγκράτησιν. Ἡ πείνα καὶ ὁ φόβος εἶνε ἐπίστευτοι ἀποτελεσματικά. Ὁ λέων καὶ ἡ τίγρις δι' αὐτῶν τιθασσεύονται. Ὅθεν ἡ θανατικὴ ποινὴ

εἶνε ἀπαραίτητος πρὸ τὸ παρόν. Ἐν Ἰταλίᾳ κατη-
γήθη, ἀλλὰ δὲν ἀπηκείσθη καὶ ἀπὸ τῆς στρατιω-
τικῆς ποινικῆς νομοθεσίας. Τοῦτο ὅμως εἶνε τερατωδῶς
ἀντινομικὸν καὶ ὑποκοιτικόν. Καὶ ἡ Πολιτεία, ἥτις ὠθεῖ ἐν
τῷ πολέμῳ μυριάδας ἀνδρῶν εἰς θάνατον, θὰ διατάσῃ νὰ θανα-
τώσῃ ἕνα ἔκφυλον τέρας; Ἄλλως τε ἡ πρόοδος τῆς νομο-
θεσίας, ἡ βελτίωσις τῶν μέσων τῆς ἐξελίξεως περιορίζει
κατὰ πολὺ εἰς τοὺς χρόνους μας καὶ τείνει νὰ ἐξαλείψῃ τὰς
δικαστικὰς πλάνας.

Διὰ τοῦ Συντάγματος δὲν δυνάμεθα νὰ καταργήσωμεν
τὴν θανατικὴν ποινὴν, νομοθετικῶς μάλιστα ὥστε νὰ δυνά-
μεθα νὰ τὴν ἐπαναφέρωμεν ἐν ἀνάγκῃ. Ἐκεῖνο ὅπερ ἐπιβλά-
λεται καὶ ἐπιείγει νὰ πράξῃ νῦν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιο-
σύνης εἶνε νὰ σχηματίσῃ ἀρμοδίαν Ἐπιτροπὴν, ἥτις νὰ
περιέλθῃ τὰς φυλακάς, νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκεῖθεν τοὺς ἀνιά-
τως πάσχοντας καταδίκους. Ἐκεῖνο ὅπερ δυνάμεθα νὰ πρά-
ξωμεν νῦν εἶνε νὰ βελτιώσωμεν τὴν φοικτὴν κατάστασιν τῶν
φυλακῶν μας. Εὐχομαι ἐν τούτοις νὰ ἔλθῃ ταχέως ἡ ἡμέρα
τῆς ἐκλείψεως πάσης ἀνάγκης σπαραγμοῦ ἀνθρώπων καὶ
αὐτῆς τῆς διατηρήσεως εἰρκτῶν.

Ι. Μάνος (1.25'). Λέγει ὅτι βάσιν αἰτιολογικὴν δὲν
ἔχει ἡ θανατικὴ ποινὴ, ἀντίκειται καὶ πρὸς τοὺς νόμους τῆς
κοινωνικότητος. Κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ βου-
λευτοῦ Λακωνίας κ. Φουρίδου, καθ' ἣν περιβάλλεται ἡ
θανατικὴ ποινὴ μὲ ἐγγυήσεις προσηκούσας.

Α. Παπαναστασίου (1.30'). Διαφωνία ὑπάρχει ὡς
πρὸς τὰς συνεπειὰς τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἐνεργεῖ ἐνίοτε
ἡ θανατικὴ ποινὴ προληπτικῶς πρὸς ἀπόκρουσιν ἀδικημά-
των. Ἀλλὰ καὶ θύματα δικαστικῆς πλάνης ἔχομεν οὐχὶ
ὀλίγα. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἀναλογεῖ περισσότερο εἰς τὰς
τάξεις τὰς κατωτέρας, διότι αὐταὶ ἔχουσι περισσότερους
πειρασμοὺς πρὸς τὸ ἐγκλημα.

Ἡ ἐκτέλεσις τῆς θανατικῆς ποινῆς δὲν πρέπει νὰ εἶνε
ἠρωτώμενη ἀπὸ ἐν ἡ δύο πρόσωπα. Κηρύσσομαι ὑπὲρ τῆς καταρ-
γήσεως, τὸ ἀδικημὰ θὰ περιορισθῇ μόνον διὰ τῆς ἐκπαιδεύ-
σεως καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν οικονομικῶν ὄρων τῶν κοινω-
νιῶν. Ἡ ποινὴ αὕτη ἀντίκειται καὶ πρὸς τὸ αἶσθημα τοῦ
Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ πρὸς τὸ ἀνθρωπιστικὸν πνεῦμα τοῦ
αἰῶνος μας.

Β. Ἀραβαντινός (1.40'). Σκοπιμότης τῆς θανατι-
κῆς ποινῆς δὲν ἀποδεικνύεται. Ἡ πείρα πείθει περὶ τούτου
Ὁ λόγος τῆς ἀμύνης τῆς κοινωνίας ἀπὸ μελῶν γενομένων

ἀντικοινωνικῶν, ἀποτελούντων ἀνιάτα παθολογικὰ φαινό-
μενα, θὰ εἶχε βάσιν ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἐλαμβάνετο οὐχὶ ἀπὸ
τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ ἀπὸ εἰδικοὺς ἀνδρας, φρενιάτρους καὶ
ψυχιάτρους. Ἐχομεν παμπάλαιον ποινικὸν νόμον, ὀρμώμενον
ἀπὸ ἐπιστήμης μεσαιωνικῆς ἀντιλήψεως. Ὅντως οἱ ὅροι τῆς
διαβιώσεως τῶν καταδίκων ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς φυλακαῖς
εἶνε φοικτότεροι οἰουδήποτε θανάτου.

Ε. Κουλουβάκης (1.50') Ὁ ποινικὸς νόμος δύ-
ναται νὰ εθάρσῃ καὶ μέχρι στερήσεως τῆς ζωῆς. Οἱ κατὰ
τῆς θανατικῆς ποινῆς πρέπει, ὅταν προστρέχωσιν εἰς τὸ
Εὐαγγέλιον, νὰ ἀνευρίσκωσιν ἐν αὐτῷ καὶ ὅτι «πᾶν δέν-
δρον μὴ ποιοῦν καρπὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται». Καὶ οἱ ἐπικαλεσθέντες τὸν Λομπρόζο συνήγοροι τῆς θανα-
τικῆς ποινῆς ἐλησμόνησαν ὅτι οὗτος ἐκηρύχθη ἀρνητικῶς
καὶ τελικῶς κατ' αὐτῆς. Ἐφόσον δὲν κανονισθῇ παρ'
ἡμῶν τὸ ζήτημα τῆς χάριτος, ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς Βασιλικῆς
προνομίας, ἐγκλήματα διεπράχθησαν κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς
κοινωνίας, δὲν δυνάμεθα νὰ σκεπτόμεθα περὶ καταργήσεως
τῆς θανατικῆς ποινῆς.

Θ. Πετμεζᾶς. Δὲν θεωρεῖ ἀκόμη ὄριμον τὴν κοινὴν συνεί-
δησιν ὑπὲρ τῆς γνώμης περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς
ποινῆς. Κηρύσσεται ἐν ταῦτοις κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τῆς κα-
ταργήσεως.

Δικαῖος (2). «Ἡ θανατικὴ ποινὴ δικαιολογεῖται ἐκ
τῆς ἀνάγκης τῆς προστασίας τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ὑπὸ
τὸ πνεῦμα τῆς ἀμέσου κοινωνικῆς ἀμύνης. Ἡ κατάργησις
αὐτῆς θὰ προσέθετε νέας αἰτίας ἐγκληματικότητος.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Τὰ σχε-
τικὰ θέματα θὰ μελετηθῶσι προσηκόντως ἀπὸ τὰς συγκρο-
τηθείσας Ἐπιτροπεῖας ἐπὶ τῶν Κωδίκων. Παρ' ἡμῶν, ἐφό-
σον αἱ φυλακαὶ εὐρίσκονται εἰς ἣν κατάστασιν εὐρίσκονται,
ἐφόσον δηλ. δὲν δύνανται ἕνεκα τῆς καταστάσεως ταύτης
νὰ ἐνεργῶσι προληπτικῶς—διὰ τῆς καταργήσεως καὶ τῆς
θανατικῆς ποινῆς θὰ ἐξηφανίζομεν ἐν τῶν κυρίων ἐκφοβιστι-
κῶν μέσων. Ὅθεν κηρύσσομαι ὑπὲρ ἀπορρίψεως τῶν σχετι-
κῶν προτάσεων καὶ παραπομπῆς αὐτῶν εἰς τὰς καταρτι-
σθεῖσας Ἐπιτροπεῖας.

Κηρύσσεται ἡ συζήτησις περαιωμένη.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν, ὅπως ἀποφανθῇ
δι' ἀναστάσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικῆς
καὶ Βοιωτίας κ. Α. Θεοδωρίδου.

Ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως,
ἔχουσιν οὕτω :

« Ἡ ἐπικήρυξις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν φόνον τοῦ ἐπι-
κηρυσσομένου, καταργεῖται ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν, ὅπως ἀποφανθῇ
δι' ἀναστάσεως, ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Εὐβοίας
κ. Ε. Γεωργιάδου.

Ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως,
ἔχουσιν οὕτω :

« ... ἡ θανατικὴ ποινὴ καταργεῖται ἀπολύτως ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν, ὅπως ἀποφανθῇ
δι' ἀναστάσεως, ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Λακωνίας
κ. Ι. Φουρίδου.

Ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως,
ἔχουσιν οὕτω :

« Καὶ ἐπὶ τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων τότε μόνον ἐπιβάλλ-
εται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ὅταν οἱ τε ἔνορκοι καὶ δικασταὶ
διὰ παμφηφίας ἀποφασίσωσι τοῦτο ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν, ὅπως ἀποφανθῇ
δι' ἀναστάσεως, ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ βουλευτοῦ Ἀχαϊοῦ-
λίδος κ. Χ. Γ. Μεϊντάνη.

Ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν δι' ἀναστάσεως,
ἔχουσιν οὕτω :

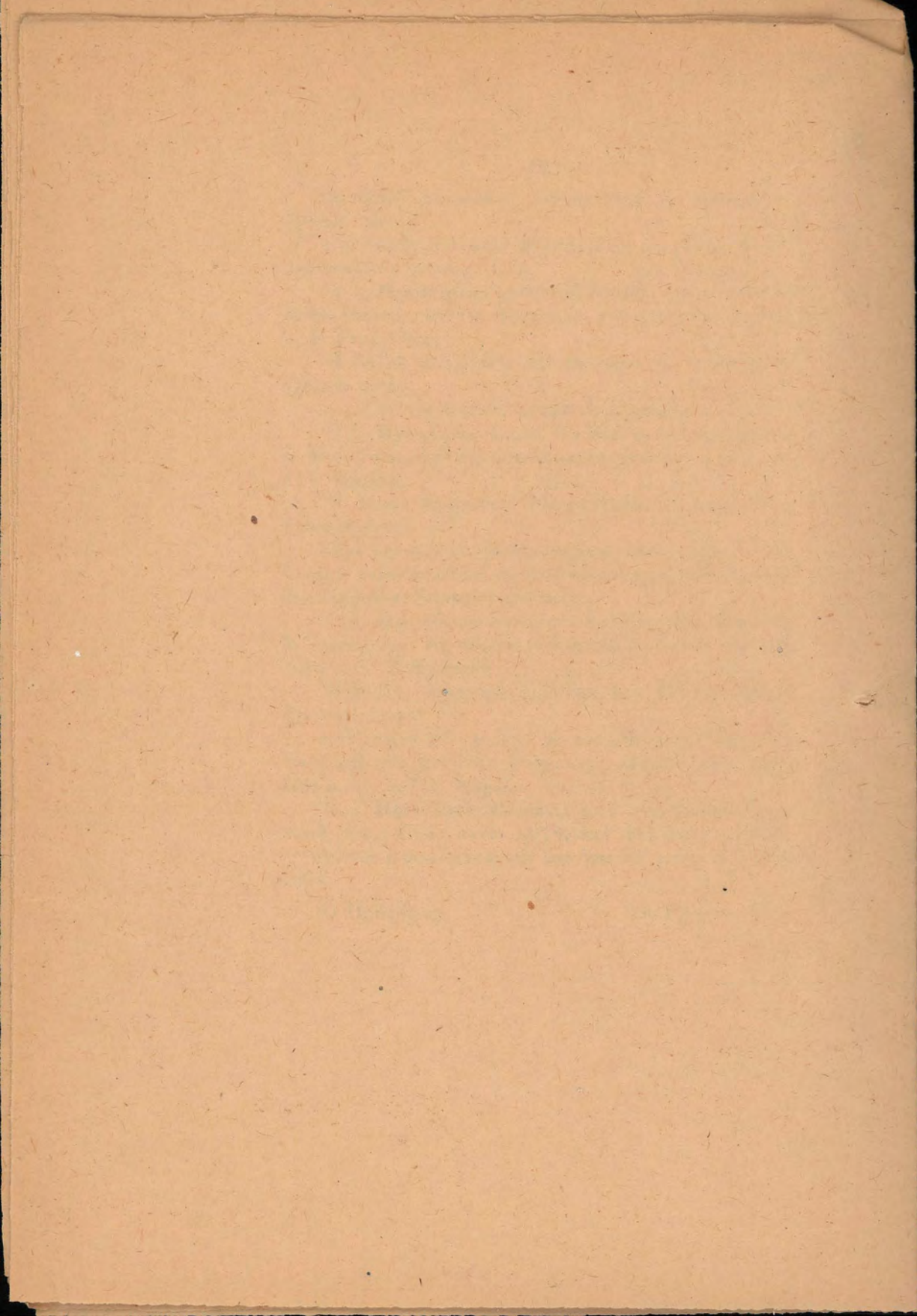
« Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ἂν αὕτη δὲν ἐκτελεσθῇ ἐντὸς
ἔτους ἀπὸ τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως, μεταβάλλεται αὐτο-
δικαίως εἰς ισόβια δεσμά ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι αἱ
συνεδριάσεις θὰ ἀρχωνται ἐφεξῆς ἀπὸ τῆς 5ης μ. μ. ὥρας.

Λύεται ἡ συνεδρίασις τὴν 2αν καὶ 20' μετὰ τὸ μεσονύ-
κτιον.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

82 33

Περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου τὴν 5 καὶ 40', ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 184 βουλευτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως,

Παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ἀνακοινοῦνται πρὸς τὴν Βουλὴν

- 1) Ἀναφορὰ τῶν κατοίκων τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου Κερκύρας περὶ ἐπιψηφίσεως προτάσεώς τινος νόμου ὑποβληθείσης παρὰ τοῦ κ. Ζαβιτσάνου.
- 2) Ἀναφορὰ τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας ὅπως ἀναγνωσθῆ ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ψήφισμα τοῦ Δημοτικῆ Συμβουλίου Ἀθηναίων, ἵνα γνωσθῆ διὰ τίνος λόγου ἀδυνατεῖ νὰ κανονίσῃ τὰς ἐνορίας.
- 3) Αἴτησις τοῦ Γεωργικοῦ Συλλόγου Παίων ὅπως διαταχθῆ ὁ ταμίαις Καλαβρύτων εἰς ἐπιστροφὴν ἐπὶ πλέον εἰσπραχθέντων χρημάτων.
- 4) Αἴτησις τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀγγλικῆς ἐν τῇ Ἐμπ. Σχολῇ Πατρῶν περὶ ἀπονομῆς αὐτῷ προσωπικῆς συντάξεως, ὡς παθόντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.
- 5) Ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Τραγανοῦ Ἠλείας ἐναντίον τοῦ ταμίου Ἠλείας.
- 6) Αἴτησις τοῦ δημάρχου Μελιγαλᾶ ἐκ μέρους τῶν δημοτῶν του, πρὸς παραχώρησιν ἀδείας εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν ἐνοριακῶν ναῶν πρὸς σύναψιν δανείου.
- 7) Αἴτησις τοῦ τέως ἐλληνοδιδασκάλου Ι. Μελανίδη περὶ ἀπονομῆς συντάξεως.
- 8) Τηλεγράφημα συγχαρητήριον τῶν προέδρων τῶν συντεχνιῶν Λαρίσης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν νόμων καὶ διὰ τὸ ἀνορθωτικὸν τῆς ἔργον.
- 9) Αἴτησις τῶν καταδίκων τῶν φυλακῶν Λαρίας.
- 10) Αἴτησις τῶν κατοίκων Λέλεκα-Κερκύρας περὶ ἐπιψηφίσεως προτάσεως τινὸς νόμου.
- 11) Αἴτησις τῶν κατοίκων Πανίτσης τῶν Τρικκάλων περὶ παραχωρήσεως αὐτοῖς λειβαδίου τινός, ἀνήκοντος τῷ Δημοσίῳ.
- 12) Αἴτησις τῶν κατοίκων τῶν Ἀγ. Δούλων-Κερκύρας πρὸς ἐπιψηφίσιν προτάσεως νόμου, ὑποβληθείσης παρὰ τῶν βουλευτῶν Κερκύρας.
- 13) Αἴτησις τοῦ καταδίκου Θ. Ξυνοῦ ὅπως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἀναφορὰ ὑπὲρ αὐτοῦ τῶν συμπολιτῶν του πρὸς ἀπονομὴν χάριτος, ὡς ἀδίκως καταδικασθέντος.

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ

εἰς τὴν Ἡμερησίαν Νομοθετικὴν Διάταξιν.

Ἀκολουθεῖ γ' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς ἐν τῷ Πολεμ. Ναυτικῷ ὑπηρεσίας ἀλλοδαπῶν ἀξιωματικῶν κλπ.

Μὴ ἔχοντος οὐδενὸς τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ ψηφίζεται τοῦτο εἰς γ' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτωμένης παρὰ τοῦ κυρίου Προέδρου.

Ψηφίζεται εἴτα παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτωμένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, καθ' ἕκαστον ἄρθρον, δι' ἀναστάσεως.

Ἐπὶ τοῦ 5ου ἄρθρου ὁ κ. Κουλουμβάκης λέγει, ὅτι ὑποθέτει ὅτι ἡ σύμβασις, ἡ ἀφορῶσα τὰς ἀποδοχὰς καὶ ἀποζημιώσεις τῶν μελῶν τῆς ναυτικῆς ἀποστολῆς, θὰ προσαχθῆ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν καὶ κύρωσιν, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Πρέπει νὰ εἶνε καὶ σκόπιμον τοῦτο, δὲν δύναται ἤδη νὰ γίνῃ διάφορον τοῦ γενομένου ὡς πρὸς τὴν Γαλλικὴν ἀποστολὴν, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐὰν δὲν διαχειρισθῆ καλῶς τὴν ἐντολὴν.

Ψηφίζονται εἴτα δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτωμένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ἐν ἕκαστον ἰδίᾳ.

Ψηφίζεται παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ τὸ σύνολον τὸ νομοσχέδιον, εἰς τὴν γ' συζήτησιν αὐτοῦ, δι' ἀναστάσεως, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἡ μετάλλησις ἀλλοδαποῦ γενικοῦ ἀξιωματικοῦ, ἡ πλοίαρχου τοῦ Ναυτικοῦ, μετ' ἐπιτελείου ἀλλοδαπῶν ἐπίσης ἀξιωματικῶν καὶ βαθμοφόρων ἐν γένει, ὡς καὶ εἰδικῶν προσώπων, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὀργανώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται νὰ ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ναυτικὴν ἀποστολὴν, διατηροῦντας τὴν ἰδίαν ἰθαγένειαν, καὶ ἡ κατὰ λόγον τοῦ βαθμοῦ, ἡ τῆς εἰδικότητος αὐτῶν διεξαγωγὴ ὑπευθύνου ὑπηρεσίας ἐν τῷ Πολεμικῷ Ναυτικῷ.

Ἄρθρον 3.

Ὅσῳκις οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ναυτικὴν ἀποστολὴν ἀναλαμβάνουσιν ὑπηρεσίαν, συνεπαγομένην κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καθήκοντα διαχειρίσεως ὕλικου ἢ χρηματικοῦ, ἐπιτρέπεται νὰ ἀπαλλάσσωνται τῶν καθηκόντων τούτων, τῆς διαχειρίσεως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐνεργουμένης καθ' ὄν τρόπον Β. Διάταγμα θὰ κανονίξῃ.

Ἄρθρον 4.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ναυτικῆς ἀποστολῆς, οἱ ἀντιπλοίαρχοι, οἱ πλωτάρχαι καὶ οἱ πρὸς τοιοῦτους ἀντιστοιχοῦντες λογίζονται κατὰ ἕνα βαθμὸν ἀνώτεροι ἐκείνου, τὸν ὁποῖον κέκηνται, ἢ πρὸς ὃν ἀντιστοιχοῦσιν ἐν τῷ Πολεμικῷ Ναυτικῷ τοῦ Κράτους, τοῦ ὁποῖου τυγχάνουσιν ὑπῆκοι.

Οἱ δὲ ὑποπλοίαρχοι λογίζονται ἐπίσης κατὰ ἕνα βαθ-

μὸν ἀνώτεροι, ἐφ' ὅσον ἀναλαμβάνουσι τὴν διοίκησιν ὁμάδος πλοίων.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἀποδοχαὶ καὶ ἀποζημιώσεις τῶν ἀποτελούντων τὴν ναυτικὴν ἀποστολὴν καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἐν τῷ Πολεμικῷ Ναυτικῷ ὑπηρεσίας τῶν κανονίζονται διὰ συμβάσεων μεταξὺ τῶν οἰκείων κυβερνήσεων.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἀναγκαιούσα πίστωσις διὰ τὰς ἀποδοχὰς καὶ ἀποζημιώσεις τῶν ἀποτελούντων τὴν ναυτικὴν Ἀποστολὴν, αἱ ὁποῖαι εἰς οὐδεμίαν ὑποβάλλονται κράτησιν, ἀναγράφεται εἰς ἴδιον κεφάλαιον τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Ἄρθρον 7.

Καταργοῦνται οἱ νόμοι ΓΥΚΕ' καὶ ΓΥΚΓ' τῆς 16 Νοεμβρίου 1909, τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ΓΧΠΘ' τῆς 27 Μαρτίου 1910 καὶ πᾶσα ἄλλη ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον διάταξις.

Ἄρθρον 8.

Ὁ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ὑπηρετῶν ἐν τῷ Πολεμικῷ Ναυτικῷ ἀλλοδαπὸς ἀρχιτεχνίτης τορπιλλητῆς διατηρεῖται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑφ' οὗς ὄρους διὰ συμβάσεως ἀνέλαβε τοιαύτην, ἐπιτρέπεται ὅμως ν' ἀνατεθῆ εἰς αὐτόν, διατηροῦντα τὴν ἰδίαν ἰθαγένειαν, ὑπεύθυνος ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον συγκατατεθῆ πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 9.

Ὁ νόμος οὗτος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀκολουθεῖ συζήτησις περὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τοῦ 82ου ἄρθρου τοῦ κειμένου τοῦ Προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Κουλουμβάκης**. Ὑποβάλλει γνώμην νὰ μὴ ἐφαρμοσθῆ ἐν τῇ συζητήσει τοῦ θέματος τούτου, ὡς ὄντος σπουδαιότητος, τὸ ἡμίωρον τοῦ Κανονισμοῦ διὰ τὰς ἀγορεύσεις.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτωμένη, ἀποκρούει τὴν γνώμην ταύτην.

Α. Διομήδης (6.4'). Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας εἰς νεώτερον Κράτος δὲν ἔχει καμμίαν πολιτικὴν ἀποστολὴν, εἶνε ἐπιβοηθὸς τῶν διαφορῶν ἐξουσιῶν, εἶνε συμβουλευτικὸν προκειμένου περὶ τῶν σχεδίων νόμων τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὴν Βουλὴν, εἶνε γνωμοδοτικὸν προκειμένου περὶ τῶν κανονιστικῶν Διαταγμάτων.

Ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδια ἀσχολούμενα καὶ μὲ τὸς ἐπάρχους, οἵτινες ἐν τούτοις εἶχον ἐξαφανισθῆ πρὸ ἐτῶν πολλῶν. Αἱ ὑπηρεσίαι δὲν εἶνε ποτὲ σχεδὸν εἰς

ἐπάρκειαν ὅπως παράσχωσι πραγματικὰ καὶ ὀρθὰ στοιχεῖα καταρτισμοῦ νομοσχεδίων εἰς τοὺς Ὑπουργούς. Αἱ ὑπηρεσίαι, μὴ ἔχουσαι καιρὸν, γνώσεις, πείραν ἐκδίδουν Κανονιστικὰ Διατάγματα πλημμελῆ, ὥστε τὰ Δικαστήρια νὰ κηρύσσουν πολλάκις ἀνισχύρους διατάξεις αὐτῶν. Τὰ συντάσσουσιν ὄχι μόνον καθ' ὑπέρβασιν, ἀλλὰ καὶ ἀνοήτως. Τὸ Συμβούλιον θὰ δίδῃ τὴν γνώμην του, ζητουμένην παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, προκειμένου περὶ τῶν κανονιστικῶν, τῶν κατ' ἐπιταγὴν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἐκδιδομένων Διαταγμάτων. Ἡ γνώμη δὲν θὰ εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν, ἀρα δὲν πρόκειται νὰ καλύπτεται ἡ εὐθύνη αὐτοῦ. Οὕτω θὰ ἔχωμεν τὸ Συμβούλιον ὡς Ἀνώτερον Διοικητικὸν Δικαστήριον, ὥστε νὰ μὴ ἐφαρμόζονται οἱ διοικητικοὶ νόμοι εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε κατὰ τὴν ἐκάστοτε κρίσιν καὶ διάθεσιν τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου. Θὰ εἶνε κατ' ἀρχὴν καὶ κατὰ κανόνα Ἀνώτερον Διοικητικὸν Δικαστήριον, πρὸς ρύθμισιν τῆς Διοικήσεως, ἥτις σήμερον οὔτε βάσιν ἔχει, οὔτε νομολογίαν, ὅπως ἀκολουθεῖ αὐτῇ.

Διὰ τῆς καθιερώσεως εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς ποινικῆς καὶ πολιτικῆς εὐθύνης τῶν Ὑπουργῶν οὐδὲν ἐκεροδίσαμεν ὡς πρὸς τὴν νομιμότητα, ὡς μαρτυρεῖ ἡ μέχρι τοῦδε πείρα. Ὁ διοικητικὸς δὲ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων εἶνε ζήτημα ἂν εἶνε ἀποτελεσματικὸς, εἶνε ἄνευ ἐγγυήσεων. Ὅθεν, διὰ τοῦ Συμβουλίου, ὡς ἐνδίκου μέσου αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἀποφάσεων τῶν διαφόρων διοικητικῶν ἀρχῶν, κολάζομεν τὸ κακόν, ὃ πολίτης θὰ δύναται ν' ἀποτεινεται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Συμβούλιον, ὅπερ, ἐὰν αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀρχῶν ἀποδειχθῶσιν ἄνομοι, θ' ἀκυρῆ αὐτάς, θὰ ἐξαφανίσῃ τὰς τοιαύτας πράξεις τῶν ἀρχῶν, ἡ δὲ ἐξαφάνισις θὰ εἶνε γενική, δηλ. θὰ περικυβάνῃ ὅλας τὰς ὁμοίας περιπτώσεις, καὶ αἱ ἀρχαὶ θὰ ἐκδίδουν μόναι τὰς νέας ἀποφάσεις, ὥστε δὲν θὰ εἶνε θετικὴ, ἀλλὰ γενικῶς ἀρνητικὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ Συμβουλίου. Θὰ εἶνε τὸ Συμβούλιον ὅ,τι καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος σχετικῶς πρὸς τὰ κατώτερα δικαστήρια. Οὕτω θὰ περιορισθῶσι μεγάλως αἱ κατὰ τοῦ δημοσίου δίκαι, θὰ ἐπιδρῶ δὲ καὶ προληπτικῶς ἐπὶ τῆς πορείας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσεων.

Δὲν θὰ διαταράσῃ τὸ Συμβούλιον τὴν ἁρμονίαν τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους. Ἀπεναντίας θὰ γίνῃ ἀνώτερος ρυθμιστὴς τῆς διοικήσεως ἡμῶν, θὰ καταστήσῃ σαφῆ τὴν ἔννοιαν τῶν διαφόρων διοικητικῶν νόμων.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Α. Κορουνλᾶς** ὑποβάλλει νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως συμβάσεως πρὸς σύναψιν δανείου φράγκων 12.500.000 παρὰ τῆς Ἐταιρείας τοῦ Σιδ. Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου ὑπογεγραμμένον καὶ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. **Ε. Ρέπουλη**.

Ὑποβάλλεται παρὰ τῶν Βουλευτῶν κ. κ. **Α. Παπαχελᾶ**, **Π. Ἡλιοπούλου**, **Δ. Γκλαβᾶ**, **Ἰ. Δογάνη**, **Πολυχρονιάδου**, πρότασις περὶ προτάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 προτάσεως νόμου περὶ ἐκκαθαρίσεως καὶ ἀνανεώσεως τῶν χρεῶν, τῶν καθυστερουμένων πρὸς τὸ Δημόσιον.

Πελ. Ἡλιοπούλος. Εἶτε, λέγει, ἐξ ἀντιξῶν οἰκονομικῶν περιστάσεων, εἶτε ἐξ ἀμελείας τῶν ἀρμοδίων πρὸς τὸ δημόσιον καθυστερούμενα ἐκ κεκλεισμένων χρέσεων χρεὴ ἐξογκώθησαν εἰς τρόπον, ὥστε ἀδύνατος ἡ ἀθρόα εἰσπραξίς. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου, ἀφ' ἐνὸς εὐκολύνεται ἡ τμηματικὴ εἰσπραξίς, ἀφ' ἑτέρου ἀσφαλίζεται καὶ μία πηχία πρόσσδος ἐτησίᾳ ἐκ τῶν καθυστερουμένων, ἐπὶ πλεόν θὰ δοθῇ ἄνεσις εἰς τοὺς ἀγροτικούς πληθυσμούς ν' ἀσχολῶνται εἰς τὰς ἐργασίας των, εἰς δὲ τὴν ἀστυνομίαν, ἀσχολουμένην ἤδη εἰς τὴν καταδίωξιν ὀφειλετῶν, νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῶν καθηκόντων της ἀναγομένων εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως προτάξῃ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου ταύτης.

Α. Κορουνλᾶς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ πρότασις αὕτη νόμου δύναται νὰ συζητηθῇ ὅταν, μετὰ τὴν λήξιν τοῦ συνταγματικοῦ ἔργου, θὰ ὑποβληθῇ νομοσχέδιον περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτωμένη παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, ἀπορρίπτει τὴν πρότασιν περὶ προτάξεως.

Γ. Ἰατροῖδης (7. 15'). Τὸ παρελθὸν τῆς παρανομίας μετέβαλε τοὺς Ἕλληνας εἰς τυράννους καὶ τυραννουμένους ἀμοιβαδόν, ἐνίοτε δὲ εἰς διαρκῶς τυραννουμένους. Πρὸς πλήρη ἐξαφάνισιν καὶ ἀποκλεισμὸν τοιαύτης καταστάσεως ὃ ἐκ Γαλλίας προερχόμενος οὗτος θεσμὸς, τὸ Ἀνώτατον Διοικητικὸν Δικαστήριον, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θὰ κρίνῃ, ἐπὶ ἀκυρώσει, ἡ ἀναιρέσει, τὰς προσφυγὰς ἐναντίον τῶν παρανομιῶν Ὑπουργῶν, τῶν παρανομιῶν τῶν ὑπαλλήλων. Ἐχομεν βεβαίως τὸν Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, τὴν ἱεραρχικὴν ὁδόν, ὑπάρχει καὶ ἡ ἀστικὴ ἀγωγή τοῦ ἀδικουμένου πολίτου, ἀλλὰ ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅλα ταῦτα τὰ μέσα ἀνεπαρκέστατα. Τὸ ἐνδίκον τοῦτο μέσον τοῦ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου θὰ ἐνεργῇ καὶ προληπτικῶς ὡς πρὸς τὸν Ὑπουργόν. Εἶνε ἡ σπουδαιότης τῶν διατάξεων, ὡς ἐτροποποίησεν αὐτὴν ἡ Ἐπιτροπὴ, καὶ θὰ ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι δι' αὐτὴν καὶ μόνην θὰ ἦτο δικαιολογημένη ἡ σύγκλησις Διπλῆς Βουλῆς, διὰ νὰ καταλύσῃ ἡ Συνέλευσις δι' αὐτῆς τὴν τυραννίδα τοῦ παρελθόντος.

Πλεῖσται δίκαι στρέφονται διαρκῶς κατὰ τοῦ δημοσίου καὶ ἐκ τῶν ζημιῶν καὶ μόνον τούτων δύναται νὰ προκύψῃ ἐπάρκεια τῆς δαπάνης τῆς συντηρήσεως τοῦ Συμβουλίου.

Ψηφίσωμεν τὸν φιλελευθερώτατον τούτον θεσμόν, θεσμόν ὅστις θὰ ἐξασφαλίσῃ πράγματι τὰς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου. Μὴ λάβωμεν οὐδόλως ὑπ' ὄψιν τὸν οικονομικὸν λόγον, οὔτε τὴν ἐνδεχομένην ἀνεπάρκειαν μελῶν τοῦ Συμβουλίου—ὅπερ ζήτημα εἶνε ἐποσειῶδες καὶ παροδικόν. Οὔτε ἡ νομοπαρασκευαστικὴ, οὔτε ἡ νομοβιβλιογραφικὴ ἀποστολὴ τοῦ Συμβουλίου εἶνε τόσοσ σπουδαία, ὅσόν ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ ὡς ἐνδίκου μέσου.

Δ. Γκλαβᾶς (7. 45'). Ἡ ἀνάγκη τῆς οικονομικῆς περισυλλογῆς ἐπιβάλλει νὰ μὴ καθιερώσωμεν τὸν νέον θεσμόν. Δὲν πρόκειται δὲ οὗτος νὰ πληρώσῃ πραγματικῶς κενόν τι, διότι ἔχομεν πρωτίστως, μετὰ τὴν ἀνάγκην καλῶν νόμων, καὶ ἀνάγκην καλῶν καὶ καταλλήλων προσώπων πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Διότι μέχρι τοῦδε τὰ δημόσια ὑπουργήματα ἔγειναν ἔδαφος λείας τοῦ δημοσίου πλοῦτου, τοῦτο δὲ ἐγένετο καὶ αἰτία τῆς ἐξεγέρσεως.

Κινδυνεύομεν διὰ τοῦ Συμβουλίου νὰ νομιμοποιήσωμεν τὰς παρανομίας καὶ τῶν κατωτέρων ὀργάνων τῆς Διοικήσεως. Θὰ παραλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους του τοὺς ἀπομάχους τῆς Πολιτικῆς καὶ τῆς Δικαιοσύνης, θὰ δημιουργήσῃ νέαν τιμαριωτικὴν Ἀκρόπολιν.

Χ. Βοζίκης (8. 5'). Ὡς διεσκευάσθη ἡ πρότασις παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐλαχίστως ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὰ Συμβούλια τοῦ παρελθόντος. Τὸ σχέδιον τῶν 6 βουλευτῶν παρέχει ἄλλην βᾶσιν, ὡς φαίνεται, ἢ τὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ τοῦτο θέτει νέαν ἐξουσίαν ἀκυρώνουσαν πράξεις τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ πολιτικὴ εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν παρημποδίζει αὐτοὺς ἀπὸ παρανομιῶν. Τοὺς παρημποδίζει ὁ φόβος τοῦ ἐλέγχου καὶ ὁ ἔλεγχος. Τὸ Συμβούλιον, ὡς τὸ ὀρίζει ἡ Ἐπιτροπὴ, ἔχει ἐξουσίαν ἀκυρώνουσαν πράξεις ὑπουργῶν, οὕτω ἐγκαθιστῶμεν τετάρτην ἐξουσίαν ἀκυροῦσαν πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, δημιουργοῦμεν ἄλλην ἐξουσίαν ὑπεράνω αὐτῆς.

Ε. Βενιζέλλο (Πρ. Κυβ.) Θὰ ἐλέγχῃ πράξεις διοικητικὰς, ὄχι κυβερνητικὰς.

Α. Διομύδης. Δὲν τίθεται τὸ Συμβούλιον ὑπεράνω τοῦ ὑπουργοῦ ὡς μέλους τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

Χ. Βοζίκης. Τὸ Συμβούλιον τίθεται ὑπεράνω τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν. Δίδομεν εἰς αὐτό, κατὰ τὸ προσχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς, δικαιοδοσίαν εὐρυτέραν τῆς τῶν ἄλλων Συμβουλίων, μέχρι τινός δὲ καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πλήρης ἐπάρκεια τῶν μελῶν, δὲν ἀπαιτοῦνται βαθμοὶ αὐτῶν; Ἀλλὰ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ περὶ προσόντων καὶ περὶ βαθμοῦ δὲν ὁμιλεῖ εἰς τὸ σχέδιόν της. Ὅλοι οἱ ἀπόμα-

χοι πάσης ὑπηρεσίας δὲν δύνανται νὰ πράσχωσι πρόσωπα πείρας καὶ μαθήσεως, οἷας ἀπαιτᾶ ἡ βᾶσις καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὴν πρώτην σύστασίν του τὸ Συμβούλιον ἐκρατήθη λόγῳ τοῦ ὕψους τῶν μελῶν αὐτοῦ, εἶχον γίνεαι μέλη ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ Ἱεροῦ ἀγῶνος. Θὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ διατυπωθῶσιν ἀργότερον διὰ τοῦ νόμου, ὑπὸ τῶν θελόντων νὰ ματαιώσωσι τὸν θεσμόν τοῦτον, τοιαῦτα προσόντα διὰ τὰ μέλη, ἀφοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ὀρίζει τοιαῦτα, ὥστε ἀναγκάσιως νὰ ναυαγήσῃ ὁ θεσμὸς δι' ἀναξίωτητα τῶν μελῶν.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις τὴν 8. 30'.

Μετὰ τὴν Διακοπὴν

Ὡρᾶ 10. 30' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπιεῖσα συνεδρίασις.

Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Χ. Βοζίκης** προτείνει ὅπως προταχθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ΓΧΕΓ' (3663) νόμου, παραιτηθῶσι δὲ, λόγῳ τοῦ ἐπέειγοντος, οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὀμιλήσωσιν, ἐπιφυλασσόμενοι διὰ τὴν γ' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἡ Βουλὴ ἀποδέχεται τὴν πρότασιν καὶ τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως κατ' ἀρχὴν, ἀρθρον καὶ σύνολον εἰς β' συζήτησιν.

Ἡρόδοτος. Συζήτησις περὶ τῶν ἀναθεωρητέων Διατάξεων τοῦ Συντάγματος.

Π. Ἀρμυραντινός. (10. 37') Ἀπαντᾷ εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἀραδιάς κ. **Χ. Βοζίκης** ἐναντίον τῶν ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Σπετσῶν ὑποστηριχθέντων. Συμφωνεῖ ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος εἶνε ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀριστος καὶ ἀντικρούει τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι δημιουργεῖται δι' αὐτοῦ μία τετάρτη ἐξουσία, ἥτις τάσσεται ὑπεράνω τοῦ ὑπουργοῦ. Ἐπίσης ὁ θεσμὸς δὲν ἐμβάλλει εἰς τὸν κίνδυνον ν' ἀποτελέσῃ ἀναίρεσιν τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ πολιτεύματος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Συμβουλίου ὅπως κρίνῃ ταύτην ἐπὶ τῶν παρανόμων πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν κρίνει ὡς κατ' ἐξοχὴν πολῦτιμον, διότι αὕτη θ' ἀσφαλίσῃ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν νόμων. Δημιουργοῦμεν, λέγει, ἐν ὄργανον δικαστικῆς χρήσεως. Ὅργανον μόνον δημιουργοῦμεν, ἡ ἐξουσία εἶνε ἡ αὐτὴ. Πάντες ἐνταῦθα θέλομεν κανόνας δεσμεύοντας καὶ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς ὑπηκόους, ἀλλ' οἱ κανόνες οὗτοι πρέπει νὰ τηρηθῶν ἢ δὲ κρίσις ἀν' ἐτηρήθησαν ἢ οὐ οἱ κανόνες οὗτοι ἀνήκει εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν. Τελευτῶν λέγει ὅτι οὐδὲν κρίνει σκόπιμον νὰ εἴπῃ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντίρρησιν ὅτι θέλομεν ἐπιβαρῦνει τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τοῦ θεσμοῦ τούτου.

Δ. Οικονόμου. (11. 6'). Ἐκφράζων τὴν γνώμην ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶνε ξένος πρὸς τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ποιεῖται διὰ μικρῶν ἀναλοπῆσιν τῶν κατὰ τὸν θεσμὸν τοῦτον παρ' ἡμῖν. Ἐξακολουθῶν λέγει ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶνε ἐντελῶς περιττός καὶ μόνον προωρισμένος νὰ προσθέτῃ δαπάνας τινὰς εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν. Θὰ εἶνε ἀκρισία νὰ θέλωμεν διαρκῶς νὰ μιμούμεθα τὰ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ συμβαίνοντα ὅταν δὲν ἀπαρτίζωμεν κατὰ τὸν πληθυσμὸν παρὰ μόνον ἓνα γαλλικὸν νομόν. Ἀφήσατε τὰς δύο μεγάλας ἐξουσίας τὴν νομοθετικὴν καὶ τὴν ἐκτελεστικὴν νὰ εἶνε ἀντιμέτωποι. Ἡ πρόοδος τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας βαίνει γοργῶς πρὸς βελτίωσιν καὶ αἱ μέθοδοι τοῦ παρελθόντος ὁλονὲν ἐκρίζονται καὶ ἀποβάλλονται. Μετὰ πεποιθήσεως φρονῶ ὅτι εἰς τὸ κράτος ἡμῶν ἀκούσιν τὰ δύο ταῦτα θεμέλια ἢ Βουλὴ καὶ ἢ Βασιλεία.

Ἄς μείνωσιν ὡς ἔχουσιν αἱ δύο μεγάλα ἐξουσίαι ὑποβλέπουσαι διαρκῶς ἀλλήλας, διότι μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου εἶνε δυνατὸν νὰ προκόψῃ τὸ κράτος ἡμῶν. Ὀλίγη καλὴ θέλησις τῶν ἐκάστοτε Κυβερνώντων θὰ εἶνε ἱκανὴ ν' ἀντικαταστήσῃ χίλια συμβούλια ἐπικρατείας. Ἀφήσωμεν τὴν κοινοβουλευτικὴν σταδιοδρομίαν νὰ χωρῇ πρὸς τὰ πρόσω ἀνευ ἐμποδίων, διότι ὁ κοινοβουλευτισμὸς εἶνε πάντοτε θεμέλιον τῆς ἰσχύος τῶν κρατῶν, ὅταν ταῦτα διατελώσιν ὑπὸ ἡγεμόνα κραταιὸν καὶ ἐνάρετον.

Πετρομανιάτης. (11. 25') Ἐξετάζει τὸν θεσμὸν ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῦ νομοπαρασκευαστικοῦ σώματος καὶ ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου. Ὑπὸ τὴν πρώτην ὄψιν εὐρίσκει ὅτι οὐδαμῶς θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ παρασκευάζωσι τοὺς νόμους ἄνδρες εἰς οὐδεμίαν συνάφειαν οὐδὲ σχέσιν ἐρχόμενοι πρὸς τὸν λαόν. Ἀκολουθῶς ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι ἡ δικαστικὴ ἐξουσία τοῦ Συμβουλίου προσβάλλει τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν καὶ τελευτᾷ συνιστῶν φειδῶ περὶ τὴν παροχὴν τῶν ἀξιομάτων, διότι ἴσως προίαν τινὰ θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν θέσιν νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰς ὑποχρεώσεις μας ὅποτε θὰ μᾶς μείνουν μόνον τὰ ἀξιώματα.

Α. Θεοδορίδης (11. 45') Οἱ προαγορεύσαντες μοῦ ὑπενθυμίζουσιν τὸν λαὸν Ἰσραήλ, ὅστις ἀνχιτινάξας τὸν ζυγὸν τῶν Αἰγυπτίων παρεπονείτο κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Τοιαύτη εἶνε ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν μοὶ γεννῶσι τὰ λεχθέντα. Διατὶ λέγωσιν, αὐταὶ αἱ καινοτομίαι; Καλῶς ἄρα μέχρι τοῦδε εἶχον τὰ πράγματα. Κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ἰδρῶθῃ Γερουσία.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 12ῃ ἀκριβῶς.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Τῆς 28 Ἀπριλίου 1911. *Πέμπτη*

Ὠρὰ 10. 45' π. μ. περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου ἢ Βουλῆ εὐρέθη ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 185 βουλευτῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι τὰ πρακτικὰ θέλουσιν ἀναγνωσθῆ καὶ ἐπικυρωθῆ τὸ ἀπόγευμα μεθ' ὃ ἀνακοινοῖ τὰ ἐξῆς 1) ὁ πρῶτον ὑπάλληλος ἐκ Καλαμῶν Παῦλος Φοίφας ζητεῖ νὰ ἐπαναδιορισθῆ. 2) Οἱ κατάδικοι τῶν φυλακῶν Κυπαρισσίας Λ. Ροζάκης καὶ Ι. Τζανετουδάκης ζητοῦσι χάριν. 3) Ἡ ἀναδιοργάνωτος κοινότης Περτουλίου τοῦ δήμου Αἰθίων τῶν Τρικάλων παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῆ ὁ νόμος περὶ κοινοτήτων. 4) Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Λαμίας ἐκφράζει εὐχὴν ὅπως μὴ μετατεθῆ ὁ νομάρχης κ. Τσιπουράκης. 5) Ὁ Κ. Σταυρόπουλος ὑποβάλλει σκέψεις του περὶ τῆς λύσεως τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος καὶ 6) τροπολογίαν τοῦ βουλευτοῦ Μεσσηνίας κ. Γ. Μπούτου ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανώσεως τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Ε. Κουλουμάκης** διαψεύδει τὸ λεχθὲν περὶ ἀποχωρήσεως τῆς ἀνυπάρχτου κατ' αὐτὸν ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Εἰς τοιαῦτα «καυώματα» λέγει οὐδέποτε προσεχώρησε, διότι δὲν τὰ θεωρεῖ μέσα ἀμύνης.

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου
 (Ἀναφοραί).

Ὁ κ. **Χ. Βοζίκης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ συζητῶνται ἀναφοραὶ ἀφορῶσαι Ὑπουργοὺς, οἱ ὅποιοι δὲν εἶνε παρόντες.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἀπαντᾷ ὅτι οἱ παρόντες τῶν Ὑπουργῶν εὐρίσκονται εἰς θέσιν νὰ δώσουν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν ὅσον ἀφορᾷ οἰανδήποτε ἀναφορὰν.

Α. Ἀλεξανδροῦς (Ὑπουργὸς Παιδείας). Λέγει ὅτι αἱ τρεῖς πρῶται ἀναφοραὶ ἀφορῶσιν Ὑπουργοὺς παρόντας.

Τὸν λόγον εἶτα λαμβάνει ὁ κ. **Ι. Παπαθανασιάδης** ἐπὶ ἀναφορᾷ τῶν κατοίκων Ἀνδρανόβης τῆς Εὐρυτανίας, ὅστις παραπονεῖται διὰ τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ ἐκεῖ διταξίου

σχολείου εις κοινόν γραμματεῖον, ἐνῶ οἱ ἐν αὐτῷ φοιτῶντες μαθηταὶ ἀνέρχονται εἰς 108. Ἐπίσης ἀναφέρει καὶ ἄλλα τινὰ σχολεῖα ἅτινα κατηργήθησαν προτάσει τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, παρακκλεῖ δ' ὅπως ἀνακληθῶσι τὰ Διατάγματα δι' ὧν κατηργήθησαν τὰ ἐν λόγῳ σχολεῖα καὶ τὰ ὁποῖα θεωρεῖ παράνομα.

Γ. Γαιγκόλης, Φρονεῖ ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὰ σχολεῖα ἄλλων τινῶν χωρίων, ὅτι δικαίως ταῦτα κατηργήθησαν, διότι ἐν τοῖς καταλόγοις ἔχουσι ἀναγραφῇ ψευδεῖς ἀριθμοί, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ σχολεῖον Ἀνδρονόβης εἶνε δίκαιον ν' ἀνασυσταθῇ, διότι πράγματι τοῦτο ἔχει τὸν ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν μαθητῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Υπουργὸς Παιδείας) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ σχολεῖον Ἀνδρονόβης ὑπεβιάσθη κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ. Εἶνε ἀληθές ὅτι μετὰ τὸν υποβιβασμὸν τῷ ὑπεβλήθη ἀναφορὰ δι' ἧς κατηγγέλλετο ὅτι ὁ Ἐπιθεωρητὴς ψευδῶς ἐπιστοποίησεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοῦ ἐν λόγῳ σχολείου εἶνε κατώτερος τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενου. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη παρεμπέμφθη εἰς τὴν δικαστικὴν ὁδόν, ἐὰν δ' ἐκεῖθεν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ Ἐπιθεωρητὴς δὲν ἐνήργησεν ὀρθῶς θέλει διατάξῃ τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ὅπως προβῇ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ Σχολείου.

Ο κ. Ν. Γαρθῆκιώτης ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν ἐφημερίων Καστρακίου παρακαλεῖ ὅπως συμπεριληφθῇ εἰς τὸν νόμον περὶ ἐνοριῶν καὶ ἡ κοινότης Καστρακίου.

Οἱ κ. κ. Ράμος καὶ Παπαποστόλου παραιτοῦνται τῆς ὀμιλίας των.

Ἐπίσης ὑποστηρίζουσι τὴν ἀνωτέρω ἀναφορὰν ὡς καὶ τὴν τῶν ἐφημερίων Δωριδος οἱ κ. κ. **Παπαϊωάννου** καὶ **Λιδωρικῆς**, συνιστῶντες τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ ἐνοριῶν.

Ἡ ἀναφορὰ περὶ τῶν κατοίκων τῶν δήμων Τετραφυλίας καὶ Ἡρακλείας διαγράφεται ἀπόντος τοῦ ἐγγεγραμμένου ὅπως ὀμιλήσῃ βουλευτοῦ κ. Π. Καραπάνου.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ὁ κ. **Μ. Νεγρεπόντης** παραιτεῖται τῆς ὀμιλίας του.

Φ. Νέγγης παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρέκειται μόνον περὶ τοῦ καταβρέγματος ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς συντηρήσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν, ἧτις βαρύνει τοὺς δήμους, μετὰ τὸν τελευταῖον νόμον, μὴ δυναμένων καὶ τούτων νὰ ἐπαρκέσωσιν.

Ε. Ρέπουλης (Υπουργ. τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀπαντᾷ ὅτι ἵνα μὴ ἀφίηθ' ἀνευ καταβρέγματος τὰς ὁδοὺς Ἀθηνῶν

ἠναγκάσθη νὰ τεθῇ ἐκτὸς τοῦ τελευταίου νόμου περὶ ὁδοποιίας, δηλοῖ δὲ ὅτι θέλει ὑποβάλῃ προσεχῶς νομοσχέδιον μεταρρυθμίζον καταλληλότερον τὸν παλαιὸν νόμον. Τοῦτο θὰ γείνη καὶ διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς, διότι πρέπει νὰ νομιμοποιηθοῦν αἱ γινόμεναι δαπάναι ἐξασφαλισθῇ δὲ ἡ εἰς τὸ μέλλον καλὴ συντήρησις τῶν ὁδῶν.

Η. Ἀραβαντινός Ἐπαινεῖ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κ. Υπουργοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν λέγει ὅτι ὑπάρχει νόμος ὑποχρεῶς ὁ Δῆμος, ὅστις ὤφειλε νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν συντήρησιν.

Θ. Πετεζῆς Συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προαλαλήσαντος.

Ε. Ρέπουλης. Ἀπαντᾷ ὅτι ὁ Δῆμος ἦτο ἀνεπαρκὴς ὅπως ἐκπληρῶσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, ἀλλ' ἐξ ἄλλου ἡ κοινὴ γνώμη ἐβόα κατὰ τοῦ Υπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Θ. Πετεζῆς. Φρονεῖ ὅτι ὁ κ. Υπουργὸς ἠδύνατο νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν Δῆμον ὅπως ἐξέυρη τὴν ἐπάρκειαν καὶ λέγει ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐπέσε θῦμα ὁ νόμος.

Ε. Ρέπουλης. Ἐπαναλαμβάνει ὅτι ὁ Δῆμος ἦτο ἀνεπαρκὴς παρακαλεῖ δὲ τὸν προαγορεύσαντα ν' ἀνεγείρῃ ἀπὸ τῷ βήματος τὸ θῦμα τοῦ νόμου, ἐὰν πράγματι τοιοῦτό τι συμβαίνει, (χειροκροτήματα).

Ι. Μαυρίας θεωρεῖ ἐπαρκεῖς τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις.

Α. Κατριβάνος μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Υπουργοῦ παραιτεῖται τῆς ὀμιλίας του.

Φ. Νέγγης δευτερολογῶν ἐξηγεῖ τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἔθιξε τὸ ζήτημα τῆς δωρεᾶς τῶν δημοσίων ὁδῶν εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων. Καὶ ἄλλοτε, λέγει, ἐβεβίωσε καὶ ἤδη βεβαίωσεν τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Δήμου ὅπως ἀναλάβῃ τὰς δαπάνας συντηρήσεως.

Η. Ἀραβαντινός λέγει ὅτι ὀμίλησεν ὡς ὀμίλησεν διότι ἐπεθύμει ὅπως ἀποτρέψῃ τὸ ἄτοπον τῆς ἰσοτελείας μετὰ τὸν Δημοσίον καὶ δήμου, τὴν ὁποῖαν τυχὸν θὰ ἐκέρυττε τὸ κομισθησόμενον νομοσχέδιον τοῦ κ. Υπουργοῦ. Φρονεῖ ὅτι τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν Ἀθηνῶν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ Δῆμος καὶ οὐχὶ οἱ κάτοικοι ἐλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος.

Σ. Θεοδωροπούλης ἐπὶ ἀναφορᾶς δικαστῶν περὶ πωλήσεως λαχείων τοῦ Στόλου λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον ὅπως τὸ Δημόσιον παρέχει πρὸς τοὺς πωλητὰς τὰ λαχεῖα ἐπὶ ἐκπτώσει καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ δύο ἢ τριῶν χιλιάδων δραχμῶν οὐχὶ δὲ 10 χιλιάδων μόνον,

ὡς ὀρίζει ὁ νόμος. Τοῦτο θὰ ἦτο συντελεστικώτερον καὶ δι' αὐτὴν ἔτι τὴν μεγαλητέραν διάδοσιν τοῦ Λαχείου.

Α. Κορομπλάς (Ἵπ. Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι πᾶσα διευκολύνσις πρὸς τοὺς μεταπωλητὰς εἶνε ὑπηρεσία πρὸς αὐτὸ τὸ λαχεῖον ὅτι δὲ θὰ μελετήσῃ τὴν σχετικὴν διαρρυθμίσιν.

Α. Λαζαροῦς παραιτεῖται.

Θ. Πετμεζῆς προσθέτει τινὰ ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος.

Οἱ κ. κ. **Δ. Λαζαροῦς, Γ. Δογάνης, Γ. Λαμπρινόπουλος** καὶ **Δ. Γκλαβᾶς** ὑποστηρίζουσιν ἀναφορὰν τοῦ Διονυσίου Ζαφειροπούλου ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ χωρίου Μαρινάκη, Σκληροῦ καὶ Κολοκύθα τοῦ δήμου Πηγείων λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Ἡλιόπουλος**. Ἡ Βουλὴ, λέγει, ἐφάνη καὶ ἐδείχθη ἐπανειλημμένως συμπαθῆς εἰς τὰ σεισμοπαθῆ μέρη, καὶ λόγῳ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης ἠλπίζετο ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤθελε λάβει μέριμναν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν κατοίκων τῶν ἐρειπωθέντων κωμοπόλεων καὶ χωρίων τῆς Ἡλείας. Οἱ περισσότεροι παθόντες ἐκ τῶν σεισμῶν εἶνε οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Δελέμπαλι, Μπεζαίτη, Σκληροῦ, Κολοκύθα, Μαρινάκι τοῦ δήμου Πηγείας καὶ τοῦ χωρίου Μπουχιάτη. Παριστᾷ τὴν ἔλλειψιν πάσης συγκοινωνίας ἐν τῷ δήμῳ τούτῳ, συνιστᾷ τὴν αἴτησιν τῶν κατοίκων τῶν ἄνω χωρίων καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ληρθῆ πρόνοια ὅπως περιληφθοῦν εἰς τοὺς ἐραρικοὺς καταλόγους καὶ διαταχθῆ μηχανικὸς διὰ τὴν σύνταξιν σχεδίου συνοικισμοῦ. Συνιστᾷ τὴν αἴτησιν τῶν Καλαβρυτινῶν. Γνωρίζει πρὸς τὴν Βουλὴν τὰς πιέσεις ἃς ὑφίστανται οἱ κάτοικοι τοῦ νομοῦ Ἀχαιοῦ διὰ τὴν ἐπιζητούμενην ἀθρόαν εἰσπραξίν τῶν ὀφειλομένων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἠδικοῦρε καὶ ἡμέλει μέχρι σήμερον. Γνωρίζει ὅτι ὑπεβλήθη νομοσχέδιον πρὸς αὐτοῦ διευκολύνων τὴν τμηματικὴν εἰσπραξίν τῶν ὀφειλομένων καὶ παρακαλεῖ τὸν Ἵπουργόν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν νὰ στέρξῃ ὅπως λάβῃ κατάλληλα μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν πολιτῶν, οἵτινες καταδιωκόμενοι ἤδη ἐγκατέλειψαν τὰς ἐργασίας των.

Δ. Γκλαβᾶς παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως θέσῃ εἰς χρησιμοποίησιν τὸ συλλεγὲν ποσὸν των 100 χιλιάδων δραχμῶν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν.

Ε. Ρέπουλις (Ἵπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι

τὸ συλλεγὲν ποσὸν εὑρίσκαται κατατεθειμένον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, δὲν διετέθη δ' ἀκόμη διότι δὲν κωτωρθῶθη νὰ καταστρωθῆ ὁ κατάλογος τῶν δεομένων βοηθείας. Τὸ ζήτημα ἤδη ἐξετάζεται, κατὰ τὴν θέλησιν τῶν σεισμοπαθῶν, πῶς πρακτικώτερον θὰ χρησιμοποιηθῆ τὸ ποσὸν τοῦτο πρὸς κοινωφελῆ ἔργα.

Οἱ κ. κ. **Π. Ἀποστολίδης** καὶ **Γ. Πανασκενόπουλος** συνηγοροῦσιν ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῆς σηροτροφικῆς ἐταιρείας.

Ὁ κ. **Σκιαδαρέσις** ἐλέγχει ἀπόφασιν τοῦ νομάρχου Κερκύρας περὶ ἐπιβολῆς δασμοῦ ἐπὶ τῶν ὀνίων καὶ ἐμπορευμάτων.

Χ. Δικαῖος. Εὐχαιστεῖ τὸν ἀρμόδιον Ἵπουργόν διότι κατ' ἀρχὴν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Καλαμῶν διὰ τὸν φόρον τῶν ἐσπεριδοειδῶν.

Ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς ὁμιλοῦσιν οἱ κ. κ. **Γ. Κουρτάκης, Α. Πετρομανιάτης, Π. Φλέσσας, Ε. Ντολιόπουλος** καὶ **Δ. Κάβουρας**.

Οἱ κ. κ. **Π. Ἀγγελίδης** καὶ **Π. Ἀποστολίδης** παρακαλοῦσιν τὸν ἀρμόδιον Ἵπουργόν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Καζακλάρ.

Α. Ἀλεξανδροῦς (Ἵπουργὸς τῆς Παιδείας) κατανεύει.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Δημάρχου Τυρνάβου ὁ κ. **Π. Ἀγγελίδης** παραιτεῖται τῆς ὀμιλίας του.

Χ. Δικαῖος ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἀποστράτων ἀνθυπολοχαγῶν ἐκ Καλαμῶν.

Δ. Γκλαβᾶς ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου Καλαβρυτινῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἵπουργόν ὅπως ἀνασταλῆ ἡ καταδίωξις καὶ διευκολυνθῶσιν οἱ πολῖται. Ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐκεῖ Ταμίης κατέχει ἐπὶ τέσσαρα ἔτη τὴν θέσιν ταύτην, ἐκ τῆς μακροχρονίου δὲ διαμονῆς ἔχει ἀποκτήσει σχέσεις, συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας.

Α. Κορομπλάς (Ἵπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πράττει τὸ καθῆκόν της διότι ζητεῖ τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων, τῶν οὐδέποτε πληρωθέντων, εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, περὶ ὧν ὀμίλησεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος.

Διακόπτεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρα 1.5', ὅπως ἐπαναληφθῆ τῇ 5 μ. μ.

Μετὰ Μεσημβρίαν

Ὡρὰ 5. 25' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπιεῖσα συνεδρίασις.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς Ἡμερησίου Διατάξεως τῶν Ἐπερωτήσεων.

Πρῶτον ἀντικείμενον αὐτῆς. Συζήτησις ἐπὶ τῶν κατατεθεισῶν ἐκθέσεων περὶ τοῦ Ταμείου τῆς Ἀμύνης.

Η. Μερλόπουλος. Ἐν τῷ πίνακι τοῦ δευτέρου μέρους τῶν ἐπερωτήσεων εἶνε ἐγγεγραμμένη ὡς τελευταία ἐπερώτησις ἡ ἰδική μου ἀπευθυνομένη πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὅπως μὲ πληροφορήσωσι τί ἐνήργησαν ἐπὶ τῶν παρεκτροπῶν καὶ παρανομιῶν τοῦ ἀποσπασματάρχου Ὀλυμπίας Τρ. Γιαννάρου διὰ τὸν ἀδικαιολόγητον φόνον τοῦ Α. Ἀλεξανδροπούλου. Νομίζω, ὅτι ὑπάρχει παρανόησις, διότι ἐγὼ δὲν ὑπέβαλον τοιαύτην ἐπερώτησιν.

Κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν, τουτέστι τῆς παρελθούσης Δευτέρας τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἀπηύθυναν ἔγγραφον γνωστοποίησιν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ὅπως ἀποσταλῆ πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἵνα πληροφορήσωσι τὴν Βουλὴν. Ἐνεκεν τίνος λόγου δὲν ἀπήντησαν εἰς τὴν ἐπερώτησίν μου ἀπευθυνθεῖσαν ἀπὸ τῆς 21 Μαρτίου ἐ. ἔ. Ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεώς μου ταύτης διαβιβάσθεισος αὐθημερόν πρὸς τοὺς κυρίους Ὑπουργοὺς ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς Βουλῆς οὐδεμίαν ἀπάντησιν μέχρι σήμερον ἐδόθη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐδόθη προφορικῶς ἀπάντησις. ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ἀπουσιάζατε τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐλάβετε γνῶσιν.

Η. Μερλόπουλος. Κατὰ τὰς ἐξ ἡμέρας καθ' ἃς εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ Ὑπουργοὶ νὰ ἀπαντήσωσι ἡμῖν παρὼν καὶ δὲν ἤκουσα τίποτε. Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Βουλῆς δὲν ὑπάρχει τοιοῦτό τι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὑπάρχει εἰς τὰ πρακτικά.

Η. Μερλόπουλος. Καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ ἠρευνήσα καὶ δὲν εὔρον τοιοῦτό τι. Ἐπιφυλάσσομαι καὶ αὐθις νὰ ἔρευνῆσθ τὰ πρακτικά.

Πρόεδρος. Ὁ κ. βουλευτὴς ἐκ Μεσσηνίας ἔχει δίκαιον. Τώρα βλέπω τὴν διατύπωσιν τῆς ἐπερωτήσεώς σου, ἥτις ἦτο ἐπερώτησις διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν τῶν ἀπαντήσεων ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων του. Ὁ κ. βουλευτὴς ἔχει δίκαιον. Τὸ λάθος ἐκαλύφθη, διότι ὅ,τι εἶπε νὰ εἴπῃ ὁ κ. Βουλευτὴς τὸ εἶπε καὶ κατὰ συνέπειαν εἴμεθα ἐκ τῶν ὑστέρων ἐν τάξει.

Ν. Πετροπολάκης. Δύο λέξεις ἤθελον νὰ εἴπω διὰ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 3 ἐπερώτησιν, ὅπως ἀναπτύξω πρότασιν νόμου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποράσεων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.) Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο.

Πρόεδρος. Πρώτη ἐπερώτησις ἐπὶ τοῦ δευτέρου μέρους τῶν ἐπερωτήσεων εἶναι ἐγγεγραμμένη ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν κατατεθεισῶν ἐκθέσεων περὶ τοῦ Ταμείου Ἀμύνης. Εἶναι τὸ θέμα διὰ τὸ ὅποῖον ὥρισεν ἡ Βουλὴ πρὸς συζήτησιν διὰ σήμερον. Τὸ θέμα ἀνεφύη ἐκ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ ἐκ Λακωνίας Βουλευτοῦ κ. Ε. Κουλουμβάκη ἐν σχέσει πρὸς τὰς καταγγελίας τοῦ ἀντιστρατήγου καὶ τέως προέδρου τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ δικαστηρίου κ. Κ. Σμολένσκη ἐναντίον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου τῆς Ἀμύνης. Τὸν λόγον δὲν ἔχει ζητήσῃ ἐκ τῶν προτέρων οὐδεὶς. Ζητεῖ τις τὸν λόγον;

Πολλοὶ Βουλευταὶ. Οὐδεὶς.

Εἰς Βουλευτῆς. Εἶνε οἱ κύριοι Βουλευταὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Συντάγματος.

Πρόεδρος. Οἱ κύριοι Βουλευταὶ εἰδοποιήθησαν νὰ ἔλθωσι.

Θ. Γρηγορίο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς εἰδοποιήσῃτε.

Πρόεδρος. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τοὺς εἰδοποιήσωμεν, διότι ἡ ἐπερώτησις ἐγένετο ἀπὸ βουλευτὰς τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Δ. Γκλαβάς. Εἶναι ἥκιστα ἀντικοινοβουλευτικὸν νὰ ἀναμῆν ἡ Βουλὴ τὴν ἀντιπολίτευσιν.

Πρόεδρος. Εἶναι ἥκιστα ἀντικοινοβουλευτικὸν τοῦτο, ἀλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις ἐργάζεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν. Λοιπὸν, συζήτησις ἐπὶ τῶν κατατεθεισῶν ἐκθέσεων περὶ τοῦ Ταμείου τῆς Ἀμύνης. Τίς ἔχει τὸν λόγον;

Γ. Πάπ. Θὰ ἦτο σκόπιμον, ἐπειδὴ ἀπουσιάζουσι τινὲς τῶν κυρίων βουλευτῶν, οἱ ὅποιοι θὰ ἐλάβανον τὸν λόγον, ὡς γνωρίζω, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεβάλετο ἡ συζήτησις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν, διὰ νὰ κατατεθῶσι καὶ ἐγ-

γραφα τινι, τὰ ὅποια ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ ἤδη γενόμενα. Εἶναι δὲ τὰ ἔγγραφα, τὰ ὅποια ἀφορῶσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς διεξαχθείσας ἀνακρίσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καταγγελίας τοῦ κ. Σουλένσκη καὶ τὰ ἔγγραφα τὰ ὅποια ἀφορῶσιν ἀφ' ἑτέρου τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὅποιον ἐπεβλήθη ἡ ποινὴ εἰς τὸν Ἀντιστρατήγον. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα νομίζω ὅτι εἶνε χρήσιμα. Ἀλλὰ καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἤθελε νὰ δηλώσῃ, ὅτι θὰ καταθέσῃ τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ μὴ θιγῶσι τὰ μέχρι τοῦδε γενόμενα, καίτοι ἢ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐξέτασις δὲν θὰ ἀπεδείκνυε ἐκεῖνα τὰ ὅποια καὶ ἡ δημοσία γνώμη θὰ ἤθελε νὰ γνωρίζῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσῃ ὑπὲρ αὐτῆς καθ' ὅσον θὰ ἐνόμιζεν ὅτι θὰ τὴν ὠφέλου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ εἶχον οὐδεμίαν δυσκολίαν νὰ προσαγάγω τὰ αἰτηθέντα ἔγγραφα. Ὑποθέτω ὅμως ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ ἦτο διατεθειμένη νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπερώτησιν. Ἐὰν ζητεῖται τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπερωτήσεως τότε αὕτη θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν σειράν της μετὰ τὰς ἄλλας, διότι χάνει κάθε χαρακτῆρα ἐπείγοντος καὶ ἐπικαίρου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπάγῃ εἰς τὴν σειράν της καὶ ἂν δὲν λάβῃ χαρακτῆρα ἐπικαίρου ἐγὼ θὰ ἤμην διατεθειμένος νὰ τὴν προτάξω πρώτην, θὰ ἦτο ὅμως δύσκολον νὰ πεισθῇ ἡ Βουλὴ νὰ τὴν ἀναγράψῃ πρώτην.

Εἶμαι πρόθυμος νὰ φέρω τὰ ἔγγραφα τὰ ζητούμενα, ἀλλ' ἡ ἐπερώτησις θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν σειράν της, μετὰ τὰς ἄλλας.

Γ. Πάπ. Ἀναμφισβητήτως προκειμένου περὶ ἐλέγχου δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως εἶνε νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὅποιον κρίνει ἀναγκαῖον ὅπως παρέλθῃ ἵνα ἀσκηθῇ ὁ ἔλεγχος, καὶ ἂν τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα εἶναι εὐθὺς μετὰ τὴν γενομένην τὴν στιγμὴν ταύτην συζήτησιν ἢ πρέπει νὰ παρέλθῃ χρόνος μεγαλύτερος.

Ἐπωσδῆποτε τὸ ζήτημα οὐδέποτε θὰ χάσῃ τὴν ἐπικαιρότητα αὐτοῦ, διότι ἡμεῖς θὰ ἔλθωμεν νὰ συζητήσωμεν κατὰ πόσον ἐγένοντο πράξεις δυνάμεναι νὰ συγκινήσωσιν ἢ ὄχι τὴν δημοσίαν γνώμην, καὶ κατὰ πόσον ἡ συγκίνησις αὕτη δύναται νὰ ἀποβῇ ἐπωφελῆς ὑπὲρ τοῦ ἀνορθωτικοῦ ἀγῶνος. Ἡμεῖς θέλομεν νὰ συζητήσωμεν τὰ σημεῖα τῶν παραβάσεων τῶν νόμων, ἵνα δὲ κρίνωμεν σαφέστερον ἐντὸς τῶν παραβάσεων αὐτῶν τῶν νόμων ἔχομεν ἀνάγκην νὰ κατατεθῶσι καὶ τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια ὠμίλησα

καὶ διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦται ὅτι αἱ καταγγελίαι τοῦ ἀντιστρατήγου κ. Σουλένσκη ἀφεῶρων ὄχι τὸ πρόσωπον τοῦ ἀντισυνταγματάρχου, τὸν ὅποιον κατήγγελεν, ἀλλὰ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως ὑπευθύνου καθ' ὅσον ὁ κ. Πρωθυπουργός προΐσταται ὡς πρόεδρος καὶ τοῦ Ταμείου τῆς Ἀμύνης. Συνεπεία τῶν γενομένων τούτων παρατηρήσεων τοῦ Ἀντιστρατήγου κ. Σουλένσκη ἐπηκολούθησεν ἡ δευτέρα καταγγελία ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξέδωκε καὶ προβούλευμα ὁ Ὑπουργός τῶν Στρατιωτικῶν, λαμβάνων ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην τὴν ἐννοίαν τῶν πινάκων ἐκεῖνων δίχως, ὡς μέχρι τοῦδε εἴθισται, νὰ παραπέμπηται εἰς τὸν Β. Ἐπίτροπον, τὸν εισηγητὴν τοῦ Στρατοδικείου καὶ νὰ ἐπακολουθῇ ἡ γνωστὴ διαδικασία. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα ἐνέχει πολιτικὴν σημασίαν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἡμεῖς θέλομεν νὰ συζητήσωμεν καὶ ὄχι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἔξω τοῦ Κοινοβουλίου λεγομένων περὶ κινδύνων τῆς ἀνορθώσεως ἢ ἐνισχύσεως αὐτῆς καθ' ἣν περίπτωσιν οὕτως ἢ ἄλλως ἐφαρμόζεται ὁ νόμος.

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἄς μοι ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐπερώτησις ἐγείνε. Ἐὰν θέλωσι νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις, οἱ νομίζοντες ὅτι δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀντικείμενον κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ συνεχίσωσι τὴν συζήτησιν. Ἐὰν θέλωσι νὰ μὴ διαγραφῇ ἡ ἐπερώτησις καθ' ὀλοκληρίαν, διὰ νὰ μὴ ἔχωσιν ἀνάγκην νέας ἐπερωτήσεως, ἀλλὰ νὰ παραπεμφθῇ εἰς ἄλλην ἡμέραν εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ δεχθῶ. Ἀλλὰ τότε θὰ ὑπάγῃ μετὰ τὴν σειράν της, μετὰ τὰς ἄλλας καὶ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ μέσον ὡς πρώτη ἐπερώτησις ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει.

Γ. Πάπ. Ἄς τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα προσωρινῶς...

Πρόεδρος. Κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Κανονισμοῦ (Ἀναγινώσκει) « Ἐὰν ὁ ἐπερωτήσας κληθεῖς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν σειράν τῆς ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων ἡμερησίας διατάξεως πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἐπερωτήσεως, δὲν παρίσταται κατὰ τὴν συνεδρίαν, θεωρεῖται ἀνακαλέσας τὴν ἐπερωτήσιν του, ἂν μὴ ἐγγράφως πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδρίας ἠτήσατο παρὰ τοῦ Προέδρου τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπερωτήσεως δι' ἄλλην ἡμέραν».

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπερωτήσεως εἶνε ὁ κ. Κουλουμβάκης, ὁ ὅποιος ἐκτόπευε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Προέδρου ν' ἀναγραφῇ ἡ ἐπερώτησις του εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ἐδήλωσε δὲ

ὅτι μετὰ τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων θὰ προκαλέσῃ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως. Σήμερον οὔτε ὁ κ. Κουλουμβάκης ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπερωτήσιν του καὶ ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος Ψαρρῶν ἐπίσης δηλοῖ, ὅτι δέχεται ἕνα ῥιθθὴ ἢ ἐπερωτήσιν εἰς διαθεσιμότητα.

Τὴν διαθεσιμότητα τὴν συμπληρῶν διαγράφων τὴν ἐπερωτήσιν καὶ ὅστις θέλει νὰ ἐπερωτήσῃ εἶνε ἐλεύθερος νὰ ζητήσῃ ἐκ νέου τὴν ἀναγραφὴν τῆς ἐπερωτήσεως.

Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Παναγιευρατικοῦ Συλλογοῦ «Ἡ Πρόσδοξ» ὅπως κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἢ Προνομιούχος Ἑταιρεία «Ἐνιαία». Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Θεοδορίδης.

Ἄριστ. Θεοδορίδης (ὥρ. 5. 35').

Α. Θεοδορίδης (ὥρ. 5. 35'). Ὀμιλεῖ διὰ μακρῶν καὶ ἀφηγεῖται τὸ ἱστορικὸν τῶν σταφιδικῶν κρίσεων, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν παρακράτησιν καὶ τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἐνιαίας, ἥτις διὰ τῶν παραβιάσεών της μετέπεσεν ἀπὸ Ἑταιρείας ὑπερτιμῆσεως εἰς Ἑταιρείαν ὑποτιμῆσεως. Ἐξετάζει τὰ τοῦ ἐκδοθέντος βουλευμάτος τοῦ συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν Πύργου, ἀναγινώσκει δὲ τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων, ἐξ ὧν, λέγει, καταφαίνεται, ὅτι ἡ παρανομία ὑπάρχει κατὰφωρος. Ἀναγινώσκει ἐπίσης τινὰ τῶν ἐγγράφων τῶν ἀνταλλαγέντων μεταξὺ Ἑταιρείας καὶ Ἐνιαίας, ἐξ ὧν συνάγεται, ἡ κακοπιστία τῆς Ἑταιρείας. Φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἢ Προνομιούχος, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι νομοθετικὰ μέτρα, οἷον ἡ ὑπεβολὴ προστίμου διὰ τὰς παραβάσεις τῆς συμβάσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαφήμισιν λέγει ὅτι ἀσκόπως δαπανῶνται δι' αὐτὴν 15,000 λιρῶν ἐτησίως, διότι οὐδεμία αὐξήσις τῆς καταναλώσεως ἐπῆλθεν ἕνεκεν τῆς διαφήμισεως. Δηλοῖ ὅτι θέλει ὑποβάλλῃ προτάσεις νόμων δι' ὧν θὰ ἐπιβάλλεται ποινὴ ἐν περιπτώσει παραβιάσεως τῆς συμβάσεως καὶ θ' ἀπαγορεύεται ἡ πώλησις ἑνεχύρων σταφιδοκάρπου ἐπὶ ἀπλῆ δηλώσει, ἄνευ ἀμέσου προσδιορισμοῦ τῆς τιμῆς.

Κατερχόμενος τοῦ βήματος ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 26 τοῦ νόμου ΓΠ' τῆς 19 Ἰουλίου 1905» ἥτις θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινῶ ὅτι ὑπάρχουσιν ἀκόμη 35 ἐγγεγραμμένοι ὅπως ὠμιλήσουν.

Ε. Κουλουμβάκης. Λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι εὐρισκόμενος κατὰ τὴν ἐναρκίαν τῆς συνεδριάσεως ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Συνταγ-

ματικῆς ἐπιτροπῆς δὲν εὐρίσκατο ἐν τῇ αἰθούσῃ. Ἐπανελθὼν ὁμως νύρε τὴν Βουλὴν συζητοῦσαν ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος. Ἐρωτᾷ περὶ τοῦ πρώτου θέματος, τί ἐγίνε, ἀνεβλήθη ἢ διεγράφη;

Πρόεδρος. Διεγράφη.

Ε. Κουλουμβάκης. Ζητεῖ ὅπως ἐπαναγραφῆ ἢ ἐπερωτήσιν.

Ὁ κ. Κοσδόνας ζητεῖ ὅπως συζητηθῆ ἢ ἐπερωτήσιν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ποτοποιῶν

Συνεχιζομένης τῆς περὶ ἐνιαίας συζητήσεως τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. Χ. Μεϊντάνης, ὅστις λέγει ὅτι οἱ φωνάζοντες κατὰ τῆς ἐνιαίας εἶνε ἐχθροὶ τῆς σταφίδος, διότι ὁ σταφιδικός κόσμος θέλει τὴν ἐνιαίαν. Τὸ σταφιδικὸν ζήτημα ἀφορᾷ ὀλόκληρον τὴν φυλὴν, διότι ἐκ τῆς σταφίδος εἰσκομίζονται 70 ἑκατομ. φράγκων. Διὰ τῆς ἐνιαίας ἐξησφαλίσθη κατώτατον ὄσιον τιμῆς 115 δρ. κατὰ χιλιάδα, τὴν ἔκπτωσιν δὲ τῆς ἑταιρείας δὲν ζητοῦσιν οἱ σταφιδοκτῆμονες, ἀλλ' οἱ τοκογλύφοι. Ἐξαιρουμένων ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι δύναται νὰ ψηφισθῆ νόμος ἀπαγορεύων τὴν ἐξαγωγήν πλαιοῦ σταφιδοκάρπου πέραν τῆς 1ης Αὐγούστου.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινῶ ὅτι ὁ βουλευτὴς Φθιώτιδος κ. Λιδωρίκης ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ λειτουργίας τῶν κατα τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος ἐξεταστικῶν τῶν πραγμάτων ἐπιτροπειῶν».

Θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς δικόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὅπως ἐπαναληφθῆ τὴν 10. 30'.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὁρ. 10, 45' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. Χ. Μεϊντάνης συνεχίζει τὴν ἀγόρευσιν του καὶ λέγει ὅτι καὶ οὗτος δὲν φέρει ἀντίρρησιν ὅπως κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἢ Προνομιούχος, ἀφοῦ τὸ θέλουν οἱ κ. κ. συνάδελφοι ἀλλ' ὑπὸ ἕνα ὄρον, τὸν ὄρον τοῦ νὰ μᾶς παρουσιάσουν οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι ἄλλην ἑταιρείαν παρέχουσαν πρὸς τοὺς σταφιδοκτῆμονας τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας παρέχει καὶ ἡ «Ἐνιαία». Τελευτῶν ὑποδεικνύει γνώμας τινὰς πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἀνωμαλιῶν, ἐκφράζει δὲ τὴν ἀπόριαν του πῶς πολιτευτῆς μέλλοντος ὡς ὁ κ. Γκλαβᾶς ἐχαρακτήρισε κακῶς τὸν πολιτευτὴν Ἀχαϊήλιδος κ.

Γρότσην εἰπὼν περὶ αὐτοῦ ὅτι σπουδάζει ἀναλώμασι τῆς Ἐταιρίας ἐν Εὐρώπῃ.

Δ. Γκλαβᾶς ἀπαντᾷ ὅτι οὐδέποτε εἶπε περὶ τοῦ κ. Γρότση ταῦτα, ἀλλ' ὅτι δὲν κατενοήθησαν οἱ λόγοι του.

Α. Θεοδωρίδης ἀπαντᾷ εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Μείντάνη, σχετικῶς πρὸς τὸ ἄτομόν του καὶ ἀνασκευάζει ταῦτα.

Παπαγελάς : Ἀναπτύσσει ὡσαύτως διὰ μακρῶν πολλὰς παραβάσεις τῆς Συμβάσεως εἰς ἃς προέβη ἡ «Ἐνιαία» καὶ ἀναφέρει ὅσον ἀφορᾷ τὸν Βασιλικὸν Ἐπίτροπον παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ ὅτι ἐμισθοδοτεῖτο παρ' αὐτῆς παρὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ Νόμου ὅστις ἀναφέρει ὅτι ὁ Βασ. Ἐπίτροπος μισθοδοτεῖται μόνον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

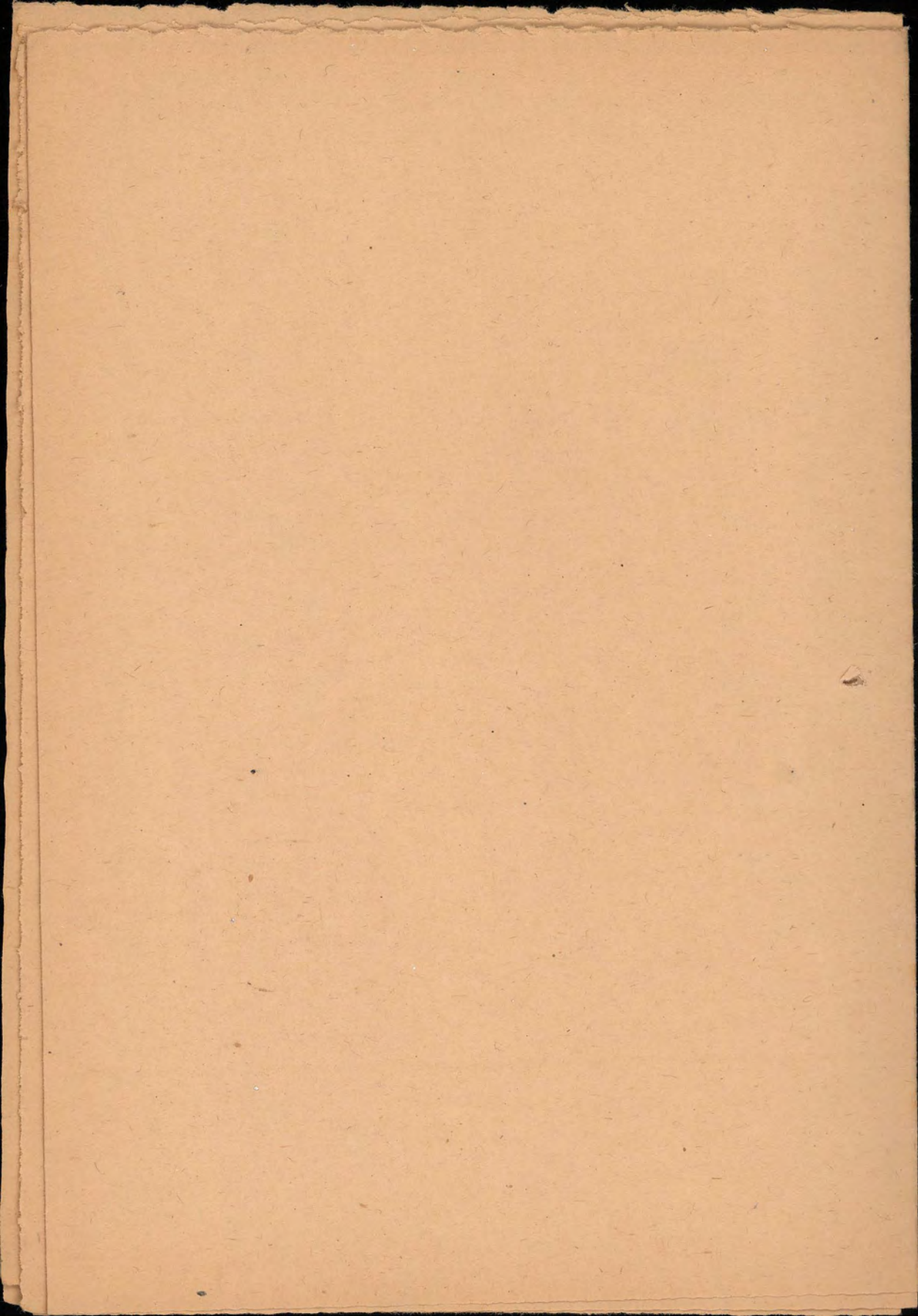
Α. Κορομηλάς (Ἵπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρεμβαίνων λέγει ὅτι πράγματι τοῦτο ἐγένετο, ἀλλ' ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπάλληλος ἐξεπλήρωσεν ἐν τούτοις πάντοτε εὐόρκως τὸ καθήκον του.

Παπαγελάς ἐξακολουθῶν ἀναφέρει καὶ ἄλλα τινὰ γεγονότα πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἰσχυρισμῶν του καὶ ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι ἐπιβάλλεται, ἐὰν πράγματι ἡ Ἐταιρία παρέβη τὴν Σύμβασιν, ὅπως ἡ Κυβέρνησις κηρύξῃ αὐτὴν ἔκπτωτον.

Λύεται εἶτα ἡ συνεδρίασις ὥρα 12. 20' μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΣ'

Τῆς 29ης Ἀπριλίου 1911.

Περαιτωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου τὴν 5ην καὶ 35', μ. μ., ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ, παρόντων 177 βουλευτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ἀνακοινῶνται πρὸς τὴν Βουλὴν 1) ἀναφορὰ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Γηροκομείου Πατρῶν κατὰ τοῦ Ἐπισκόπου, ἐπὶ ἐξυβρίσει κλπ., 2) ἀναφορὰ τοῦ Γεωργ. Οἰκονομοπούλου δημοσιογράφου ἐκ Μεσσηνίας περὶ ἐπιετώσεως τῆς τηλεφ. γραμμῆς Ἀθηνῶν—Πατρῶν μέχρι Καλαμῶν, μὲ διάμεσον σταθμὸν τὸν Πύργον, 3) ἀναφορὰ τῶν σχοινοποιῶν Ἀμφίσσης περὶ ἐπιβολῆς φόρου εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένας σφυρίδας κλπ., 4) ἀναφορὰ τῶν ἐκ Νάξου ἰδιοκτητῶν περιβολίων περὶ ὑπαγωγῆς καὶ τῶν ἐσπεριοειδῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΒΡΠΖ', 5) ψήφισμα τοῦ λαοῦ Βόχας-Κορινθίας κατὰ τῆς Ἐνιαίας, 6) ἀναφορὰ τῶν σιδηρουργῶν Ἀμφίσσης περὶ ὑποβολῆς εἰς φορολογίαν τῶν ἐξ Εὐρώπης εἰσαγομένων ἡλῶν (πεταλσιάρφων), 7) αἴτησις τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Κερκύρας περὶ ἐπιψηφίσεως προτάσεως τινος νόμου τῶν βουλευτῶν Κερκύρας, 8) αἴτησις τῶν ὑπογραμματέων τοῦ Πρωτοδικείου Ἡλείας περὶ ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ ἐνοσήμου δικαστικοῦ νομοσχεδίου, 9) ἀναφορὰ 27 χωρίων τῆς Κεφαλληνίας περὶ τοῦ ἀκαταλλήλου τοῦ κτιρίου τοῦ σχολείου Τακλιάτου, ἔνθα φοιτῶσιν ἀπὸ κοινοῦ τὰ τέκνα των.

Ι. Ὑπακόπουλος. Λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Ἐταιρίας Σ. Π. Α. Π., πρώτου ἐγγεγραμμένου εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, λέγει ὅτι, ἐνεκα μὴ ἐγκαίσιου λήψεως τοῦ νομοσχεδίου, δὲν εἶνε παρεσκευασμένος εἰς συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ε. Ρέπουλης (Ἵπ. Ἐσ.). Δύναται ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, καίτοι ἐπείγει.

Γ. Πώπ. Ζητεῖ τὴν κατάθεσιν ὅλων τῶν σχετικῶν ἐγγράφων καὶ στοιχείων, ἅτινα μετεχειρίσθη καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς πρὸς σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ε. Ρέπουλης (Ἵπ. Ἐσ.). «Διατυπώσατε κατὰ τί εἶνε ἐλλιπὴς ἢ αἰτιολογικὴ ἐκθέσις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ὅρισσατε ἐγγράφως τί ἀκριβῶς ζητεῖτε».

Ι. Μπακόπουλος. Μάλιστα.

35
B2

Χ. Βοζίκης. Ὅρίζομεν ζητοῦντες νὰ μᾶς δώσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅσα ἔγγραφα εἶχον ὑπ' ὄψιν.

Σ. Δραγούμης. Ἡ ἴδρυσις σταθμοῦ καταλλήλου καὶ ἡ ἀνανέωσις τοῦ τροχαίου ὕλικου, ἰδίως ἐν τῷ τμήματι Μύλων-Καλαμῶν, ἀποτελοῦσι τὴν ἀνάγκην τοῦ νομοσχεδίου. Θὰ ψηφίσω ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλίσθῃ ἡ ἀνανέωσις τοῦ παμπαλαίου τροχαίου ὕλικου.

Ε. Κουλουμπάκης. Φαίνεται ὡς ἂν ἡ Βουλὴ εἶνε παρεσκευασμένη διὰ τὴν συζήτησιν.

Ε. Ρεπουλῆς (Ὑπ. Ἐσ.). Δυνάμεθα νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν α' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου κατὰ δὲ τὴν β' συζήτησιν προτάγω ὅλα τὰ ζητούμενα ἔγγραφα.

Π. Ἀλεξάκης. Ἐγὼ δὲν ἔλαβον νομοσχέδιον.

Πρόεδρος. Δέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον διενεμήθη μετὰ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν πρωίαν, ἐκ τύχης δὲν ἔλαβε τοῦτο, ὁ κ. βουλευτὴς, ὅτι δὲ συναινούσης τῆς Βουλῆς, δύναται ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ εἰς τὴν ἀναβολήν.

Ζητεῖ κατόπιν ὁ κ. Πρόεδρος τὴν συγκατάθεσιν τῆς Βουλῆς ὅπως αὐρ.ον ἔνεκα τῆς ἐορτῆς συνεδριάσῃ αὕτη π.μ., οὐδόλως δὲ μ. μ. καὶ ν' ἀρχίσῃ ἡ πρωινή συνεδρίασις τὴν 9 ὥραν.

Ἡ Βουλὴ συναινεῖ.

Πρόεδρος. «Ἐτερον ἀντικείμενον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπεθύμουν νὰ ζητήσω τὴν συναίνεσιν τῆς Βουλῆς εἶνε τὸ ἐξῆς: Κατόπιν τῆς ψηφίσεως τῶν τροποποιηθεισῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος περὶ καταρτισμοῦ τῶν νόμων εἶνε ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῶσι καὶ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς· ἐπειδὴ δὲ ἐγγίζομεν εἰς τὸ τέλος τῶν συζητήσεων τῆς ἀναθεώρησεως τοῦ Συντάγματος, μεθ' ἧς θ' ἀρχίσῃ νὰ ἰσχύῃ τὸ Σύνταγμα, εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ ὄριμος ἡ σχετικὴ ἐργασία πρὸς τροποποίησιν τῶν ἄρθρων τοῦ κανονισμοῦ, δι' ὃ θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ μοι ἐπιτρέψῃ νὰ καταρτίσω ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῷ μεταξύ θὰ ἐπεξεργάζεται τὸν κανονισμὸν καὶ δὲν θὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐκθεσὶν τῆς· πρὶν ἢ περατωθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος ἀναθεωρητικὴ ἐργασία.

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος β' ἔγγραμμῆς εἰς τὴν Ἡμερ. Νομοθετικὴν Διάταξιν.

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Κειμένου τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς παρασκευασθέντος.

Α. Καϊῆς. (Ὦρα 6.5'). Λέγει ὅτι δικαίωμα νὰ θεσμοθετήσῃ Συνταγματικὰς διατάξεις δὲν ἔχει ἡ Διπλὴ Βουλὴ· δὲν εἶνε Συνέλευσις Συντακτικῆ. Δύναται μόνον νὰ ἀναθεωρήσῃ διατάξεις ὑπαρχούσας ἐν τῷ Συντάγματι. Ἐπικρίνει κατόπιν ἀναλυτικῶς τὸ κείμενον τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπικρατείας, τὸ ἐκπονηθὲν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, θεωρεῖ αὐτὸ ὡς ἀντικείμενον εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Συντάγματος, ὡς μέλλον νὰ καταστήσῃ σιάν τὸν Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Θεωρεῖ πληρεστέραν τὴν διατύπωσιν τοῦ σχεδίου τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν 6 βουλευτῶν, ἧτις, λέγει, ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὡς βᾶσις τῆς συζητήσεως. Εἶνε κατ' οὐσίαν ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ, ἀλλὰ, ὡς διατυπῶνται νῦν, δύναται νὰ θέσῃ εἰς κίνδυνον αὐτὸ τὸ πολίτευμα. Ἐπιλέγει ὅτι δὲν βλέπει νῦν πρόσωπα ἐπαρκῆ διὰ νὰ μετάσχουν τοῦ Συμβουλίου, ἐπαρκῆ ὑπὸ ἐποψιν πείρας, κύρους καὶ κοινωνικῆς ἐπιβολῆς, ἀσχέτως πρὸς τὴν ἐνδεχομένην πολυγωνσίαν αὐτῶν, καὶ ὑποδεικνύει ἐκ νέου τὸ ἀπαράδεκτον.

Α. Κλάδης. «Εἶμαι πολέμιος τοῦ θεσμοῦ τῆς Γερουσίας καὶ φρονῶ ὅτι οἱ ὑπέρμαχοι τοῦ θεσμοῦ τούτου θὰ ἰκανοποιηθῶσι μὲ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, κηρύσσουμαι ὑπὲρ αὐτοῦ κατ' ἀρχήν. Δὲν συμφωνῶ ὅτι ὑπάρχει ἀπαράδεκτον διότι ἡ διαλυθεῖσα Βουλὴ ὄρισε ρητῶς καὶ περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, πλὴν προσδιώρισε τὰ θέματα. Προτείνω νὰ διαγραφῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου 82 ἡ γ' παράγραφος ὡς πρὸς τὴν ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ. Κάτω τῆς Βουλῆς ἂς ὑπάρχῃ σῶμα, ἀνω αὐτῆς ὄχι. Επίσης ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 84 παρουσιάζει τι τὸ ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ψηφισομένων ἄρθρων. Ἡ δὲ ἐκδοσις τοῦ Διατάγματος καὶ ἄνευ γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου ἐλέγχει ἀμέλειαν ἢ ἄρνησιν αὐτοῦ».

Χ. Δικαῖος. (Ὦρα 6.30'). Δὲν θεωρεῖ ὅτι τὸ Συμβούλιον τίθεται ὑπεράνω τῆς Βουλῆς, ὡς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, τὸ ἐλέγχον τὰς ἀρχὰς ἐν τῇ οικονομικῇ αὐτῶν ἐργασίᾳ. Ἡ ἐπεξεργασία τῶν νομοσχεδίων καὶ ἡ ἐκδίκασις τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ μόνον δὲν δύνανται νὰ αἰτιολογήσωσι τὴν σύστασιν τοῦ Συμβουλίου. Σκοπὸς τοῦ κύριος πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς νομιμότητος ἐν τῇ καθόλου διοικήσει τοῦ Κράτους.

Ἐδημιουργήθη ὁμως ἐν ἐμοὶ φόβος συγκρούσεως μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ὡς καὶ συγκρούσεως μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου καὶ αὐτῆς τῆς Βουλῆς. Δὲν πρέπει νὰ ὑπαχθῶσι καὶ αἱ πράξεις τῶν Ὑπουργῶν εἰς τὴν δικαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου.

Ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία δὲν ἠσκήθη ὡς εἶδει παρὰ τῶν προϊσταμένων ἀρχῶν, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη πειθαρχικὸς κώδιξ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀποκεντρωτικῶν θεσμῶν, παρυσιάσθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀφαιρέσεως παρὰ τῶν Ὑπουργῶν, παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, τῆς πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας. Ἀλλὰ οὔτε τὰ διάφορα Συμβούλια εἶνε ἀρόδια διὰ χειρισμὸν πειθαρχικοῦ κώδικος, διότι ὁ χειρισμὸς αὐτοῦ θὰ ἔχη συνεπείας ἀπολύσεως ὑπαλλήλων.

Κασίμης (Ὁρα 7. 5'). «Εἶνε θεσμὸς λαομίσητος, ἀντίκειται εἰς τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα. Ἄς συγκρίνωμεν δὲ τὴν δαπάνην, τὴν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, πρὸς τὰ ἐκ τοῦ Συμβουλίου καλά. Ἄς ἐξετάσωμεν ἂν οὐ μόνον τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, ἐφόσον δυνάμεθα νὰ προϋπολογίσωμεν αὐτό, ἐπιβάλλη τὴν ἴδρυσιν τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ. Ὑπάρχει ἤδη καὶ θὰ ὑπάρχη εἰς τὸ μέλλον—ὡς μέχρι τοῦδε—ἡ ἀναξιότης τῶν Ὑπουργῶν, ἡ βουλευτικὴ κωλυσιεργία, ἡ πλαστογραφικὴ δημοσίευσίς νόμων, ἡ ἀνεπάρκεια καὶ τὸ ἀκατάρτιστον τῶν τμηματάρχων, τὸ τυχάρπαστον τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων; Ἐὰν ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἰδρύσεως σχολῆς πολιτικῶν ἐπιστημῶν, τίς ἡ ἀνάγκη τοῦ Συμβουλίου; Καὶ δύνανται νῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον Ὑπουργοὶ νὰ ὑποβάλλουν ἐνταῦθα νομοσχέδια συρραφόμενα παρ' ἄλλων, καὶ εἶνε δυνατὸν νὰ διέρχωνται πλέον διὰ τῆς Βουλῆς νομοσχέδια, ἅτινα νὰ ψηφίζωνται σωρηδόν, πλεῖστα ὅσα ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτί, ἀπαρακτῆρητα καὶ ἀνεξέλεγκτα παρὰ τῶν Βουλευτῶν;

Ἀλλὰ, Κύριο', εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ὑπάρχουν συμβούλια διὰ τὴν παρασκευὴν νόμων, ἐκ μελῶν πληρωνομένων, ἐκ τῶν καταλληλοτέρων προσώπων, ἐξ ὧν ἀναγκάτως θὰ ληφθῶσι καὶ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Καὶ ἐπιτρέπεται οὕτω, διὰ δαπάνης περιττῆς ἐντελῶς καὶ ἀσκόπου, λαμβανομένης ἀπὸ τὸ ὑστέρημα τοῦ λαοῦ, νὰ δημιουργήσωμεν τιμαριωτικὸν πρυτανεῖον; Καὶ δὲν ἰδρύομεν, ἂν θέλωμεν, ὅσα θέλωμεν διοικητικὰ Δικαστήρια διὰ

διὰ τὸν «ἐλεγχον» αὐτὸν «τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ»; Εἶνε θεμιτὸν νὰ μειώσωμεν τὴν εὐθύνην τοῦ Ὑπουργοῦ, ὡς θὰ συμβαίη διὰ τῶν ὑποχρεωτικῶν δι' αὐτὸν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου, καὶ, μειοῦντες τὴν εὐθύνην τοῦ Ὑπουργοῦ, δὲν μειοῦμεν αὐτὴν τὴν ἐλευθέραν καὶ φιλελευθέραν πολιτικὴν κίνησιν, δηλ. τὰ λαϊκὰ δικαιώματα; Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θὰ εἶνε ὁ τάφος τοῦ θάρρους καὶ τοῦ ἀνδρισμοῦ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, τοῦτο σημαίνει μείωσιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, θὰ καταψηφίσω τὸν θεσμὸν μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἀγρίου φανατισμοῦ, μεθ' οὗ θὰ καταψηφίσω πάντα θεσμὸν τείνοντα εἰς περιορισμὸν τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, τῆς λαϊκῆς ἀναπτύξεως καὶ εἰς δημιουργίαν τιμαριωτικῶν συνθέσεων ἐν δημοκρατομένη πολιτείᾳ, ὡς ἡ ἡμετέρα.

Α. Ροντήρης (7. 35'). Λέγει ὅτι, ὡς ἔχουν ἤδη τὰ πράγματα, τοπικὰ ζητήματα δὲν δύνανται πολλάκις νὰ κανονισθῶσι ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Βουλῆς. Ὅτι ὑπῆρξαν ἄνδρες χρησιμώτατοι καὶ πλήρεις αὐταπαρνήσεως—μεγάλων πολιτικῶν προσόντων, Μεσσηνέζης, Οἰκονόμου, Ροντήρης κλπ.—οἵτινες ἐξεμυηδενίσθησαν ἕνεκα τῆς ἀρρυθμοῦ συνθέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, ὑπῆρξαν πολιτικαὶ κοροφαί, αἵτινες ἐξηναγκάσθησαν, ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου, νὰ προέλθουν εἰς συμβιβασμοὺς παρὰ τὴν συνείδησίν των, ὅσάκις δὲν ἐπροτίμησαν νὰ μείνουν ἐκτὸς μάχης. Ἐνθυμηθῶμεν τὸν Τρικούπη, τὸν Δεληγεώργην. Δὲν ὑπάρχει, λέγει, πρόνοια εἰδικῆς θεραπείας τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ, ἡ διοίκησις ὅθεν δημιουργεῖ τὴν συναλλαγὴν—τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων νόμων. Ὅθεν ὀφείλομεν νὰ ψηφίσωμεν τὸν θεσμὸν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν συντελεστικὸν καὶ εἰς τὴν καλλιτέραν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων. Προσθέτει ὅτι εἰς τὰ γραφεῖα τῶν Ὑπουργείων, ὅπου κυρίως συντάσσονται τὰ νομοσχέδια, ἐλλείπει ἡ λαϊκὴ ἐμπνευσις, συντάσσονται ἄνευ γενικῶν βλέψεων, μετὰ γραφειοκρατικοῦ πνεύματος. Ὁ δὲ σχηματισμὸς Ἐπιτροπῶν νομοπαρασκευαστικῶν εἰς τὰ Ὑπουργεῖα ἀπεναντίας εἶνε ἐνδειξις ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ, διότι ἀκριβῶς καταδεικνύει τὴν ἀνάγκην τῆς παρασκευῆς τῶν νομοσχεδίων παρ' εἰδημόνων ἀνδρῶν, μακρὰν τοῦ ἀποκλειστικοῦ πνεύματος τῶν γραφείων τῶν Ὑπουργείων. (Ἀναπτύσσων κατόπιν τοὺς ἐξ ἀντικειμένου λόγους, τοὺς ἐπιβάλλοντας τὸ Συμβούλιον ὡς ρυθμιστὴν τῆς ὀρθότητος τῆς διοικήσεως, ἐπιλέγει.) Δὲν δυνάμεθα ἀτυχῶς νὰ ἀποφύγωμεν

τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, ἐπομένως καὶ τὰ εἰδικὰ δικαστήρια, τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν—διότι ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς εἰδικῶν γνώσεων, καὶ ταχύτης ἐνεργείας, μὴ δυναμένη πάντοτε νὰ συμβαδίσῃ μετὰ τῆς τακτικῆς δικαιοσύνης—ὅθεν ἀπαιτεῖται ἀνώτερον ἀνεξάρτητον διοικητικὸν δικαστήριον ὅπως δικάζῃ κατ' ἔφεσιν.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις περὶ τὴν 8ην καὶ 30'.

Ὁ κ. **Μπακοπούλας** καταθέτει σημεῖωμα, δι' οὗ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ προσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν 1) κατάλογον ἐμφαινῶντα τὰ χρέη τῆς Ἐταιρίας τῶν σιδηροδρόμων Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς συνήφθη ἕκαστον δανεῖον, τὸν χρόνον τῆς συνάψεως καὶ τῆς λήξεως ἕκαστου δανείου, τὸ ἐξοφληθὲν μέρος ἐξ ἕκαστου δανείου. 2) Πληροφορίας περὶ τοῦ ποῦαι καὶ πόσαι αἱ εἰσπράξεις τῆς ἑταιρίας καὶ εἰς ποῖον ποσὸν δραχμῶν ἀνέρχονται αἱ ἐτήσια δαπάναι αὐτῆς πρὸς μισθοδοσίαν προσώπων, καὶ ἀγορὰν ὑλικῶν, κεραισμένως κατ' ἔτος. Ζητεῖ πρὸς τούτοις νὰ προσαχθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἅπασαι αἱ συμβάσεις αἱ συναφθεῖσαι μετὰ τὴν Ἐταιρίαν καὶ Κυβερνήσεως ἀπὸ τῆς συστάσεώς της μέχρι τοῦδε. Νὰ καθορισθῶσι τὰ ἔργα ἅτινα ἡ Ἐταιρία θέλει κατασκευάσει διὰ τοῦ συναφθησομένου δανείου ὡς καὶ οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν δαπανῶν δι' ἕκαστον ἔργον. Νὰ προσαχθῆ πῖναξ ἐμφαινῶν τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τοῦ μέχρι τοῦδε δανείου τῆς ἑταιρίας δηλ. πρὸς τίνα σκοπὸν συνήφθησαν τὰ τοιαῦτα δανεία καὶ ἐὰν ἐδαπανήθησαν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν.

Τὴν 10 καὶ 28' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ι. Φουρίδης. Ἡ διοικητικὴ ἀτασθαλία προκαλεῖ τὴν σκέψιν περὶ ἐπὶ ἀνιδρύσεως τοῦ Συμβουλίου. Εἶνε ἡ ἀπόρροια νόμων, οἵτινες εἶνε τόσο καλοί, ὥστε θὰ θέσουν εἰς ἐνεργεῖαν πολλὰς Βουλὰς διὰ ν' ἀπαλλαγθῶμεν αὐτῶν.

Ἀλλὰ θὰ ἐξαφανισθῆ τέλος, ἢ οὕτως ἢ ἄλλως, ἡ ἀτασθαλία αὕτη καὶ τότε ποῦ ὁ προσωρισμὸς τοῦ Συμβουλίου τούτου; Οὐδαμῶς ἀλλαγῶς ἐτελεσφόρησε ἢ ἐν Γαλλίᾳ, ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ἐν Ἰσπανίᾳ, Σερβίᾳ κλπ. τοῦτο δὲν εἶνε λόγος νὰ ἐντονηθῆ καὶ παρ' ἡμῶν, διότι φρονῶ ὅτι καὶ διωκόμεθα πάντοτε καὶ διοικούμεθα καλλίτερον τῶν Κρατῶν τούτων. Ποῦ δὲ καὶ ποῖοι οἱ ἀρμόδιοι διὰ τὸ Συμβούλιον ἄνδρες; Ὅτι ἀριστὸν ἐκ τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας ἢ ἐστάλη, ἢ ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ σταλῆ ἐδῶ. Ἀλλὰ δὲν πρέπει

νὰ φανῶμεν ἡμεῖς ὡς πρῶτοι καὶ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι καὶ διὰ τοῦτο καλὸν θὰ ἦτο ἐὰν ἐψηφίζετο διάταξις ἀποτρέπουσα τὴν ἀνάληψιν θέσεως θεσμῶν, ψηφισομένου ὑπὸ τῆς Βουλῆς ταύτης, παρὰ μελῶν αὐτῆς, καὶ τὴν ἀνάληψιν ἐπὶ 2 τοῦλάχιστον ἔτη.

Ἐπεβαρύναμεν, παρὰ τὰς συνθήκας καὶ τὰς ὑποσχέσεις, κατὰ δύο ἑκατομμύρια τὸν ἐλληνικὸν λαόν, διὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, τὰς στρατιωτικὰς ἀποστολάς, τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐπιτροπὰς. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄλλως. Διὰ δαπάνην ὅμως οὐχὶ ἐπιβεβλημένην, ὡς ἡ τοῦ Συμβουλίου, δὲν διοικούμεθα νὰ τὸν ἐπιβαρύνωμεν. Τὸ Συμβούλιον, ἰδρυόμενον, καίτοι καθιστῶσιν αὐτὸ ἤδη περιττὸν αἱ Νομοπαρασκευαστικαὶ Ἐπιτροπαί, θὰ καταπέση πάταγῶδες μετ' οὐ πολὺν χρόνον. Θὰ ἠδύνατο δὲ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ διαρρυθμισίς τοῦ θεσμῶ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου σχετικῶς μετὰ τὰς Νομοπαρασκευαστικὰς Ἐπιτροπὰς. Εἰς τὴν β' συζήτησιν θὰ οὐκίλῃσω ἐπὶ ὑποβληθειῶν τροπολογιῶν μου.

Πολυχρονιάδης (10.10'). Ἡ ἐπιστήμη δέχεται ἤδη ὅτι μέγα μέρος τῆς εὐθύνης διὰ τὰς ἐλλείψεις τῶν νομοσχεδίων ὀφείλεται εἰς αὐτὴν τὴν ἀτελεῖ ὑπόστασιν τῶν Βουλῶν. Τὸ Κοινοβούλιον ἀδιαφορεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διὰ τὴν τεχνικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν νόμων.

Διὰ τοῦ Συμβουλίου δὲν ἰδρύεται ἐξουσία τετάρτη ὑπερκειμένη τῆς τοῦ Ὑπουργοῦ. Δὲν ἰδρύεται διοικητικὴ ἐξουσία, ἀλλὰ δικαστικὴ, δικαιονομικὴ. Τὸ Κράτος δικάζει διὰ τοῦ Συμβουλίου, ἀκυροῦντος. Ἡ πραγματικὴ τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης εἶνε ἀντικειμένη δικαίου, τὸ δὲ Κράτος, θέτον κανόνα δικαίου, δεσμεύεται καὶ αὐτὸ ὑπὸ τῶν θεμελιωδῶν ὅρων καὶ ἀπαιτήσεων αὐτοῦ. Τὸ Συμβούλιον, ἐξασκοῦν κυρίως ἀντικειμένην δικαιοδοσίαν, εἶνε συμπλήρωμα τῆς ἀρτιότητος τοῦ Κράτους. Κηρύσσομαι ὅθεν ὑπὲρ τοῦ θεσμῶ. Φρονῶ ὅτι, πλην τῆς ἐπεξεργασίας, πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ γνωμοδότησις περὶ τῶν προτάσεων νόμων καὶ τῶν κανονιστικῶν Διαταγμάτων. Ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἐκφέρω καὶ ἄλλας παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ προσχεδίου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ παρασκευασθέντος παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Β. Μιχαλάς (11.4'). Τὸ Συμβούλιον ἀποβλέπει εἰς τὴν θεραπείαν τῶν συμπτωμάτων τῆς νόσου, οὐχὶ καὶ εἰς τὴν ἀρσιν αἰτίας αὐτῆς. Εἶπον οἱ συνήγοροι τοῦ

Συμβουλίου, ὅτι οἱ νόμοι εἴνε ἢ βάσις τῆς θεραπείας, ὅτι δὲ ἐλλείψει καλῶν νόμων ἐναυάγησαν, ἢ ἐξεμηδενίσθησαν μεγάλοι καὶ σπουδαῖαι πολιτικαὶ ὑποστάσεις. Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἔνστασιν ταύτην διὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις βασιζει τὴν ὀρθοπόδησιν μιᾶς Πολιτείας εἰς τὸ ἥθος τὸ ὁποῖον διαμορφοῖ αὐτὴ παρὰ τοῖς πολίταις, ἢ εἰς τοὺς νόμους, καὶ ὁ Μοντεσκιὲ δὲν ἔχει διάφορον γνώμη.

II. Πετροπούλας (11.20'). Οἱ νόμοι, ψηφίζομενοι ὡς γνωστὸν ὅπως ἐψηφίζοντο μέχρι τοῦδε, ἀτελεῶς, τόσον ἀτελεῶς, ὥστε καὶ νὰ ἀθετῶνται ἐνίοτε ὑπὸ τῆς διδιοικητικῆς ἐξουσίας, πείθουν ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη συμβουλευτικῶ σώ-βουλευτικῶ σώματος μονίμου, ἐδρεύοντος παρὰ τὴν κεντρικὴν διοίκησιν. Ἡ Ἑλλάς δὲ εὐμοῖροι πρόσωπων ἰκανῶν νὰ γίνωνται μέλη τοῦ Συμβουλίου. Ἄν ἀποδειχθῇ τοῦτο τυχόν οὐχὶ ἀληθές, δυνάμεθα τότε διὰ νόμων νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν ἐξουσίαν δι' ἧς θέλομεν νὰ περιβάλωμεν αὐτοὺς ἤδη.

Ὡς πρὸς τὸ δ' ἐδάφιον τοῦ 82 ἄρθρου φρονῶ ὅτι ἡ ἀνωτέρω πειθαρχικὴ δικαιοδοσία πρέπει νὰ ἀνατίθεται εἰς τὸν Ὑπουργόν.

K. Δεμερτζις (11.38'). Ἐξάίρω πρῶτον τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, τὴν δοθησομένην εἰς τὸ Συμβούλιον, καὶ δεύτερον τὴν ἐξουσίαν πρὸς ἀκύρωσιν παρ' αὐτοῦ τῶν πράξεων τῶν Ὑπουργῶν. Κηρύσσομαι ἔνθερος ὑπὲρ τοῦ Συμβουλίου διὰ τοὺς δύο τοῦτους σκοπούς. Δὲν ἀντιβαίνει τὸ Συμβούλιον πρὸς τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ζήτημα, εἰμὴ μόνον τὸ ζήτημα τοῦ δέοντος καταρτισμοῦ τοῦ Συμβουλίου, ὡς Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Διοικήσεως, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνῃ τοῦ ἐπιδιωκομένου. Κατ' ἐμὴν γνώμην, ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν τὰ κατάλληλα πρόσωπα, ὥστε νὰ καταρτισθῇ καὶ νὰ καταρτίζεται δέοντως. Ἐὰν δὲ ἤθελε ποτὲ ἀποδειχθῇ ὑπερβασία τοῦ Συμβουλίου, ἢ Βουλὴ δύναται νὰ γίνῃ ἀρμοδίᾳ νομοθετικῶς νὰ περιστείλῃ ἀμέσως αὐτήν.

I. Πατσουράκος (12). Ἀναξιοπρεπὲς εἶνε νὰ συζητῇ ἤδη ἢ Βουλὴ ἐπὶ θεσμοῦ, δις δοκιμασθέντος καὶ καταπέσαντος. Μόνον ἀπολυταρχικὴ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ εἰσηγηθῇ καὶ ὑποστηρίξῃ πάλιν τοιοῦτον θεσμόν. Ὅπως δὲ ποτε, δὲν ἐπαρκῆ οὐδόλως τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ἐγκαίριον διεκπεραιώσιν τῶν ὑποθέσεων, τῶν προσφυγῶν. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δὲ ἀρχαιότητι ὑπῆρχε τοιοῦτον συμβούλιον, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἀπολυταρχίας. Μήπως εἶνε δὲ μικρὰ ἢ δαπάνη τῆς συντηρήσεως τοῦ νέου τοῦτου θεσμοῦ; Ἰδρῦθη, κατηρ-

γήθη, ἰδρῦεται καὶ πάλιν ἤδη, ἀλλὰ θὰ καταργηθῇ καὶ πάλιν. Καὶ θὰ καταργηθῇ οὐχὶ βεβαίως δι' ἐξεγέρσεως εἰρη-νικῆς.

II. Μερλόπουλος (12.7'). Ἐπανελήφθησαν κατὰ τοῦ θεσμοῦ ὅσα καὶ ἄλλοτε. Ἀλλὰ τότε εἶχον λόγον. Νῦν ὄχι. Ἡ Συνέλευσις τοῦ 64, ἡ καθιερώσασα τοὺς ἄκρας φιλελευθέρους θεσμούς, οἵτινες μᾶς διέπουν σήμερον, ἀπέριψε διὰ ψήφων 2 τὸν θεσμόν τοῦ Συμβουλίου. Κατεδίκασεν αὐτόν ὡς δῆθεν ἀντικείμενον εἰς τὸ φιλελεύθερον καθεστῶς. Καὶ ὅμως θὰ ἦτο φραγμὸς κατὰ τῶν ἀκολασιῶν τοῦ καθεστῶτος τούτου. Διότι αὐταὶ μᾶς ἔφερον εἰς ὃ σημεῖον εὐρισκόμεθα σήμερον, πιστεύω τοῦτο ἀδιστακτικῶς, ἢ τρομερὰ καὶ πρόδηλος κατάχρησις, ἢ καταστρατήγησις καὶ ἐκμετάλλυσις τοῦ ἀνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ φιλελευθέρου τούτου καθεστῶτος ἐδημιούργησε τὴν δυστυχίαν τῆς νέας Ἑλλάδος. Τί δὲ σημαίνει ἡ δαπάνη; Δύναται νὰ διατιμηθῇ εἰς χρῆμα ἢ ὑπορξῆς τοῦ ἔθνους, ἀφοῦ ὁ λόγος δι' ὃν θὰ δαπανηθῇ τὸ χρῆμα πρόκειται νὰ συντελέσῃ εἰς γενικώτερον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτοῦ; Νομοσχέδιον ἐρχόμενον ἐνταῦθα, μετὰ μελέτην πεφωτισμένην παρὰ τοῦ Συμβουλίου, βεβαίως δὲν θὰ τύχῃ κακῆς ὑποδοχῆς, οὔτε ἀλλοιώσεων παρὰ τῆς Βουλῆς. Κρίτοι δὲ ὄντως εἰς τὴν Βουλὴν εἰσέρχονται οἱ ἀριστεῖς, ἐν τούτοις δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε ἀριστεῖς καὶ ὡς πρὸς τὸ νομοθετεῖν, ὅπερ ἀπαιτεῖ καὶ μελέτας πλήρεις καὶ πείραν. Ἐχουν δὲ οἱ βουλευταὶ πάντες τὸν καιρὸν καὶ τὰ μέσα νὰ ἐγκύπτωσιν εἰς μελέτας; Καὶ δὲν ἐνδείκνυται οὕτω ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ φῶτα ἄλλων ἀνδρῶν ἐπαρκεστέρων; Τὰ δὲ ὑπάρχοντα σχετικὰ συμβούλια, ὧν ἐμνήσθησαν οἱ ἀντιλέγοντες, δὲν δύναται νὰ ἀντικαταστήσωσι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, διότι μόνον παρέργως ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν νομοπαρασκευὴν καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἀστέϊον νὰ λεχθῇ ὅτι δύναται ταῦτα νὰ ἰσοδυναμήσωσι πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Οὔτε πρέπει νὰ ἐπηρεασθῶμεν ἐν τῇ ψήφῳ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ἐπικείμενου ζητήματος τῆς ἰδρύσεως δευτέρου Σώματος, τῆς Γερουσίας. Διὰ τὴν καὶ μετὰ αὐτὸ ὁ θεσμός τοῦ Συμβουλίου ἀποβαίνει ἀπαραίτητος διὰ τὸ Κράτος ἡμῶν. Θὰ εἶνε τοῦτο καὶ γνωμοδοτικὸν Σῶμα καὶ θὰ περιελαμβάνῃ ὅτι ἀριστον καὶ ἄρτιον μεταξύ ἡμῶν. Βλέπομεν τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀναγομένην καὶ εἰς ἔργα διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν προσκρούει κατὰ τοὺς νομολόγους εἰς τὴν βᾶσιν τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν. Δὲν δημιουργοῦμεν διὰ τοῦ Συμβουλίου νέον πολιτικὸν

παράγοντα. Ἀλλὰ μὴ δὲν ἔχωμεν ἤδη νενομοθετημένον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, σῶμα ἀκυροῦν πράξεις αὐτῆς, τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, οὐτινὸς αἱ ἀποφάσεις εἶνε ἀνέκκλητοι κατὰ τὴν νεωτέραν διαρρυθμίσειν αὐτοῦ; Καὶ πρὸ τῆς νεωτέρας διαρρυθμίσεως δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀρῆται τὴν κύρωσιν ἐνταλαμάτων;

Φιλελεύθερος, ἐνισχυτικὸς τῆς αὐτοτελείας τῆς Ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Ὑπουργοῦ—ἐξασφαλίζων τὴν νομιμότητα τῆς ἐξουσίας ταύτης—φρουρὸς τῆς νομιμότητος τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας θὰ εἶνε τὸ Συμβούλιον. Ἡ πολιτικὴ εὐθύνη τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκρίνετο οὐχὶ κατὰ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ κατὰ τὸν ὄγκον τῆς πλειοψηφίας. Ἡ ποινικὴ εὐθύνη, βαρύνουσα καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ κόμμα ὁλόκληρον, δὲν ἔχει καὶ αὐτὴ καλλιτέραν τύχην, εἶνε ἀχρηστος ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν. Εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσήχθησαν πρό τιος διὰ τοῦ Κλεμανσὼ δύο νομοσχέδια καθιστῶντα ἀπολύτως ἀνεξάρτητον τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, αὐτοτελέστερον.

Τὴν ἀσφάλειαν πρέπει νὰ ἀναζητῶμεν εἰς τοὺς θεσμούς. Δὲν εἶνε ὀρθὸν τὸ λεγόμενον ὅτι τὴν ἀτέλειαν τῶν νόμων δύνανται νὰ τὴν ἀναπληρώσουν οἱ χαρακτήρες. Ἀτέλεια ἀκριβῶς τῶν νόμων δίδει ἕδαφος εἰς πτώσειν τῶν χαρακτήρων.

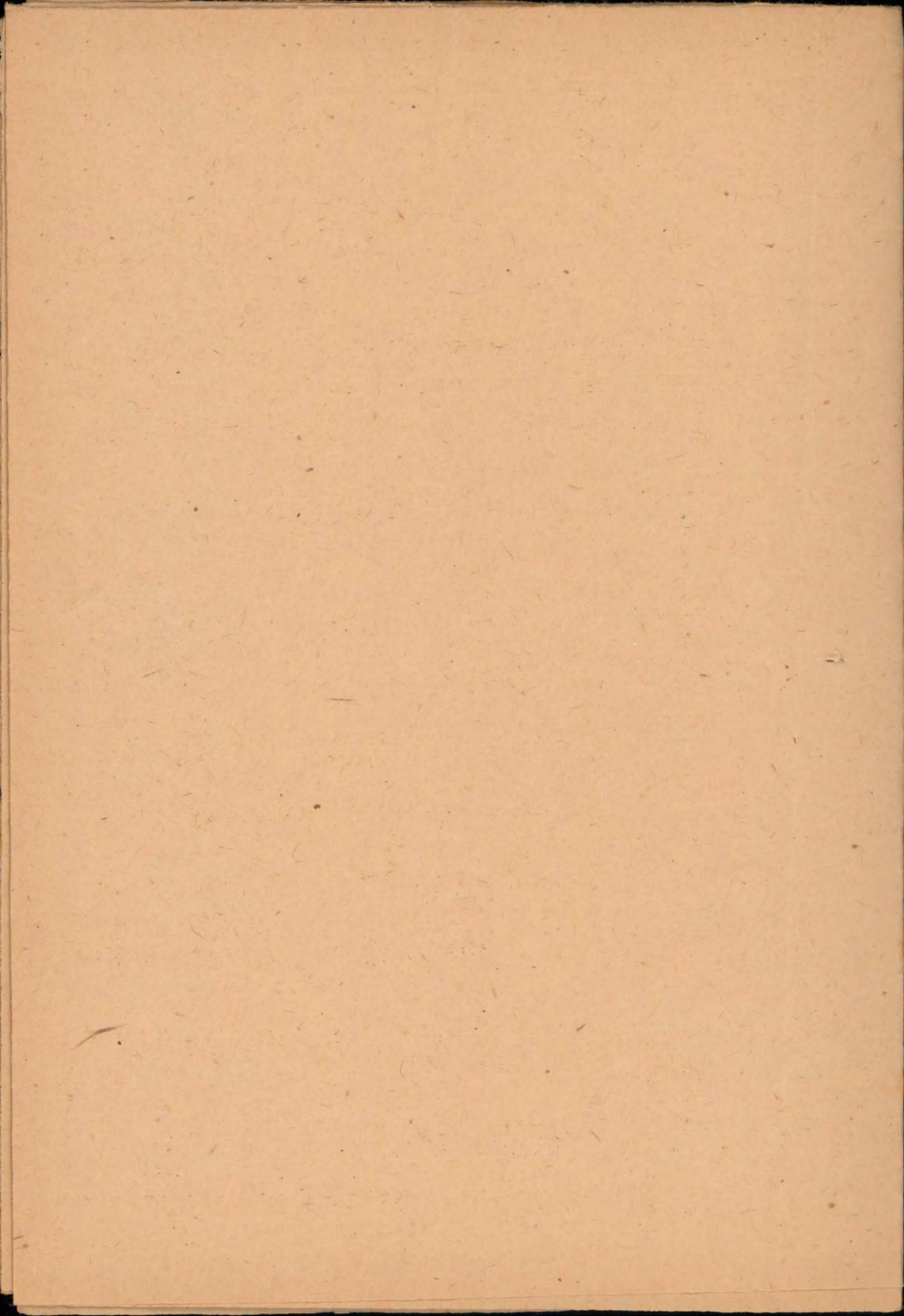
Γαρουφαλιάς. Ζητεῖ νὰ ἐκφρασθῇ ἀπὸ τοῦδε καὶ ἡ γνώμη τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως φρονῶν ὅτι οὕτω πιθανὸν νὰ συντομευθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος συζήτησις.

Παρὰ τοῦ κ. **Προέδρου** ἀνακοινοῦνται πρὸς τὴν Βουλὴν τὰ ὀνόματα τῶν κ. βουλευτῶν, οἵτινες ἐξελέγησαν μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς. Εἶνε οὗτοι οἱ κ. κ. Ν. Στράτος, Ι. Τσιριμῶκος, Θ. Μιχαλακόπουλος, Ἀλ. Παπαναστασίου, Κ. Ζαβιτσιάνος, Χ. Βοζίκης, Ἐ. Κουλουμβάκης, Ἀλ. Διομήδης, Π. Μερλόπουλος.

Λύεται ἡ συνεδρίασις τὴν 1ην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὧραν.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Ἔσρα 9. 45' περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου ἡ Βουλὴ εὐρέθη ἐν ἀπαρτία παρόντων 183 βουλευτῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς χθηνῆς συνεδριάσεως θέλουσιν ἀναγνωσθῆναι περὶ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως, μεθ' ὃ ἀνακοινοῖ τὰ ἐξῆς. 1) Ὁ Κυνηγετικὸς Σύλλογος Βόλου ἐκφράζει διαφόρους γνώμας ἐπὶ τοῦ ὑποβληθησομένου νομοσχεδίου περὶ θήρας. 2) Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Λαμίας παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῆ ἡ μετάθεσις τοῦ δραστηρίου νομάρχου Φθιωτιδοφωκίδος Α. Τσιμπουράκη.

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

**Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν νομοθετικῶν ἔργων.**

Πρόεδρος. Συζήτησις περὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος.

Φ. Νέφης (9. 50'). Κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐκφράζει δὲ τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῶσι τὰ μέλη αὐτοῦ εἰς δέκα. Εὐρίσκει ὅμως περιττὴν τὴν ὑπαρξίν τῶν ἐκτάκτων μελῶν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ὀρισθῆ ἵνα τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου μὴ δύναται νὰ ὑπερβῶσι τὰ 15, ὅπως μὴ εἶνε δυνατόν νὰ ὑπερβῶμεν δαπάνην 150 χιλιάδων.

Α. Τριγώνης (ἔσρα 10). Ὁρμώμενος ἐκ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θεσμοῦ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὁμιλεῖ διὰ μικρῶν περὶ Γεουουσίας ὑπὲρ τῆς ὁποίας καὶ κηρύσσεται.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ βουλευτὴς Ἀρκαδίας κ. Στασινόπουλος ὑπέβαλε πρότασιν νόμου «περὶ διαγραφῆς, ἐκκαθαρίσεως, ἀνανεώσεως καὶ εἰσπραξέως τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τοὺς Δήμους ὀφειλομένων ἀπὸ συνεισπρατομένων τοῖς δημοσίοις δημοτικῶν φόρων κλπ.

Θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Α. Παπαναστασίου (10. 30'). Αἱ Βουλαὶ, λέγει, καίτοι πάντοτε προέρχονται ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ λαοῦ δὲν ἀντιπροσωπεύουσιν ἐν τούτοις πάντοτε τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Τοῦτο συμβαίνει οὐχὶ μόνον εἰς τὰ κράτη τῶν ὁποίων ὁ λαὸς δὲν εἶνε μεμορφωμένος πολιτικῶς ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκεῖνα ἐν οἷς οἱ λαοὶ ἔχουσιν ἄριστα μεμορφωμένοι πολιτικῶς καὶ εὐρίσκονται εἰς ἱαρκῆ συνάφειαν μετὰ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Τούτων αὐτῶς ἐχόντων τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν εἶνε θεσμὸς ἀνελεύθερος, ἀλλὰ τούναντίον θεσμὸς προωρισμένος ὅπως διαφωτίζη τὸν λαόν. Ἐξακολουθῶν δὲν ἀνέχεται δεύτερον νομοθετικὸν βῆμα ἀπο-

κλειστικῶς διότι τοῦτο θὰ ἐσήμκινε τὸν περιορισμὸν τῆς ἐλευθέρως ἐκδηλώσεως τῆς λαϊκῆς θελήσεως. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας θὰ ἦτο παράγων χρησιμώτατος εἰς τὸ νομοπαρασκευαστικὸν ἔργον ἐὰν ἐθεμελιούτο οὕτως ὥστε νὰ εἶνε ἐπιδεκτικὸν ἐξελίξεως πρὸς πλείστας διευθύνσεις καὶ εἰδικότητας. Προτείνει αὐξήσιν τῶν ἐκτάκτων Συμβούλων ἵνα καταστήθῃ δυνατόν εἰς τὸ μέλλον νὰ προσλαμβάνωνται τοιοῦτοι καὶ ἐκ τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων.

Χ. Πετρεῖας (10. 55'). Μία ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας αἰτίας, ἡ ὁποία εἰσήγαγε τὴν παραλυσίαν εἰς τὰ Κράτη, εἶνε καὶ ἡ συναλλαγή. Ἄλλ' ἡ συναλλαγή θὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ περισταλῇ ἂν μὴ ἡμεῖς, εἰς οὓς ἔλαχεν ὁ κληρὸς, θέσωμεν φραγμὸν τινα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ὑπουργῶν. Τὸν φραγμὸν τούτον εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιτύχωμεν μόνον διὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ Συμβουλίου Ἐπικρατείας οὐχὶ διοριζομένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διότι τότε οὐδὲν θὰ πράζωμεν, ἀλλ' αἰρετοῦ. Ἐξακολουθῶν ἀναπτύσσει τὰ τῆς σχετικῆς πρὸς τὸν θεσμὸν τοῦτον ὑποβληθείσης τροπολογίας του καὶ τελευτᾷ, συνιστῶν αὐτὰ πᾶρρησιν ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ.

Ε. Κουλουμβάκης (11. 15'). Ἀναμφιβόλως προσῆκε συζήτησις μακρά, ἀλλὰ φοβούμαι μήπως συζητῶμεν ἐπὶ ματαίῳ· διότι ὑπάρχουν διατάξεις ἐν τῷ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς διατετυπωμένῳ ἀρθρῳ αἰτινας εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνωνται δεκταὶ ἢ ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν. Ἄλλὰ τίς ἢ ἀνάγκη νὰ καθιστῶμεν εὐρὴν θεσμὸν ὅστις, τὰ μάλιστα περιορισμένος, ἂν πρὸ τινῶν δεκατηρίδων, κατελύθη ὑπὸ τὰς ἀρὰς τοῦ Ἔθνους ὡς λαομίσητος. Ἐξετάζει ἀκολούθως ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως τὸν θεσμὸν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καταλήγων εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μόνον καθ' ἣν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη αἱ λαϊκαὶ ἐλευθερίαι ἴσχυεν ὁ θεσμὸς οὗτος. (Συναινέσει τῆς Βουλῆς χορηγεῖται πικράτασις τοῦ ἡμιώρου). Ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἐπόψεως δὲν εὐρίσκει ἐπίσης τὸν θεσμὸν δεδικοιολογημένον· ἐξετάζει τὰς διατάξεις τὰς ἀφορώσας εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἀντικρούει τοὺς ἐπικαλεσθέντας τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ὅπως ἐνίσχυσον τὴν γνώμην των περὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἄλλὰ πλὴν τούτων, λέγει, δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν γνώμην ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ εἶνε ἄνθρωποι κακοῦργοι κατὰ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ λαμβάνωμεν πᾶσαν προφύλαξιν.

Ἄλλὰ πᾶς ἐρωτῶ διατί θὰ ἔχωμεν τόσην ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς Συμβούλους ἀφοῦ ἀρνούμεθα ταύτην ἀπὸ τοὺς Ὑπουργούς; Ἄλλ' ἀκόμη ἔχω νὰ ἰπῶ ὅτι οὐδαμῶς ἔχει καθορισθῆ ποῖα εἶνε τὰ σημεῖα τοῦ ἀμφισβητούμενου διοικητικοῦ. Δὲν ἰδρύετε, κύριοι, δικαστήριον, ἀλλὰ παραβάετε τὸ Σύνταγμα περιορίζοντες τὴν αὐτενέργειαν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἐξουσίας ἣτις ἔχει ἀνάγκην πρωτοβουλίας καὶ θάρρους, καὶ τὴν αὐτενέργειαν ταύτην περιορίζετε διότι θὰ ἔχετε ἐν Ὑπουργεῖον ὑφιστάμενον διαρκῶς τὸν τρόπον μήπως ἀκυρωθῶσιν αἱ πράξεις του. Τελευτῶν συνιστᾷ ὅπως ἀφεθῇ εἰς μόνην τὴν Βουλὴν ἢ πάλιν τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν, διότι οὕτω μόνον προκύπτουσιν μεγάλα ὠφέλεια.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἡ πρότασις περὶ τοῦ θερμοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, εὖρεν ἐν τῇ Βουλῇ πλείστους ἀντιπάλους. Οἱ μὲν εἶπον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ νὰ εἰσαγάγῃ θεσμὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ὠρίμασεν ἀκόμη ἡ κοινὴ γνώμη, οἱ δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ διὰ τοῦ θερμοῦ τούτου ν' ἀνατρέψῃ αὐτὴν τὴν ἔνοιαν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος καὶ νὰ περιορίσῃ τὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ.

Λησμονοῦσιν ὅμως οἱ ταῦτα λέγοντες ὅτι οὐχὶ χθές, οὐχὶ προχθές, ἀλλὰ παλαιότερον κατενοήθη ἡ ἀνάγκη ἰδρύσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐν αὐτῇ τῇ παρελθούσῃ Βουλῇ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξεπροσωπεῖτο ὁ παλαιὸς πολιτικὸς βίος τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ ψήφισμα περὶ ἀναθεωρητέων διατάξεων περιέλαβον καὶ ταύτας, τὰς κατηρημένας διὰ τοῦ Πολιτεύματος τοῦ 1864 διατάξεις. Ὅχι δὲ μόνον ὁ παλαιὸς πολιτικὸς κόσμος ἐξεφράσθη ὑπὲρ τῆς ἐπανιδρύσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ καὶ ὁ νέος πολιτικὸς κόσμος, αἱ νέαι ἰδέαι, ὅταν διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐξετέθη τὸ πρόγραμμα καὶ ρητῶς διεκηρύχθη, ὅτι μετὰ τῶν θεσμῶν, τοὺς ὁποίους θέλομεν ζητήσῃ, εἶνε καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Καὶ ποῦ εὐρίσχετε ὅτι ἐξ ὑφαρπαγῆς ζητοῦμεν νὰ εἰσαγάγωμεν τὸν θεσμὸν τοῦτον, ὅτι ζητοῦμεν νὰ ἐγκαθιδρύσωμεν νέαν ἀρχήν, περὶ ἧς ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ἔχει ἐκφρασθῆ καὶ ὅτι ζητοῦμεν νὰ ὑποκλέψωμεν τὴν ψῆφον τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἵνα ἐγκαταστήσωμεν ἀρχὴν τυραννικὴν κατὰ τοῦ λαοῦ; Ἄλλὰ οὕτω προστατεύονται τὰ δίκαια τοῦ Κράτους καὶ τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν, ἅτινα καὶ ταῦτα εἶνε δίκαια! Καὶ διατί ταράττεσθε ἂν ἐγκαταστήθῃ ἀρχή, ἔχουσα

σκοπόν να δέχεται τούς πολίτας προσφεύγοντας εις αὐτήν καὶ νὰ εἰσακούῃ τὰ δίκαια τῶν πολιτῶν τὰ στρεβλοῦμενα ἢ παραβιάζόμενα ἐκ τῶν παρανόμων πράξεων τῶν Ὑπουργῶν; Ὁ πολίτης ὅταν εἰς τὸ παρελθὸν παρεβιάζετο τὸ δίκαιόν του δὲν εἶχεν ἄλλον τρόπον ἀμύνης εἰμὴ νὰ προσφύγῃ εἰς τὸν βουλευτὴν ἵνα οὗτος φέρῃ τὸ ζήτημα πρὸ τῆς Βουλῆς. Καθισταμένου τοῦ Συμβουλίου θὰ καταφεύγῃ κατ' εὐθεΐαν εἰς αὐτὸ καὶ θὰ δικαιούται. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν δικαιωθῆ μήπως καὶ πάλιν δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν ἀρωγὴν τοῦ βουλευτοῦ του; Ἀλλὰ κατὰ τί δύναται νὰ μειωθῆ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς Βουλῆς, ὡς εἶπον τινές, ἐκ τοῦ ὅτι ἠκυρώθησαν παράνομοι πράξεις Ὑπουργῶν;

Στ. Δραγοῦμις. Ἐνισχύεται ὁ ἔλεγχος.

Ἡρωθυπουργός. Βεβαίως ἐνισχύεται ὁ ἔλεγχος. Ἄλλως τὰ δικάϊώματα τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἔλεγχου παρκαμένου πάντοτε ἀμείωτα, οὐ μόνον κατὰ τῶν παρανομῶν τῶν ὑπουργῶν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Συμβουλίου, διότι δύναται ἡ Βουλὴ, ὅταν κακῶς ἐφήρμοσε τὸν νόμον τὸ Συμβούλιον, νὰ ψηφίσῃ τὸν νόμον ἐρμηνευτικόν, ὃν τοῦτο θὰ σεβασθῆ ἀναγκάτως. Οὐδὲ ἡ ἐξουσία τοῦ Ὑπουργοῦ μειοῦται διὰ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀγωγῆς, ἥτις διὰ τοῦ θεσμοῦ τούτου χρησιμεύει εἰς τοὺς πολίτας, ἀλλὰ τούναντίον τὸ Κράτος τοῦ δικαίου παγιοῦται. Εἶνε πλάνη, ὅτι, ἀπονέμουσι δίκαιον μόνον τὰ Δικαστήρια. Πᾶσα ἀρχὴ τοῦ Κράτους ἀπονέμει δίκαιον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου. Κατεδείχθη ἀριθῆλως ἐκ τῆς παγκοσμίου προόδου, ὅτι εἶνε ἀδύνατον Κράτος τι νὰ προχωρήσῃ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς εὐμερείας καὶ τῆς εὐνομίας, ἂν μὴ πᾶσαι αἱ πράξεις αἱ διακριτικαὶ τῶν ἀρχῶν ὑποβληθῶν εἰς ὠρισμένους δικαιονομικούς κανόνας. Ἀλλαχοῦ, ἰδίᾳ διὰ τῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅπερ ἐφαρμόζει πραιτωρικὸν δίκαιον, ἐπετεύχθη νὰ περιορισθῆ εἰς τὰ ὅρια τοῦ νόμου πᾶσα ἐνέργεια τῶν ἀρχῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρατήρησιν ὅτι ὁ ἀκυρωτικὸς χαρακτὴρ τοῦ συμβουλίου εἰσήχθη ἐκ κακῆς μεταφράσεως τοῦ γαλλικοῦ νόμου, ἐν ᾧ τὸ «ὕπερβασις καθηκόντων» ἐθεωρήθη ὡς «παραβίασις τῶν νόμων», λέγει:

Τῷ ὄντι, ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ γαλλικοῦ νόμου τοῦ 1872 ἔχει τεθῆ «δι' ὑπέρβασις καθηκόντων» τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. Καὶ παρακαλῶ εἰς τὸ σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς ἀντὶ «τῶν διοικητικῶν πράξεων τῶν ἀρχῶν» νὰ τεθῆ «τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν» χάριν μείζονος σαφηνείας καὶ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως. Ἀλλὰ τὸ ἐν Γαλλίᾳ Συμβούλιον

τῆς Ἐπικρατείας μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, δι' ὑπέρβασις καθηκόντων ἔφρασε νὰ ἀκυροῖ ταύτας καὶ διὰ τὴν ἐλαττωματικότητα τῶν τύπων. Ἀλλὰ ἐπροχώρησε περαιτέρω καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἤδη ἀκυροῖ αὐτάς καὶ διὰ παραβίασιν τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου ἔστω καὶ ἂν τὸ γράμμα αὐτοῦ τηρῆται. Καὶ θὰ σὰς ἀναφέρω πρόχρον παράδειγμα. Ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις διαταγὴ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας ἀπαγορεύουσα τὴν στάθμευσιν τῶν ἀμαξῶν εἰς ὠρισμένα μέρη τῆς πόλεως. Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐξεδόθη ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπαγορευσις ἀφείρα μίαν μόνον ἐταιρίαν ἀμαξῶν καὶ οὐχὶ πάσας, τὸ Συμβούλιον ἠκύρωσε τὴν ἀστυνομικὴν ταύτην διαταγὴν ὡς μὴ σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Ἐδῶ ἂν συνέβαινε τοιοῦτό τι ὁ ἀδικούμενος δὲν θὰ εἶχε νὰ πράξῃ ἄλλο τι εἰμὴ νὰ παρῆ τὴν διαταγὴν καὶ νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ ἠρμήνευε καλῶς τὸν νόμον τὸ Πταισματοδικεῖον, εἰς ὃ θὰ παρεπέμπετο νὰ δικασθῆ ὡς παραβάτης. Συνεπῶς ἄριστα ἡ ἐπιτροπὴ διέτύπωσε «κατὰ παράβασις τῶν νόμων» ἥτις περιλαμβάνει πάντα.

Προχωρῶν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀναφέρει διὰ φόρους περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ πολίτης δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ Συμβούλιον, οἷον ἐπὶ δημοσίων διαγωνισμῶν, ὅποτε, ἂν δὲν ἐτηρηθήσαν οἱ τύποι τῶν κανονιστικῶν διαταγμάτων, οἱ ὑποψήφιοι δύναται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀκύρωσιν.

Χ. Βοζίκης. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη;

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Διὰ πάσας τὰς πράξεις τῆς διοικήσεως. Ἔτερον παράδειγμα. Ἄν τις δικαιούμενος νὰ ἰδρῦσῃ εἰς τι μέρος φαρμακεῖον, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν παραχωρεῖ τὴν ἄδειαν, ὡς συνέβη ἤδη ἐσχάτως, δύναται νὰ τύχῃ ἀναγνώρισεως τοῦ δικαίου του παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐνῶ λοιπὸν οὕτω περιορίζεται ἡ αὐθαιρεσία τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, πῶς δύνασθε νὰ λέγετε ὅτι παραβιάζονται αἱ ἐλευθερίαι τοῦ λαοῦ; Ἀλλὰ καὶ δὲν σκέπτεσθε ὅποια θὰ εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τούτου ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως;

Ὅταν ὁ πολίτης πεισθῆ ὅτι τὰ δικάϊώματα αὐτοῦ εἶνε ἀνεξάρτητα τῆς αὐθαιρεσίας τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, καὶ ὅτι δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν κραταίωσιν αὐτῶν, δὲν φαντάζεσθε ὅτι θὰ καταστῆ ἠθικῶς καὶ πολιτικῶς ἰσχυρότερος; Τοῦτο ἐπιδιώκομεν ἡμεῖς, νὰ καταστήσωμεν τοὺς πολίτας

απολύτως ευσυνειδήτους οὐ μόνον τῶν ἰδίων αὐτῶν δικαίων, ἀλλὰ καὶ τῆς δυνάμεως τῶν δικαίων τούτων νὰ ἀνθίστανται νικηφόρος κατὰ πάσης τυραννίας τῆς πλειοψηφίας. Καὶ ἀληθῶς χαίρω, διότι, τὴν στιγμὴν ταύτην λέγων ταῦτα, δὲν εὐρίσκουμαι εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὅτε θὰ ἠδύνατο ἄλλως νὰ ἐξηγηθῶσιν οἱ λόγοι μου. Λέγομεν ταῦτα ἡμεῖς, οἵτινες νῦν ἔχομεν τὴν Κυβέρνησιν τῆς χώρας. Ζητοῦμεν νὰ θέσετε ὑπεράνω τοῦ Ὑπουργοῦ οὐχὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλὰ τὸν νόμον, ὅστις εἶνε κοινὸς πάντων Βασιλεῦς, τὸν νόμον, ὅστις κεῖται ὑπὲρ πάντας, ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους, ὑπὲρ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς πολίτας, ὑπὲρ αὐτὸν τὸν Βασιλέα. (Χειροκροτήματα).

« Ἀλλὰ ἐλέχθη, ὅτι δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ ἐκτραπῆ εἰς κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας αὐτῆς, ἢ καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄργανον παρασκηνιακῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Θεωρῶ τοὺς φόβους τούτους ἀσυστάτους. Τὴν δυνάμιν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις περιβάλλεται ὑπὸ ἀληθοῦς πλειοψηφίας καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, ταύτην πρέπει νὰ φοβηθῶμεν ὡς ἰκανὴν πρὸς πᾶσαν κατάχρησιν, καὶ οὐχὶ τὰς ὑφισταμένας ἀρχάς, τὰς ἐχούσας τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἔστω καὶ ἐκ τοῦ Συντάγματος. Ἐὰν τὸ Συμβούλιον παρεγνώριζε τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ, θὰ ἠδύνατο ἡ Βουλὴ νὰ ἐκδώσῃ ἐρμηνευτικὸν νόμον καὶ συγχρόνως νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐκπληξίν αὐτῆς ὅτι τὸ Συμβούλιον οὕτω ἐκτρέπεται τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Φρονεῖτε ὅτι τοιαύτη ἐνέργεια τῆς Βουλῆς δὲν θὰ συνεκράτει τοὺς Συμβούλους; Ἀλλὰ διατὶ φοβεῖσθε ὅτι τὸ Συμβούλιον, δικάζον κατὰ τοὺς νόμους, θὰ ἐφθανε νὰ καταχρασθῆ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ δὲν σὰς πτοεῖ ἡ ἀδέσμευτος δυνάμις τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὑπὸ ἰσχυρᾶς πλειοψηφίας περιβλλομένης, ἢ οὐδὲν ἔχουσα ἀντίτροπον;

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καταλήγει διὰ τῶν ἐξῆς :

Ζητῶ, παρακαλῶ τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ τὰ τρία πρῶτα ἄρθρα, ὡς διευτυπώθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συντάγματος, τιθεμένης μόνον, ὡς ὑπέδειξα, τῆς φράσεως « τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ». Παρακαλῶ, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἀσφαλίζεται μόνον ὁ καλῆτερος καταρτισμὸς τῶν νόμων καὶ τῶν κανονιστικῶν διαταγμάτων, ἢ περὶ τὰ ὅποια ἀπροσεξία διακυβεύει πολλὰς ὑψίστα συμφέροντα τῶν ομάδων τῶν πολιτῶν, συμφέροντα ἅτινα δὲν δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ ἀφιλοσόφητος παρα-

τηρητής, οὐ μόνον ἡ ἀποκατάστασις πειθαρχικῆς ἐξουσίας, ἢν πέρα τῶν ἀνορθωτικῶν ποινῶν, αἰτίαι ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ὑπουργόν, δεόν πάντοτε ν' ἀσκήσῃ πολυμελὲς σωματεῖον, ἀλλ' ἡ κατάστασις ἀρχῆς, κεκλημένης ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην νὰ συντελέσῃ ὅπως ἡ παρ' ἡμῖν πολιτεία ἀποβῆ ἀληθῆς πολιτεία δικαίου, ἐξασφαλίζουσα εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ δικαίου τὴν ἀπονομήν, μὲ πολίτας ὄχι μόνον κατ' ὄνομα καὶ ἐκ περιτροπῆς ἐλευθέρους, ἢ κατάστασις ἀρχῆς πρὸ παντὸς ἐξυπηρετικῆς τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τοῦτο πράττοντες ἐξυπηρετεῖτε καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ πρὸ παντὸς φαίνεσθε συνπεῖς πρὸς τὰς ἀρχάς τοῦ σιλελευθέρου ἀγῶνος καὶ τοῦ φιλελευθέρου κόμματος, ἐρχόμενοι νὰ περιστείλητε πᾶσαν ἐνδεχομένην ὑπερβασίαν τῶν ἀρχῶν καὶ πᾶσαν ὑπερβασίαν τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ὅποια σήμερον ἀνήκει εἰς ὑμᾶς. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Σ. Δραγοῦμης. (Ὁρα 12. 55') Θεωρεῖ ἀληθῶς παρηγόρον ὅτι τὸν περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ὅστις ἄλλοτε ἐζητεῖτο παρὰ τοῦ λαοῦ, ἀξιοῖ νῦν αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία. Οὐδεὶς δὲ λησμονεῖ κατόπιν τίνων ἀγῶνων ὁ λαὸς κατώρθωσε νὰ ἀποσπάσῃ τμήματα μόνον τῆς κυριαρχίας τῆς Κυβερνήσεως. Ὁμιλεῖ δὲ ὀλίγων περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ παρ' ἡμῖν Συμβουλίου ὅπερ ἀπέτυχε διότι εἶχε λίαν περιορισμένην τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἤδη, ὡς θεσπίζεται, καθίσταται ὁ φρουρὸς τοῦ νόμου, ὅστις εἶνε ὑπέρτατος πάντων ἐν τῇ πολιτείᾳ. Ὁ κυρίαρχος εἰς τὰ σημερινὰ Κράτη εἶνε ὁ λαὸς, καὶ ὁ κυρίαρχος οὗτος πάντοτε ἐμερίμνησεν ὥστε τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ, ἥτις εἶνε καὶ ἡ ἐλευθερία του, νὰ τὴν καταμερίσῃ καὶ νὰ τὴν ἐμπιστευθῆ εἰς χεῖρας, αἵτινες νὰ τὴν διατηρήσουν ἰσχυρὰν καὶ ἀδιάφθορον, ἀλλὰ καὶ εὐεργετικὴν ὑπὲρ ὧν αὐτὴ ἐτάχθη. Ἰσχυρότατον θεωρεῖ τὸ σημεῖον εἰς ὃ τελευταίως προσεχώρησεν ἐν τῇ συνταγματικῇ ἐπιτροπῇ, τὸ σημεῖον περὶ ἀκυρώσεως τῶν παρανομῶν τῶν ἀρχῶν, ὅπερ ἐλήφθη ἐκ τῆς γαλλικῆς νομοθεσίας τῆς πανταχοῦ νῦν εἰσαγομένης.

Ἐκ πρώτης ὕψεως φαίνεται δυσάρεστον ὅτι τὸ Συμβούλιον ἀκυρώνει τὰς ὑπουργικὰς πράξεις. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀκριβείᾳ δὲν πρόκειται νὰ τὰς ἀκυρώσῃ παρὰ νὰ βεβαιώσῃ ὅτι συμφώνως πρὸς τὸν νόμον εἶνε ἀνίσχυροι. Διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ δὲ τὸ δυσάρεστον τοῦτο θὰ ἦτο δυνατόν τὸ « ἀκυρώσις » νὰ ἀντικατασταθῆ διὰ τοῦ « ἀναγνώρισις τοῦ ἀνίσχυρου ».

Καταλήγων, παρατηρεῖ, ὅτι εἶνε ἀξιοσημεῖωτον, ὅτι ἡ παρούσα Συνέλευσις ἐφάνη πρόθυμος εἰς ἀποδοχὴν ἀκριβῶς ἐκεῖνων, ἅτινα μεγίστην ἀντίδρασιν συνήντησαν κατὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1864, ὡς εἶνε ὁ καθορισμὸς τῆς ἀπαρτίας, ἡ ἐκδίκασις τῶν ἐκλογῶν καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν ἀξιωματικῶν ἐκ τῆς Βουλῆς. Ἐλπίζει ὅτι τοῦτ' αὐτὸ θὰ γίνῃ καὶ διὰ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Μ. Δαζέας. Παρατεῖται τῆς ὀμιλίᾳς του, μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιφυλασσόμενος, ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ, νὰ ἐκφράσῃ τὰς γνώμας του ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος.

Β. Μιχαλέας (1. 18'). Δευτερολογῶν κηρύσσεται κατὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, θεσμοῦ τὸν ὁποῖον, λέγει, θὰ καταργήσῃ ἡ ἰδία Κυβέρνησις, ἡ ὁποία νῦν τὸν εἰσάγει.

Πρόεδρος. Οὐδεὶς ἄλλος ἔχει ζητήσῃ τὸν λόγον, συνεπῶς ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Ε. Κουλουμβάκης. Κύριε Πρόεδρε, θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃτε νὰ παρατηρήσω ὅτι τίθεται σήμερον εἰς μέγας θεσμὸς χωρὶς νὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις, ὁ ὁποία ἔπρεπε νὰ διεξαχθῇ ἐπ' αὐτοῦ.

Ἀναγινώσκειται εἶτα τὸ ἄρθρον 82 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει πρότασις τῶν βουλευτῶν κ. κ. Φουρίδου καὶ Κασίμη περὶ ὀνομαστικῆς κλήσεως. Ἀλλὰ καὶ ἀνευ τῆς προτάσεως ταύτης, καθ' ὃ ἐκ τοῦ κανονισμοῦ ἔχω δικαίωμα, διατάσσω ὀνομαστικὴν κλήσιν. Παρακαλῶ νὰ προσέλθωσιν ὡς ψηφολεκτὰ οἱ κ. κ. Φουρίδης καὶ Κουρτάκης.

Προσελθόντων τῶν ψηφολεκτῶν ὁ κ. **Πρόεδρος** θέτει οὕτω τὸ ζήτημα.

Οἱ παραδεχόμενοι τὸ ἄρθρον 82, ὡς τοῦτο διετυπώθη μετὰ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, λέγουσι «ναί» οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι αὐτὸ λέγουσιν «ὄχι». Περαιτωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν, προέκυψε τὸ ἐξῆς ἀποτέλεσμα, ὅπερ ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ πρὸς τὴν Βουλὴν. Ἐψήφισαν ἐν ὄλῳ 192. Εἶπον «ναί» 175 «ὄχι» 14 καὶ 3 ἠρνήθησαν ψῆφον, κατὰ τὸ παρατιθέμενον ὡδε πρωτόκολλον.

Νικ. Α. Στράτος	N	Ἄνδρ. Σαρολῆς	
Νικ Χρυσόγελος	N	Δημ. Ροῦσσοσ	N
Λ. Παπαφώτης		Νικόλ. Δελακοβίας	
Α. Γρίβας	N	Νικόλ. Σακελλαρίου	
Σ. Ψύχας		Γεώρ. Βλάσης	
Π. Καρασεβδᾶς	N	Χαρ. Σπηλιόπουλος	
Ἐπ. Σουλτάνης	N	Νικ. Δημητρακόπουλος	N
Γ. Πούλος	N	Ἀναστ. Βάρβογλης	N
Ι. Φαρμάκης		Ἰωάν. Μαλλιαρόπουλος	N
Ἄντ. Ροντήρης		Ἰω. Π. Μανέτας	N
Α. Τριγώνης	O	Δ. Πλαπούτας	N
Ε. Λαμπρακάκης	N	Ἄλ. Παπαναστασίου	N
Ἰωάν. Καναβδός		Ἰωάν. Μπακόπουλος	
Ἰωάν. Καλαντζόπουλος	N	Δημ. Χηνιαδῆς	
Ε. Σπεττέρης		Δημ. Καρέλας	N
Ι. Τσιγκόλης	O	Ἄθ. Πετρόπουλος	N
Στέφ. Γρανίτσας		Χαρ. Στασινόπουλος	
Γ. Ἰατροίδης	N	Κωνστ. Ρεβελιώτης	
Ἰωάν. Κουρκουμέλης	O	Νικ. Τριανταφυλλάκος	N
Ἰωάν. Παπαθανασιάδης	N	Α. Κατριβάνος	N
Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς		Ἡλ. Φλέσσας	O
Ἰωάν. Ἀκρίδας		Ἰωάν. Πολίτης	N
Θεόδ. Θεοδορόπουλος	N	Παν. Δεληθοριάς	
Ἐμμ. Ρέπουλης	N	Σπυρ. Τσαγκάρης	N
Δημ. Καλέργης		Θ. Πέτρος	N
Ἄθ. Χριστόπουλος	N	Χαρ. Βοζίκης	
Γεώρ. Νέζος		Ἄντ. Βούτσης	N
Παν. Ἀρχαβαντινός	N	Νικ. Χαρδούβαλης	
Ἰωάν. Τερζάκης	N	Περ. Ἀλεξάκης	
Παν. Φραντζῆς		Θεόδ. Γρηγορίου	N
Γεώρ. Παπασπυρόπουλος	N	Σπυρ. Σῆμος	N
Γεωργαντῆς Θρόνος	N	Κωνστ. Γ. Καραπᾶνος	
Γεώρ. Παρασκευόπουλος		Περ. Κ. Καραπᾶνος	N
Νικ. Κόνδης		Ἰάγ. Γαρουφαλλιᾶς	O
Ἄθ. Σωτηριάδης	N	Πύο. Καραπᾶνος	N
Κωνστ. Οἰκονομόπουλος		Ἄντ. Γαρουφαλλιᾶς	
Κωνστ. Καζαντζῆς		Ἐλ. Βενιζέλος	N
Γερ. Νοταρᾶς	N	Ἐμμ. Μπενάκης	
Δημ. Κούζης		Φωκ. Νέγρης	N

Παν. Χαροκόπος	Στέφ. Ν. Δραγούμης	Ν	
Κ. Ραλιθάν	Ν	Αλέξ. Ζαΐμης	
Μιλτ. Νεγροπόντης	Ν	Δ. Γλαβᾶς	Ν
Γ. Ζερβουδάκης	Α. Μιχαλακόπουλος		
Λάμπρος Κορομηλάς	Ν	Λ.Θ. Ρούφος Κκανκάρης	
Π. Λαγοπάτης			
Γεώρ. Στρατούλης	Ν	Κωνστ. Γόντικας	Ν
Κ. Μᾶνος	Ν	Ν. Κοντογούρης	Ν
		Ἰωάν. Βέρροιος	
Τιμ. Ἡλιόπουλος	Πολ. Πολυχρονιάδης		
Δημ. Βενιζέλος	Ν	Παν. Ζαΐμης	
Μιχ. Γαλανός	Ν	Δ. Μάρκου	
Α. Παναγιωτόπουλος	Ν	Γεώρ. Κατσιμπήρης	
Γεώρ. Πολίτης	Σπηλ. Ἀγαπητός		
Ἰωάν. Ἀθανασάκης	Ν	Α. Φωτήλας	Ν
Γεώρ. Νικολαΐδης	Ν	Α. Χοϊδᾶς	Ν
Λουκάς Μπέλλος	Θεόδ. Ψυχалиνός		Ν
Ἀριστομ. Θεοδωρίδης	Ν	Γ. Παπακυριακόπουλος	Ν
Ἀλεξ. Ἀναστασιάδης	Ν	Βασίλ. Ἀντωνόπουλος	Ν
Κωνστ. Δεμερτζής	Α. Καφετζόπουλος		
Θρ. Πετμεζᾶς	Ν	Λ. Φλαμῆς	Ο
Γεώρ. Καζανόβας	Ν	Κωνστ. Πανουτσόπουλος	Ν
Ἰωάν. Μπρισιμιτζάκης	Ν	Νικ. Συριοπούλος	Ν
Γεώρ. Σταμπάδος	Θαν. Πετραλιάς		
Θεμ. Μιχαλόπουλος	Ν	Π. Ἡλιόπουλος	Ν
Δημ. Ἀνδρέου	Ν	Χρ. Κορύλλος	
Δημ. Ζαβογιάννης	Ν	Παν. Βουρλούμης	Ν
Ἐμμ. Κυταριόλας	Ν	Νικ. Ραφτόπουλος	
Βασ. Κυρέλλος	Χρ. Μεϊντάνης		Ν
Ἀριστοτ. Σακελλαρίου	Ν	Διον. Πολυζωγόπουλος	Ο
Νικ. Σπηλιώτης	Ἰωάν. Δογάνης		
Σπυρ. Παπαχατζής	Ν	Γεώρ. Λαμπρινόπουλος	
Σάββας Βαρβιτσιώτης	Ν	Γεώργ. Ἀθέρωφ	
Λουκ. Κουτσοπέταλος	Νικόλ. Σταματιάδης		
Νικ. Ἀνδρεαδάκης	Ν	Δημ. Χρυσοστάλης	
Δημ. Λαζαράης	Ν	Εὐάγ. Γεωργιάδης	
Σπυρ. Θεοδωρόπουλος	Ν	Ἰωάν. Μπουρνιάς	Ν
Ἀθαν. Πουλῆς	Ν	Νικόλ. Ἀθέρωφ	
Νικόλ. Ρούσης	Ν	Γεώρ. Μπένος	

Νικόλ. Κάραλης	Νικ. Ἀλεβιζᾶτος	Ν	
Κωνστ. Χατζηγιάννης	Ν	Σπ. Φορέστης	Ν
Δημ. Βάγλας	Ν	Νικ. Δ. Ραφτόπουλος	Ν
Γεώρ Κοσόνας	Ν	Ἰθ. Τετενές	
Ἀπόστ. Ἀποστολίδης	Γεώρ. Μουσοῦρης		
Μιχ. Σφακιανάκης	Ν	Σωκ. Ἄν. Καβαλλιεράτος	
Πλούτ. Μαυρίκης	Θεόδ. Κοντομήχας		Ν
Βασίλ. Ἀθανασούλας	Λεων. Ἐμπειρίκος		Ν
Κωνστ. Χατζάκος	Ν	Σταμ. Βαφειαδάκης	Ν
Γεώρ. Γαζέπης	Ν	Δημ. Μάνθος	
Νικόλ. Πετσάλης	Περ. Γρυπάρης		Ν
Ἰωάν. Λούντζης			
Διον. Κουλούμπαρδος	Κωνστ. Καλομενόπουλος		Ν
Ἄναστ. Λούντζης	Ν	Τριαντ. Παπαδάμ	Ν
Καῖσαρ Ζέζας			
Διον. Κλάδης	Ο	Θωμᾶς Σιάσης	Ν
Νικ. Παπαδάτος	Ἰάκ. Ἀβάζος		
Κωνστ. Ζαβιτσιάνος	Ν	Δημ. Ζαμᾶνος	Ν
Νικ. Βάρθης	Νικόλ. Καμπάνης		Ν
Ἄναστ. Σιαδαρέσης	Ν	Γεώρ. Ἐξαρχόπουλος	Ν
Σπυρ. Χατζάρης	Ν	Ἀλέξ. Μαλασπίνας	
Παν. Μανωλίτσης	Ν	Γεωρ. Γαϊτᾶνος	
Λ. Κογεβίνας	Ν	Ἄντ. Ῥεβίνθης	Ν
Σπυρ. Βλαντῆς	Ν	Μάρκ. Βαλληνδράς	
Εὐθ. Α. Βελλιανίτης	Νικ. Καλθοκορέσης		Ν
Χρ. Καποδίστριας	Κωνστ. Ἀλαβᾶνος		Ν
Ἄνδρ. Κρητικός	Δημ. Πετσετάκης		Ν
Λαυρ. Μάβιλης	Ν	Χαρίλ. Προβελέγγιος	
Κωνστ. Κατηφόρης	Ν	Ἐμμ. Πατρίκιος	
Σπυρ. Λάσκαρης	Ν	Ἰωάν. Μαμάης	Ν
Βασίλ. Πουλιᾶσης	Ἰωάν. Κασδόνης		Ν
Κωνστ. Ἀρβανιτάκης	Ἄντ. Φραγκίσκος		
Διον. Βινιεράτος	Ν	Δημ. Καίρης	
Παν. Λιθιεράτος	Ν	Θαλ. Κουτούπης	Ν
Σπυρ. Ἰγγλέσης	Ν	Γεώργ. Φικιώρης	
Νικ. Χαριτάτος	Κωνστ. Μέρμηγκας		
Ἄνδρ. Μονοκροῦσος	Γεώρ. Οἰκονόμου		Ν
Πέτρ. Βασιλόπουλος	Εὐστρ. Κουλουμβάκης		Ο
Ἄνδρ. Βαλσαμάκης	Ἰωάν. Λυμπερόπουλος		Ν

Νικ. Πετροπουλάκης	Δημ. Κάβουρας	N
Γεώργ. Τσοχώνης	Μ. Δαζέας	O
Παναγ. Πετροπουλάκης	Α. Πετρομανιάτης	ἀρν.
Παν. Κουμάνταρος	Ἄθ. Περρωτής	
Ἰωάν. Ἀθηνογένης	Π. Ἰατρόπουλος	N
Βασίλ. Μιχαλέας	Π. Καραπάυλος	N
Ἰωάν. Βαβανάκος	Ἄδρ. Κοκκέβης	N
Ἰωάν. Πατσουράκος	Εὐστ. Μπαρδόπουλος	
Χρ. Πετρέας	Γεώργ. Κορομηλάς	N
Πέτρος Μαυρομιχάλης	Δημ. Κανελλόπουλος	N
Ἰωάν. Φουρίδης	Ἄθ. Αἰλιανός	N
Ἀναστ. Ἀβέρωφ	Ἄντ. Ζησιμόπουλος	N
Ἰωάν. Χρυσοβελόνης	Θεμ. Κουτσομητόπουλος	N
Δημ. Οἰκονόμου	Γεώρ. Σπηλιόπουλος	
Μιλτ. Μπουσιδής	Κωνστ. Τριγγέτας	N
Νικ. Γεωργιάδης	Γεώρ. Ράλλης	
Ἀγαμέμνων Σλήμαν	Γεώρ. Μπούτος	
Δημ. Κουκιάδης	Ἰωάν. Κουρτάκης	N
Γεώρ. Τσαζίρης	Φώτ. Βακαλόπουλος	N
Γεώρ. Σχινᾶς	Ἄθ. Παπαγελάς	
Γεώρ. Δρίβας	Μαν. Πιπιλῆς	
Ἀλέξ. Κασσαβέτης	Παν. Μερλόπουλος	N
Κωνστ. Χρυσοχοΐδης	Δ. Ἀναστασόπουλος	N
Γεώρ. Βλάχος	Ἰωάν. Λεωνίδας	
Πελ. Ἀγγελίδης	Πέτρος Γκίνης	
Κωνστ. Γιαννακόπουλος	Ἀλέξ. Διομήδης	N
Φίλ. Ζαρχάμπας	Ἄνδρ. Ἀναργύρου	N
Χ. Μωραΐτης	Ἄπ. Ἀλεξανδρῆς	N
Νικ. Παπαϊωάννου	Ἀλέξ. Παπαποστόλου	
Μιχ. Φωτιάδης	Δημ. Θεοδοσόπουλος	
Βασίλ. Σηλυβρίδης	Πανσ. Ζωγλοπίτης	
Περ. Ἀποστολίδης	Γεώρ. Ζούκας	
Λεων. Ἀναγνώστου	Κωνστ. Σταμούλης	N
Κωνστ. Ζησόπουλος	Ἰωάν. Κοττίκας	
Χ. Δικαῖος	Βασίλ. Γρίβας	
Σ. Ντολιόπουλος	Α. Ἀθαν. ἢ Βαβυλόπουλος	N
Παν. Φλέσσας	Ν. Γαρδικιώτης	O
Π. Κασίμης	Δημ. Μπούσδρας	
Ν. Παπαλέξης	Γεώργιος Τάγιας	N

Κωνστ. Παπακυρίτσης	O	Ἰωάν. Τσιριμῶκος	N
Χρ. Καρᾶς		Μιλτ. Σακελλαρίου	
Α. Θανόπουλος	N	Κ. Λιδωρίκης	N
Νικ. Γιουβρῆς	O	Θεμ. Παπαϊωάννου	N
Γεώργ. Καθάργιος		Ν. Ξηρός	
Χρ. Βλάτσιος		Νικ. Φραγκίστας	
Δημ. Κουκουλέτσος	ἀρν.	Ἰωάν. Γιδογιάννος	
Γεώρ. Σπυρόπουλος	O	Νικ. Πολιτόπουλος	N
Ἀλέξ. ΓιαννουσιούΤάκης		Κωνστ. Περιβολιώτης	
Γεώργ. Ῥάμμος		Ἰωάν. Γιαμαρέλος	N
Εὐθ. Μαντόπουλος	N	Ἄνδρ. Μαυρᾶς	N
Λάμπρος Περιστέρης		Δημ. Δεδούσης	
Θεμ. Ῥαφαλιᾶς		Γεώργ. Σιγγούρης	ἀρν.
Κυρ. Κύριαζόπουλος	N	Στέφ. Σουμαρίπας	
Ἰωάν. Θ. Κουντουριώτης		Κωνστ. Δημοκωστούλας	
Παναγ. Βερβενιώτης		Ἰωάν. Γραμματίκας	
Γεώργ. Καλλιτίσης		Ἡρ. Βελλόπουλος	
Ἰωάν. Μᾶνος	N	Ἄθ. Χρηστίδης	N
Σπυρ. Ματσούλας		Γεώργιος Πῶπ	
Ρήγας Χατζηρρήγας		Δημ. Βρατσάνος	
Ι. Παπαλουκάς		Ἐμμ. Παγκάρας	N

Ἐπομένως τὸ ἄρθρον 82 ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 82.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀνήκουσιν ἰδίως:

α) Ἡ ἐπεξεργασία τῶν προτάσεων νόμων καὶ τῶν κανονιστικῶν Διαταγμάτων.

β) Ἡ ἐκδίκασις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὑποβαλλομένων αὐτῶ διαφορῶν ἀμφισβητουμένου διοικητοῦ.

γ) Ἡ κατ' αἴτησιν ἀκύρωσις διὰ παράβασιν νόμου τῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ νόμῳ ὀριζόμενα.

δ) Ἡ ἀνωτέρα πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ἐπὶ τῶν ἀπολαύοντων μονιμότητος ὑπαλλήλων τῆς διοικήσεως κατὰ τοὺς περὶ τούτου νόμους.

Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων β' γ' καὶ δ' ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 92 καὶ 93 τοῦ Συντάγματος.

Ἡ Βουλὴ προβαίνει ἤδη εἰς ἐπιψήφισιν τῶν ἐπομένων ἄρθρων.

Ἀναγιγνώσκεται τὸ ἄρθρον 83, κατὰ τὸ προσχέδιον τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπάρχει τροπολογία τοῦ κ. **X. Πητορέα**, ἣτις ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως, ἔχουσα οὕτω.

Ἄρθρον 83 καὶ ἐπόμενα. «Καθίσταται Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας συνεδριάζον ἐν Ἀθήναις.

»Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας σύγκαιται ἐκ μελῶν ἐκλεγομένων καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ Βουλευταί, ἐν ἑξ' ἐκάστου Νομοῦ. Ἴνα ἐκλεχθῆ τις μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ποέπει νὰ ᾖ πολίτης Ἑλλήν, ἐγκατεστημένος ἐν Ἑλλάδι, νὰ ἀπολαμβάνη τὰ ἀστικά καὶ πολιτικά αὐτοῦ δικαίωματα· νὰ ἔχη συμπληρωμένον τὸ 40 ἔτος τῆς ἡλικίας του· νὰ εἶναι ἐπιστήμων, φέρων δίπλωμα Πανεπιστημίου, καὶ δεκαετῆ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν δικηγορικὴν, δικαστικὴν, στρατιωτικὴν, διοικητικὴν, οἰκονομικὴν, Βουλευτικὴν ἢ Ὑπουργοῦ, ἢ Πρέσβευος, ἢ Καθηγητοῦ Γυμνασίου, ἢ Πανεπιστημίου. Ἄν τις διετέλεσεν εἰς πλείονας τῶν ἀναιρεομένων ὑπηρεσιῶν τὸ χρονικὸν διάστημα ἐκάστης ὑπηρεσίας συναριθμεῖται, ἵνα συμπληρωθῆ ὁ χρόνος τῆς δεκαετίας. Οἱ Βασιλόπαιδες καὶ ὁ τοῦ θρόνου διάδοχος δὲν δύνανται νὰ ἐκλεχθῶσι μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

»Ὁ ἀπαξ ἐκλεχθεὶς μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δὲν δύναται νὰ ἐκλεχθῆ αὐτίς πρὶν ἢ συμπληρωθῆ δεκαετία ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς δεκαετίας, δι' ἣν ἐξελέγη.

»Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας συνέρχεται τακτικῶς τὴν 17 ἡμέραν ἐκάστου ἔτους. Ἡ διάρκεια τῆς συνόδου δὲν δύναται νὰ εἶναι μακροτέρα τῶν δύο μηνῶν. Δύναται νὰ συγκαλέσῃ αὐτὸ ὁ Βασιλεὺς καὶ εἰς ἑκθακτον σύνοδον, ἣτις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πλέον τοῦ μηνός.

»Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας συνεδριάζει καὶ διασκέπτεται μυστικῶς, παρόντων τοῦλάχιστον τῶν τριῶν τετάρτων τῶν μελῶν αὐτοῦ· προεδρεύει ὁ πρεσβύτερος καὶ τοῦτον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῦ ὁ μετ' αὐτὸν καθ' ἡλικίαν πρεσβύτερος, χρέη δὲ Γραμματέως ἐκπληροῦ ὁ νεώτερος. Ἀπόφασις αὐτοῦ ἔχει κῦρος, ἐὰν δέκα τοῦλάχιστον μέλη ψηφίσωσιν ὑπὲρ τῆς προτάσεως, δι' ἣν ἢ ἀπόφασις.

»Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει προτάσεις περὶ διορισμοῦ καὶ παύσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

»Τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας πρὸς διορισμὸν ἢ παύσιν δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ ὑποδεικνύει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Τὸ διορισθησόμενον ὅμως πρόσωπον ὑποδεικνύει τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

»Οὐδεὶς ὑπάλληλος ἢ ὑπηρετής παύεται ἀνευ ἡτιολογημένης ἐκθέσεως φερούσης τὰς ὑπογραφάς, διὰ μὲν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὁλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διὰ δὲ τοὺς δημοσίους ὑπηρετάς, τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

«Τὸ διάταγμα τοῦ διορισμοῦ ἢ ἀπολύσεως οἰουδήποτε δημοσίου ὑπαλλήλου, ἢ ὑπηρετοῦ, προσυπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

«Ἐνεκα ἐπειγούσης ἀνάγκης, ἂν δὲν συνεδριάξῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἐπιτρέπεται ἢ προσωρινῆ ἀπόλυσις δημοσίου ὑπαλλήλου ἐκ τῶν μὴ ἰσοβίων, ἢ δημοσίου ὑπηρετοῦ, δι' ἡτιολογημένης ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προσυπογράφοντος τὸ περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεως Βασ. Διάταγμα τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὀφείλει τάχιστα, ἅμα συνέλθῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, νὰ ὑποβάλῃ τὸ τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως Β. Δ. καὶ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὅπερ, ἂν ἐγκρίνη, προτείνει ὀριστικῶς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινῶς ἀπολυθέντος, ἂν δὲ δὲν εὖρη δεδικαιολογημένην τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτείνει τὴν ἀκύρωσιν τοῦ Β. Δ. καὶ ὁ ἀδίκως παυθεὶς ὑπάλληλος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ἀπολαμβάνει πλήρη τὸν μισθὸν του, δι' ὃν χρόνον ἐπαύθη προσωρινῶς, ὁ δ' εἰς τὴν θέσιν τοῦ προσωρινῶς ἀπολυθέντος καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτίς ἐπανελθόντος ὑπαλλήλου διορισθεὶς ὑπάλληλος ἀπολύεται ἀνευ ἄλλης δικαιολογίας, χωρὶς νὰ ἔχη δικαίωμα ἀπολήψεως μισθοῦ ἢ ἄλλης τινος ἀποζημιώσεως παρὰ τοῦ Δημοσίου. Τούτῳ τῷ λόγῳ δὲν λαμβάνει τὸν μισθὸν του πρὶν ἢ ὀριστικῶς ἐγκριθῆ ὁ διορισμὸς αὐτοῦ. Ἐχει δὲ δικαίωμα ἀποζημιώσεως μόνον κατὰ τῶν προκαλεσάντων τὸν διορισμὸν αὐτοῦ μελῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

»Τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὰ προκαλέσαντα παράνομον προσωρινὴν παύσιν ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ ὡς καὶ τὸν παράνομον διορισμὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπολυθέντος, καταδικάζονται, ἐγγλήσει τοῦ ἀπολυθέντος, ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπὶ παρὰβάσει καθήκοντος κατὰ τὸν περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν Νόμον.

«Ἐκαστον μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας λαμβάνει ὡς ἀποζημίωσιν δραχ. 600 κατὰ μῆνα, διὰ τε τὰς τακτικὰς καὶ τὰς ἐκτάκτους συνόδους αὐτοῦ».

«Τὰ ἔργα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰσὶν ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, τοῦ Βουλευτοῦ, τοῦ Στρατιωτικοῦ, Δικαστικοῦ, Διοικητικοῦ, Οἰκονομικοῦ Ὑπαλλήλου Δημάρχου, Πρέσβειος καὶ ἐν γένει παντὸς ἄλλου ἐμμίσθου δημοσίου ὑπαλλήλου».

Ἀποσύρεται ἐπίσης ἢ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου τροπολογία τῶν ἐξ ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν βουλευτῶν, ἔχουσα οὕτω·

«Καθίσταται σῶμα συμβουλευτικὸν καὶ διοικητικὸν ὀνομαζόμενον «Συμβούλιον Ἐπικρατείας» ἔδρευον ἐν Ἀθήναις καὶ ἔργον ἔχον; α') τὴν παρασκευὴν καὶ βάσανον τῶν νομοσχεδίων, καὶ τῶν νομοθετικῶν ἢ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδιδομένων διαταγμάτων· β') τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὑπαχθησομένων αὐτῷ διαφορῶν τοῦ ἀμφισβητούμενου διοικητικοῦ, καὶ γ') τὴν ἀσκησιν τῆς ἀνωτάτης πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας περὶ τούτου διατάξεις τῶν ἐκδοθησομένων νόμων».

Γίνεται εἴτα δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Συντάγματος, ὡς τοῦτο διευκρίνηται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω·

Ἄρθρον 83.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὀρίζει τὰς προτάσεις νόμων, ὧν ἡ ἐπεξεργασία ἀνατίθεται εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας πρὶν ἢ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν. Ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας τὰς εἰς αὐτὴν ὑποβαλλομένας προτάσεις.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους οὐδέποτε ἀναπέμπεται εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ἀποσύρεται ἀκολούθως ἢ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 84 τροπολογία τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν ἐξ βουλευτῶν, ἔχουσα ὡς ἐξῆς·

Ἄρθρον 84.

«Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνατίθεται εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἡ παρασκευὴ ἢ βάσανος τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰσαχθησομένων εἰς τὴν

Βουλὴν νομοσχεδίων. Τὰ μὴ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπεξεργασμένα κυβερνητικὰ νομοσχέδια, ὡς καὶ αἱ πρὸς Βουλευτῶν ὑπεβληόμενα προτάσεις νόμων, μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, παραπέμπονται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ ταύτης εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ὡσαύτως ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραπέμπῃ ἐκ νέου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτῆς τροπολογηθέντα νομοσχέδια.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας λαβὼν τὰ ὡς εἴρηται διαβιβάσθέντα εἰς αὐτὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς νομοσχέδια, θέλει μελετᾶ τὰς διατάξεις αὐτῶν καὶ διαβιβάζει τὴν ἐφ' ἐκάστης τούτων γνώμην του εἰς τὴν Βουλὴν διὰ λεπτομεροῦς ἐκθέσεως ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν. Κατ' ἐξαιρέσιν ἐν κατεπειγούσαις περιστάσεσιν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ συντέμνῃ τὴν προθεσμίαν μέχρι τριῶν ἡμερῶν.

Ἐὰν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν υποβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπὶ τῶν διατάξεων νομοσχεδίου τινὸς γνώμην του ἐντὸς τῆς εἰρημένης προθεσμίας, ἡ Βουλὴ προβαίνει καὶ ἄνευ ταύτης εἰς τὴν περαιτέρω συζήτησιν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου».

* Ἄρθρον 84 δὲς.

«Οἷδὲν Βασιλικὸν Διάταγμα κατὰ νομοθετικὴν ἐντολήν ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδίδεται, ἂν μὴ προηγουμένως προκληθῇ ἐπὶ τούτου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἡ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἥτις ὅμως δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν.

Ὁ Ὑπουργός, προκαλῶν τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τάσσει αὐτῷ πρὸς τοῦτο προθεσμίαν τοῦλάχιστον ὀκτὼ ἡμερῶν, εἰς κατεπειγούσας δὲ περιστάσεις τοῦλάχιστον τριῶν. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ Διάταγμα ἐκδίδεται καὶ ἄνευ τῆς γνώμης του Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας».

Γίνεται εἴτα δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 84, ὡς διευτυπώθη ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς, ἔχον ὡς ἐξῆς.

* Ἄρθρον 84.

Τὰ κανονιστικὰ Διατάγματα ἐκδίδονται μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφαινομένου ἐντὸς ἀναλόγου προθεσμίας τασσομένης ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἥς παρερχομένης ἀπρά.

κτου, εκδίδεται τὸ Διάταγμα καὶ ἄνευ γνωμοδοτή-
σεως.

Ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δὲν
εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν. -

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις, ὥρα 2.15' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΗ'

Τῆς 2 Μαρτίου 1911.

Ὠρα 10. 35' π. μ. περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου ἡ Βουλὴ εὐρέθη ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 184 βουλευτῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινεῖ τὰ ἐξῆς. 1) Ἡ Ἀργυρῶ Ἀναγνώστοπούλου κάτοικος Σουρπᾶνι τῆς Καλιφονίας παραπονεῖται διὰ παρανομίαν τοῦ ἀστυνομικοῦ σταθμάρχου. 2) Οἱ κάτοικοι Γιαννιτσῶν τοῦ δήμου Μακρακώμης ζητοῦσιν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἐγκατάστασις τοῦ τηλεφώνου, ἡ ὁποία ἔχει διαταχθῆ πρὸ πολλοῦ. 3) Διάφοροι κάτοικοι Μελιγαλᾶ παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῇ μέτρον διὰ τοὺς κλητῆρας. 4) Οἱ κάτοικοι Εὐρωπούλου τοῦ δήμου Ποταμογειτόνων τῆς Κερκύρας ζητοῦσιν ἐπιψηφίσαι τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ζαβιτσάνου ὑποβληθέντος νομοσχεδίου.

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν.
τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου

(Ἀναφοραί).

Πρόεδρος. Πρῶτος ἔχει τὸν λόγον ὁ κ. Θ. Παπαϊωάννου ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν γαλακτοπωλῶν Ἀθηνῶν.

Θ. Παπαϊωάννου. Ὑποστηρίζων τὴν ἀναφορὰν τῶν γαλακτοπωλῶν Ἀθηνῶν φρονεῖ ὅτι ἔχει ἀνάγκην μεταρρυθμίσεως ὁ νόμος περὶ Κυριακῆς ἀργίας ὅσον ἀφορᾷ τὸ γαλακτοπωλεῖα, τὰ ὁποῖα παρέχουν τὴν ἀθωοτέραν τροφήν, ἐνῶ ἄλλα καταστήματα παρέχοντα ἐπιβλαβεστάτας τροφὰς παραμένουσιν ἀνοικτά. Παρακαλεῖ τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν σύστασιν τοῦ ταύτην.

Α. Χρηστίδης. Συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἰδίᾳ ἀναφορᾶς καὶ παριστᾷ τὰς ζημίας, τὰς ὁποίας ὑφίστανται οἱ γαλακτοπῶλαι λόγῳ τοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων αὐτῶν.

Ἐπὶ τῆς ἰδίᾳ ἀναφορᾶς ὁμιλοῦσιν οἱ κ.κ. **Α. Κλάδης** καὶ **Α. Πετρόπουλος**.

Ὁ κ. **Θ. Παπαϊωάννου** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου, περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀρθροῦ 2 ἐδάφ. 7 τοῦ νόμου ΓΧΙΓ' τῆς 11 Μαρτίου 1910». Θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Ὁ κ. **Α. Κογεβίνης** παραιεῖται τῆς ὁμιλίας του ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἀλιέων Λευκάδος διότι ὁ ἀρμόδιος Λιμενάρχης ἔλαβε τὰ κατάλληλα μέτρα.

37
Περίληψη 30
100
9.

Ἐπίσης ὁ κ. **N. Δελακοβίας** παραιτεῖται τῆς ὀμιλίας του ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Δημάρχου Ναυπλίου ἀρθέντος τοῦ λόγου, δι' ὃν ὑπεβλήθη αὕτη.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Φλαμῆς**, **Γκλαβᾶς**, **Συριοπούλου**, **Μεϊντάνης**, **Μανωλίτσος**, **Παπακυρίτσος**, **Ραφτόπουλος** καὶ **Γόντικας**. ζητοῦσι τὴν πρόταξιν τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 59 ἀναφορᾶς.

Ἡ **Βουλὴ** ἐρωτωμένη ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ἀπορρίπτει δι' ἀναστάσεως τὴν πρόταξιν τῆς ἀναφορᾶς.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἀμαξοκαρραγωγέων Ἀθηνῶν λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **E. Κυταριόλος**. Παρακαλῶ θερμῶτα, λέγει, τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν ἵνα λάβῃ σπουδαίως ὑπ' ὄψει τὴν ἀναφορὰν τῶν ἀμαξοκαρραγωγῶν Ἐν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων δι' ἧς αἰτοῦνται, ἐπικαλούμενοι τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἐκ τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος, ὡς μὴ ἐργαζομένων πλέον, ἢ τοῦλάχιστον τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου εἰς τὸ ἐλάχιστον δηλ. εἰς δραχμὰς 10 κατ' ἐπαγγελματίαν ἀνεξαρτήτως ἐὰν τὸ ἀμάξιον ἢ δίτροχον ἢ τετράτροχον.

Ὅντως οἱ ἐπαγγελματῖαι οὗτοι στεροῦνται τέλεον ἐργασίας ἀφ' οὗτου πυκνὸν δίκτυον σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας ἐγένετο ἐν Ἀττικῇ, ἐπ' ἀγαθῶ πάντοτε τοῦ τόπου καὶ τῶν κατοίκων. Εἶναι μοιραῖον, κ. Ὑπουργέ αἱ ἐπιτελούμεναι πρόοδοι καὶ εὐπορίαι εἴτε ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, εἴτε ἐν τῇ τέχνῃ, εἴτε ἐν τῇ βιομηχανίᾳ νὰ ἀπηχῶσι δυσμενῶς ἐπὶ ὠρισμένης τάξεως ἐπαγγελματιῶν καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶνε τὸ Σωματεῖον, τὸ ὄντως λαμπρὸν καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἄξιον τιμῆς τῶν ἀμαξοκαρραγωγέων. Διότι τὰ ἀγώγια, ἅτινα ἄλλοτε εἶχον διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων, προϊόντων καὶ παντὸς εἴδους χρειωδῶν, ὡς μετακομίσεως μούστου π.χ. σιτηρῶν, βάμβακος κτλ. εἰς Ἐλευσίνα, Μέγαρα, Μάνδραν, Μεσόγεια χωρία, Λαύριον, Θήβας, Λεβάδειαν ἐξέλειπον διὰ τοὺς ἀμαξοκαρραγωγεῖς διότι τὴν μεταφορὰν ταύτην πραγματοποιοῦσι σήμερον οἱ σιδηρόδρομοι.

Εἰς τοσοῦτον δὲ περιήλθον πενίας οἱ συμπολιτῆται ἡμῶν οὕτως ὥστε κατὰ τὸν μὸλις πρότινος λήξαντα σφοδρότατον χειμῶνα ἠναγκάσθησαν νὰ καύσωσι τὰ ἀμάξια αὐτῶν χρησιμοποιούντες τὴν ξυλείαν αὐτῶν πρὸς θέρμανσιν καὶ ἐπώλησαν τοὺς ἵππους αὐτῶν τὸ μὲν ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των τὸ δὲ διότι δὲν εἶχον νὰ ἀγοράσωσι φορβήν.

Τὴν τοιαύτην ἀπέλπιδα κατάστασιν τῶν ἀμαξοκαρραγωγέων κατιδοῦσα ἢ πρὸ τῶν δύο ἀναθεωρητικῶν Βουλῶν ἀπ' ἧς Βουλῆς ἐλάττωσε τὸν φόρον ἐπιτηδεύματος τῶν ἀμαξοκαρραγωγέων τῶν μὲν δίτροχων ἀπὸ δραχ. 37,80 εἰς 16 καὶ 30 λ. τῶν δὲ τετρατρόχων ἀπὸ δραχμὰς 41,50 εἰς 23,95

Ἄλλὰ καὶ τοῦτον τὸν φόρον ἀδυνατοῦσι νὰ πληρώσωσιν.

Παρακαλῶ ὅθεν τὸν κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν νὰ εἰσακούσῃ τὰς παρακλήσεις καὶ τὰ αἰτήματα τῶν ἀμαξοκαρραγωγέων, βέβαιος ὢν ὅτι οὕτω πράττων, πράττει ἔργον μεγίστης δικαιοσύνης καὶ ὑψίστης φιλανθρωπίας.

Συνηγοροῦσιν ἐπίσης οἱ κ. κ. **Θ. Πετεμεζᾶς**, **I. Μαμάης**, **Σ. Θεοδωρόπουλος** καὶ **A. Θεοδωρίδης**

A. Κορομηλᾶς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Λέγει ὅτι μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων τὴν γενομένην πρὸ ἐνὸς ἔτους θὰ ἦτο δύσκολον νὰ γίνῃ καὶ νέα τοιαύτη, ἐν τούτοις τὸ Ὑπουργεῖον θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ παράπονα ταῦτα τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τινῶν καρραγωγέων.

Θ. Πετεμεζᾶς ἀπαντᾷ ὅτι ἡ ἀναφορὰ προέρχεται ἐκ τοῦ Συνδέσμου τῶν ἀμαξοκαρραγωγέων, ὅτι δὲ ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν εἶνε σύμφωνος πρὸς τὸ οἰκονομικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως, ἀφοῦ πρόκειται περὶ φορολογίας τάξεως, ἥτις μὸλις τὸν ἄρτον αὐτῆς κατορθώνει νὰ κερδίῃ.

Οἱ κ. κ. **Γ. Πολίτης** καὶ **X. Βοζίκης** ὑποστηρίζουσιν ἀναφορὰν τῶν ἐμπόρων Πειραιῶς καὶ ἰδίως τῶν σιτημπόρων, οἱ ὁποῖοι ὑφίστανται πολλὰς ζημίας λόγῳ τῆς κακῆς καταστάσεως τοῦ τελωνείου.

A. Κορομηλᾶς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι πράγματι ὑπῆρξεν ἀδικαιολόγητος ἢ μέχρι τοῦδε ἀμέλεια τοῦ δημοσίου, ὅτι δὲ ἤδη θέλει διορθωθῆ ἡ κατάστασις.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Πύργου τὸν λόγον λαμβάνει ὁ κ. **A. Πολυζωγόπουλος**, ὅστις παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἐκβάθυνσις τοῦ λιμένος Κατακόλου, ἀφοῦ οὐδὲν πρόκειται νὰ δαπανῆσῃ τὸ Κράτος.

Ἡελ. Ἡλιόπουλος. Παριστᾷ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τοῦ λιμένος Κατακόλου, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀπειλεῖται νὰ σταματήσῃ οὐ μόνον τὸ ἐμπόριον τῆς σταφίδος τὸ

ὁποῖον κατὰ μέγα μέρος ἐνεργεῖται διὰ τοῦ λιμένος Κατακόλου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ συγκοινωνία, ὅπως φαίνεται ἐκ τῶν διαμαρτυριῶν τῶν ἀτμοπλοικῶν ἐταιρειῶν αἵτινες θὰ παύσουν ἕνεκα τῆς καταστάσεως αὐτῆς νὰ προσεγγίζουσιν ἐκεῖ. Ἐπικρίνει τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ συνιστᾷ ὅπως χάριν κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ χάριν τοῦ ἐμπορίου λάβῃ τὴν προσήκουσαν μέριμναν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐκβανθύνσεως τοῦ λιμένος ὅπως ὑποδεικνύει ὁ τε Ἐμπορικὸς Σύλλογος Πύργου καὶ ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ Κατακόλου, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων μέσων χάριν τῆς ἐπείγουσας ἀνάγκης. Ὑποδεικνύει ὅτι πρέπει νὰ μελετηθῇ καὶ ἡ ριζικὴ θεραπεία τοῦ λιμένος τούτου ὑπὲρ οὗ ἐδαπανήθησαν πλέον τῶν 14 ἑκατομμυρίων δραχ.

Ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς ὁμιλοῦσι συνηγοροῦντες οἱ κ. κ. **Α. Γκλαβᾶς**, **ν. Φλαμῆς**, **Δ. Παπακιριακόπουλος** καὶ **Δ. Κλάδης**.

Α. Κάβδουρας ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν Συλλόγων Νησίου περὶ καταχρήσεων λαβουσῶν χώραν εἰς τὰ λιμενοῦδραυλικὰ ἔργα Παμίσου καὶ τῶν ὁποίων ἐπελήφθη ἤδη ἡ δικαστικὴ ἀρχή. Ἐριστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἥς τὴν ἐπέμβασιν ἐπικαλεῖται, διότι ὁ μηχανικὸς τῶν ἔργων εὐρίσκατο συνέταιρος μετὰ τοῦ ἐργολάβου, καὶ ζητεῖ ὅπως παραπευθῆ εἰς τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἢ δικογραφίᾳ τῆς αἰτήσεως ἀποζημιώσεως 200 χιλ. δρ., ἣν ἤγειρεν ὁ μηχανικὸς, ἵνα τοῦτο ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ συσταθησομένου διαιτητικοῦ δικαστηρίου.

Ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς ὁμιλοῦσι συνηγοροῦντες οἱ κ. κ. **Α. Περωτῆς**, **Β. Βακαλόπουλος** καὶ **Α. Πετρομανιάτις**.

Σ. Σίμος ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Βρεσταινίτσης, ζητῶν τὴν ἀναγραφὴν πιστώσεως ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ πρὸς βοήθειαν αὐτῶν.

Διαγράφονται εἴτα αἱ ὑπ' ἀριθμὸν 10, 11, 12 καὶ 13 ἀναφοραί.

Γ. Τσαξίσης, ὑποβάλλει πρότασιν περὶ δωρεᾶς μαρμάρων διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος ἐν Παρισίοις εἰς τὸν Jean Moreas.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Διαβεβαίωσεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει σπεύσει ὅπως ἀποστείλῃ τὸ καλλίτερον μάρμαρον, προκειμένου περὶ ποιητικῆς κορυφῆς, ὅπως ὁ Jean Moreas.

Διαγράφονται εἴτα αἱ ὑπ' ἀριθ. 15 καὶ 16 ἀναφοραί.

Γ. Μαυρίας, ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν Ἀθηνῶν.

Ν. Δημητράκοπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐλαβον τὴν ἀναφορὰν καὶ θὰ ἐνεργήσω τὰ δέοντα.

Ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς συνηγορεῖ ὁ κ. **Φ. Νέφτης**. Διαγράφεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 19 ἀναφορά.

Δ. Γκλαβᾶς, συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἐφημερίδος «Πρόσδος» **Κ. Ζάκκ**.

Ν. Γόντικας, ζητεῖ ταχίστην ὑποβολὴν τοῦ περὶ τύπου νόμου.

Πεδ. Ἡλιόπουλος, τόσον ἡ «Πρόσδος» ἥς διευθυντῆς τυγχάνει ὁ κ. Ζάκκας, ὅσον καὶ ἡ «Πατρίς» αἱ ὁποῖαι ἐκδίδονται ἐν Ἠλείᾳ ἐξυπηρετοῦν κοινωνικὴν ἀνάγκην, καὶ διαφωτίζουν τὸ κοινόν, ἀλλὰ ὁσάκις τολμήσουν νὰ ἐπικρίνουν πράξεις ὑπαλλήλων καὶ ἀναφέρουν καὶ ἀναγράφουν τι χρονογραφικῶς, ὡς ὀφείλουν, διατρέχουν τὸν κίνδυνον Ποινικῆς καταδιώξεως. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶνε ἐν γνώσει τοῦ διωγμοῦ τούτου, καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἄρσιν τῶν παρατηρουμένων ἀτόπων.

Οἱ κ. κ. **Γ. Κουρκουμέλης** καὶ **Α. Τριγώνης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἱερέων Παρχελωϊτίδος, περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ ἑνοριῶν νόμου.

Δ. Γκλαβᾶς, ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν Ἑλλήνων τῆς **Ν. Ὑόρκης**, περὶ ἰδρύσεως αὐτόθι ἐπισκοπῆς.

Συνηγοροῦσιν οἱ κ. κ. **Γ. Πατούρακις** καὶ **Θ. Κουτούπης**, ὅστις συνιστᾷ καὶ τὴν ἵδρυσιν σχολείων πρὸς διατήρησιν τοῦ ἔθνομαι.

Διαγράφονται αἱ ὑπ' ἀριθ. 23 καὶ 26 ἀναφοραί.

Α. Σακελλαρίου συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Βρανεζίου τοῦ δήμου Ὀρχομενίων, παραπονουμένων ὅτι ἡ ἔταιρεία τῆς Κοπαίδος παρέβη τὰς συμβάσεις.

Θ. Πετμεζᾶς ζητεῖ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τῆς ἔταιρείας, ἥτις καταπιέζει τοὺς χωρικοὺς, παραβαίνουσα τὴν ὑπάρχουσαν σύμβασιν.

Διαγράφονται εἴτα αἱ ὑπ' ἀριθ. 26, 27, 28 καὶ 29 ἀναφοραί.

Α. Βούτσος συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῶν ἱερέων τοῦ Καστωρίου τῆς Τανίας καὶ συνιστᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ ἑνοριῶν νόμου.

Οἱ κ. κ. Παπαναστασίου καὶ Γρηγορίου συμφωνοῦσιν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ἀπαντᾷ

ὅτι ἐπῆλθε μόνον ἀναστολή τοῦ νόμου καὶ ὅτι μικρὸν κατὰ μικρὸν θέλει ἐφαρμοσθῆ οὗτος.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μέριμγκας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ἐθν. Πανεπιστημίου, ἣτις θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Ὁ κ. **Πολυζωγόπουλος** συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Μπουχνητῆ.

Διαγράφονται αἱ ὑπ' ἀριθ. 32 καὶ 33 ἀναφοραί.

II. Ἀποστολίδης ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐποίκων ὁμογενῶν Ριζομύλου, θεωρεῖ περιττὸν νὰ λάβῃ τὸν λόγον, ἀφοῦ ἐδηλώθη ἤδη ὅτι θέλει προσαχθῆ νομοσχεδίου, προνοοῦν περὶ ἀγορᾶς γαιῶν πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν μὴ τυχόντων κλήρου.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 35 ἀναφορὰ διαγράφεται.

Ἡ ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Ἀμαλιάδος περὶ διακονισμοῦ τῶν χρεῶν ὡς καὶ ἡ τῶν δήμων Ὀλυμπίων καὶ Ὠλένης παραπέμπονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν.

II. Ἀποστολίδης. Ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν προσφύγων Στενημαχητῶν ὡς καὶ ἐτέραν τοιαύτην τῶν κατοίκων Βόλου, περὶ ἡμερησίας σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας.

Οἱ κ.κ. **Κούτσος, Γρηγορίου καὶ Παπαναστασίου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Τεγεατικοῦ Συνδέσμου, ζητοῦντος ὅπως ἀναγραφῆ ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ ὑπὲρ αὐτοῦ βοήθημα.

Διαγράφονται αἱ ὑπ' ἀριθ. 40 καὶ 41 ἀναφοραί.

II. Ἀραβαντινός. Ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν χωρικῶν τοῦ δήμου Κορινθίων.

Διαγράφονται εἴτα αἱ ὑπ' ἀριθ. 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50 καὶ 51 ἀναφοραί.

Ν. Γυρδικιώτης. Συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῶν Κουτσοφλιανιτῶν διότι παρελθούσης δεκαετίας ἤδη δὲν κατωρθώθη εἰσέτι ἡ διανομὴ τῶν ἀγρῶν.

Διαγράφονται αἱ ὑπ' ἀριθ. 53 καὶ 54 ἀναφοραί, ἀναβάλλεται δὲ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ὑπ' ἀριθ. 55.

A. Γκλαβᾶς ζητεῖ ἐπανόρθωσιν τοῦ γενομένου ἀδικήματος διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ β' ὑποθηκοφυλακίου Ἀθηνῶν.

Διαγράφεται εἴτα ἡ ὑπ' ἀριθ. 57 ἀναφορὰ.

Ὁ κ. **Σ. Θεοδωρόπουλος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῆς Αἰκατερίνης Κορωναίου, παραπονουμένης ὅτι ὁ σύζυγός της διατελεῖ ἐπὶ 22 μῆνας ὑπόδικος.

A. Φλαμῆς ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀνδραβίδας ἐξαιτουμένων ἀναστολὴν τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων καὶ παρακαλεῖ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον ἀναστείλῃ τὴν καταδιώξιν μέχρι τοῦ προσεχοῦς Αὐγούστου.

Εὐαγ. Γαρουφαλῆς. Ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ, παρακαλῶ, νὰ μοι ἐπιτρέψητε. Δὲν ἔχω παρὰ νὰ εἶπω δύο λέξεις τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἀφορᾷ ἐπὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ σᾶς ἐπιβάλλεται νὰ μὲ ἀκούσητε.

Πρόεδρος. Εἶμαι φύλαξ τῆς ἀξιοπρεπείας μου καλῆτερον παντὸς ἄλλου.

Εὐαγ. Γαρουφαλῆς. Οἱ Ἕλληνες πολῖται ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἤδη βλέπομεν τὸ δικαίωμα αὐτὸ καταδολιευόμενον καὶ αὐτὴ ἡ Βουλὴ ἔρχεται νὰ ἐμπαίξῃ τὸν λαόν, διότι διαγράφετε ἀναφορὰς τῶν διαφόρων πολιτῶν.

(Ἐνταῦθα ὁ κ. Γρηγορίου διαμαρτύρεται, μὴ ἀκούμενος ἐκ τῶν κωδωνοκρουσιῶν τοῦ κ. Προέδρου).

Πρόεδρος. Παρακαλῶ ἡσυχάσατε. Σᾶς ἀπαντῶ τὰ ἐξῆς: Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι ἐκ τοῦ Συντάγματος τηρεῖται εὐλαβέστατα. διότι ἡ ὑποβολὴ ἀναφορᾶς εἰς τὴν Βουλὴν δὲν συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν συζήτησίν της, ἐφ' ὅσον δὲ ζητεῖται ὁ λόγος ἐπ' αὐτῆς.

Εὐαγ. Γαρουφαλῆς. (Ἐπιχειρεῖ νὰ διακούψῃ).

Πρόεδρος. Ἡσυχάσατε παρακαλῶ.

Εὐαγ. Γαρουφαλῆς. Ἀπαντᾶτε πρὸς βουλευτὴν ὅπως πρέπει....

Πρόεδρος. Ἀπαντῶ πρὸς βουλευτὴν ὅπως πρέπει καὶ ὁμορον, τὸν ὁποῖον γνωρίζω πολὺ καλά. Ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, αἱ ὁποῖαι ὑποβάλλονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Βουλῆς, τὸ Πποεδρεῖον κρατεῖ αὐτὴν τὴν τάξιν: Τὰς παραπέμπει αὐτοστιγμῆ εἰς τὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα, διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ κ. κ. Ὑπουργοί, ἐκτὸς ἂν ζητηθῆ ἐπ' αὐτῶν ὁ λόγος, ὅτε παραμένουσιν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Βουλῆς μέχρις ἀναπτύξεως τῆς ἀναφορᾶς.

Σήμερον δὲ παρουσιάσθη τὸ ἐξῆς, ὅτι ἐπὶ τηλεγραφικῆς ἀναφορᾶς, πρὸ τριῶν μηνῶν ὑποβεβλημένης, μόλις σήμερον γίνεταί ἀνάπτυξις, ἕνεκα τοῦ ὀγκώδους καταλόγου τῶν ἀναφορῶν, ἐφ' ὧν ἡ συζήτησις.

Κατὰ τὸν Κανονισμὸν δὲ μόνον οἱ ζητήσαντες τὸν λόγον δύνανται νὰ λάβωσιν αὐτόν, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ μὴ ζητήσαντες, ἐφ' ᾧ δὲν ἐνδιαφέρουσιν αἱ ἀναφοραὶ τὴν ὅλην Βουλὴν, ἀλλὰ

τούς ζητήσαντας τὸν λόγον καὶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν.

Ἀνεπτύχθησαν οὕτως ἀναφορὰ καὶ ὑπεστηρίχθησαν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅσοι δὲ δὲν προσῆλθον κατὰ τὴν σειράν τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἢ ὅποια λέγει ρητῶς, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀναφορῶν θὰ γίνεταί ἀπὸ τῆς 10 π.μ.—1 μ.μ., θὰ ἴδωσι τὰς ἀναφορὰς τῶν διαγεγραμμένων ἐν πλήρει νομιμότητι. Περὶ τῶν λοιπῶν καταγγελιῶν σας ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀδιαφορῶ καὶ διὰ τὰς καταγγελίας καὶ δια τοὺς καταγγέλλοντας.

Εὐάγ. Γαρουφαλιάς. Μέχρις αὐτοῦ εἶμαι σύμφωνος, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία, διαμαρτύρομαι ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Πέντε βουλευτοὶ εἴμεθα, δὲν εἶνε Βουλὴ αὐτῇ, εἶνε παρασυναγωγή.

Πρόεδρος. Θὰ ἡσυχάσητε;

Εὐάγ. Γαρουφαλιάς. Κύριοι, ἐπικυλοῦμαι τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας, ἐὰν εἴμεθα περισσότεροι τῶν 15.

Πρόεδρος. Σιωπὴ παρακαλῶ, ὁ κ. Ηλιόπουλος ἔχει τὸν λόγον.

Κελ. Ἡλιόπουλος. Κύριοι βουλευταὶ

Εὐάγ. Γαρουφαλιάς. Διαμαρτύρομαι

Πρόεδρος. Νὰ παύσητε διακόπτων. Σὰς ἀνακαλῶ εἰς τὴν τάξιν.

(Ὁ κ. Γαρουφαλιάς ἐξακολουθεῖ φωνάζων, ἀλλ' αἱ κωδωνοκρουσίαι τοῦ κ. Προέδρου δὲν ἀφίνουν νὰ ἀκουσθῇ. Ὁ κ. Γρηγορίου λέγει τινά, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν κ. Γαρουφαλιάν).

Πρόεδρος. Ἡ ἀνάκλησις εἰς τὴν τάξιν θὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰ πρακτικά.

(Ἀντεγκλήσεις ἀνταλλάσσονται μεταξύ τῶν κ. κ. Γρηγορίου καὶ Γαρουφαλιά ἐν μέσῳ κωδωνοκρουσιῶν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ἡλιόπουλος ἔχει τὸν λόγον. Ἠσυχία παρακαλῶ.

Κελ. Ἡλιόπουλος. Συνηγορεῖ διὰ μακρῶν ὑπὲρ τῆς αἰτήσεως τῶν κατοίκων Ἀνδραβίδας. Ἐπικρίνει τὴν μέχρι τοῦδε ἀδράνειαν καὶ ἀδιαφορίαν τῶν Κυβερνήσεων πρὸς εἰσπραξίν τῶν ὀφειλομένων, τὰ ὅποια ἤδη ἐξογκώθησαν εἰς τρόπον ὥστε εἶνε ἀδύνατος ἡ ἀθρόα εἰσπραξις ἢ ἐπιζητεῖ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός. Συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις υἱοθετήσῃ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον δι' οὗ ἀφ' ἐνός εὐκολύνεται ἡ τμηματικὴ εἰσπραξις, ἀφ' ἑτέρου ἀσφαλίζεται καὶ μία παγία ἐτησίαι πρόσοδος ἐκ τῶν καθυστερουμένων, ἐπὶ πλέον θὰ δοθῇ ἀνεσις εἰς τοὺς ἀγρο-

τικούς πληθυσμούς ν' ἀσχολῶνται εἰς τὰς ἐργασίας των, καὶ εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἀσχολουμένην ἤδη εἰς τὴν καταδίωξιν ὀφειλετῶν νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῶν καθηκόντων τῆς ἀναγομένων εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Συνηγοροῦσιν ἐπίσης ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀναφορᾶς οἱ κ. κ. **Γόντικας, Γκιλιῶς Πολυζωγόπουλος,** μεθ' ὧν λύετα ἡ συνεδρίασις ὥρα 1.40' μ. μ.

Μετὰ τὴν ἀσπυθρίαν

Τὴν 5ην καὶ 20' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικά τῶν δύο προηγουμένων συνεδριάσεων τῆς 29ης καὶ τῆς 30ῆς Ἀπριλίου.

Γ. Πολυζωγόπουλος. Ἐρωτᾷ διατὶ ὁ κ. Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν δὲν κατέθηκε ζητηθέντα ἔγγραφα τῶν ἀγορῶν τῶν κτημάτων τῆς Ζαπτείου περιουσίας. Λέγει ὅτι πρόκειται περὶ λίαν σπουδαίου ζητήματος, πεντέμισυ χιλιάδες ἄνθρωποι, κάτοικοι τῶν κτημάτων τούτων, εὐρίσκονται εἰς ἀθλιέστατον σημεῖον καὶ μόνον δι' ἀπαλλοτριώσεως δύνανται νὰ σωθῶσι.

Ε. Ρέπουλης (Ὑπουργός τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἶμαι εὐτυχής, κύριοι βουλευταὶ, ὑποβάλλον σχέδιον νόμου περὶ ἀποδόσεως ἐκάστης κοινότητος εἰς ἑαυτὴν καὶ καταργήσεως τοῦ ἀξιώματος τοῦ Δημάρχου. Ἔργον τοιοῦτον, ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις, εἶνε μέρος τοῦ προγράμματος τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ὑπεσχέθη αὕτη τοῦτο πρὸς τὸν λαόν. Διὰ τὴν πολιτικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ ἡ δημοτικὴ διοίκησις εἶνε, ὡς ὀρθῶς ἐλέχθη, ὅ,τι ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις πρὸς τὴν ἀνωτέραν. Τὸ καταλυόμενον σύστημα ἠτόνισε τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν ὀργανισμόν τῆς χώρας, ἡ εὐθύνη δὲ ζητεῖται ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις καὶ τὰς Βουλὰς. Ἡ Κυβέρνησις ἀπέβλεψεν εἰς τὴν κατωτάτην ἐκείνην κοινωνικὴν μονάδα, εἰς τὸ ἔμβρυον τῆς πολιτικῆς ἀνελιξεως καὶ διαφορφώσεως, ὅπερ ἐξημβλώθη διὰ τοῦ καταδίκου συστήματος, ἀπέβλεψεν εἰς τὸν βωμόν ἐκεῖνον τοῦ χωρίου, ὅπερ εἶνε τὸ βᾶθρον τοῦ μεγάλου Βωμοῦ τῆς πατρίδος. Ὁ τοπικὸς πατριωτισμὸς διαγράφει τὸν εὐρὺν καὶ ἀπειρον πατριωτισμὸν τοῦ Γένους, εἶνε ἡ ἀκτίς ἡ ὑφαίνουσα τὸν ἥλιον τοῦ γενικωτέρου πατριωτισμοῦ. Ἡ τοπικὴ ὅμως αὐτοδιοίκησις ἐν Ἑλλάδι κατέστη χειρίστη ἀφετηρία διὰ τοῦ ἰσχύοντος καθεστῶτος. Ἐφοβοῦντο οἱ ψηφίσαντες τὸν σχετικὸν νόμον τότε, μήπως, ἐνισχύοντες τὴν τοπικὴν αὐτο-

διοίκησιν, τὴν τοπικὴν ἐλευθερίαν, δημιουργήσωσιν ἐχθροὺς τῆς Μοναρχίας. Παρέβλεψαν ὅτι ἡ κοινότης ὑπῆρξεν ὁ μολὸς τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ Γένους. Περιέβαλον ὅθεν τὴν ὀργάνωσιν μὲ τοιαύτας διατάξεις, ὥστε διὰ τοῦ κωφισμοῦ αὐτῶν, μόνις διεκρίνετο ἡ σκιά τῆς τοπικῆς ἐλευθερίας, τοῦ τοπικοῦ δικαίου. Ἐπὶ πληθυσμοῦ 800,000 κατοίκων περίπου ἐδημιουργήθησαν ἀρχικῶς τότε 457 δήμοι. Ἐγκαθιδρύθη τὸ Σύνταγμα, ἡ Συνέλευσις τοῦ 64 ἦλθε, τὸ καθεστὼς ἔμεινε τὸ αὐτό, πλὴν τοῦ συστήματος τοῦ περιδημιουργησῶν. (ὁ Δήμαρχοι ἦσαν καὶ ἔμειναν οἱ σημασιοφόροι τοῦ κόμματος. Δαπάναις τοῦ Δημοτικοῦ Ταμείου, δι' ἐκδίασμοῦ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν, ἐγένοντο οἱ στυλοβάται τῶν κομμάτων. Εἰς τοὺς νῦν 445 δήμους πρέπει νὰ τοποθετήσωμεν τόσους δήμους ὅσοι εἶνε αἱ κοινότητες, οἱ συνοικισμοί. Ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου εἶνε ὅτι πᾶσα πόλις, πᾶν χωρίον πρέπει ν' ἀποτελέσωσιν ἴδιον δήμον. Δὲν ὑπάρχει περιορισμός. Πρέπει νὰ συνταυτισθῇ ἡ κοινότης μὲ τὸν δήμον, ἀλλὰ πρόκειται πρᾶγματι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ κοινοτήτων—ἐν τῇ συστάσει καὶ τῇ διοικήσει. Ὅρος τῆς συστάσεως κοινότητος κατὰ τὸν νέον τύπον ἐτέθη ἡ ὑπαρξίς σχολείου. Δὲν τίθεται δὲ εἰκὴ καὶ ὡς ἔτυχεν ὁ ὅρος οὗτος, οὔτε διὰ νὰ παρουσιάσωμεν μέγεθος ἐργασίας.

Οἱ δήμοι δημιουργοῦνται καὶ γεννῶνται ἐξ ἑαυτῶν, ἡ Πολιτεία τοὺς εὐρίσκει καὶ θέτει μόνον ἐπ' αὐτῶν τὴν σφραγίδα τῆς ἀναγνωρίσεώς της. Τὸ ἀδιάφορον καὶ τὸ ὑπερήφανον τῶν προοδευμένων λαῶν, Ἀγγλῶν καὶ Ἀμερικανῶν ἰδίως, ὀφείλεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐν τῇ κατωτέρα ὀργάνωσιν τοῦ Κράτους, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξ ἑαυτῆς καὶ δι' ἑαυτῆς ἀναδείξεως τῆς κοινωρίας. Καταλύοντες τὸ ἀξίωμα τοῦ Δημάρχου, ἐξαφανίζομεν τὸ κέντρον, τὴν πηγὴν καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς φθορᾶς. Θίτομεν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, μετὰ Προέδρου ὡς ἀπλοῦ ἐκτελεστοῦ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὸ νομοσχέδιον, ἐξ 180 καὶ πλέον ἄρθρων, ὑπάρχουν αἱ λεπτομέρειαι, ἃς θεωρῶ περιττὸν νὰ παρατάξω ἐνταῦθα. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνεται πρόνοια ἐκλείψεως τῆς κηδεμονίας ἐκείνης τῆς Πολιτείας, κηδεμονίας μητροπίας, τῆς ἀσκουμένης κυρίως διὰ τοῦ Νομάρχου, κατὰ τρόπον γνωστὸν πᾶσι. Δὲν θὰ δύναται πλέον ἡ Πολιτεία διὰ τῆς παρεμβάσεώς της νὰ παραλύῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σύστασιν τοῦ δήμου. Οὕτω, ἐν συνόλῳ, διὰ τῆς νέας τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως θὰ ἀναπτυχθῶσιν, ἐλπίζομεν, εἴμεθα βέβαιοι, ὅσοι αἱ ἀρεταὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Εἰς τοὺς δήμους συνηντήσαμεν καὶ κοινοτικούς συνδέσμους, ἀγαθωτάτης δράσεως,

ιδιωτικούς—ιδίᾳ δὲ ἀγροτικούς—κοινοτικούς συνδέσμους. Συσχετίζεται καὶ ὁ δήμος πρὸς αὐτούς, οἵτινες ἀναγνωρίζονται καὶ προστατεύονται δι' ἰδιαιτέρων διατάξεων ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. Πρὸς τούτοις ὑπάρχει καὶ διάκρισις, διότι δὲν ἠδύνατο ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ δήμοι νὰ ὑπαχθῶσι ὑπὸ τὸ νέον σύστημα».

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 10'. Ἐπαναληφθεῖσθε αὐτῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξακολουθεῖ:

— «Δι' εἰδικῶν νόμων θὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν οικονομικὴν ὑποτέλειαν τῶν δήμων. «Ἐπαρχικαὶ δήμοι» καλοῦνται οἱ νέοι ὀργανισμοί. Οἱ μὴ δυναμένοι, διὰ λόγους ἀνυπερβλήτους, νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν νέαν διαρρυθμισιν δήμοι θ' ἀποτελέσωσι τοὺς «ἀστικούς δήμους», εἶνε δὲ οἱ ἐκ τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν καὶ τῶν πόλεων τῶν ἄνω τῶν 10,000 κατοίκων. Ἐκ τῶν ἔχουσῶν 5—10,000 κατοίκους, 19 τὸ ὅλον, δὲν κατεῖδον πλείονας τῶν 5 δυναμένας νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀστικῶν δήμων. Καθορίζομεν «δημοτικὴν Ἐπιτροπὴν» ἐκ μελῶν λαμβανομένων ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτ. Συμβουλίου.

Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην τῆς παραπομπῆς τοῦ νομοσχεδίου εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν. Διότι στοιχεῖα πείρας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως δὲν ἔχομεν ἐν Ἑλλάδι. Ἀπαρχὴν δὲ ταύτης θέτομεν διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Εἶνε ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος τῆς χειραφέτου διοικήσεως, ἀναγόμενος εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα, τὴν κατωτάτην μονάδα, τοὺς δήμους».

Δηλῶν κατόπιν ὁ κ. Ὑπουργός, ὅτι θὰ ὑποβάλῃ καὶ νομοσχέδιον περὶ ἀναθέσεως τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας εἰς σῶμα ἐφίππου χωροφυλακῆς, ἀργότερον δὲ νομοσχέδιον περὶ νομαρχικῶν συμβουλίων ἐπιλέγει:

«Νέον στάδιον καὶ νέα ζωὴ ἀνοίγεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰς τοὺς συνοικισμούς ἐν Ἑλλάδι, οἵτινες κατεδικάσθησαν ν' ἀδρανῶσι καὶ νὰ φθίνωσι. Διὰ τοιαύτης ὁδοῦ δύναται νὰ ἐνταθῶσι καὶ νὰ ὀργανωθῶσι δημιουργικῶς αἱ ἠθικαὶ καὶ ὕλικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας—τοῦτο εἶνε τὸ ἔργον τῆς Ἀνορθώσεως, ἣν ποθεῖ τὸ φρόνημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἐπικαλούμεθα τὴν στοργὴν τῆς Βουλῆς, οὐ μόνον εἰς ψῆφον, ἀλλὰ καὶ εἰς φῶτα καὶ πείραν».

Κατερχόμενος τοῦ βήματος ὁ κ. Ὑπουργός, καταθέτει τὸ οὐτινος τὴν εἰσήγησιν ἐποίησατο νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως τῶν Δήμων καὶ μεταβολῆς τοῦ συστήματος τῆς διοικήσεως αὐτῶν».

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Πανα-

γειρατικού Συλλόγου ή «Ηρόδος» όπως κηρυχθή έκπτωτος ή «Ενιαία».

Α. Φλαμίν. Αί τιμαί αί όριθεΐσαι έν τή συμβάσει μετά τής Ενιαίας δέν ήσαν ίκνοποιητικαί διά τούς σταφιδικούς πληθυσμούς. Αί παραβιάσεις παρά τής Ενιαίας άρχονται από τού πρώτου έτους, από τόν Ιανουάριον τού 1906. Έκείνοι οΐτινες έκόπτοντο πρό ήμερών ένταύθα ύπέρ τής Ενιαίας, εΐνε εκείνοι οΐτινες παρεμπόδιζον, εις τούς διαδρόμους τής Βουλής βούλευτας νά ψηφίσωσιν ύπέρ τού μέτρου, οί ύποβιβάζοντες τεχνητώς τας τιμας τής σταφίδος, οί άνγκυλάσαντες ένεκα τού λόγου τούτου τόν άείμνηστον Πεσματζόγλου νά δημιουργήση αγοραστήν διά νά επιτύχη νά κρατήση τας τιμας ύψηλά. Από τού 1908 επανελήθη πάλιν παρά τής Ενιαίας ή παραβίασις τών όρων τής συμβάσεως. Μετεφέρθησαν 45.000.000 από έσοδείας εις έσοδείαν, διότι άλλως θά έζημιούτο ή Έταιρεία 4.000.000. Καί αύτή ή Ενιαία δέν άρνείται τήν παραβίασιν, άποδεδειγμένην άλλως τε, ίσχυρίζεται ότι είχε κεφάλαιον 7.000.000 διά τήν αγοράν δε τών 45.000.000 έπρεπε νά διαθέση 6.000.000 και θά έμενε με κεφάλαιον μόνον 1.000.000, με τó όποϊον δέν θά ήδύνατο νά επαρκέση εις τας άλλας ύποχρεώσεις. Ός πρός τó παρελθόν, τούτο παρεγράφη. Δέν δυνάμεθα και δέν δικαιούμεθα ν' αναμιχθώμεν εις αύτό. Αλλά προκύπτει τó ζήτημα, θά άνεχθώμεν νά επανληφθώσιν αΐ παραβιάσεις αύται και έν τῷ μέλλοντι; Ένταύθα πρόκειται ή παρέμβασις και ή άπόφασις τής Κυβερνήσεως».

Αποκαλεί κατόπιν ό ρήτωρ «ληστρικὴν έταιρειαν» τράστ εκ 16 εμπόρων έν Πάτραις, προβαινόντων εις προπωλήσεις και μη αγοράζόντων όταν αΐ τιμαί άνέρχωνται, ίνα καταρτίψωσιν αυτάς. Σχετικώς με τó κονδύλιον τής διαφημίσεως, λέγει ότι έχομεν τούς αριθμούς τής εισαγωγής εις Αγγλίαν και Αμερικίν, όχι τής καταναλώσεως. Καταγγέλλει πρόσωπόν τι ως έχον σχέσιν ένοχικὴν με τήν διαφήμισιν, ως λαμβάνων εκ τού ποσού τής διαφημίσεως 1000 λίρας κατ' έτος. Δέν έδόθη, λέγει, εξήγησις τής χρήσεως τού όλου ποσού τής διαφημίσεως. Επιλέγει δε :

«Έάν δέν ανασταλή ή Ενιαία φερόμεθα εις τó μονοπώλιον τού είδους. Απορά με τας Κυβερνήσεις εκείνας, αΐτινες έτροποποίησαν τήν σύμβασιν. Η Κυβέρνησις νυν όφείλει νά επιβάλη άρθρον εις τήν σύμβασιν, καθ' ό άνω τού ποσού οΐτινες έχει ανάγκην ή κατανάλωσις και τού διδομένου με 350]ο νά έχουν τήν ύποχρέωσιν και ό σταφιδικός πληθυσμός και ή

Ενιαία, άνω τής παραγωγής τών 350.000.000 τούλάχιστον, νά παρακρατουν ό μεν σταφιδικός πληθυσμός από 1—5, αναλόγως τής παραγωγής, ή δε Ενιαία τριπλάσιον τού συνόλου τού ποσοστού όπερ από παρακρατηται εις τούς παραγωγούς, Δέν δύναται νά κηρυχθή έκπτωτος ή Ενιαία ήδη, διότι θά εύρεθώμεν όντως πρό χάους μεγαλειτέρου εκείνου όπερ είχομεν ότε αύτη ήλθεν εις τó μέσον.

Έχομεν δε άνάγκην και Ταμείου Σταφιδικής άμύνης, ή Κυβέρνησις πρέπει ν' ακολουθήση σταφιδικὴν πολιτικὴν. Διακόπτεται ή συνεδρίασις τήν 9ην.

Τήν 10 και 40' επαναλαμβάνεται ή διακοπιείσα συνεδρίασις.

Α. Καφετζόπουλος. Όμιλώ ως άντιπρόσωπος τού λαού, είμαι εκ τών μεγαλειτέρων, άτυχεστέρων, επομένως και τών σταφιδοκτημόνων, Πρόεδρος τής Σταφιδικής Ενώσεως Πατρών, ήτις μεγάλως συνεισέφερεν εις τó σταφιδικόν ζήτημα.

Οί κίνδυνοι τής σταφίδος υπήρξαν και εΐνε ό τής ύπερπαραγωγής και ό τής δυσαναλόγου έκπτώσεως τών τιμών τής σταφίδος. Ός και ό τού διακανονισμού τών χρεών. Οΐτε όμως τó όριοντῆς παρακρατήσεως, οΐτε ή εκρίζωσις κατώρθωσε ν' αφαιρέση τó πλεόνασμα. Η παρακράτησις έγένησε τήν Σταφιδικὴν Τράπεζαν, αύτη τó Μονοπώλιον, τούτο τήν Ενιαίαν και καθεξῆς. Η σύμβασις τής Ενιαίας εΐνε αυτόχρημα άντισυνταγματικόν μέτρον. Ητοι τó ν' αφαιρηται 35 0]ο εκ τής όλης παραγωγής. Περιέχει άτελείας, ως οί τής Ενιαίας έχρησιμοποίησαν ύπέρ έαυτών και εις βάρος τής παραγωγής. Από τού πρώτου έτους ήρχισαν αΐ παραβιάσεις. Εψηφίσθησαν κατόπιν και τροποποιήσεις τής Συμβάσεως, ύπέρ τής Έταιρείας όμως. Εψηφίσθη τέλος και ή εκρίζωσις, ήτις άντίκειται άρδην εις τόν προορισμόν τής Έταιρείας, διότι τó 350]ο και τó 7δραχμον επί τού χιλιολίτρου έδόθη ως θυσία μόνον και μόνον πρός διατήρησιν τής σταφιδαπέλου εκάστου.

Η «Ενωσις τών σταφιδοκτημόνων» Πατρών διεμαρτυρήθη τότε. Υπέδειξε τροποποιήσεις δι' επιτροπής. Αλλ' εις μάτην. Καθ' όλον αύτό τó διάστημα μέχρι σήμεραν ή τιμή τών σταφιδαπέλων δέν ηΐξησε. Σήμεραν δέν έχουν καμμίαν αξίαν και έν τούτοις αντιπροσωπεύουν τόν κυριώτατον έγχειον πλούτον τής χώρας, περι 400.000.000. Η Ενιαία ώφέλησε μόνον διά τεχνητής ανατιμήσεως τής σταφίδος, δέν συνετέλεσεν εις πραγματικὴν βελτίωσιν τής θέσεως τών σταφιδοκτημόνων. Επήλθον και αΐ παραβιάσεις τής συμβά-

σεως παρά τῆς Ἐνιαίας. Ἐπηκολούθησε, συνεπεία τούτων, τὸ τελευταῖον Σταφιδικὸν Συνέδριον ἐν Ἀθήναις, τὸ Γον τοιοῦτον.

Ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὁ ἐκδώσας τὸ βούλευμα κατὰ τῆς Ἐνιαίας, κατηγορήθη ἐντεῦθεν ὡς θέλων νὰ δημοκοπήσῃ ἀπέναντι τοῦ Δικαστικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τὸ βούλευμα ἐκεῖνο ὑπέγραψαν καὶ τρεῖς δικασταί. Ὁ ὑποβαλὼν τὴν μήνυσιν ὡς ἰδιώτης κατήγορος παραγωγὸς ἤθελε νὰ προκαλέσῃ ἀπόδειξιν τῶν φημῶν περὶ παραβιάσεων, ἀρα τίς ὁ λόγος ν' ἀνακόψῃ τὸ βούλευμα; Ὁ δὲ Πρόεδρος τοῦ Κτηματικοῦ Συλλόγου Πύργου κ. Λεονταρίτης συνεκράτησε τὰ πράγματα, παρηπόδισε τὸν ἐμπρησμόν τῶν ἀποθηκῶν τῆς Ἐταιρίας, χάριτας ὠφεῖλει αὐτῷ ἡ Πολιτεία καὶ ἐν τούτοις ὑβρίσθη σχεδὸν ἐντεῦθεν ὑπὸ ὀμιλήσαντος συνηγόρου τῆς Ἐνιαίας.

Τὸ δὲ ποσὸν διὰ τὴν διαφήμισιν μετεβλήθη εἰς ποσὸν διαφημίσεως τοῦ τύπου ὑπὲρ τῆς Ἐνιαίας. Ὁ κ. Βουρλούμης ὀμίλησε περὶ διαφημίσεως πρὸς διάδοσιν τῆς σταφίδος εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν. Ἀλλ' ὁ Πεσματζόγλου εἶχε γνώμην, ὅτι δαπάνη πρὸς διαφήμισιν ἐπιβάλλεται μόνον εἰς ἀγνώστους χώρας. Οὐδὲν δὲ πράγματι ἐγένετο ὑπὲρ τῆς διαφημίσεως πρὸς τῆς Ἐταιρίας καὶ ὅ,τι ἐγένετο ἐγένετο πρὸς δικαιολόγησιν τῆς δαπάνης τοῦ ἐκ 300—800,000 δρ. κονδυλίου τῆς διαφημίσεως.

Ἐπάρχει παράβασις τῆς Ἐταιρίας ἐλαφροτέρα, ἀλλὰ ἀποδεδειγμένη, δι' ἧς καὶ μόνον δύναται νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος ἡ Ἐταιρεία.

Ἐπικρίνων εἶτα ὁ ὀμιλῶν τὸν παρὰ τῆ Ἐνιαίᾳ Β. Ἐπίτροπον ὡς λαμβάνοντα, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ του, καὶ δῶρον 4,000 δρχ. παρὰ τῆς Ἐταιρίας, ἀλλὰ μὴ προστατεύσαντα ποτὲ τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν ἀπέναντι τῆς Ἐταιρίας καὶ διεξερχόμενος σχετικῶς καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἐταιρίαν τῶν Οἴνων καὶ Οἴνοπνευμάτων, ἐπιλέγει :

« Ἡ Ἐταιρεία οὐδὲν ὠφέλησε ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ἐζημιώθη οὐσιαστικῶς ἐκ τοῦ μετουσιωμένου οἴνοπνεύματος, ἐξ οὗ ἐλαττώθησαν αἱ εἰσπράξεις τοῦ πετρελαίου. Ἐξάγει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν σταφιδόκαρπον αἰσχίστου εἶδους, ἐξ οὗ μεγάλως ἐδυσφημίσθη ἡ Ἐλληνικὴ παραγωγὴ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον. Ἐφέρθη δολιιώτατα σχετικῶς μὲ τὸ Σταφιδικὸν ἐμπόριον. Παρέβη ἀπαξ καὶ δις τὴν σύμβασιν. Δύναται νὰ ληφθῇ ριζικὸν μέτρον; Ὑποδεικνύω τὴν προνομιακὴν καὶ ἀποκλειστικὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἐφευρέσεως τοῦ χημικοῦ Τασσο-

πούλου, διὰ τῆς ὁποίας τὸ ζήτημα τὸ σταφιδικὸν δύναται νὰ λυθῇ ἀνευ ἐκρίζωσεως, ἀνευ Ἐνιαίας. Κατὰ τὴν ἐφεύρεσιν 100 ἑκατομ. λ. σταφίδος θὰ καταναλίσκωνται εἰς κατασκευὴν ζαχαρέως, πληρούσης ὅλους τοὺς ὄρους τοῦ προϊόντος τούτου. Ἐτέρα δὲ ἐφεύρεσις τοῦ κ. Τασσοπούλου δύναται νὰ διαθέτῃ ἄλλα 30,000,000 λ. σταφίδος. Δυνάμεθα νὰ δοκιμάσωμεν καὶ δύναται τὸ Κράτος νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς ἐφευρέσεως, ἐντὸς 3 ἕως 4 μηνῶν καὶ ἂν τὰ ἀποτελέσματα ὡσι καλά, τότε δύναται ἀρόπως νὰ κηρύξῃ ἔκπτωτον τὴν Ἐταιρίαν.»

Α. Κορομυλάς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Λέγει ὅτι ἤκουσε μετὰ πολλῆς προσοχῆς πάντας τοὺς ἀγορεύσαντας καὶ μολονότι εἶνε ἐγγεγραμμένοι καὶ ἄλλοι νὰ ὀμιλήσωσιν ἐννοεῖ νὰ δηλώσῃ ὁποία εἶνε ἡ γνώμη τῆς Κυβερνήσεως ἵνα καὶ ἡ ἐξηγεγεμενὴ γνώμη τῶν σταφιδοφύρων μερῶν κατευασθῇ.

Ἐκθέτει κατόπιν καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰ τῶν σταφιδικῶν κρίσεων, τὰ περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Σταφιδικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς ἀποτυχίας ταύτης καὶ τὰ περὶ τῆς μόνης τότε εὐρεθείσης λύσεως, τῆς παρακρατήσεως, ὥστε ἡ παραγωγὴ νὰ ἰσορροπήσῃ τὴν κατανάλωσιν, λύσεως ἐξελιχθείσης εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς Προνομιοῦχου Ἐταιρίας, ἣν εὐγνωμότως ἀπεδέχθησαν οἱ σταφιδοκτήμονες, διότι αὐτοὶ μὲν εἶχον πάντως νὰ κερδίσωσιν, ἂν δὲ ἐπῆρχοντο ζημίαι, ταύτας θὰ ὑφίστατο ἡ Ἐταιρία μόνη. « Ἀλλως, λέγει, ἦσαν κοινὰ τὰ συμφέροντα Ἐταιρίας καὶ σταφιδοπαραγωγῶν, διότι, ὅπως οἱ τελευταῖοι δὲν ἤθελον νὰ ὑπάρχῃ ἀπόθεμα, οὕτω καὶ ἡ Ἐταιρία δὲν ἤθελε, διότι πάντως τὸ ἀπόθεμα θὰ μετέπιπτεν εἰς βάρος τῆς. Ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν τῆς Ἐνιαίας, ἀναλαμβανούσης κατὰ τὴν σύμβασιν τὰς ἀπέναντι τῆς σταφιδοπαραγωγῆς ὑποχρεώσεις, ἐπέτυχεν ἐν μέρει ὁ περὶ χρησιμοποίησεως τοῦ ἀποθέματος πρὸς παραγωγὴν φωτιστικοῦ οἴνοπνεύματος καὶ ἄλλων εἰδῶν. Ἀλλ' ἄλλοι ὑπολογισμοὶ αὐτῆς κυριώτεροι ἀπέτυχον. Ἀπέτυχεν ἐπὶ παραδείγματι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ αὐξηθῇ ἡ κατανάλωσις καὶ νὰ ὑψωθῶν καὶ αἱ τιμαί. Ἀπέτυχεν ἐπίσης ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ εἰσῆγετο ἡ σταφὶς εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἡ Καλλιφορνιακὴ σταφὶς, μολονότι εἶνε ὅπως ἀλλοῖα τῆς κορινθιακῆς λόγῳ τῆς συστάσεως τοῦ ἐδάφους ἐκεῖ, ἐν τούτοις εἶνε ἀρετὰ εὐπαρουσίαστος καὶ δύναται νὰ συναγωνισθῇ τὴν Ἑλληνικὴν, ἰδίως ἕνεκα τῆς εὐθηνίας τῆς.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Ἑλληνικὴ σταφὶς δὲν ἔχει νὰ ἐλπίζῃ πολὺ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ

και εις την Ολλανδιαν ήλλατώθη κατά πολυ ή κατανά-
λωσις τής Έλληνικής σταφίδος, ενω αντιθέτως ύψώθη αυτη
εις την Γερμανιαν.

Δεν ήδυνήθη λοιπον ή Ένιαία να αυξηση συγχρόνως
την κατανάλωσιν και να επιτύχη την αυξησιν των τιμών.
Εϊνε πολυ μάλιστα οτι κατώρθωσε, χωρις να μειωθ ή κα-
τανάλωσις, να αυξηθουν αι τιμοί.»

Όμιλων κατόπιν ο κ. Υπουργός περι τής κατά το 1908
γενομένης άθρόας αναλήψεως ένεχύρων εύρίσκει ταύτην δεδι-
καιολογημένην και φυσικήν λόγω τής μικρής έσοδείας. Λέγει
οτι το Υπουργείον, ιδίως από τής εκδόσεως του βουλευματος
του Πύργου, προσηνέχθη αυστηρότατα προς την εταιριαν,
και δη επέμεινε και επέτυχε και το παρελθόν έτος ακόμη
να μη εισπραχθ ή το παρακράτημα εις χρήμα, άλλ' εις εί-
δος ίνα εξαντληθ ή το παρακράτημα των δύο προηγουμένων
ετών. Δηλοϊ οτι ή Κυβέρνησις δεν θά έσκέπτετο να κηρύξη
εκπτωτον την Έταιριαν ίνα μη συστωρεϊση έρείπια, και
αν ακόμη υπήρχον προς τουτο παραβιάσεις μη παραγεγραμ-
μένοι. Απαράγραπτος παραβίασις εϊνε εκείνη καθ' ήν ή
Έταιρία δεν κατέβαλεν εγκαίρως τον φόρον προς το Δη-
μόσιον, εύρεθείσα εις δυσχερεστάτας οικονομικας περιστάσεις.

Η παραβίασις αυτη εϊνε συγγνωστή, δεν πρέπει δε να
λησμονηται οτι άλλοτε ή Κυβέρνησις εζήτησε και έλαβε
προκαταβολικως τον φόρον. Η Έταιρία δεν έχει κέρδη, ως
ισχυρίσθησαν τινές. Κατά το 1909 ή Έταιρία ου μόνον
δεν εκάλυψε τας ανάγκας της, αλλά ήναγκάσθη να ελατ-
τώση τα αποθεματικά της κεφάλαια κατά 1,700.000 δραχ.

Δέχεται ο κ. Υπουργός οτι ή Κυβέρνησις οφείλει να
απαιτήση ώστε ή σύμβασις να λειτουργη ως άριστα, διότι
άλλως τε εϊνε ενδεχόμενον να αδικουν αυτοι οι υπάλλη-
λοι τής Έταιρίας, άγνοούντων των διευθυνόντων αυτην.
Δια τουτο ή Κυβέρνησις μέλλει να ιδρύση ειδικήν υπηρε-
σιαν έποπτείας επιτοπίου των οργάνων τής Έταιρίας παρ'
ανθρώπων ειδικων.

Γ. Φλαμijs. Να τροποποιηθ ή σύμβασις.

Α. Κορομηλας. Η σύμβασις δεν εϊνε δυνατόν να
τροποποιηθ εάν δεν γίνουιν συνενοήσεις και δεν ψηλαφηθ ή
το έδαφος. Και άλλαι προταθείσαι λύσεις δεν δύνανται να
γίνουιν δεκται. Μόνον μένει ή Κυβέρνησις ιδρύουσα την υπη-
ρεσιαν τής έποπτείας να επαγρυπνη όπως καλως λειτουργη
ή σύμβασις.

Λύεται ή συνεδρίασις την 1ην μεταμεσονύκτιον ώραν.

Ο Πρόεδρος

Οί Γραμματεϊς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΘ'

Τῆς 3ης Μαΐου 1911.

Ὄρα 5.40' μ. μ. περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου, ἡ Βουλὴ εὐρέθη ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 189 βουλευτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνκοινοῖ τὰ ἑξῆς·

1) Ὁ ἐκ Καλαβρύτων Σ. Σπανὸς διαμαρτύρεται διότι τηλεγράφημά του παραδοθὲν ἐκ Καλαβρύτων τὴν 9 Ἀπριλίου 1911 διὰ τὴν Στρέζοβαν δὲν παρεδόθη. 2) Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Δουνεῖκα, Ἀλποχωρίου καὶ Κερτιζεῖκου τῶν δήμων Ἐλίσης καὶ Λετρίνων παρακαλοῦσιν ὅπως συστηθῆ τῇ Ἐταιρίᾳ τῶν σιδηροδρ. Π.Α.Π. νὰ διαταχθῆ ἡ στάσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 401 ἀραξοστοιχίας εἰς Δουνεῖκα. 3) Ὁ Ἠλίης Π. Πατριαρχέας τέως τελωνοσταθμάρχης ἐκκαθαρισθεὶς ζητεῖ ἐπαναφορὰν. 4) Οἱ κάτοικοι Πύλου ὑποβάλλουσιν ἀναφορὰν περὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Πύλου. 5) Οἱ σταφιδοκτηματῖαι τοῦ Δήμου Σικυῶνος ζητοῦσιν νὰ κηρυχθῆ ἔκπτωτος ἡ Ἐνιαία. 6) Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Πρινέλλα, Πάγων, Βατωνῶν, Βελονάδων, Κληματιᾶς, Καββαλοτρῖου, Κυνοσιαστῶν, Στρινέλλα, Ψωρασῶν καὶ Νυμφῶν τῆς Κερκύρας ζητοῦσιν ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως νόμου τῶν κ. Βουλευτῶν Κερκύρας.

Ὁ βουλευτῆς Κερκύρας κ. **Ν. Βάρθης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἐκτελέσεως τῶν τεκογλυφικῶν δανείων». Θέλει ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς καταθέτει τὰ ζητηθέντα ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. **Ι. Μπακοπούλου** ἔγγραφα, σχετικῶς πρὸς τὸ νομοσχέδιον περὶ δανείου τοῦ Σ.Π.Α.Π.

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Οἱ κ.κ. **Δογάνης** καὶ **Ἀκριδᾶς** ζητοῦν τὴν πρόταξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν τῶν φόρων ἀροτριῶν κτηνῶν, ἀμπέλων, ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν τῶν χρήσεων τοῦ 1909 καὶ 1910.

Ὁ **Ἐπιζέλω** (Πρόεδρος Κυβερνήσεως) λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρόταξις ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζει ὁ κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός.

Ὁ **Κλάδης** ζητεῖ τὴν πρόταξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ΓΧΕΓ' (3663) νόμου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι οὐδεμίαν πρόταξιν περὶ

38
86
85)

προτάξεως εἶνε δυνατόν νὰ δεχθῆ ἐφ' ὅσον δὲν ὑποστηρίζεται αὕτη ὑπὸ δίκαια βουλευτῶν, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ Κανονισμὸς.

Συνεπῶς ἡ Βουλὴ προβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν περὶ τῶν ἀναθεωρητέων Διατάξεων τοῦ Συντάγματος. Κατὰ τὴν ληφθεῖσαν ἤδη ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τὰ ἄρθρα 85 καὶ 86 θέλουσι συζητηθῆ ἑνιαίως.

(Ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα 85 καὶ 86).

Ι. Φουριῶνης (5.50'). Ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 85 καὶ συνιστᾷ ὅπως ἡ πλειονότης τοῦ Συμβουλίου ἀποτελεῖται ἐκ τακτικῶν μελῶν τὸ δ' ἐλάχιστον ἐξ ἐκτάκτων πάντα δὲ τὰ μέλη νὰ ἔχωσι δικαίωμα ψήφου. Ὑποβάλλει ἐπίσης καὶ τινὰς ἄλλας τροποποιήσεις.

Ε. Βενιζέλο (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Ἡ διεξαχθεῖσα ἤδη ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ συζήτησις εἶνε τοσαύτη ὥστε νὰ καθίσταται πλέον περιττὴ ἢ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 85 καὶ 86 συζήτησις. Φρονῶ ὅτι πρὸς ἐπιψήφισιν τῶν ἄρθρων τούτων θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις τὸ σχέδιον τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν ἐξ βουλευτῶν. Ἀναπτύσσει ἀκολουθῶς τροποποιήσεις τινὰς ἐπὶ τῶν ἄρθρων τούτων τὰς ὁποίας καὶ καταθέτει.

Χ. Βοζίκης ὑποδεικνύει ἐπίσης τροποποιήσεις τινὰς.

Μ. Δαζέας (6.10') Ὁμιλῶν γενικῶς περὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, κηρύσσεται κατὰ τοῦ θεσμοῦ τούτου, διὰ τοῦ ὁποίου, λέγει, θὰ ἐγκάτασταθῆ εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν μία μικρὰ Βουλὴ λόρδων.

Ὁ κ. **Ἰατροπούλου** παραιτεῖται τῆς ὀμιλίας του.

Φ. Νέγγος (6.18') Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀγόρευσίν μου πηρέστησα τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν δίδω εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἄλλ' ἂν δίδω τοιαύτην σημασίαν φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ καταβληθῆ καὶ πᾶσα φροντίς ὅπως καταστήσωμεν αὐτὸ ὡς οἶόν τε ἀνεξάρτητον. Καὶ θέλει καθορθῶθῃ τούτο ἐὰν ἐκλείψουν ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου τὰ ἐκτακτὰ μέλη.

Σ. Δραγοῦνης (6.21'). Δὲν ἔχω κανένα λόγον ὥστε νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν προτίμησιν τοῦ σχεδίου τῆς ἐπιτροπῆς, διότι ἀμφότερα τὰ σχέδια ἔχουν πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματα. Ἐπὶ ἐνὸς ὅμως ζητήματος θὰ ἐπιμείνω. Καὶ ἐξἠκολούθων προτείνει ὅπως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀποδεχθῆ τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ Ὑπουργοῦ πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ Συμβούλιον θέλει καταστή τὸ φυτώριον τῆς ἀν-

τικαστάσεως Ὑπουργῶν ἐν ἡμέραις κρίσεως. Τελευταῖον συνιστᾷ ὅπως τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου μείνωσιν ἀκηλίδωτα ἀπὸ τῆς ἀναμίξεως εἰς τὴν πολιτικὴν.

Χ. Βοζίκης (6.28). Φρονεῖ ἀντιθέτως πρὸς τὸν κ. Στ. Δραγοῦμην ὅτι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας πρέπει νὰ καταστή τὸ φυτώριον τῶν ἀχρόων Ὑπουργείων. Ὁ μόνος φόβος, λέγει, εἶνε ὅτι τὰ κόμματα θὰ δύνανται νὰ διαφθεύρωσι τοὺς Συμβούλους ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τῆς παροχῆς χαρτοφυλακείου, ἀλλὰ καὶ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ.

Σ. Δραγοῦνης δευτερολοβῶν ἀπαντᾷ, ὅτι διὰ τῆς προτάσεως τοῦ ἐπιζήτησε ν' ἀπομακρῖνῃ τὸ Συμβούλιον ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως του εἰς τὴν πολιτικὴν. Παρακαλεῖ ἐἰς ἰδιαιτέρας τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅπως δεχθῆ τούτο.

Α. Πατριναστασίου (6. 38'). Τὸ ζήτημα δὲν μοι φαίνεται ἄξιον ὅσον μεγάλης σημασίας, οἷα τῷ ἀπεδοθῆ ὑπὸ τῶν ἀξιολόγων προαγορευσάντων. Ἀναγνωρίζων ὅμως ὅτι εἶνε ἀναγκαῖος ἐκάστοτε ὁ σχηματισμὸς ἀχρόων Ὑπουργείων θὰ ἐνεθῦμουν ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερος εἶνε ὁ κύκλος εἰς ὃν θὰ ἠδύνατο νὰ καταφεύγῃ, ἐν ἐνδεχομέναις περιστάσεσιν ὁ ἀνεύθυνος ἄρχων. Διὰ τοῦτο τίθεμαι ὑπὲρ τῆς γνώμης τῆς Κυβερνήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς θητείας φρονῶ ὅτι θὰ ἤρμοζεν ἡ ἰσοκύβητος καὶ οὐχὶ ἡ ἀναγραφὴ ὀρισμένου χρονικοῦ ὁρίου. Τελευταῖον προτείνει ὅπως ἀπαλειφθῆ ἡ τετάρτη παράγραφος ἢ νὰ προστεθῆ ὅτι διὰ νόμου ἐπιτρέπεται νὰ προστεθῆ καὶ τάξις αἰρετῶν ἐκτάκτων συμβούλων.

Α. Διομῆδης (6. 45'). Διαφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Δραγοῦμης διότι δὲν ἔχει τὴν γνώμην ὅτι, καὶ ἐν ὑπάρχει τὸ συμβίβαστον τοῦ Συμβούλου πρὸς τὸν Ὑπουργόν, τὸ Σῶμα τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶνε δυνατόν νὰ διαφθαρή. Δὲν βλέπει ὁποία θὰ προέλθῃ ζημία ἐὰν ὁ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας δύνανται νὰ γίνῃται Ὑπουργός χωρὶς ἐν τῷ μεταξύ νὰ χάνῃ τὴν θέσιν του.

Σ- Δραγοῦνης. Ὁ ἐντιμὸς συνάδελφος ἠρώτησε ποία ἀρὰ γε θέλει εἶναι ἡ ζημία. Ἐγὼ ἀντερωτῶ, ἐὰν ὁ Σύμβουλος ἤθελε μείνῃ ἐπὶ δύο ἔτη ὡς Ὑπουργός, εἶνε δυνατόν ἐξερχόμενος τῆς ἐξουσίας μετὰ δύο ἔτη νὰ εἶνε τοσοῦτον ἀνεξάρτητος ὡς θὰ ἦτο ἐν μὴ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν ἀρχὴν. Ἡμεῖς ἠθελήσαμεν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας

έντελῶς ἀνεξάρτητον τῆς πολιτικῆς ἐνφ. ἀν μὴ γίνῃ ἡ τροποποιήσις, οἱ Σύμβουλοι εἰσέρχονται πλησίοντες εἰς τὴν πολιτικὴν. Φρονῶ ὅτι ἡ διάταξις, ἐὰν ἐφαρμοσθῇ, θὰ εἶνε ἀτυχής.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Κύριοι βουλευταί· ἀπαιτεῖται χοῆσις εἰδικῶν φακῶν διὰ ν' ἀνευρεθῶσι κηλίδας εἰς τὴν διάταξιν, τὴν ὁποίαν προτείνομεν εἰς τὴν Βουλὴν, ὅπως ἀπεδεχθῇ καὶ οἱ φακοὶ αὐτοὶ βεβαιωθῆτε, ὅτι πρέπει νὰ περιέχωσιν αὐτοὶ τὰς κηλίδας διὰ νὰ ἀνευρεθῶσιν εἰς τὸ πρᾶγμα, εἰς ὃ ἀναζητοῦνται ν' ἀνευρεθῶσιν.

Ἡ διάταξις εἶναι σκόπιμος. κύριοι βουλευταί, ἀφ' ἐνός διὰ νὰ ἐξυψώσῃ τὸν θεσμὸν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀφ' ἑτέρου διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἀποτελεῖ φόβον διὰ τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀττικῆς συνάδελφον, φόβον, διότι θὰ ἔχωμεν ἐν φυτῶριον διὰ τὴν λῆψιν ἐξ αὐτοῦ Ὑπουργῶν ἀχρόων Ὑπουργείων, ἐγὼ τὸ θεωρῶ πλεονέκτημα τοῦ θεσμοῦ καὶ ὄχι μειονέκτημα.

Ἄν αἱ ὑπηρεσιακαὶ κυβερνήσεις ἀποτελοῦσιν ἀνάγκας πολιτικὰς καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα ἢ διευκόλυνσις τῆς εὐρέσεως τῶν καταλλήλων προσώπων πρὸς συντέλεσιν κυβερνήσεως ὑπηρεσιακῆς εἶνε συμφέρον οὐχὶ ἀπλῶς προσωπικὸν τοῦ Στέμματος, ἀλλὰ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ Κράτους, τοῦ ὁποίου τὰ συμφέροντα ἐπιβάλλουσι τὴν συγκρότησιν ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως.

Διατί ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους φοβεῖσθε, ὅταν ἔχητε ἐν Σῶμα τόσον ὑψηλὰ ἰστάμενον ἀκριβῶς διότι περιβάλλεται μὲ τὰς ἐγγυήσεις μὲ τὰς ὁποίας τὸ περιβάλλομεν καὶ ἀκριβῶς διότι ἔχει ὅλας τὰς ἐξουσίας καὶ τὰς δικαιοδοσίας, τὰς ὁποίας τῷ ἀπονέμομεν;

Διατί φοβεῖσθε ὅτι, ἔχοντες ἐν τοιοῦτο Συμβούλιον, δυνάμεθα νὰ τὸ χρησιμοποιοῦμεν πρὸς συγκρότησιν τῶν ὑπηρεσιακῶν κυβερνήσεων, ἀφοῦ ἀκριβῶς, ἐπαναλαμβάνω, τοῦτο εἶνε τὸ πλεονέκτημα τοῦ θεσμοῦ, ἀν καὶ φοβῆσθε ὅτι θέλουσι χρησιμοποιοῦν τὴν οἶδον πρὸς ποίους ἀνομολογήτους σκοπούς;

Δὲν νομίζετε ὅτι εἶναι εὐκόλον εἰς τοὺς συγκροτοῦντας ἐκάστοτε τὰς Κυβερνήσεις νὰ παραλάβωσιν οἰαδήποτε μέλη θέλουσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὑπηρεσιακὴν καὶ νὰ βεβαιώσῃ αὐτοὺς ὅτι τὰς θέσεις τῶν θὰ τὰς θεωρήσῃ κενὰς καὶ θὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὅταν θὰ ἔληγεν ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσιακῇ

Κυβερνήσει ἀποστολῇ αὐτῶν; Καὶ δὲν ἔχομεν παράδειγμα Προέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου...

Ἰω. Μπακόπουλος, Προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου.

ΕΔ. Βενιζέλος . . . τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὅστις ἐγένετο Ὑπουργὸς καὶ τοῦ ὁποίου ἡ θέσις ἔμενε κενὴ διὰ νὰ ἐπανέλθῃ οὗτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἰω. Μπακόπουλος. Ὁ Δεῦμέζης καὶ ὁ Κετσεάς.

Ε. Βενιζέλος. Καὶ δὲν νομίζετε ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἀφήνοντες τὰ πράγματα νὰ διεξάγονται κατὰ τοιοῦτον τρόπον οὐχὶ ὁμαλὸν οὐχὶ συμφωνοῦν οὐχὶ προβλεπόμενον καὶ ρυθμιζόμενον ὑπὸ τοῦ πολιτεύματος, ἀφήνομεν τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου, νὰ γίνωνται μέλη τῆς ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως, ἐκτεθειμένα ὑπὸ ἑνα κίνδυνον ἐπιδράσεως, ὁ ὁποῖος θὰ ὑπάρξῃ ἐν τούτῳ, ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον, ἀν δὲν ἀρέσκῃ ἡ ὑπηρεσία αὐτῶν, νὰ μὴ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐξ ἧς ὀρμήθησαν καὶ προσελήθησαν νὰ μετᾶσχωσι μιᾶς ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως; Ὅτι εἶναι ἀκριβῶς μιᾶ ἐγγυήσις τὸ γεγονός, ὅτι, προσκαλούμενοι ἐκ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἵνα μετᾶσχωσι Κυβερνήσεως ὑπηρεσιακῆς, δὲν χάνουσι τὴν θέσιν τῶν, ἀλλ' εἰς πᾶσαν στιγμὴν, ὅταν εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραιτηθῶσιν ἢ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ Συμβούλιον, θὰ ἔχωσι αὐτοδικαίως τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν εἶχον καὶ νῦν.

Καὶ ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπηρεσιακὴν Κυβέρνησιν, ἢ ὁποία δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παραταθῇ ἐπὶ χρόνον μακρὸν, καὶ τοῦτο τὸ προσθέτω, ἵνα ἴδῃ ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς ἐξ Ἀττικῆς, ὅτι ὁ φόβος αὐτοῦ, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ παρακωλύηται ἡ ὑπηρεσία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δὲν ἔχει σύστασιν, διότι πρόκειται περὶ ὑπηρεσίας ἐνός, δύο, τριῶν μηνῶν κατ' ἀνώτατον ὅρον.

Ἄλλὰ σὰς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ἀττικῆς, ὅτι κινδυνεύομεν νὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἄλλην κατάχρησιν, τὴν κατάχρησιν καθ' ἣν καλούμενός τις, ἵνα σχηματίσῃ Κυβέρνησιν, θὰ προσλάβῃ μετὰ τῶν μελῶν αὐτῆς ἑνα ἐκ τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας διὰ νὰ κατορθώσῃ, χαρίζομενος οὕτω πρὸς αὐτόν, νὰ τὸν ἔχῃ ὄργανόν του μετὰ ταῦτα ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας. Ἄλλὰ νομίζω, κύριοι, ὅτι ὅλοι οἱ φόβοι καὶ ὅλοι οἱ ἐνδοιασμοί, οἱ ὁποῖοι γεννῶνται εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν κατὰ τὴν ψῆφισιν τοῦ Συντάγματος καὶ οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἀγάγωσιν ἡμᾶς εἰς τὴν λῆψιν τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἀπο-

φάσεως, πρέπει να είναι φόβοι και ενδοιασμοί σοβαροί και τοιοῦτοι οἱ ὅποιοι να δικαιολογῶνται ἐξ αὐτοῦ τοῦ παρελθόντος, ἐξ αὐτῆς τῆς ἐξελίξεως παρ' ἡμῖν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολυτεύματος.

Καὶ σὰς ἐρωτῶ : Φαντάζεσθε ὡς δυνατόν ὅτι Κυβέρησις κοινοβουλευτικὴ καλουμένη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν θὰ παραλάβῃ ὡς τακτικὸν μέλος τοῦ Ὑπουργείου ἐν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διὰ νὰ τὸ κρατήσῃ ἐν καὶ δύο ἔτη καὶ νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ ταῦτα, ὅταν θὰ ἐξήρχετο τῆς ἀρχῆς ; Νομίζετε ὅτι θὰ ἦτο ἀληθῶς κοινοβουλευτικὴ Κυβέρνησις τοιαύτη Κυβέρνησις, ἡ ὁποία θὰ κατεβιβάζετο εἰς τοιοῦτο σημεῖον συναλλαγῆς, ὁποῖον φοβεῖται ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ἀττικῆς ;

Βεβαίως αἱ διαβεβαιώσεις τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται ἔχουσι μεγάλην ἀξίαν, ἀλλὰ δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν Ἀττικῆς ὅτι ὁψέποτε τὸ φιλελεύθερον κόμμα θὰ ἐκαλεῖτο εἰς τὴν ἀρχὴν βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρήσω ὅτι θὰ ἦτο νόθευσις τοῦ πολιτεύματος ἂν προσελαμβάνετο καὶ ἂν ἐδεχόμεν νὰ προσληφθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐν τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Στ. Δραγοῦμης. Δὲν ἔκαμον ὑπόθεσιν δι' ὑμᾶς.

Ἐλ. Βενιζέλος Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, εἶπον δ' ὅτι αἱ διαβεβαιώσεις τῶν προσώπων ἔχουσι μεγάλην ἀξίαν. Ἄλλ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς νῦν ἢ τοὺς ἐνδεχομένους ἀντιπάλους ἐν τῷ μέλλοντι εἶμαι ἐντελῶς ἡσυχος ἀπέναντι Κυβερνήσεως ἀντιπάλου, ἡ ὁποία θὰ ὑπέπιπτεν εἰς τὸ θεμελιῶδες σφάλμα κατὰ τὴν συγκρότησιν αὐτῆς νὰ κατέλθῃ εἰς τοιοῦτον σημεῖον συναλλαγῆς ὥστε νὰ προσλάβῃ καὶ μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οὐδὲ θὰ ἦμην δυσηρεστημένος νὰ τὸ ἴδω, ἂν δὲν ἦσαν οὕτω τὰ πράγματα, ὥστε νὰ εὐχωμαι νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολὺ ἡ κατάστασις, καὶ δὲν θὰ ἀνησυχῶν, διότι θὰ εἶχον τοιαύτην ἀντίπαλον Κυβέρνησιν. Νομίζω, κύριοι, ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται ἀφόβως νὰ ψηφίσῃ τὴν διάταξιν, ὅπως ἔχει.

Τὸ παρὰ τοῦ ἀξιότιμου βουλευτοῦ Ἀρκαδίας κ. Παπαναστασίου ἰσχυριζόμενον, ὅτι θὰ εἶναι δυνατόν τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θέλει νὰ μετέχῃ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας οὔτε τακτικὰ οὔτε καὶ ἔκτακτα, ἀλλ' ὁ ὅλος θεσμός, ὅπως διατυποῦται ἐν τῷ Συντάγματι, οὐδαμῶς πηρακωλύει, ὅπως κατὰ τὴν ἐκποίησιν νομοσχεδίων

ἢ σχεδίων διαταγμάτων ἐπιτρέπηται ἢ πρόσληψις καθ' ὑπόδειξιν ἐξ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ διαφόρων προσώπων διαφόρων τάξεων, περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησεν ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ἀρκαδίας, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ ψῆφον ἀποφασιστικὴν, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ ψῆφον συμβουλευτικὴν, ἡ δὲ συμβουλευτικὴ ψῆφος θὰ ἔχῃ τοσοῦτον μᾶλλον μεγάλην ἀξίαν, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν θὰ λαμβάνῃ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ γνώμης, τὰ δὲ πρόσωπα, περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησε προσλαμβανόμενα καὶ ἐκθέτοντα τὰς γνώμας αὐτῶν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπηρεάσωσι κατὰ τὸ δυνατόν, καθ' ὅσον εἶναι δυνατόν ἐκ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων τὴν ὁποίαν θὰ ὑποστηρίξῃ, τὰς γνώμας τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία ὀριστικῶς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν νόμων, ἢ τὰς γνώμας τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ὀριστικῶς ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἐκτελεστικῶν Διαταγμάτων.

Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ψηφίσῃ τὰ ἄρθρα μὲ τὰς τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ἐνώπιον ὑμῶν.

Θ. Κουτούπης (7. 10'). Κηρύσσεται κατὰ τῆς γνώμης περὶ τοῦ μὴ ἀσυμβιβάστου τῶν καθηκόντων τοῦ Συμβούλου πρὸς τὰ τοῦ Ὑπουργοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔκτακτα μέλη τίθεται ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ κ. Παπαναστασίου καὶ φρονεῖ ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ εἶνε αἰρετά.

Α. Ροῦφος (7. 20'). Ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ ἀσυμβιβάστον τῆς θέσεως τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας μὲ τὴν τοῦ Ὑπουργοῦ συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἐλαβον ὅμως τὸν λόγον διὰ νὰ ὑποβάλω σκέψεις τινὰς ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς θητείας καὶ τὴν ἀνανέωσιν ταύτης. Ἐπειδὴ ἀποκρούεται ἡ ἰσοβιότης θὰ ἐπιθύμουν νὰ τεθῇ ὄριον θητείας ἀνώτερον τῆς 10ετίας, 15ετίας ἴσως, ἀνανέωσιν τοῦ 1]3 ἢ τοῦ 1]2 μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου, ἀλλὰ μὴ ἐπαναδιορισμὸν τῶν οὕτως ἐξερχομένων. Διότι αἱ θέσεις αὗται θὰ εἶνε λίαν περίθλεπτοι καὶ φοβοῦμαι πολὺ μὴ τυχόν τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου ἔχοντα πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐξοδὸν καὶ τὸ δυνατόν τοῦ ἐπαναδιορισμοῦ, μὴ τυχόν, λέγω, ἀρχίζουσιν ἀπὸ πολὺ ἐνωρὶς ὑποκύντοντα εἰς πᾶσαν ἀξίωσιν καὶ περιποιούμενα πᾶσαν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸν ἐπαναδιορισμὸν των. Τοῦτον τὸν κίνδυνον δια-

τρέχουμεν καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ κάμω τὰς παρατηρήσεις ταύτας.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Δὲν θὰ εἶχον καμμίαν ἀντίρρησην, ὡς ἐδήλωσα καὶ εἰς μέλη τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ ἐδέχεται ἡ Βουλὴ ἰσοβιότητα τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Φωναί. Ὁχι, ὄχι!

Θ. Πετιμεζᾶς (7. 23'). Θεωρεῖ τὴν διάταξιν σκόπιμον διότι ἀφήσιν ἐλευθερίαν ὅσον ἀφορᾷ τὸν σχηματισμὸν ἀρχοῦ ὑπουργείου, τίθεται δὲ διὰ τοῦτο ὑπὲρ τῆς διατυπώσεως τῆς Κυβερνήσεως.

Πολυχρονιάδης (7. 25'). Ὑποβάλλει ἐπίσης παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν 85 καὶ 86.

Χουσοβελώνης (7. 28'). Τάσσεται ὑπὲρ τῆς ιδέας τοῦ ἀσυμβιβάστου καὶ παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐπιμείνη ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν γνώμην τῆς.

Ὁ κ. Πρόεδρος κηρύσσει εἶτα τὴν συζήτησιν περαιωμένην.

Ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 85 τοῦ προσχεδίου τοῦ Συντάγματος ὑπάρχει τροπολογία τοῦ κ. Ι. Φουρίδου, ἣτις ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως, ἔχουσα οὕτω.

Μετὰ τὴν ἐν τῷ ἀρθρῷ 85 φράσιν (τῶν δὲ ἐκτάκτων) νὰ τεθῆ ἡ φράσις «οὐδέποτε μείζων τῶν τακτικῶν» ἀντὶ τῆς νῦν τεθειμένης (οὐχὶ μείζων τῶν δέκα πέντε).

Ἀποσύρεται ἡ ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 85 τροπολογία τοῦ προσχεδίου τῶν ἐξ βουλευτῶν, ἔχουσα ὡς ἐξῆς.

«Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶνε τακτικὰ καὶ ἑκτακτα. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ὀριζόμενος διὰ νόμου, τῶν μὲν τακτικῶν δὲν δύναται νὰ ἦ ἐλάσσων τῶν ἐπτὰ, οὐδὲ μείζων τῶν δεκαπέντε, τῶν δὲ ἐκτάκτων οὐχὶ μείζων τῶν δεκαπέντε. Τὰ τακτικὰ μέλη ἔχουσι βαθμὸν μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὰ δὲ ἑκτακτα λαμβάνονται ἐκ τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους, πλὴν τῶν δικαστικῶν, ἐπὶ ἐπιμισθίῳ ὀριζομένῳ ὑπὸ τοῦ νόμου».

Γίνεται εἶτα δεκτὴ δι' ἀναστάσεως τροπολογία τῶν ἐξ ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν βουλευτῶν καθ' ἣν «διαγράφονται τὰ ἐδάφια 2, 3, 4, 5 καὶ 6 τοῦ ἀρθροῦ 85 τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς».

Ἐπίσης γίνεται δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ κάτωθι τροπολογία τῶν ἐξ βουλευτῶν.

«Τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 85 τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς.

Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶνε τακτικὰ καὶ ἑκτακτα. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ὀριζόμενος διὰ νόμου, τῶν μὲν τακτικῶν δὲν δύναται νὰ ἦ ἐλάσσων τῶν ἐπτὰ οὔτε μείζων τῶν δεκαπέντε, τῶν δὲ ἐκτάκτων οὐχὶ μείζων τῶν δέκα. Τὰ ἑκτακτα μέλη λαμβάνονται ἐκ τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους πλὴν τῶν δικαστικῶν, ἐπὶ ἐπιμισθίῳ ὀριζομένῳ ὑπὸ τοῦ νόμου».

Μετὰ τοῦτο γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἀρθρον 85 τοῦ Συντάγματος, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἐξ βουλευτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν, ἔχον ὡς ἐξῆς.

Ἄρθρον 85.

Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶνε τακτικὰ καὶ ἑκτακτα. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ὀριζόμενος διὰ νόμου, τῶν μὲν τακτικῶν δὲν δύναται νὰ ἦ ἐλάσσων τῶν ἐπτὰ οὔτε μείζων τῶν δεκαπέντε, τῶν δὲ ἐκτάκτων οὐχὶ μείζων τῶν δέκα. Τὰ ἑκτακτα μέλη λαμβάνονται ἐκ τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους, πλὴν τῶν δικαστικῶν, ἐπὶ ἐπιμισθίῳ ὀριζομένῳ ὑπὸ τοῦ νόμου.

Ἀποσύρονται εἶτα αἱ ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ 86 τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογίαι 1) τοῦ βουλευτοῦ Λακωνίας κ. Ι. Φουρίδη, ἔχουσα οὕτω.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθροῦ (86) νὰ προστεθῆ ἡ ἐξῆς παράγραφος: «Πρὸς καταρτισμὸν ἀπαρτίας καὶ ἐκδοσιν νομίμου ἀποφάσεως ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία μείζονος ἀριθμοῦ τακτικῶν μελῶν».

2) Τῶν ἐξ βουλευτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν, ὑποβεβλημένη διὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος προσχεδίου αὐτῶν ἔχουσα οὕτω.

«Τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διορίζονται διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ διάρκειά τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστου αὐτῶν εἶνε δεκαετής, ἐκεῖνοι δὲ, τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία ἔληξε, δύναται νὰ διορισθῶσιν ἐκ νέου.

Τὰ καθήκοντα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰσὶν ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ καθήκοντα οἰοῦντιδήποτε δημοσίου, δημοτικῆς ἢ ἐκκλησιαστικοῦ ὑπαλλήλου, πλὴν τῶν τοῦ Ὑπουργοῦ. Οὐδέποτε δὲ ἐπιτρέπε-

ται ἡ σύγχρονος ἐνάσκησις τῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ συμβούλου τῆς ἐπικρατείας.

Ἰδιαιτέρος νόμος θέλει κανονίσει τὰ προσόντα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὰ περὶ ἀποχωρήσεως τούτων διαρκούσης τῆς δεκαετοῦς θητείας τῶν, καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας».

Γίνεται δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἡ ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου α' τοῦ ἀρθροῦ 86 τοῦ Προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς τροπολογία τῶν ἐξ βουλευτῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν ἔχουσα ὡς ἐξῆς:

Τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διορίζονται διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστου αὐτῶν εἶναι δεκαετής, ἐκεῖνοι δέ, τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία ἔληξε, δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐκ νέου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἐγκατάστασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τοῦ μὲν ἐνός τρίτου τῶν μελῶν, διὰ κλήρου ὀριζομένων, θὰ θεωρηθῆ ἡ λήξασα ἡ ὑπηρεσία ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, τοῦ δὲ ἐτέρου τρίτου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ δεκάτου καὶ τοῦ τελευταίου τρίτου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ δωδεκάτου ἔτους.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου β' τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ τροπολογία τῶν αὐτῶν βουλευτῶν ἔχουσα ὡς ἐξῆς:

Τὰ καθήκοντα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰσὶν ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ καθήκοντα οἰοῦντι ποτε δημοσίου, δημοτικοῦ ἢ ἐκκλησιαστικοῦ ὑπαλλήλου πλὴν τῶν τοῦ καθηγητοῦ τῶν νομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῶν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἀλλ' οὐδέποτε ἐπιτρέπεται ἡ σύγχρονος ἐνάσκησις τῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας.

Γίνεται δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ εἰς τὸ ἀρθρον 86 τοῦ προσχεδίου τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογία τῶν αὐτῶν βουλευτῶν δι' ἧς προστίθεται τὸ ἐξῆς τρίτον ἐδάφιον.

Ἰδιαιτέρος νόμος θέλει κανονίσει τὰ προσόντα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὰ περὶ ἀποχωρήσεως τούτων διαρκούσης τῆς θητείας, τὰ περὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας».

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸ ἀρθρον 86 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἐξ ἀποτελούντων τὴν Κυβέρνησιν βουλευτῶν, ἔχον ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 86.

«Τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διορίζονται διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας ἐκάστου αὐτῶν εἶναι δεκαετής, ἐκεῖνοι δέ, τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία ἔληξε, δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἐκ νέου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἐγκατάστασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τοῦ μὲν ἐνός τρίτου τῶν μελῶν, διὰ κλήρου ὀριζομένων, θὰ θεωρηθῆ ἡ λήξασα ἡ ὑπηρεσία ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, τοῦ δὲ ἐτέρου τρίτου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ δεκάτου καὶ τοῦ τελευταίου τρίτου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ δωδεκάτου ἔτους.

Τὰ καθήκοντα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰσὶν ἀσυμβίβαστα πρὸς τὰ καθήκοντα οἰοῦντι ποτε δημοσίου, δημοτικοῦ ἢ ἐκκλησιαστικοῦ ὑπαλλήλου πλὴν τῶν τοῦ καθηγητοῦ τῶν νομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῶν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἀλλ' οὐδέποτε ἐπιτρέπεται ἡ σύγχρονος ἐνάσκησις τῶν ἔργων τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἰδιαιτέρος νόμος θέλει κανονίσει τὰ προσόντα τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τὰ περὶ ἀποχωρήσεως τούτων διαρκούσης τῆς θητείας, τὰ περὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.»

Πρόεδρος. γ' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ ΓΧΕΓ' (3663) νόμου.

Δ. Κλάδης συνιστᾷ ὅπως συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν παραγραφὴν καὶ τὰ κακουργήματα.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ σχετικῶς πρὸς πληροφορίας αἰτηθείσας ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἀρκαδίας κ. Βοζίκη ὅτι αὐταὶ δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν προσθήκην ἐν τῷ νομισχεδίῳ καὶ τῶν κακουργημάτων.

Τ. Ἠλιόπουλος. Ὁμιλεῖ ἐπίσης δι' ὀλίγων ἐπὶ τοῦ

νομοσχεδίου ἐπικινῶν τὴν ἐξενεχθεῖσαν γνώμην τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Α. Θεοδωρίδης. Τὸ ζήτημα εἶνε καθαρῶς ζήτημα σκοπιμότητος, ὄχι ἐπιστημονικῆς συζητήσεως περὶ τοῦ ἀναδρομικοῦ ἢ μὴ τῶν νόμων τῶν συντεμνόντων τὴν παραγραφὴν. Τὸ νομοσχέδιον λέγει, δὲν θέλω τὴν ἀναδρομικὴν ἢ μόνον ἐπὶ τῶν πλημμελημάτων. Τοῦτο εἶνε δικαίωμα τοῦ νομοθέτου, καὶ κηρύσσομαι ὑπὲρ τῆς διαστολῆς ταύτης, διότι διαβλέπω μεγάλους κοινωνικοὺς κινδύνους, ἂν ἐπεκτείνεται ἡ ἀναδρομὴ καὶ εἰς τὰ κακούργηματα. Ὅχι ἐκατοντάδων κακούργων, ὡς εἶνε πιθανόν, ἀλλὰ καὶ ὀλιγωτέρων τὸ ἀκαταδίωκτον, αἴφνης ἐπερχόμενον, θὰ διεσάλυε δεινῶς τὴν πεποίθησιν τοῦ κοινοῦ εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν νόμων καὶ θὰ ἔκλυε κακίστην ἐκτύπωσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν ᾧ συμφέρον ἔχομεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν πεποίθησιν ταύτην. Διὰ τοῦτο κηρύσσομαι ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου.

Χ. Δικαῖος κηρύσσεται κατὰ τῆς παραγραφῆς τῶν ἀδικημάτων,

Δ. Κάδουρος ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι ἡ παραγραφὴ πρέπει νὰ εἶνε δεκαετής.

Δ. Γκλαβᾶς φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ τὰ κακούργηματα εἰς τὴν παραγραφὴν.

Α. Πετρομανιάτης. Φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε ὀρθόν νὰ ἐπεκταθῇ ἡ παραγραφὴ καὶ εἰς τὰ κακούργηματα καθόσον δὲν πρέπει ν' ἀπονεμηθῇ χάρις εἰς 800 κακούργους.

Η. Λαγοπάτης φρονεῖ ὅτι ἡ ἔννοια τῆς παραγραφῆς εἶνε ὅτι ἐξαλείφεται ἐντελῶς ἡ ἀξιόποινος πράξις, συνεπῶς τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ ἐξαιρεῖ τὰς προτετελεσμένας πράξεις, δὲν εἶνε σύμφωνον πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιομένη.

Γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν εἰς γ' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον, μεθ' ὃ ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ἢ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία τῶν κ. κ. Ν. Χαριτάτου καὶ Ν. Πετροπουλάκη. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νομοσχεδίου, ὑποβάλλει τροπολογίαν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, μεθ' ὃ γίνεται τοῦτο ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου δεκτὸν εἰς γ' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἔχον ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον μόνον.

«Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου ΓΧΞΓ' τοῦ 1910, μετὰ

τὴν περικοπὴν τῆς φράσεως «ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου 1910», τίθεται ἡ ἐξῆς προσθήκη:

«Αἱ δὲ περὶ παραγραφῆς διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ πλημμελήματα καὶ πταίσματα, τὰ τελεσθέντα πρὸ τῆς 15 Μαρτίου 1910.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως».

Πρόεδρος. γ' συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου περὶ λειτουργίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος ἐξεταστικῶν τῶν πραγμάτων ἐπιτροπειῶν.

Οὐδενὸς ζητήσαντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου γίνεται τοῦτο δεκτὸν εἰς γ' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς γ' συζήτησιν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2.

Ἐπὶ τοῦ 3ου ἄρθρου ὁ κ. **Μπακόπουλος** ὑποστηρίζει τροπολογίαν τοῦ λέγων ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς πάντα πολίτην νὰ προσέρχεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅταν καλῆται, ἀφοῦ πᾶς πολίτης εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ προσέρχεται καὶ ἐνώπιον τοῦ κακούργιοδικείου.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀντικρούει τὰς τροπολογίας τοῦ κ. Μπακοπούλου καὶ τοῦ βουλευτοῦ Ψαρρῶν κ. Πώπ.

Α. Βούτσος. Φρονεῖ ὅτι δὲν εἶνε σκόπιμος ἡ τροπολογία τοῦ ἐξ Ἀρκαδίας βουλευτοῦ.

Μ. Γαλανός. Φρονεῖ ἐπίσης ὅτι δὲν ἔχει λόγον ὑπάρξεως ἡ ὑποβληθεῖσα τροπολογία.

Γ. Πώπ. Ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν τοῦ περὶ μὴ ἐπιβολῆς ὄρκου εἰς τοὺς προσερχομένους ἐνώπιον τῶν ἐξεταστικῶν ἐπιτροπειῶν.

Ι. Πατσουράκος. Λέγει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει πολὺ ὑψηλὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν Ἀρκαδίας, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὄρκον κηρύσσεται ἐναντίον αὐτοῦ.

Μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 κηρύσσεται περαιομένη.

Ἀπορρίπτονται δι' ἀναστάσεως αἱ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου τροπολογίαι τῶν βουλευτῶν κ. κ. **Ι. Μπακοπούλου** καὶ **Κ. Λιδωρίκη**, γίνεται δὲ δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 3 εἰς γ' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ δι' ἀναστάσεως εἰς γ' συζήτησιν τὰ ἄρθρα 4, 5 καὶ 6 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀπορρίπτεται δι' ἀναστάσεως ἢ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Λιδωρίκη, μεθ' ἧς γίνεται τὸ ἄρθρον τοῦτο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς γ' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Γίνονται δεκτὰ δι' ἀναστάσεως εἰς γ' συζήτησιν τὰ ἄρθρα 8, 9 καὶ 10.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 γίνεται δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ κ. Κ. Λιδωρίκη, μεθ' ἧς γίνεται τοῦτο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς γ' συζήτησιν.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς γ' συζήτησιν τὸ ἄρθρον 12 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον ὡς ἐξῆς:

Περὶ τῆς λειτουργίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος ἐξεταστικῶν τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 1.

Πᾶσα κατὰ τὸ ἄρθρον 58 τοῦ Συντάγματος διοριζομένη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴ συγκροτεῖται, διασκέπτεται καὶ ἀποφασίζει κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς Βουλῆς διαγραφόμενους κανόνας.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνεργεῖ πᾶσαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἀναγκαίαν ἐξέτασιν δυναμένη νὰ ζητῇ πρὸς τοῦτο πληροφορίας ἐγγράφους ἢ προφορικὰς παρά τε τῶν διαφόρων ἀρχῶν καὶ παρά τῶν πολιτῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δικαιούται νὰ ἐξετάζη μάρτυρας καὶ νὰ διατάτῃ πραγματογνωμοσύνην ὑφ' οὗς ὄρους καὶ διατυπώσεις ἐνεργεῖ ταῦτα ὁ ἀνακριτὴς, πλὴν τῶν ἐν ἄρθροισι 204 καὶ 205 ποιν. δικονομίας ὀριζομένων.

Οἱ μάρτυρες δύνανται νὰ ἐξετασθῶσι καὶ ἐνόρκως ἢ ὄρκους δ' αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ 121 τῆς ποινικῆς δικονομίας διαγραφόμενον τύπον.

Δύνανται ν' ἀρνηθῶσι τὴν μαρτυρίαν οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 115 ἀριθ. 1 καὶ 2 τῆς ποινικῆς δικονομίας ἀναφερόμενοι, εἴτι δὲ οἱ ἴατροι καὶ αἱ μάϊαι ὡς πρὸς ἐκεῖνα ὅσα ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν διεπιστεύθησαν εἰς τούτους. Δημόσιοι δὲ ὑπάλληλοι δύνανται ὡς πρὸς τὰ μυστικὰ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν ν' ἀρνηθῶσι τὴν μαρτυρίαν μόνον ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν συγχωρεῖ τὴν ἐξέτασιν

αὐτῶν ἐνεκα ἀπειλουμένης βλάβης τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους.

Οἱ μάρτυρες δύνανται προσέτι ν' ἀρνηθῶσι τὴν μαρτυρίαν:

1. Ἐπὶ ἐρωτήσεων, ἢ ἐφ' ὧν ἀπάντησις ἤθελε προκαλέσει ἄμεσον περιουσιακὴν ζημίαν εἰς τὸν μάρτυρα ἢ εἰς πρόσωπον μεθ' οὗ οὗτος διατελεῖ εἰς τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 114 τῆς ποινικῆς δικονομίας σχέσιν.

2) Ἐπὶ ἐρωτήσεων, ἢ ἐφ' ὧν ἀπάντησις ἤθελε προκαλέσει ἀτιμίαν εἰς τὸν μάρτυρα ἢ εἰς πρόσωπον μεθ' οὗ οὗτος διατελεῖ εἰς τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 114 τῆς ποινικῆς δικονομίας σχέσιν ἢ ἤθελον ἐπισύρει κατ' αὐτῶν τὸν κίνδυνον ποινικῆς καταδιώξεως.

3. Ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐφ' ὧν ὁ μάρτυς δὲν δύναιται ν' ἀπαντήσῃ χωρὶς ν' ἀποκαλύψῃ μυστικὸν τέχνης ἢ ἐπιτηδεύματος.

Ὁ μάρτυς ὀφείλει, προσκαλούμενος, νὰ βεβαιώσῃ καὶ ἐνόρκως τὸ γεγονός ἐφ' οὗ στηρίζεται κατὰ τ' ἀνωτέρω ἢ ἀρνήσις τῆς μαρτυρίας.

Ἄρθρον 4.

Πρὸς κατάπαυσιν τῶν συμπιπτόντων θορύβων κλπ. ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 181, 182 καὶ 189 τῆς ποιν. δικονομίας ἀπονεμόμενα τῷ ἀνακριτῇ δικαιώματα.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Βουλὴ δύναιται νὰ περιορίσῃ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐξουσίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ νὰ χορηγήσῃ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ρητῶς καὶ τὰς ἐξουσίας τῆς κατ' οἶκον ἐρεύνης, καὶ τῆς κατασχέσεως ἐγγράφων καὶ ἄλλων πειστηρίων. Τὰς ἐξουσίας ταύτας ἀσκεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ ὑφ' οὗς ὄρους καὶ διατυπώσεις ἀσκεῖ αὐτὰς κατὰ τὴν ποινικὴν δικονομίαν ὁ ἀνακριτὴς, ἐπιφυλαττομένης τῆς διατάξεως τοῦ ἐπομένου ἄρθρου 6.

Ἄρθρον 6.

Τὴν προσαγωγὴν δημοσίων ἐγγράφων ἢ ἄλλων, καταθειμένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Κράτους δικαιούται ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ζητήσῃ παρὰ μόνων τῶν Ὑπουργῶν. Οἱ Ὑπουργοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προσαγάγῃσι τὰ ζητηθέντα ἐγγράφα, πλὴν ἐν κρίνωσιν ὅτι ἐκ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτῶν ἀπειλεῖται βλάβη τῶν συμφερόντων τῆς Ἐπικρατείας.

*Άρθρον 7.

Τὴν ἐνέργειαν εἰδικῶς ὠρισμένων ἐξεταστικῶν πράξεω δύναται ν' ἀναθέσθαι ἢ Ἐπιτροπῇ εἰς ἓν ἢ πλείονα τῶν μελῶν αὐτῆς ἢ εἰς Ἐφέτην ἢ Πρωτοδικὴν διωρισμένους ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐν ἣ ἔμελλει νὰ διεξαχθῇ ἡ ἐξεταστικὴ πράξις. Οἱ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐνέργειαν τῶν εἰδικῶς ὠρισμένων ἐξεταστικῶν πράξεων, ἔχουσιν ὡς πρὸς ταύτας τὰς αὐτὰς ἐξουσίας ὅσας ἡ Ἐπιτροπῇ καὶ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς. Δύναται ὅμως ἡ Ἐπιτροπῇ νὰ περιορίσῃ ὅποτεδήποτε τὴν τοιαύτην ἔκτασιν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν.

*Άρθρον 8.

Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀπειθείας μὴ ἐμφανιζομένων μαρτύρων ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 195 ἐδ. 1, 196 καὶ 197 ἐδ. 2 τῆς ποιν. δικονομίας, μὴ ἀπαιτουμένης ὅμως τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ εἰσαγγελέως διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 195 τῆς ποιν. δικονομίας ποινῆς. Τὰ ἐντάλματα δὲ περὶ βιαίας προσαγωγῆς τῶν ἀπειθούντων μαρτύρων ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου τὴν ἐνέργειαν ὠνισμένης ἐξεταστικῆς πράξεως προσώπου καὶ διαβιβάζονται εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα, οὗ ἐπιμελεῖα καὶ ἐκτελοῦνται κατὰ τὸν νόμον.

*Άρθρον 9.

Εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἀρθρου 195 τῆς ποιν. δικονομίας ὑποβάλλονται καὶ οἱ μάρτυρες οἱ ἐμφανισθέντες μὲν, ἀλλ' ἄνευ νομίμου λόγου ἀποποιηθέντες τὴν μαρτυρίαν ἢ τὸν ὄρκον· ἐὰν δὲ οὗτοι ἐπιμένωσιν ἀποποιούμενοι τὴν μαρτυρίαν ἢ τὸν ὄρκον ὑποβάλλονται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἐπομένου ἀρθρου 10.

*Άρθρον 10.

Ὁ ἐν γνώσει βεβαιώσας ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ ἐντεταλμένου τὴν ἐνέργειαν ὠρισμένης ἐξεταστικῆς πράξεως προσώπου ψευδῆ πράγματα ἢ ψευδεῖς σχέσεις ὑποβάλλεται εἰς φυλάκισιν τὸ πλεονῆς ἐξ μηνῶν ἢ εἰς χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 1000 δραχμῶν.

*Άρθρον 11.

Αἱ ἀποζημιώσεις τῶν προσώπων, ὧν ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ κατὰ τὴν ἐξέτασιν κανονίζονται συμφώνως πρὸς τὴν διατίμησιν ἐν ταῖς ποινικαῖς δίκαις ἢ τῇ ἀποφάσει τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὰ ἰσχύοντα περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων διὰ

τήν πληρωμήν τῶν ὁδοιπορικῶν αὐτῶν δαπανῶν, ἐπιβαρύνουσι δέ, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς ἐξετάσεως δαπάναι τὸν προϋπολογισμόν τῆς Βουλῆς, ἥτις διώρισε τὴν ἐξεταστικὴν ἐπὶ τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴν.

Ἄρθρον 12.

Αἱ ἐξουσίαι τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἀναστέλλονται ἐν περιπτώσει λήξεως τῆς συνόδου, παύουσιν ὅμως ἐν περιπτώσει λήξεως τῆς Βουλευτικῆς Περιόδου, ἢ διαλύσεως τῆς Βουλῆς τῆς διορισάσης τὴν Ἐπιτροπὴν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Διακόπτεται εἶτα ἡ συνεδρίασις τῇ 9 μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ τὴν 10 μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Τὴν 10 καὶ 40' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. Προέδρος ἀνακοινεῖ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ κατέθηκεν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τῶν ἄρθρων 88—98 τοῦ Συντάγματος ἥτις τυπωθήσεται πρὸς διανομήν.

Ἀρχεται α' συζήτησις ἐπὶ προτάσεως νόμου περὶ ὑπαγωγῆς τῆς ἐπαρχίας Εὐρυτανίας καὶ τοῦ ὁμωνύμου Πρωτοδικείου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Τριγωνίης. Λέγει ὅτι θὰ ἦτον ἀντικρὺς ἀδικία νὰ ὑπαχθῇ καὶ ὁ δῆμος Παρακαμπυλίων, ὡς ἐγγύτατα τῆς πόλεως Ἀγρινίου κείμενος, ὅθεν πρέπει ν' ἀποσπασθῇ τῆς ἐπαρχίας Εὐρυτανίας καὶ νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν τοῦ Ἀγρινίου.

Ὁ κ. βουλευτὴς ζητεῖ νὰ καταθέσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν 1) τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1886 πράξεις τῶν ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων Τριγωνίας καὶ Εὐρυτανίας περὶ ὑπαγωγῆς διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς τοῦ δήμου Παρακαμπυλίων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τριγωνίας. 2) Τὰς ἐπανειλημένας πράξεις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Παρακαμπυλίων καὶ τὰς διαφόρους ἀναφορὰς τῶν κατοίκων περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς τῆς αὐτῆς ὑπαγωγῆς τοῦ δήμου τούτου.

Α. Ρ. Κανακάρης. Δηλοῖ ὅτι θὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, ἂν καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον Κεφαλληνίας ὑπαχθῇ εἰς τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν.

Ἰγγλέσης. Λόγοι ἠθικοὶ καὶ ὕλικοι ἐπιβάλλουν τοῦτο καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου εἶνε δίκαιος πόθος τῶν Κεφαλλήνων.

Δογάνης. Ζητεῖ νὰ ἐκτεθῆ ὑπὸ τῶν ὑποβαλλόντων τὴν πρότασιν νόμου ὁ λόγος αὐτῆς.

Γ. Ίατροῖδης. Λόγος τῆς ὑπαγωγῆς εἶνε ἡ εὐκολία τῆς συγκοινωνίας μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα ἄλλως τε ἡ Δικαιοσύνη λειτουργεῖ καλλίτερα. Τὴν πρότασιν τοῦ συναδέλφου κ. Τριγώνη θεωρῶ τελείως ἀπαράδεκτον, διότι ὁ δῆμος Παρακαμπυλίων δὲν ἔχει ἴδιον Εἰρηνοδικεῖον, ἀλλὰ ἔχει κοινὸν μετὰ τοῦ δήμου Ἀρακυνθίων, ἔδρεῦον ἀλλαγῶν τὸν χειμῶνα καὶ ἀλλαγῶν τὸ θέρος. Δὲν εἶνε δὲ ἀκριβὲς ὅτι ὅλα τὰ χωρία τοῦ δήμου αὐτοῦ εὐρίσκονται ἐγγύτερον τοῦ Ἀγρινίου παρὰ ἐγγύτερον τοῦ Καρπενησίου.

Δογάνης. Ἐμπορικῶς οἱ Εὐρυτάνες συναλλάσσονται μὲ τὰς Πάτρας, καὶ οἱ πλείστοι δὲ δῆμοι τῆς Εὐρυτανίας συγκοινωνοῦσι καλῶς μὲ τὸ Μεσολόγγιον καὶ τὰς Πάτρας, ἐὰν δὲ ψηφισθῆ ἡ πρότασις αὕτη νόμου θὰ ἔχωμεν καὶ ὁμοίαις ἀπαιτήσεις παρ' ἄλλων ἐπαρχιῶν.

Χρυσόχοϊδης. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ γενικὴ ἀνασκόπησις τῆς δικαστικῆς διαίρέσεως, ἀναλόγως τῆς νέας συγκοινωνίας. Λέγει σχετικῶς ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχυθῶσι καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ Ἐφετεῖα, διότι δὲν πρέπει ν' ἀκούεται ἐν τῇ Βουλῇ, ὅτι ἡ δικαιοσύνη λειτουργεῖ καλλίτερον ἐν Ἀθήναις.

Κηρύσσεται κατ' ἀρχὴν ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς προσαγάγῃ νομοσχέδιον νέας ἀρμοδιωτέρας δικαστικῆς διαίρέσεως τοῦ Κράτους.

Π. Μετροπουλάκης. Κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, ἐπειδὴ φρονεῖ ὅτι οἱ ἀρμοδιώτεροι διὰ νὰ κρίνωσι περὶ τῆς καλλιτέρας ἐξυπηρετήσεως τοῦ συμφέροντος μιᾶς ἐπαρχίας εἶνε οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς. Θεωρεῖ δὲ ὡς ἐνδειγμένην καὶ τὴν διαρρυθμίσιν τῆς δικαστικῆς διαίρέσεως τοῦ Κράτους.

Πελ. Ἡλιόπουλος. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὅπως προσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν στατιστικὸν πίνακα τῆς δικαστικῆς κινήσεως τοῦ Πρωτοδικείου Εὐρυτανίας, διότι ἐλπίζει ὅτι ἡ Βουλὴ, ἐν γνώσει οὕσα τῆς κινήσεως αὐτῆς, ἴσως λάβῃ ριζικώτερα μέτρα καὶ ἀποφάσεις περὶ τοῦ Πρωτοδικείου αὐτοῦ. Ἐπίσης παρακαλεῖ τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. Ὑπουργόν, ὅπως μιμούμενος τὸν συναδέλφον του Ὑπουργόν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅστις διὰ τῶν ὑποβληθέντων νομοσχεδίων φέρει ἀλλοίωσιν εἰς τὰ τῶν δήμων, διαρρυθμίσῃ καὶ τὴν δικαστικὴν διαίρεσιν ἀναλόγως

τῆς συγκοινωνίας, τῶν συμφερόντων τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ δημοσίου. Παριστᾷ τὴν ἀμεσον ἀνάγκην τῆς ὑπαγωγῆς τῆς Ὀλυμπίας εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Ἡλείας, ὡς ἐπιζητοῦν οἱ κάτοικοι καὶ οἱ κ. ἀντιπρόσωποι ἐξ Ὀλυμπίας. καὶ τάσσεται μὲ τὴν προσθήκην τοῦ κ. Ρούφου ὅπως ὑπαχθῆ ἡ Κεφαλληνία εἰς τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ὑποβάλλει γνώμην περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τῆς προτάσεως νόμου μέχρι οὐ βεβαιωθῆ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἂν πράγματι ἡ συγκοινωνία τῆς Εὐρυτανίας μετὰ τῶν Πατρῶν ὑπολείπεται τῆς μετὰ τῶν Ἀθηνῶν.

Ι. Τσίγκολης. Θεωρεῖ οὐχὶ σοβαρὰν τὴν πρότασιν ταύτην.

Ζαβιτοῖανος. Λέγει ὅτι ὄντως ἔδει νὰ ληθῆ γενικώτερα μέριμνα διὰ τὴν περιφέρειαν καὶ τὴν δικαιοδοσίαν ἐκάστου Ἐφετείου, ἐκκλονίσθησαν αὐταὶ ἀναλόγως τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἐκάστοτε ἰσχυρῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Συνιστᾷ νὰ ζητηθῆ ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς.

Γ. Ίατροῖδης. Δηλοῖ ὅτι ἀποσύρει, ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν συνυπογραψάντων, τὴν πρότασιν τοῦ νόμου, ἀφοῦ αὕτη, ὡς μὴ ὄφειλε, προὐκάλεσεν ἀντίδρασιν, βλάπτουσαν τοπικὰ δίκαια ἀναμφισβήτητα.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι, μετὰ τὴν δῆλωσιν ταύτην, περιττεῖ νὰ ἐρωτηθῆ ἡ Βουλὴ περὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀναβολῆς.

Ἀρχεται ἡ Β' συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ἄρθρων 201, 807, 808 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Κ. Ρακτιβάν. Κηρύσσεται κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀναπτύσσει ὑποβεβλημένην τροπολογίαν του ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ὑποβάλλει παρατήρησίν του ἐπὶ ὀτέρου σημείου αὐτοῦ.

Ν. Διμητρακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Λέγει ὅτι, ἡ ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ γ' ἄρθρον, τροπολογία τοῦ ἀξιοτίμου προαγορεύσαντος εἶνε ὀρθοτάτη καὶ θὰ περιληφθῆ εἰς τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν γ' συζήτησιν αὐτοῦ. Θεωρῶ ἀξίαν προσοχῆς καὶ τὴν ἄλλην παρατήρησιν αὐτοῦ.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτη-

θείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, κατ' ἀρχήν, κατ' ἄρθρον καὶ κατὰ τὸ σύνολον τὸ νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν.

Ἀκολουθεῖ γ' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθηκῶν.

Ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, κατ' ἀρχήν.

Ἀποσύρονται αἱ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 4, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 20 καὶ 30, τροπολογίαι τοῦ βουλευτοῦ Ἀρκαδίας κ. Θ. Πέτρου.

Ὁμοίως ἀποσύρονται αἱ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 24, 31, 32, 38, 50, 51 τροπολογίαι τοῦ βουλευτοῦ Κερκύρας κ. Σπ. Λάσκαρη.

Ψηφίζονται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Χ. Δικαῖος ὑποστηρίζων ὑποβεβλημένως ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τροπολογίας.

Ν. Δημητράκοπουλος (Υπ. Δικ.) Ὁ προσβάλλων διαθήκην τινὰ ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπηγορεύθη αὕτη ἐν καταστάσει μὴ παροδικῆς ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, νοσηρότητος τῆς ψυχῆς. Ὁ ἀντίδικος ὀφείλει, διὰ ν' ἀνατρέψῃ τὴν προσβολὴν ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὑπῆρχε φωτεινὸν διάλειμμα. Αὐτὸ εἶνε τὸ περιεχόμενον τῆς πρώτης προτάσεως τοῦ ἄρθρου. Ἐπιτρέπεται δὲ ἀνταποδείξεις τῶν φωτεινῶν διαλειμμάτων εἰς τὴν α' πρότασιν τοῦ ἐδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου 4.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, ἀπορρίπτει δι' ἀναστάσεως τὴν τροπολογίαν τοῦ Βουλευτοῦ Μεσσηνίας κ. Χ. Δικαίου ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου.

Ὁμοίως ἀπορρίπτει δι' ἀναστάσεως τροπολογίαν τοῦ Βουλευτοῦ Φθιωτιδοφωκίδος κ. Ξηροῦ ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου.

Ψηφίζεται παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὸ 4ου ἄρθρον.

Ἐπὶ τοῦ ἐπομένου 5ου ἄρθρου ἀναπτύσσει ὑποβεβλημένην τροπολογίαν τοῦ βουλευτῆς Μεσσηνίας κ. **Χ. Δικαῖος**

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ν' ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως ἂν δέχεται τὴν τροπολογίαν. Ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει αὐτὴν δι' ἀναστάσεως.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ν' ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως ἐπὶ τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Ἀττικοβοιωτίας κ. Ι. Ἀθανασάκη εἰς τὸ 5ον ἄρθρον. Ἡ Βουλὴ ἀπορρίπτει αὐτὴν δι' ἀναστάσεως.

Ψηφίζεται τὸ ἄρθρον 5ον δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Εἰς τὸ 6ον ἄρθρον ὑπάρχουσι τροπολογίαι τῶν κ. κ. Σ.

Λάσκαρη, βουλευτοῦ Κερκύρας, Μ. Δαζέα, βουλευτοῦ Μεσσηνίας, Χ. Πετρέα, βουλευτοῦ Λακωνίας, Χ. Δικαίου, βουλευτοῦ Μεσσηνίας, Λ. Κ. Ρούφου, βουλευτοῦ Ἀχαϊολίδος.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ἐπὶ ἐκάστης τῶν τεσσάρων πρώτων τροπολογιῶν, ἀπορρίπτει αὐτὰς δι' ἀναστάσεως.

Οἱ κ. Χ. Δικαῖος καὶ Λ. Ρούφος ἀποσύρουσι τὰς ἐαυτῶν τροπολογίας.

Ψηφίζεται τὸ 6ον ἄρθρον δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὸ 7ον ἄρθρον.

Ἐπὶ τοῦ 8ου ἄρθρου ὑπάρχουν δύο τροπολογίαι τῶν βουλευτῶν κ. κ. Χ. Πετρέα καὶ Χ. Δικαίου. Ἐρωτηθεῖσα ἡ Βουλὴ ἐπὶ ἐκατέρας τούτων παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, ἀπορρίπτει αὐτὰς δι' ἀναστάσεως.

Ψηφίζεται τὸ 8ον ἄρθρον δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζονται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὰ ἄρθρα 9ον, 10ον, 11ον, καὶ 12ον.

Εἰς τὸ 13ον ἄρθρον ὑπάρχει τροπολογία τοῦ κ. Χ. Δικαίου, τὴν ὁποίαν ἀπορρίπτει ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως, ἐρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, μεθ' ὃ ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τὸ 13ον ἄρθρον.

Ἀποσυρθείσης τροπολογίας τοῦ κ. Χ. Δικαίου εἰς τὸ 14ον ἄρθρον, ψηφίζεται καὶ τοῦτο παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως.

Ἀπορριφθεῖσων δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τῶν εἰς τὸ 15ον ἄρθρον δύο τροπολογιῶν τῶν κ. κ. Χ. Δικαίου καὶ Χ. Πετρέα, ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς.

Ἀπορριφθείσης δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ Μεσσηνίας κ. Μ. Δαζέα εἰς τὸ 16ον ἄρθρον, ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τὸ 16ον ἄρθρον.

Ἀποσύρεται τροπολογία τοῦ κ. Χ. Πετρέα εἰς τὸ 17ον ἄρθρον.

Γίνεται δεκτὴ εἰς τὸ 17ον ἄρθρον δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τροπολογία τοῦ βουλευτοῦ Λαρίσης κ. Ι. Χρυσοβελώνη, προστεθεῖσα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου ὡς ἐδαφ. β', ἔχουσα οὕτω:

«Επί πολυφύλλων πράξεων αὐται δέον νὰ ὑπογράφωνται καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου φύλλου».

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τὸ 17ον ἄρθρον, ὡς ἐτροποποιήθη.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὸ 18ον ἄρθρον.

Ἀπορριπτεῖται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τροπολογίας τοῦ κ. Χ. Δικαίου εἰς τὸ 19ον ἄρθρον, ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὸ 20ον ἄρθρον.

Ἀποσύρεται τροπολογία τοῦ κ. Χ. Πετρέα εἰς τὸ 21ον ἄρθρον.

Ψηφίζεται τοῦτο παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, δι' ἀναστάσεως.

Ψηφίζονται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὰ ἄρθρα 22ον, 23ον, 24ον, 25ον, 26ον, 27ον, 28ον καὶ 29ον.

Ἀποσύρεται τροπολογία τοῦ κ. Χ. Δικαίου εἰς τὸ 30ον ἄρθρον.

Ἀπορριπτεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τροπολογία εἰς τὸ 30ον ἄρθρον τοῦ βουλευτοῦ Μεσσηνίας κ. Χ. Δαζέα.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὸ 30ον ἄρθρον.

Ἀπορριπτεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τροπολογία τοῦ κ. Μ. Δαζέα εἰς τὸ 31ον ἄρθρον καὶ ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζονται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὰ ἄρθρα 32ον, 33ον, 34ον, 35ον, 36ον, 37ον καὶ 38ον.

Ἀποσύρεται τροπολογία τοῦ κ. Χ. Δικαίου εἰς τὸ 39ον ἄρθρον καὶ ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὸ 40ον ἄρθρον.

Ἀποσύρεται τροπολογία τοῦ κ. Χ. Πετρέα εἰς τὸ 41ον ἄρθρον καὶ ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζονται κατόπιν δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς,

ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὰ ἄρθρα 42ον καὶ 43ον.

Ἀπορριπτεται παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως τροπολογία τοῦ Βουλευτοῦ Κυκλάδων κ. Π. Γρυπάρη εἰς τὸ 44ον ἄρθρον, ὅπερ ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζονται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὰ ἄρθρα 45ον, 46ον, 47ον καὶ 48ον ἀποσυρθείσης τροπολογίας εἰς αὐτὸ τοῦ κ. Χ. Πετρέα.

Ἀπορριπτεται παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως τροπολογία τοῦ κ. Χ. Πετρέα εἰς τὸ 49ον ἄρθρον, ὅπερ ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζονται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, τὰ ἄρθρα 50ον, 51ον, καὶ 52ον.

Ἀπορριπτεται παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως τροπολογία τοῦ κ. Β. Δαζέα εἰς τὸ 53ον ἄρθρον, ὅπερ ψηφίζεται εἶτα δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τὸ 54ον ἄρθρον.

Ἀπορριπτεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τροπολογία τοῦ Βουλευτοῦ Ἀττικοβοιωτίας κ. Ἰ. Ἀθανασάκη εἰς τὸ 55ον ἄρθρον, ὅπερ εἶτα ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ἀπορριπτεται παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως τροπολογία τοῦ Βουλευτοῦ Φθιωτιδοφωκίδου κ. Ν. Ξηροῦ εἰς τὸ 56ον ἄρθρον, ἀποσύρεται τροπολογία εἰς αὐτὸ τοῦ κ. Χ. Δικαίου καὶ ψηφίζεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τὸ 56ον ἄρθρον, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ἀπορριπτεται δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τροπολογία τοῦ κ. Β. Δαζέα εἰς τὸ 57ον ἄρθρον καὶ ψηφίζεται τοῦτο παρὰ τῆς Βουλῆς δι' ἀναστάσεως, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ἀποσύρεται ἡ «Τελικὴ παρατήρησις» ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Χ. Δικαίου.

Ψηφίζονται καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα 58ον καὶ 59ον τοῦ νομοσχεδίου δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτημένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου.

Ψηφίζεται εἶτα δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτηθείσης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, καὶ κατὰ τὸ σύνολον τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ συντάξεως διαθηκῶν.

α'. Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Διαθήκη συντάσσεται μόνον κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατυπώσεις.

Ἄρθρον 2.

Πλείονες τοῦ ἐνὸς δὲν δύνανται διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως νὰ συντάξωσι διαθήκην.

Ἄρθρον 3.

Διαθήκη, δι' ἧς τὴν σύνταξιν δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος κεφαλαίου, εἶνε ἄκυρος, ἂν μὴ ἄλλως ὀρίζῃ ὁ νόμος.

Ἄρθρον 4.

Ἀνίκανοι πρὸς σύνταξιν διαθήκης εἶνε :

1) Οἱ μὴπω συμπληρώσαντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

2) Οἱ δικαστικῶς ἀπηγορευμένοι.

3) Οἱ ἐνεκα ἀσωτείας ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπτορα τεθέντες.

4) Οἱ διατελοῦντες ἐν καταστάσει νοσηρᾶς διαταράξεως τῆς λειτουργίας τοῦ νοῦ, ἀποκλειούσης τὴν ἐλευθέραν βούλησιν, ἐφ' ὅσον ἡ κατάσταση αὕτη δὲν εἶνε ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς παροδική· ὡς καὶ οἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης διατελοῦντες ἐν καταστάσει ἀσυνειδησίας ἢ παροδικῆς διαταράξεως τῆς λειτουργίας τοῦ νοῦ.

Ἡ ἀνικανότης κατὰ τὸ ἐδ. α' ἀριθ. 2 καὶ 3 ἀρχεται ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεως, ἐφ' ἣ ἐχώρησεν ἢ ἀπαγορεύσεις ἢ ὁ διορισμὸς τοῦ ἀντιλήπτορος.

Ἄρθρον 5.

Ἐὰν ὁ ἀπαγορευθεὶς συνέταξε διαθήκην πρὶν ἢ καταστῆ τελεσιδικὸς ἢ τὴν ἀπαγορεύσιν ἀπαγγέλλουσα ἀπόφασις, ἢ ἀπαγορεύσεις δὲν ἐπιδρῶν ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς διαθήκης, ἂν ὁ ἀπαγορευθεὶς ἀποθάνῃ πρὸ τῆς τελεσιδικίας.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, ἂν ὁ ἀπαγορευθεὶς συνέταξε διαθήκην μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς πρὸς ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως αἰτήσεως καὶ ἢ ἀπαγορεύσεις ἤρθη συμφώνως τῇ αἰτήσει.

Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἐδαφίων ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεκα ἀσωτείας ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπτορα τεθέντος.

β'. Κοινὰ διαθῆκαι

Ἄρθρον 6.

Ἡ ιδιόγραφος διαθήκη γράφεται καθ' ὀλοκληρίαν διὰ χειρὸς τοῦ διαθέτου, χρονολογεῖται καὶ ὑπογράφεται ὑπ' αὐτοῦ. Ἐκ τῆς χρονολογίας δεόν νὰ προκύπτῃ ἡ ἡμέρα, ὁ μὴν καὶ τὸ ἔτος.

Ἡ ιδιόγραφος διαθήκη εἰς οὐδ' ἓνα ἕτερον τύπον ὑπόκειται.

Ψευδὴς ἢ ἐσφαλμένη χρονολογία δὲν ἐπάγεται καθ' ἑαυτὴν ἀκυρότητα τῆς ιδιογράφου διαθήκης.

Ἀπλαῖ προσθήκαι ἐν περιθωρίῳ ἢ ἐν ὑστερογράφῳ δεόν νὰ ὑπογράφωνται ὑπὸ τοῦ διαθέτου· ἄλλως λογίζονται ὡς μὴ γεγραμμένοι. Διαγραφαί, παρεγγραφαί, ξέσματα ἢ ἄλλα τοιαῦτα ἐξωτερικὰ ἐλαττώματα, βεβαιούμενα ὑπὸ τοῦ δημοσιεύοντος τὴν διαθήκην δικαστηρίου, δύνανται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ ἐπαγάγωσι τὴν ἀκυρότητα τῆς διαθήκης καθ' ὅλου ἢ ἐν μέρει.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ιδιόγραφος διαθήκη δύναται νὰ κατατεθῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου παρὰ συμβολαιογράφῳ πρὸς φύλαξιν κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις περὶ καταθέσεως ἐγγράφων.

Ἄρθρον 8.

Ὁ ἀνήλικος καὶ ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀνγκινώσῃ χειρόγραφον δὲν δύναται νὰ συντάξῃ ιδιόγραφον διαθήκην.

Ἄρθρον 9.

Ἡ δημοσία διαθήκη συντάσσεται δηλοῦντος τοῦ διαθέτου τὴν τελευταίαν αὐτοῦ βούλησιν ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ἐπὶ παρουσίᾳ τριῶν μαρτύρων ἢ δευτέρου συμβολαιογράφου καὶ ἐνὸς μάρτυρος, καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων ἄρθρων 10—20.

Ἄρθρον 10.

Ὡς συμβολαιογράφος ἢ μάρτυς δὲν δύναται νὰ συμπράξῃ πρὸς σύνταξιν τῆς διαθήκης :

1) Ὁ σύζυγος ἢ ὁ διατελέσας σύζυγος τοῦ διαθέτου.

2) Ὁ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἢ μέχρι καὶ τοῦ τρίτου βαθμοῦ ἐκ πλάγιου συγγενῆς ἐξ αἵματος ἢ κηδεστής τοῦ διαθέτου.

Ἄρθρον 11.

Ὡς συμβολαιογράφος ἢ μάρτυς δὲν δύναται νὰ συμπράξῃ πρὸς σύνταξιν τῆς διαθήκης ὁ τετιμημένος ἐν αὐτῇ ἢ διοριζόμενος ἐν αὐτῇ ὡς ἐκτελεστής, ἢ ὁ διατελῶν πρὸς

τινα τετιμημένον ἢ διοριζόμενον ὡς ἐκτελεστὴν ἐν τῇ διαθήκῃ εἰς τινα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 ἀναφερομένων σχέσεων.

Ἡ σύμπραξις προσώπου ἀποκλειομένου κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον συνεπάγεται μόνον τὴν ἀκυρότητα τῆς διατάξεως ὑπὲρ τοῦ τετιμημένου ἢ τοῦ διοριζομένου ὡς ἐκτελεστοῦ.

Ἄρθρον 12.

Ὡς δεύτερος συμβολαιογράφος ἢ μάρτυς ἔν δύνανται νὰ συμπράξῃ πρὸς σύνταξιν τῆς διαθήκης ὁ διατελῶν πρὸς τὸν συντάσσοντα τὴν διαθήκην συμβολαιογράφον εἰς τινα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 ἀριθ. 2 ἀναφερομένων σχέσεων.

Οἱ μάρτυρες καὶ ὁ δεύτερος συμβολαιογράφος δὲν πρέπει νὰ διατελῶσι πρὸς ἀλλήλους εἰς τινα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 ἀριθ. 2 ἀναφερομένων σχέσεων ἢ παράβασις τῆς διατάξεως τοῦ παρόντος ἐδαφίου δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 13.

Ὡς μάρτυρες πρὸς σύνταξιν τῆς διαθήκης δὲν δυνανται νὰ συμπράττωσιν :

- 1) Οἱ ἐνελεῶς ἐστερημένοι τῆς ὀράσεως ἢ ἀκοῆς·
- 2) Οἱ ἱερεῖς·
- 3) Οἱ γραφεῖς ἢ ὑπηρέται τοῦ συμβολαιογράφου.
- 4) Οἱ ἀνήλικοι καὶ
- 5) Αἱ γυναῖκες.

Δὲν πρέπει νὰ προσλαμβάνωνται ὡς μάρτυρες πρὸς σύνταξιν τῆς διαθήκης οἱ ἀλλοδαποὶ καὶ οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ποινικοῦ νόμου στερούμενοι τῆς ἰκανότητος τοῦ μαρτυρεῖν ἐν συμβολαίοις, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀνικανότης αὕτη ἢ παράβασις τῆς διατάξεως τοῦ παρόντος ἐδαφίου δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 14.

Ὁ διαθέτης καὶ οἱ μάρτυρες πρέπει νὰ εἶνε γνωστοὶ τῷ συντάσσοντι τὴν διαθήκην συμβολαιογράφῳ.

Ἐὰν ὁ διαθέτης κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ συμβολαιογράφου δὲν εἶνε γνωστὸς αὐτῷ, οἱ μάρτυρες πρέπει νὰ βεβαιώσωσι τὴν ταυτότητα τοῦ διαθέτου.

Ἐὰν πρὸς σύνταξιν τῆς διαθήκης συμπράττῃ καὶ ἕτερος συμβολαιογράφος, ὁ διαθέτης ἀρκεῖ νὰ εἶνε γνωστὸς τῷ ἑτέρῳ συμβολαιογράφῳ.

Μόνη ἢ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ συμβολαιογράφος ἠγνόει πράγματι τὸν διαθέτην ἢ τοὺς μάρτυρας ἢ ὅτι οἱ μάρτυρες ἠγνόουν τὸν διαθέτην ἢ δὲν ἐβεβαίωσαν τὴν ταυτότητα αὐτοῦ, δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 15.

Ὁ διαθέτης δηλοῖ προφορικῶς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ βούλησιν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν λοιπῶν συμπραττόντων προσώπων. Ὁ διαθέτης δύναται νὰ ὑπαγορεύῃ ἐκ σχεδίου ἢ νὰ ποιῆται χρῆσιν σημειώσεων.

Τὰ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης συμπράττοντα πρόσωπα δέον νὰ εἶνε παρόντα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πράξεως.

Οἱ μάρτυρες ὀρκίζονται ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τοῦ διαθέτου, ὅτι θὰ τηρήσωσι μυστικὰς τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς· ἀπαγορεύεται δὲ ἢ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης παρουσία παντὸς ἄλλου πλὴν τοῦ διαθέτου καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων. Ἡ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἐδαφίου δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 16.

Περὶ τῆς διαθήκης συντάσσεται πράξις ἐλληνιστί.

Ἡ πράξις αὕτη δέον νὰ περιέχῃ :

- 1) Τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα, τὸ ἔτος καὶ τὸν τόπον τῆς συντάξεως αὐτῆς·
- 2) τὸν προσδιορισμὸν τοῦ διαθέτου, ὥστε νὰ μὴ γενναῖται ἀμφιβολία περὶ τῆς ταυτότητος·
- 3) τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν λοιπῶν συμπραττόντων προσώπων· ἐτι δέ, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, τὴν ἔδραν τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν λοιπῶν συμπραττόντων προσώπων.
- 4) Τὴν δήλωσιν τῆς τελευταίας βουλήσεως τοῦ διαθέτου καὶ τὴν μείαν, ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ ἐν ἄρθρῳ 15 ἐδ. α' καὶ β' διατασσόμενα.

Ἡ πράξις πρέπει νὰ ποιῆται μείαν, ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ ἐν ἄρθροις 14 καὶ 15 ἐδ. γ' διατασσόμενα· ἢ παράλειψις τῆς διατυπώσεως ταύτης δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 17.

Ἡ πράξις δέον ν' ἀναγνωσθῇ τῷ διαθέτῃ εἰς ἐπήκουσιν καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἐν αὐτῇ ὅτι τοῦτο ἐγένετο.

Ἡ πράξις δέον νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων. Ἐπὶ πολυφύλλων πράξεων αὗται δέον νὰ ὑπογράφωνται καὶ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου φύλλου. Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ, ἢ ὑπογραφὴ αὐτοῦ ἀναπληροῦται διὰ τῆς ἐν τῇ πράξει βεβαιώσεως τῆς δηλώσεως ταύτης.

Ἄρθρον 18.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 186, 187, 188, 189 τοῦ νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς πράξεως τοῦ καταρτισμοῦ δημοσίας διαθήκης.

Ἄρθρον 19.

Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι εἶνε κωφός, δεόν προέτι νὰ δοθῇ αὐτῷ ἡ πράξις πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἐν τῇ πράξει ὅτι τοῦτο ἐγένετο.

Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι εἶνε κωφός καὶ ὅτι ἀδυνατεῖ ν' ἀναγινώσκῃ χειρόγραφα, ἡ διαθήκη συντάσσεται ἐνώπιον πέντε μαρτύρων ἢ δευτέρου συμβολαιογράφου καὶ τριῶν μαρτύρων.

Ἄρθρον 20.

Ἐὰν ὁ διαθέτης κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ συμβολαιογράφου ἀγνοῇ τὴν ἐλληνικὴν, ἢ ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι ἀγνοεῖ τὴν ἐλληνικὴν, προσλαμβάνεται διερμηνεύς. Ὡς πρὸς τὸν διερμηνέα ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ περὶ μαρτύρων διατάξεις τῶν ἄρθρ. 10, 11, 12 καὶ 13.

Ὁ διερμηνεύς δεόν νὰ ὀρκισθῇ, ὅτι θὰ διερμηνεύσῃ πιστῶς τὴν θέλησιν τοῦ διαθέτου, καὶ νὰ μεταφράσῃ εἰς ἐπὶ-κοον τὴν πράξιν, πρὸ τῆς ὑπογραφῆς, εἰς τὴν γλῶσσαν εἰς ἣν ἐκφράζεται ὁ διαθέτης.

Ὁ διερμηνεύς πρέπει νὰ εἶνε τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαθέτου καὶ νὰ ὀρκισθῇ, ὅτι θὰ τηρήσῃ μυστικὰς τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς ἢ παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἐδαφίου δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἡ πράξις δεόν, πλὴν τῶν ἐν ἄρθροις 16 καὶ 17 ὀριζομένων, νὰ περιέχῃ τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ διερμηνέως καὶ τὴν βεβαίωσιν, ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ ἐν τοῖς ἐδαφ. α' καὶ β' ὀριζόμενα, καὶ νὰ ὑπογραφῇ καὶ ὑπὸ τοῦ διερμηνέως· πρέπει δέ, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς διαθήκης, νὰ περιέχῃ ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ ἐν τῷ ἐδαφ. γ' ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 21.

Ἡ μυστικὴ διαθήκη συντάσσεται, ἐγχειρίζοντος τοῦ διαθέτου εἰς συμβολαιογράφον, ἐπὶ παρουσίᾳ τριῶν μαρτύρων ἢ δευτέρου συμβολαιογράφου καὶ ἐνὸς μάρτυρος, ἔγγραφον σὺν τῇ προφορικῇ δηλώσει, ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο περιέχει τὴν τελευταίαν αὐτοῦ βούλησιν.

Ἄρθρον 22.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 10, 11, 12, 13, 14 ὡς πρὸς τὸν συμβολαιογράφον καὶ τὰ λοιπὰ συμπράττοντα πρόσωπα ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς μυστικῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 23.

Τὸ ἐγχειριζόμενον ἔγγραφον, γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἢ ὑπ' ἄλλου προσώπου, δεόν, ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 26, νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου· ἂν εἶνε γεγραμμένον καθ' ὅλου ἢ ἐν μέρει ὑπ' ἄλλου, δεόν νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ διαθέτου καὶ εἰς ἕκαστον ἡμίφυλλον.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 ἐδ. δ' ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα.

Ἄρθρον 24.

Τὸ ἐγχειριζόμενον ἔγγραφον, ἢ τὸ περικάλυμμα αὐτοῦ, ἂν δὲν εἶνε ἐσφραγισμένον οὕτως, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀνοιχθῇ ἄνευ ῥήξεως ἢ βλάβης τοῦ σφραγίσματος, δεόν κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ σφραγισθῇ ἐνώπιον τοῦ διαθέτου καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων.

Ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδαφίου ἐσφραγισμένου ἢ σφραγιζομένου ἔγγραφου, ἢ περικαλύμματος αὐτοῦ, ὁ συμβολαιογράφος δεόν νὰ σημειώσῃ τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ διαθέτου καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐγχειρίσεως, ἢ δὲ σημειώσεις αὐτῆ νὰ ὑπογραφῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων. Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπογράψῃ, ἢ ὑπογραφῇ αὐτοῦ ἀναπληροῦται διὰ τῆς ἐν τῇ σημειώσει βεβαιώσεως τῆς δηλώσεως ταύτης.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 15 ἐδ. β' ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα.

Ἄρθρον 25.

Περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς μυστικῆς διαθήκης δεόν νὰ συνταχθῇ πράξις.

Ἐπὶ τῆς πράξεως ταύτης ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 ἐδ. α' καὶ ἐδ. β' ἀριθ. 1—3, καὶ τῶν ἄρθρων 17, 18 καὶ 19 ἐδ. α'. Ἐν τῇ πράξει δεόν νὰ βεβαιώται προσέτι, ὅτι ἐτηρήθησαν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 ἐδ. β' καὶ ἐν τοῖς ἄρθροις 21 καὶ 24 ὀριζόμενα.

Ὁ συμβολαιογράφος πρέπει νὰ σημειῖ ἐπὶ τοῦ ἐγχειρισθέντος αὐτῷ ἔγγραφου ἢ τοῦ περικαλύμματος αὐτοῦ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς πράξεως καὶ νὰ προσαρτήσῃ ταῦτα εἰς τὴν πράξιν ἢ παράβασις τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 26.

Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι δύναται μὲν ν' ἀναγινώσκη χειρόγραφα, ἀλλ' ὅτι δὲν δύναται νὰ γράφῃ, ἢ δὲν ἠδυνήθη νὰ θέσῃ τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔγγραφον τὸ περιέχον τὴν τελευταίαν αὐτοῦ βούλησιν, δέον πρὸς τοῦτοις νὰ δηλώσῃ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων ὅτι ἀνέγνωσεν αὐτὸ καὶ νὰ ὀρίσῃ καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐκωλύθη νὰ ὑπογράψῃ τοῦτο. Πάντα ταῦτα δέον νὰ βεβαιωθῶσιν ἐν τῇ πράξει.

Ἄρθρον 27.

Ὅστις κατὰ τὴν πεποιθήσιν τοῦ συμβολαιογράφου εἶνε ἄλλος ἢ ἄλλως κωλύεται νὰ λαλῇ, δύνηται νὰ συντάξῃ μυστικὴν διαθήκην. Ἐπὶ τούτῳ δέον νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ ἐγχειριζομένου ἐγγράφου ἢ τοῦ περιέχοντος τοῦτο περικαλύμματος ἰδιοχείρως τὴν δήλωσιν, ὅτι τὸ ἔγγραφον εἶνε ἡ διαθήκη αὐτοῦ· ἐὰν δὲ τὸ ἔγγραφον ἐγράψῃ ὑπ' ἄλλου, καὶ ὅτι τοῦτο ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ διαθέτου.

Ἡ δήλωσις αὕτη δέον νὰ γραφῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν λοιπῶν συμπραττόντων προσώπων καὶ νὰ βεβαιωθῇ τοῦτο ἐν τῇ πράξει.

Ἄρθρον 28.

Ἐὰν ὁ διαθέτης κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ συμβολαιογράφου ἀγνοῇ τὴν ἐλληνικὴν ἢ δηλώσῃ ὅτι ἀγνοεῖ τὴν ἐλληνικὴν, ἐφαρμόζονται ἀντιστοίχως καὶ ἐπὶ τῆς μυστικῆς διαθήκης αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20.

Ἄρθρον 29.

Μυστικὴ διαθήκη ἄκυρος ἰσχύει ὡς ἰδιόγραφος, ἂν εἶνε ἔγκυρος ὡς τοιαύτη.

Ἄρθρον 30.

Ὁ ἀνήλικος καὶ ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀναγινώσκη χειρόγραφα δὲν δύναται νὰ συντάξῃ μυστικὴν διαθήκην.

γ'. Ἐκτακτοὶ διαθήκαι.

Ἄρθρον 31.

Ὁ εὐρισκόμενος ἐπὶ πλοίου Ἑλληνικοῦ κατὰ τὴν διαρκεῖαν θαλασσίου ταξιδίου δύναται νὰ συντάξῃ διαθήκην διὰ προφορικῆς δηλώσεως γινομένης :

ἐπὶ πολεμικῶν πλοίων ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, ἐν ἐλλείψει δὲ ἢ κωλύματι αὐτοῦ, ἐνώπιον τοῦ κυβερνήτου ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος τοῦτον·

ἐπὶ τῶν λοιπῶν πλοίων ἐνώπιον τοῦ πλοιάρχου, ἐν ἐλλείψει δὲ ἢ κωλύματι τούτου, ἐνώπιον τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων ἡ διαθήκη τοῦ προϊσταμένου τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας δύναται νὰ συνταχθῇ κατὰ τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ περιστάσεις ἐνώπιον τοῦ κυβερνήτου ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος τοῦτον· ἡ δὲ διαθήκη τοῦ κυβερνήτου, μὴ ὑπάρχοντος προϊσταμένου τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας ἢ τούτου κωλυομένου, ἐνώπιον τοῦ ἐπομένου τῷ κυβερνήτῃ κατὰ τὴν τάξιν τῆς ὑπηρεσίας. Ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἡ διαθήκη τοῦ πλοιάρχου δύναται νὰ συνταχθῇ κατὰ τὰς αὐτὰς περιστάσεις ἐνώπιον τοῦ ἐρχομένου μετὰ τοῦτον ἐν τῇ τάξει τῆς ὑπηρεσίας.

Καθ' ἀπάσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ διαθήκη συντάσσεται πάντοτε ἐνώπιον δύο μαρτύρων. Περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς διαθήκης δέον νὰ συνταχθῇ ἔγγραφον. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ γίνεται μνεία τῆς ἐλλείψεως τυχόν ἢ τοῦ κωλύματος τοῦ πρὸ τοῦ συντάσσοντος τὴν διαθήκην ἀρμοδίου πρὸς σύνταξιν αὐτῆς προσώπου· ἀλλ' ἡ παράβασις τῆς διατυπώσεως ταύτης δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης. Ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐτέρου τῶν μαρτύρων εἶναι ἀπαραίτητος· ἂν δὲ ὁ ἄλλος μάρτυς ἀδυνατῇ ἐξ ἀγνοίας ἢ ἄλλου κωλύματος νὰ ὑπογράψῃ, γίνεται μνεία τούτου καὶ τῆς αἰτίας. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται ἀντιστοίχως καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης διαθήκης αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 10 — 20.

Αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφ. α' ἕως γ' δὲν ἐφαρμόζονται, ἐὰν τὸ πλοῖον εὐρίσκηται ἐντὸς ἡμεδαποῦ λιμένος, ἐν ᾧ ὑπάρχει συμβολαιογράφος, πλὴν ἂν κατὰ τὴν ἐν τῇ διαθήκῃ βεβαίωσιν τοῦ συντάσσοντος αὐτὴν ὁ διαθέτης ἀδυνατῇ νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ξηράν.

Ἄρθρον 32.

Οἱ στρατιωτικοὶ καὶ ἐν γένει οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νομοθεσίας ὑπαγόμενοι ὑπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἐν ἐκστρατεία στρατοδικαίων δύναται, ἐν περιπτώσει ἐκστρατείας, ἀποκλεισμοῦ ἢ πολιορκίας ἢ αἰχμαλωσίας παρὰ τοῖς πολεμίσι, νὰ δηλώσωσι τὴν τελευταίαν αὐτῶν βούλησιν προφορικῶς ἐνώπιον ἀξιωματικοῦ ἐπὶ παρουσίᾳ ἐτέρου ἀξιωματικοῦ ἢ ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων. Ἐπὶ τραυματιῶν ἢ ἀσθενῶν τὸν συντάσσοντα τὴν διαθήκην ἀξιωματικὸν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐγκρίσει τοῦ Κράτους λειτουργοῦντος νοσοκομείου.

Ὡς πρὸς τὰ συμπράττοντα πρόσωπα ἐφαρμόζονται ἀντιστοίχως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 10, 11, 12 καὶ 13.

Περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς διαθήκης συντάσσεται

ἔγγραφον. Τὸ ἔγγραφον, φέρον καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἀναγινώσκεται τῷ διαθέτῃ εἰς ἐπήκοον καὶ τῶν συμπραττόντων προσώπων καὶ βεβαιῶται ἐν αὐτῷ ὅτι τοῦτο ἐγένετο· ὑπογράφεται δὲ ὑπὸ τοῦ διαθέτου, ὑπὸ τοῦ συντάσσοντος τὴν διαθήκην καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν συμπραττόντων προσώπων. Ἐὰν ὁ διαθέτης δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ γράψῃ, ἢ ὑπογραφή αὐτοῦ ἀναπληροῦται διὰ τῆς ἐν τῷ ἔγγράφῳ βεβαιώσεως τῆς δηλώσεως ταύτης. Ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐτέρου τῶν μαρτύρων εἶνε ἀπαραίτητος· ἐὰν δὲ ὁ ἄλλος μάρτυς δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ γράψῃ, ἢ ὑπογραφή αὐτοῦ ἀναπληροῦται διὰ τῆς ἐν τῷ ἔγγράφῳ βεβαιώσεως τῆς δηλώσεως ταύτης.

Ἡ παρούσα διαθήκη εἰς οὐδεμίαν ἄλλην διατύπωσιν ὑπόκειται.

Ἄρθρον 33.

Οἱ εὐρισκόμενοι ἐπὶ πλοίου πολεμικοῦ ἐν ἐστρατείᾳ δύνανται νὰ συντάξωσι διαθήκην καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 32.

Ἄρθρον 34.

Διατάξεις ὑπὲρ ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου, μὴ συγγενῶν ἢ κηδεστῶν τοῦ διαθέτου, περιεχόμεναι ἐν διαθήκῃ συνταχθεῖσα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 33 εἶνε ἄκυροι.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, καὶ ἂν αἱ τοιαῦται διατάξεις περιεχῶνται ἐν διαθήκῃ ἰδιογράφῳ, συνταχθεῖσα ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις.

Ἄρθρον 35.

Ὁ διαμένων ἐν τόπῳ, ὅστις ἕνεκα ἐνσκήψεως νόσου ἢ ἄλλων ἐκτάκτων περιστάσεων εἶνε κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀποκεκλεισμένος, ὥστε ν' ἀποβαίῃ ἀδύνατος ἢ οὐσιωδῶς δυσχερής· ἢ κατὰ τὰς συνήθεις διατυπώσεις σύνταξιν διαθήκης δημοσίας ἢ μυστικῆς, δύναται νὰ συντάξῃ διαθήκην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 31 ἐδαφ. γ' ἐνώπιον συμβολαιογράφου, εἰρηνοδίκου, δημάρχου, δημορχικοῦ ἢ εἰδικοῦ παρέδρου, ἀστυνόμου, διευθυντοῦ νοσοκομείου ἢ λοιμοκαθαρητηρίου, ἢ ὑγειονόμου.

Ἐπὶ τῆς διαθήκης ταύτης δύνανται νὰ ὦσι μάρτυρες καὶ γυναῖκες, ἔτι δὲ καὶ ἀνήλικοι, συμπληρώσαντες ὅμως τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 36.

Διαθήκη συνταχθεῖσα κατὰ τὰ ἄρθρα 31—35 λογίζεται ὡς μὴ συνταχθεῖσα, ἂν παρῆθον τρεῖς μῆνες, ἀφ' ἧς ἔπαυσαν διὰ τὸν διαθέτην αἱ περιστάσεις αἱ ἐπιτρέπουσαι τὴν σύνταξιν αὐτῆς καὶ ὁ διαθέτης ζῆ εἰσέτι.

Ἡ ἔναρξις καὶ ἡ διαδρομὴ τῆς προθεσμίας ἀναστέλλονται, ἐφ' ὅσον ὁ διαθέτης δὲν εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ συντάξῃ διαθήκην δημοσίαν ἢ μυστικὴν κατὰ τὰς συνήθεις διατυπώσεις.

Ἐὰν ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 31 ὁ διαθέτης πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ἐπιχειρήσῃ νέον θαλάσσιον ταξειδίον, ἢ προθεσμίᾳ διακόπτεται οὕτως, ὥστε μετὰ τὸ πέρασ τοῦ νέου ταξειδίου ἄρχεται τρέχουσα ἐκ νέου ὀλόκληρος ἡ προθεσμία. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33.

Ἄρθρον 37.

Ὁ συντάσων ἔκτακτον διαθήκην ὑπομινῆσκει τὸν διαθέτην τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου καὶ γίνεται μνεῖα τούτου ἐν τῇ πράξει· ἀλλ' ἡ παράλειψις τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου διατασσομένων δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 38.

Τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 31—37 συνταχθεῖσαν ἔκτακτον διαθήκην παραδίδει ὁ συντάξας αὐτὴν πρὸς συμβολαιογράφον ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ πρὸς ἐλληνικὴν προξενικὴν ἀρχὴν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ὁ παραδίδων τὴν διαθήκην ὀφείλει συνάμα νὰ γνωστοποιήσῃ τῷ συμβολαιογράφῳ ἢ τῇ προξενικῇ ἀρχῇ τὸν τυχὸν ἐπελθόντα θάνατον τοῦ διαθέτου καὶ πᾶσαν ἄλλην γνωστὴν αὐτῷ πληροφορίαν περὶ τοῦ τόπου τῆς τελευταίας καταικίας ἢ διαμονῆς τοῦ διαθέτου, γίνεται δὲ μνεῖα τούτων ἐν τῇ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἐδάφιον πράξει παραδόσεως.

Περὶ τῆς παραδόσεως τῆς διαθήκης συντάσσεται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου πράξις, ὑπογραφομένη ὑπὸ τε τοῦ παραλαμβάνοντος καὶ τοῦ παραδίδοντος τὴν διαθήκην. Ἀντίγραφον τῆς πράξεως ταύτης ὑποχρεοῦται ὁ παραλαβὼν τὴν διαθήκην συμβολαιογράφος ἢ προξενικὴ ἀρχὴ νὰ πέμψῃ ἀμελλητί πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἰπουργεῖον.

Ἡ παραδοθεῖσα διαθήκη φυλάσσεται ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου ἢ τῆς προξενικῆς ἀρχῆς, δημοσιεύεται δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου κατὰ τὰ ἐν ἄρθροισι 48 κ. ἐπ. ὀριζόμενα.

Ἡ μὴ τήρησις τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὀριζομένων δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 39.

Ὁ συντάξας διαθήκην κατὰ τὰ ἄρθρα 32 καὶ 33 ὀφείλει πρὸς τούτοις νὰ γνωστοποιήσῃ ἀμελλητί τὴν σύνταξιν

αὐτῆς δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν ἀμέσως προϋσταμένην στρατιωτικὴν ἀρχήν.

Περὶ τῆς συντάξεως διαθήκης κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 33 γίνεται ὡσαύτως μνεία ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ πλοίου.

Ἡ μὴ τήρησις τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὀριζομένων δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Περὶ ἀνακλήσεως διαθικῶν

Ἄρθρον 40.

Διαθήκη δύναται ν' ἀνακληθῆ:

α') διὰ συντάξεως νέας διαθήκης.

β') διὰ δηλώσεως, γινομένης ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἐπὶ παρουσίᾳ τριῶν μαρτύρων καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς διατυπώσεις τῶν συμβολαιογραφικῶν ἐγγράφων ἐὰν ἡ δήλωσις αὕτη ἀνακληθῆ κατ' ὅμοιον τρόπον, ἢ διαθήκη ἐνεργεῖ ὡστε μὴ εἶχεν ἀνακληθῆ.

Ἄρθρον 41.

Ἰδιόγραφος διαθήκη δύναται προσέτι ν' ἀνακληθῆ, ἐὰν ὁ διαθέτης, ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ ν' ἀνακλήσει ταύτην, καταστρέψῃ τὸ ἐγγράφον αὐτῆς ἢ ἐπιχειρήσῃ ἐπὶ τούτου μεταβολάς, δι' ὧν συνήθως ἐκφράζεται ἡ βούλησις περὶ ἀνακλήσεως ἐγγράφου δηλώσεως.

Ἐὰν ὁ διαθέτης κατέστρεψε τὸ ἐγγράφον τῆς διαθήκης ἢ μετέβαλεν αὐτὸ κατὰ τὸν σημειωθέντα τρόπον, εἰκάζεται ὅτι ἐσκόπει τὴν ἀνάκλησιν τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 42.

Διαθήκη μυστικὴ λογίζεται ἀνακληθεῖσα, ἐὰν ὁ διαθέτης ἀναλάβῃ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 ἐσφραγισμένον ἐγγράφον τὸ περιέχον τὴν τελευταίαν αὐτοῦ βούλησιν. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ἐν τῇ περιπτώσει τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἤθελε θεωρηθῆ ὡς ἰδιόγραφος διαθήκη συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 29.

Ὁ διαθέτης δύναται, ὅποτεδήποτε ἂν θελήσῃ, νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀνάκλησιν. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐγγράφου δύναται νὰ γενῆ μόνον εἰς τὸν διαθέτην προσωπικῶς.

Περὶ τῆς ἀποδόσεως συντάσσεται πράξις κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις κάτωθι τῆς πράξεως τοῦ κατάρτισμου τῆς μυστικῆς διαθήκης.

Αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφ. β' καὶ γ' ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ ἰδιόγραφου διαθήκης κατατεθείσης εἰς συμ-

βολαιογράφον κατὰ τὸ ἄρθρον 7· ἡ ἀνάκλησις ὅμως αὐτῆς δὲν ἐπηρεάζει τὴν ἰσχὺν τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 43.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2, 3, 4 ἐδ. α' ἀριθ. 1, 2, 4 καὶ ἐδ. β' καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐφαρμόζονται ἀντιστοίχως καὶ ἐπὶ ἀνακλητέως διαθήκης. Οἱ ἕνεκα ἀσωτείας ὑπὸ δικαστικῶν ἀντιλήπτορα διατελοῦντες δύνανται ν' ἀνακλήσωσι διαθήκην, οὐχὶ ὅμως καὶ ν' ἀνακλήσωσι τὴν ἀνάκλησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Περὶ δημοσιεύσεως διαθικῶν.

Ἄρθρον 44.

Συμβολαιογράφος, παρ' ᾧ ὑπάρχει διαθήκη, ὀφείλει ἀμελλητί, ἅμα λαθὼν γνῶσιν τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου, ἐπὶ δημοσίας μὲν διαθήκης ν' ἀποστείλῃ ἀντίγραφον αὐτῆς πρὸς τὸν γραμματέα τοῦ ἀρμόδιου Πρωτοδικείου, ἐπὶ μυστικῆς δὲ ἢ ἐκτάκτου διαθήκης νὰ παραδώσῃ ταύτην αὐτοπροσώπως ἐν πρωτοτύπῳ εἰς τὸ ἀρμόδιον Πρωτοδικεῖον δημοσίᾳ συνεδριάξον ἀρμόδιον εἶνε τὸ Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὀπίου ἐδρεύει ὁ συμβολαιογράφος. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ συμβολαιογράφου ἐδρεύοντος ἐν τῇ περιφερείᾳ Εἰρηνοδικείου κειμένου ἐκτός τῆς ἑδρας τοῦ Πρωτοδικείου, ἢ παράδοσις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ πρὸς τὸν εἰρηνοδίκην.

Ἡ κατὰ τὸ ἐδ. α' παραδοθεῖσα μυστικὴ ἢ ἐκτάκτος διαθήκη δημοσιεύεται, ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐπομένου ἐδαφίου γ', παρ. 3, ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, ἢ δὲ εἰς τὸν γραμματέα τῶν Πρωτοδικῶν πεμφθεῖσα δημοσίᾳ διαθήκη δημοσιεύεται ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει.

Ἐπὶ μυστικῆς διαθήκης πρὸ τῆς πρὸς δημοσίευσιν ἀποσφραγίσεως αὐτῆς γίνεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἢ βεβαίωσις τοῦ ἀλυμάντου τῶν σφραγίδων, παρισταμένου καὶ τοῦ συμβολαιογράφου. Κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἀλυμάντου τῶν σφραγίδων δύναται νὰ παραστῇ καὶ πᾶς ἔχων ἐννομον συμφέρον· οὗτος δὲ δικαιούται, κατ' αἴτησιν, νὰ ἐξετάσῃ ταύτας. Τὸ δικαστήριον δύναται πρὸ τῆς ἀποσφραγίσεως κατ' αἴτησιν ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἐξετάσῃ τοὺς συμπράξαντας εἰς τὸν καταρτισμὸν τῆς διαθήκης μάρτυρας, κλητευομένους πρὸς τοῦτο ἐπιμελείᾳ τοῦ ὑποβλήοντος τὴν αἴτησιν ἢ τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου.

Περὶ τῆς δημοσιεύσεως συντάσσεται πρακτικόν, ἐν ᾧ καταχωρίζεται ὁλόκληρος ἡ διαθήκη καὶ ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ ἀνυπαρξίας τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 ἐδ. δ'

πρωτ. τελευτ. ἐξωτερικῶν ἐλαττωμάτων. Τὸ πρωτότυπον ἐπὶ μυστικῆς ἢ ἐκτάκτου διαθήκης μετὰ τοῦ περικαλύμματος αὐτῆς κατατίθεται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ δικαστηρίου, ἄφ' οὗ προηγουμένως αὐθωρεῖ ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης σημειώσῃ ἰδιοχειρῶς ἐπὶ τε τοῦ πρωτοτύπου τῆς διαθήκης καὶ τοῦ περικαλύμματος αὐτῆς τὴν λέξιν «θεωρήθη», χρονολογήσῃ δὲ καὶ ὑπογράψῃ τὴν θεώρησιν. Ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδαφ. α' πρωτ. τελευταία ὁ γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀποστέλλει ἑξαχρῶμα εἰς τὸν γραμματεῖα τοῦ κατὰ τὸ ἐδαφ. α' ἀρμοδίου Πρωτοδικείου.

Ἄρθρον 45.

Ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν εἴχῃ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν ἢ διαμονὴν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Πρωτοδικείου ἢ Εἰρηνοδικείου, τοῦ δημοσιεύσκτος τὴν διαθήκην, ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ τῆς δημοσιεύσεως ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου πρὸς τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν τῆς τελευταίας τοῦ διαθέτου κατοικίας ἢ διαμονῆς, ὅπως κατατεθῇ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Πρωτοδικείου τούτου, συντασσομένης περὶ τούτου πράξεως, ἣν ὑπογράφουσιν ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ παραλαμβάνων τὸ πρακτικὸν γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου.

Ὅμοιον ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ τῆς δημοσιεύσεως ἀποστέλλεται ὡσαύτως κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν πρὸς τὸν γραμματεῖα τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 46.

Προξενικὴ ἀρχή, παρ' ἣ ὑπάρχει διαθήκη, ὀφείλει ἅμα λαβούσα γνῶσιν τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου, ἐὰν μὲν ἐδρεύῃ παρ' ἐκυτῇ πολυμελὲς προξενικὸν δικαστήριον, νὰ δημοσιεύσῃ ταύτην ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ Προξενικοῦ τούτου δικαστηρίου κατὰ ἐν τὰ ἄρθρω 44 ὀριζόμενα· ἐν πάσῃ δὲ ἄλλῃ περιπτώσει νὰ δημοσιεύσῃ ταύτην ἐν τῷ προξενικῷ γραφείῳ ἐνώπιον δύο μαρτύρων καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ προξενείου, ἂν ὑπάρχει τοιοῦτος, συντασσομένου πρακτικοῦ, ἐν ᾧ καταχωρίζεται ὁλόκληρος ἡ διαθήκη. Τὸ πρακτικὸν ὑπογράφουσιν ὁ προϊστάμενος τῆς προξενικῆς ἀρχῆς, ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ μάρτυρες. Ἐπὶ ἰδιογράφου, μυστικῆς, ἢ ἐκτάκτου διαθήκης τὸ πρωτότυπον μετὰ τοῦ τυχόν περικαλύμματος, ἀφοῦ θεωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς προξενικῆς ἀρχῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 44 ἐδ. τελευτ., προσαρτῶνται τῷ πρακτικῷ καὶ φυλάσσονται ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ προξενείου.

Ἄρθρον 47.

Διπλοῦν ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ ἀποστέλλεται ὑπὸ

τῆς προξενικῆς ἀρχῆς πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης τὸ ἐν μὲν ἀντίγραφον πέμπει πρὸς τὸν εἰσαγγελέα τῶν Πρωτοδικῶν τῆς τελευταίας κατοικίας ἢ διαμονῆς τοῦ διαθέτου, ὅπως κατατεθῇ εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Πρωτοδικείου τούτου κατὰ τὸ ἄρθρον 45, τὸ ἕτερον δὲ ἀντίγραφον εἰς τὸν γραμματεῖα τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 48.

Πᾶς κατέχων ἰδιόγραφον διαθήκην ὀφείλει ἀμελλητί ἅμα λαβὼν γνῶσιν τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου νὰ ἐμφανίσῃ ταύτην πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον εἴτε τῆς τελευταίας κατοικίας ἢ διαμονῆς τοῦ διαθέτου, εἴτε τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαμονῆς. Ἡ δημοσίευσις γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 44 ἐδ. τελευτ. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 45 ἐφαρμόζεται καὶ ἐνταῦθα.

Ἐὰν ὁ κάτοχος διαμένη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, δύναται νὰ ἐμφανίσῃ τὴν διαθήκην πρὸς δημοσίευσιν καὶ τῷ προϊστάμενῳ τῆς Προξενικῆς ἀρχῆς, ὅτε ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τοῦτο αἰ συνθήκαι καὶ ἡ ἐγχώριος νομοθεσία.

Περὶ τῆς γενομένης πρὸς τὸν προϊστάμενον τῆς προξενικῆς ἀρχῆς παραδόσεως τῆς διαθήκης πρὸς δημοσίευσιν συντάσσεται πράξις, ἣν ὑπογράφουσιν ὁ λαβὼν καὶ ὁ παραδούς τὴν διαθήκην.

Ἄρθρον 49.

Ὁ αἰτῶν τὴν δημοσίευσιν ἰδιογράφου διαθήκης ἐνώπιον δικαστηρίου δύναται κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῆς νὰ προσαγάγῃ τρεῖς μάρτυρας, οἵτινες δόντες τὸν νενομισμένον ὄρκον μαρτυροῦσι περὶ τῆς γνησιότητος τῆς γραφῆς ἢ ὑπογραφῆς τοῦ διαθέτου. Τὸ δικαστήριον μετὰ τὴν ἀκρόασιν αὐτῶν δύναται κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἰδιογράφου διαθήκης νὰ κηρύξῃ πρὸς τοῦτοις ταύτην κυρίαν.

Ἐὰν ἡ δημοσιευθεῖσα ἰδιόγραφος διαθήκη ἐκηρύχθῃ κατὰ τὸ ἐδ. 1 κυρία, εἰκάζεται γνησία μέχρις ἀνταποδείξεως, ἐὰν ἐπὶ πενταετίαν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς δὲν ἠμφεσθητήθῃ ἡ γνησιότης τῆς διαθήκης ἐν δίκῃ μεταξύ τινος τῶν ἐκ ταύτης ἐλκόντων δικαιώματα καὶ τινος τῶν ἐκ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς βλαπτομένων.

Ἄρθρον 50.

Οἱ γραμματεῖς τῶν Πρωτοδικῶν καὶ προξενικαὶ ἀρχαὶ τηροῦσιν εἰδικὸν βιβλίον τῶν δημοσιευμένων διαθηκῶν, ὃ δὲ γραμματεὺς τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τηρεῖ βί-

βλίον τῶν δημοσιευομένων διαθηκῶν ὑπό τε τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν Πρωτοδικείων καὶ τῶν Προξενικῶν ἀρχῶν. Τὰ περὶ τῶν βιβλίων τούτων κανονισθῶσονται εἰδικώτερον διὰ Β' διατάγματος.

Ἄρθρον 51.

Ἡ μὴ τήρησις τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ διατάξεων δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαθήκης.

Ἄρθρον 52.

Τὰ τέλη τῶν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ἀναφερομένων πρακτικῶν καὶ λοιπῶν ἐγγράφων καὶ ἀντιγράφων προκαταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, εἰσπράττονται δὲ ἐπὶ τῇ βᾶσει καταστάσεων τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ἐκ τῆς κληρονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ἀκροτελεύτιοι διατάξεις.

Ἄρθρον 53.

Ἐλλήν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐπομένου ἔδαφίου, συντάσσει ἢ ἀνακαλεῖ διαθήκην, εἴτε κατὰ τοὺς ἰσχύοντάς ἐν τῷ τόπῳ τῆς συντάξεως ἢ ἀνακλησεως τύπους, εἴτε κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει τὰ καθήκοντα τοῦ συμβολαιογράφου ἐκπληροῖ ἐπὶ δημοσίας ἢ μυστικῆς διαθήκης ὁ προϊστάμενος τῆς προξενικῆς ἀρχῆς, ὅστις δύναται νὰ προσλάβῃ ὡς μάρτυρας καὶ ἀλλοδαποὺς γνωστοὺς αὐτῷ καὶ γνωρίζοντας τὸν διαθέτην.

Ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ κράτει καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς μὴ χριστιανικαῖς χώραις ἐν αἷς τὴν δικαστικὴν δικαιοδοσίαν ἀσκῶσιν οἱ πρόξενοι, ὁ Ἕλλην συντάσσει ἢ ἀνακαλεῖ διαθήκην μόνον κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἑλληνικοῦ νόμου, καὶ ἐπὶ διαθήκης πρὸς συντέλεσιν τῆς ὁποίας ἀπαιτᾶται ἡ σύμπραξις συμβολαιογράφου, μόνον ἐνώπιον τῆς ἑλληνικῆς προξενικῆς ἀρχῆς, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ἐνώπιον τῆς ἀλλοδαπῆς προξενικῆς ἀρχῆς, εἰς ἣν εἶνε ἀνατεθειμένη ἢ προστασία τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἢ ἐν ἐλλείψει καὶ ταύτης ἐνώπιον τοῦ δυνάμει τῶν προνομίων καὶ τῶν ἐθίμων ἀρμοδίου πρὸς σύνταξιν διαθήκης λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ διαθέτης, κατὰ τὰς δύο τελευταίας περιπτώσεις ἢ διαθήκη δύναται νὰ συνταχθῇ ἢ ἀνακληθῇ ὡς καὶ νὰ δημοσιευθῇ καὶ κατὰ τοὺς τύπους, οὓς διαγράφει τὸ δίκαιον τῆς Πολιτείας εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ συντάσων τὴν πράξιν προξενικῶς, ὑπάλληλος, ἢ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ συντάσων τὴν πράξιν ἐκκλησιαστικῶς λειτουργῶς.

Ἄρθρον 54.

Αἱ περὶ διαθηκῶν διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ κωδικέλλων.

Ἄρθρον 55.

Ἡ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου σύνταξις ἢ ἀνάκλησις διαθήκης ἢ κωδικέλλου κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ τέως ἰσχύοντος δικαίου. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 52 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν μὴ δημοσιευθεισῶν διαθηκῶν προσώπων ἀποβιωσάντων πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 56.

Οἱ συμπληρώσαντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἀνήλικοι εἶνε ἱκανοὶ νὰ συντάξωσι διαθήκην καὶ δὴ ἄνευ συναίνεσεως τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου. Ἐχουσιν ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα τῆς αἰτίᾳ θανάτου διαθέσεως τῆς περιουσίας αὐτῶν τῆς τε ὑπὸ τὴν νόμιμον πατρικὴν ἐπικαρπίαν ὑπαγομένης καὶ τῆς μὴ τοιαύτης. Ἄλλ' εἶνε ἀνίκανοι ὅπως διαθέτωσι δι' αἰτίᾳ θανάτου δωρεῶν.

Ἄρθρον 57.

Συμβολαιογράφος παραβαίνων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων αὐτοῦ διάταξιν τινα τοῦ παρόντος νόμου ὑποβάλλεται εἰς πειθαρχικὴν ποινὴν προστίμου δραχμῶν ἑκατὸν μέχρι πεντακοσίων, ἂν δὲ ἡ παράβασις ἐπαγεται ἀκυρότητα, ὑποβάλλεται προσέτι καὶ εἰς ποινὴν προσκαίρου παύσεως τριῶν μέχρις ἑξ μηνῶν. Δύναται δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ νὰ ἀπολυθῇ ὀριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 58.

Καταργοῦνται τὸ ἀπὸ 11 Φεβρουαίου 1830 ψήφισμα περὶ διαθηκῶν, τὰ ἄρθρα 878—882, 884—888, 890—892, 899—914 τοῦ Ἰονίου Κώδικος, τὰ ἄρθρα 883, 889 καὶ 891 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ΜΓ' νόμου τοῦ Ζ Κοινοβουλίου τῆς Ἰονίου Πολιτείας, ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 177, 178 ἐδ. 1, 179 181—185 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων καθ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ παρόντος νόμου, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς αὐτόν.

Ἄρθρον 59.

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται μετὰ παρέλευσιν ἐνενήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως. Ἰδιογράφοι διαθηκῶν καὶ προσώπων ἀποβιούντων μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, ἔχουσι κύρος καὶ ἂν δὲν εὐρεθῶσι μετὰ τῶν χαρτίων τοῦ διαθέτου.

Λύεται ἡ συνεδρίασις τὴν 1 καὶ 5' μεταμεσονύκτιον ὥραν.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

1870

It was the first time that the
... ..

The

The

The

The

The

Περαιτωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου τὴν 5 καὶ 35' ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 188 βουλευτῶν.

Παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ἀνακοινοῦνται πρὸς τὴν Βουλὴν τὰ ἑξῆς: 1) Ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Τζουζάνης ζητούντων γὰ τοῖς χορηγηθῆ ἔθνικὸν λειβάδιον ἐκ 2.000 στρεμμάτων. 2) Ἀναφορὰ καταδίκων τοῦ Σωφρονιστηρίου Κερκύρας περὶ ἄρσεως τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν μεταγωγῶν. 3) Ἀναφορὰ τῆς Μαρίας χήρας Κυρκιλέση περὶ βοηθήματος, ὡς φονευθέντος τοῦ υἱοῦ της, χωροφύλακος ἐν Πειραιεῖ, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ὄντος μόνου προστάτου της. 4) Ἀναφορὰ Α. Σκιαδαρέση βουλευτοῦ Κερκύρας περὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν κοραλλιοφόρων παραλίων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδρύσεως βιομηχανικοῦ καταστήματος κατεργασίας αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι. 5) Ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Καρδαμύλης ζητούντων ἀναστολὴν τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοτικῶν ἐράνων μέχρι τῆς συγκομιδῆς τοῦ ἐλκίου. 6) Ἀναφορὰ τῶν κατοίκων Βαρυπατάδων, Συναράδων, Λαύτη, Ποταμοῦ, Παυλιανῶν, Περιθείας, Κάτω Γαρούνου ὑπὲρ ἐπιψηφίσεως προτάσεως ἀγροτικοῦ νόμου ὑποβληθείσης παρὰ τῶν βουλευτῶν Κερκύρας.

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Νομοθετικὴν Διάταξιν.

Ἀρχεται α' συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 18 Μαρτίου ε. ἔ. συμβάσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν Σιδηροδρόμων Π.Α.Π.

1. Μικροκόποιλος (ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου νόμου).

Κατὰ τὸ σημεῖωμα τοῦ Ὑπουργοῦ, τὰ χρέη τῆς Ἑταιρίας ἀνέρχονται εἰς 24,875,000 περίπου. Ἡ σύμβασις δὲν εἶνε συντετελεσμένη μεταξὺ τῆς Ἑταιρίας καὶ τῶν χρηματιστῶν. Ἡ Ἑταιρία εἰς μετρητὰ θὰ λάβῃ μέρος ἐκ τοῦ δανείου 2,119,000 περίπου. Οἱ μέτοχοι, τὸ σύνολον τῶν μετοχῶν, ζημιοῦνται οὕτω 2,437,500 κλπ. Ἐκαστος δὲ μέτοχος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐκπλειστηριάσῃ τὴν γραμμὴν. Κινδυνεύει νὰ γίνῃ ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ὅ,τι καὶ μὲ τὴν τομὴν τοῦ Ἴσθμοῦ τῆς Κορίνθου. Διότι ἡ Ἑταιρία εἶνε ἀνεπαρκής, ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις της παρ' ὅλην τὴν συνδρομὴν τῆς Πολιτείας.

Διὰ δὲ τῶν 10,062,500 ἄτινα ἰδανικῶς θὰ λάβῃ ἡ Ἑταιρία — διότι πραγματικῶς δὲν θὰ λάβῃ τίποτε — θὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας ἀνεξαίρετως τὰς ὑποχρεώσεις ἅς ἀναγράφει τὸ νομοσχέδιον; Γνωστὸν ὅτι ὑπάρχει ὑποθήκη ἑκατομμυρίων ἐπὶ τῶν γραμμῶν παρ' Ἀγγλῶν δανειστῶν, οὗτοι δὲ δὲν θ' ἀφίσουν νὰ καταστραφῇ ἡ γραμμὴ, νὰ λείψῃ

ή συγκοινωνία. εάν άφίση ή Κυβέρνησις και ή Βουλή τήν Έταιρίαν, άρνούμενη πᾶσαν συνδρομήν, να έκπνεύση. Ωστε δέν υπάρχει φόβος διακοπής τής συγκοινωνίας.

Τά 3,000,000 τής άλλης συμβάσεως είχαν δοθῆ προς άποξήρανσιν ελών και τελμάτων, τά χρήματα άνέλαβε τὸ Δημόσιον και τά έχει εις τήν Τραπεζαν όπου πληρώνει τόκον.

Ε. Ρέπουλινε (Υπουργός τῶν Έσωτερικῶν). Η Έταιρεία έχει ἤδη δικαίωμα συνομολογήσεως δανείου 20,000,000. Υπάρχει έψηφισμένη σύμβασις. Τοῦτο άγει εις τήν γνώμην ὅτι πρέπει ακριβῶς να σπεύσωμεν εις τήν ψήφισιν συμβάσεως περι συνομολογήσεως δανείου μόνον 12½ εκατομ. Έχει ανάγκην και άτραμαξῶν και βαγονίων νέων. Με τήν τιμήν τής εκδόσεως τῶν 80 γινόμενον τὸ δάνειον τῶν 20,000,000 δέν εξασφαλίζει εις τήν Έταιρίαν εἰμῆ 16,000,000. Καί δια τήν ύπηρεσίαν τοῦ δανείου θά θέλη 111,042 δρ. ἐπὶ πλέον Δια τής νέας συμβάσεως τής ὑπὸ συζήτησιν τά τῶν ὑποθηκῶν κανονισθήσονται άλλως. Ημεῖς δὲ ἐζητήσαμεν να εξασφαλίσωμεν τήν εκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων ἄς αναλαμβάνει συναφῶς με τὸ δάνειον ή Έταιρεία. Καθιστῶμεν δια τής διατάξεως τής συμβάσεως ὑπόχρεων τήν Έταιρίαν να διαθέσῃ τὸ ποσὸν τὸ ὑπόδικον εις ὄρισμένας ανάγκας. Δέν θά δύναται να διαθέσῃ οὔτε ὄβολὸν άνευ έγκρίσεως τοῦ Υπουργοῦ τῶν Έσωτερικῶν. Πρόκειται δὲ περι έμπορικῶν ἀναγκῶν μεγάλης σημασίας, οὐχὶ περι πολυτελειῶν.

Ὡς προς τον ὅρον τής προμηθείας, και αν δέν εἶνε φανερός, πάντως ὅμως θά ὑπάρχη, θά εἶνε κύριος. Εἰς τὰς ανάγκας τής Έταιρείας, δι' ἄς ζητεῖ τὸ δάνειον θεωρῶ περιττὸν ὅλως να φέρω τὸν λόγον. Η Έταιρεία ἐζήτησε και τοῦ Υπουργοῦ τῶν Έσωτερικῶν τήν συγκατάθεσιν δια τήν ἐξεύρεσιν καταλλήλου χώρου δια τὸν Σταθμὸν Πατρῶν.

Γαρουφαλιῶς. Κρύπτεται ὑπὸ τήν σύμβασιν αἰσχρὰ κερδοσκοπία. Ὁ Υπουργός συνηγορήσας πρὸ ὀλίγου ὑπὲρ τής Έταιρείας, ἐλησμόνησε να συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους, μέρος τοῦ προγράμματος τής Ἀνορθώσεως ἦν και ὁ αὐστηρότατος έλεγχὸς ἐπὶ τῶν Τραπεζῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων κερδοσκοπικῶν και χρηματιστικῶν ιδρυμάτων. Ὁ κ. Υπουργός νῦν δίδει ἄδειαν δανείου εις Έταιρίαν χρεωκοπημένην σχεδόν. Θέλει ή Έταιρεία τά χρήματα δια σταθμούς, ανακαίνισιν τροχαίου ὕλικου και δια να μείνη εις αὐτήν και μέρος ὡς μέσον κινήσεως. Τοιαύτη Έταιρεία, προσπαθοῦσα να στηριχθῆ εις βάρος τοῦ Κράτους, δέν εἶνε ἐν καταστάσει πτωχεύσεως;

Οἱ ὅροι τής συνάψεως τοῦ δανείου τῶν 12,500,000 εἶνε ἐπαχθέστατοι δια τὸ Κράτος. Εάν τὸ Κράτος ἤθελεν εὔρεθῆ εις τήν ανάγκην να ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμα τής ἐξαγορᾶς ἤθελε καταβάλει ὅλον τὸ ποσόν, εάν ἤθελε εὔρεθῆ νῦν εις τήν ανάγκην ταύτην θά καταβάλῃ 24 εκατομ. περίπου διότι θά καταβάλῃ ἐν ταυτῷ και τὸ ποσὸν τῶν 4½ εκατομ.

Ζητῶ τήν παραποιπήν τοῦ νομοσχεδίου περι τής συμβάσεως εις ειδικήν ἐπιτροπήν.

Θ. Πετραλιαῖς. Εὐθέτει τά τής καταστάσεως τῶν βαγονίων και σταθμῶν τής Έταιρείας, καλεῖ αὐτήν κακόπιστον, ζητεῖ να ἐξασφαλισθῶσι τελείως ἐν τῇ συμβάσει αἱ εκτελέσεις τῶν ἔργων δι' ἃ πρόκειται να διατεθῆ μέρος τοῦ δανείου.

Δ. Γελαβᾶς. Τὸ παρελθὸν κύριοι τῶν συμβάσεων μᾶς ἀναγκάζει να ὑποπτευόμεθα πᾶσαν σύμβασιν, ἐν τούτοις ἡμεῖς θά δώσωμεν τήν ψήφον μας, ἀλλὰ πρὸ τούτου θά συστήσωμεν πρὸς τὸν κ. Υπουργὸν τῶν Έσωτερικῶν να κανονίσῃ οὕτως ὥστε ή εταιρία να ἐξυπηρετήσῃ τὰς λαϊκὰς τάξεις και ἰδίᾳ να διευκολύνῃ τὸ εμπόριον λ. χ. να δημιουργήσῃ σταθμὸν ἀξιοπρεπῆ και ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν εις Πάτρας, να σταματᾷ εις τήν γραμμὴν Πατρῶν ή ἀμαξοστοιχία ή διερχομένη τήν 4 μ. μ. εις Ἀλισσὸν, Δουνέινα Καρδαμᾶ κλπ. και ἰδίᾳ να μεταβάλῃ τήν στάσιν Ἀνδραβίδος εις Στάθμὸν μόνον ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας θά δώσω τήν ψήφον μου ἐν τούτοις δέν δύναμαι ή να εκφράσω τήν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν κ. Υπουργὸν τῶν Έσωτερικῶν ὅστις με ἐβεβαίωσεν ὅτι θά δημιουργηθῆ ὁ Σταθμὸς τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, ὁ ὁποῖος τυγχάνει πολίχνη και ὑπὸ ἔποψιν έμπορικῆς κινήσεως ἀμιλλᾶται εις τήν πρώτην γραμμὴν.

Γ. Πάπ. Η Έταιρία εἶπε πρὸς τήν Κυβέρνησιν; Ἐχομεν τὸ δικαίωμα να συνομολογήσωμεν δάνειον 20,000,000 και δέν μᾶς δίδεται τὸ δικαίωμα να συνομολογήσωμεν δάνειον 12½ εκατομμυρίων; — Ἄλλ' ή περίπτωση αὐτή, ἦν ἐξόχως εὐνοϊκὴ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου. Ὁ κ. Υπουργός εἶχε τὸ δικαίωμα να ἐξελέγξῃ τά τής προηγηθείσης και πραγματοποιηθείσης συμβάσεως, να μάθῃ διατι ἐδίδοντο μερίσματα καθ' ὃν χρόνον ἐπληρώνοντο χρέη, και να ἀναγκώσῃ τοὺς ἰσολογισμοὺς τής Έταιρίας αὐτῆς. Θά ἔβλεπεν ὅτι ἐντὸς ἔτους ἐπῆλθεν ἐλάττωσις 400,000 περίπου εις τὰ ἔξοδα τής ἐκμεταλλεύσεως. Μῆ ἐμβαθύνας ὁ κ. Υπουργός εις τὰ μυστήρια τῶν χρηματιστικῶν περιπλοκῶν παρουσίασε πρὸ ἡμῶν τήν ἦν σύμβασιν παρουσίασε. Λαθροχειρικῶς δὲ κανονίζονται τά τής προμηθείας, ἀφοῦ οὐδὲν ὄρισμένον ἀναφέρεται ἀναφέρεται περι αὐ-

της εν τη συμβάσει και γνωρίζομεν τί δύναται να συμβῆ ὄπι-
σθεν τοιούτου φαινομένου.

Ἡ Κυβέρνησις εἶνε θεβχίως καλῆς πίστεως ἐν τῇ ὑπο-
θέσει ταύτῃ, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν συγχωρήσωμεν διὰ
τὴν σπουδὴν καὶ τὸ πείσμα της, ὡφείλε νὰ συγκατατεθῆ εἰς
λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τοῦ πράγματος.

Ἡ Ἐταιρία ἔλαβε διὰ τῆς Βουλῆς τὸν Ἰανουάριον τοῦ
1910 ἄλλο δάνειον καὶ δὲν εἶχε τότε κἂν σκεφθῆ εἰς τί
θὰ ἐχρησιμοποίει τοῦτο.

Πεδ. Ἡλιόπουλος. Ὅπως φέρεται καὶ παρουσιάζ-
εται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν ἡ Σύμβασις πρὸς πα-
ροχὴν ὑφισταμένης ἤδη ἀδείας πρὸς σύναψιν μεγαλειτέρου
δανείου, δὲν δύναται ἢ νὰ παράσχῃ τὴν ἀδειαν κατὰ τρο-
ποποιήσιν τοῦ Νόμου πρὸς συνομολόγησιν μικροτέραν δα-
νείου. Βεβαίως ἐὰν δυνηθῆ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ
τῶν Ἐσωτερικῶν νέα ἀνταλλάγματα ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κοι-
νοῦ θέλει ἐπιδιώξῃ τοῦτο, ἐκεῖνο ὅμως δι' ὅπερ παρακαλῶ
τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως ἐπιμείνη εἶνε ἡ
πραγματοποιήσις τῶν ὑπαρχουσῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἐται-
ρίας, ἰδίᾳ ἢ περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ Σιδηροδρομικοῦ
Σταθμοῦ Πατρῶν. Εἶνε κακὴ καὶ ἐλεεινὴ ἡ κατάστα-
σις τοῦ τροχιακοῦ ὕλικου ὅπερ μεταχειρίζεται ἡ Ἐταιρία
ἀπὸ Πύργου εἰς Ὀλύμπια, εἰς τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον χῶρον τὸν
ὁποῖον τόσοι ξένοι ἐπισκέπτονται, καὶ οἵτινες διὰ μελανο-
τάτων χρωμάτων παριστῶσι τὴν κατάστασιν ταύτην. Πρέ-
πει ἡ Κυβέρνησις χάριν, ὡς ἐλέχθη, τῆς Βιομηχανίας τῶν
ξένων, νὰ ἐπιζητήσῃ ὅπως ἡ Ἐταιρία ἐνώσῃ τοὺς Σιδη-
ροδρομικοὺς σταθμοὺς Πύργου-Κατακόλου καὶ Πύργου-Ὀ-
λυμπίων καὶ μεταχειρίζεται ἀνεκτὸν ὕλικόν, διὰ νὰ μὴ ὑπο-
φέρωσιν οἱ ξένοι ἀπὸ ναυτίαςιν ὡς διαμαρτύρονται ταξιδεύ-
οντες εἰς Ἑλληνικοὺς Σιδηροδρόμους. Παρακαλῶ ἐπίσης
τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν Ἐταιρίαν τὴν ὑπο-
χρεωτικὴν στάσιν εἰς Δουνείκκ καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ σταθ-
μοῦ Πλατάνου, ὅστις εἶνε ὁ μόνος σταθμὸς δι' οὗ ἐπικοι-
νωνοῦν οἱ ὄρειοι δῆμοι Ἡλείας ὡς καὶ οἱ ἐκ Τριπόλεως
καὶ Καλαβρύτων.

Θ. Κοιτούπης. Διλοῖ ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὰς
ἐπομένους συζητήσεις τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἀπαράσκευος νῦν.

Βοιφλοῦμης. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ζη-
τήσῃ πρὸ τῆς β' συζήτησεως νὰ διατυπωθῶσιν ἐν τῇ συμβά-
σει ὅλαι αἱ εὐχαὶ τοῦ παρελθόντος περὶ μεταρρυθμίσεως
τῆς γραμμῆς, αἱ μὴ πραγματοποιηθεῖσαι ἔτι, ὥστε ἡ Βουλὴ
νὰ ψηφίσῃ σκοπίμως.

Ε. Ρέπουλης (Ὑπ. Ἐσ.). Πρόκειται περὶ μειώ-

σεως ποσοῦ δανείου ἐγκεκριμένου ἤδη—ὡς πρὸς τὴν ἐξα-
σφάλισιν δὲ τῆς συντελέσεως τῶν ἔργων, δι' ἃ θὰ διαθέσῃ
μέρος τοῦ ποσοῦ ἡ ἔταιρία, ὑπάρχει σχετικὸς ὅρος ἐν τῇ
συμβάσει ἱκανοποιητικώτατος.

Β. Μιχαλάς. Εἶνε καὶ ἡ ἔταιρία αὕτη κακῆς πί-
στεως, ὡς δυστυχῶς αἱ πλεῖστοι τῶν ἔταιριῶν. Πρέπει
ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νὰ δοθῇ αὐτῇ πικρὸν μάθημα. Ἐ-
πεβράδυνε τὸ ἔργον τῆς σιδ. Τριπόλεως—Σπάρτης διὰ νὰ
μὴ χάσῃ 350.000 δρ. κόμιστρα. Καιροφυλακτεῖ δὲ ν' ἀναλά-
βῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἀντὶ 12.000.000 δραχ. Ἄς
καλέσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τοὺς ὑπευθύνους
τῆς Ἐταιρίας καὶ ἄς τοὺς ἐρωτήσῃ διὰ τὴν γραμμὴν Πύρ-
γου—Κυπαρισσίας. Εἶνε γραμμὴ ἡ ὁποία καὶ διὰ κτήνη δὲν
δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ.

Εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἀνορθώσεως ἐτέθη ἤδη ἡ βᾶσις,
παρ' ὅλας τὰς ὑλακὰς τῶν ἐξωθι λυκῶν. Ἀλλὰ περιφανῆς
αὐτοῦ κορυφὴ θὰ ὑψωθῇ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ ἐκτεί-
νῃ τὸν βραχίονα κατὰ μίᾳς σπείρας, μίᾳς καὶ μόνης, συ-
κεντρομένους ἐν Ἀθήναις, ἐξ ἧς ἀπορρέουν ὅλαι αἱ πολυώνυ-
μοι ὑποποτι εἰταιρεῖαι καὶ αἱ πληγαί. Οὕτω θὰ σωθῇ καὶ
θὰ ἐξυγιανθῇ ἡ Ἑλλάς.

Πετρομανιάτης. Συνιστᾷ νὰ ἐξασφαλισθῇ πυκνο-
τέρα καὶ ταχύτερα συγκοινωνία ἐπὶ τῆς γραμμῆς Πειραιῶς—
Καλαμῶν, χάριν κυρίως τοῦ ἐμπορίου.

Γ. Πατσουθάκος. Ζητεῖ ἐξήγησιν τινὰ ἐπὶ τοῦ β'
ἄρθρου.

Κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις.

Ἐρωτημένη ἡ Βουλὴ παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ψηφίζει
δ' ἀναστάσεως τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν κατ' ἄρ-
χὴν, κατ' ἄρθρον καὶ κατὰ τὸ σύνολον.

Κ. Ρακτιβάν. Ποιεῖται εἰσήγησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς
ἐπὶ τῆς Ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς ἐπὶ
τῶν ἄρθρων 88—98 τοῦ Συντάγματος, τῶν ἀναγομένων εἰς
τὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

ὑποβάλλεται παρὰ τοῦ βουλευτοῦ κ. **Γ. Ἀθηνογέ-
νους** πρότασις περὶ παρεμβολῆς ἄρθρου ἐν τῷ ἀναθεωρου-
μένῳ Συντάγματι περὶ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, πρὸ τοῦ
κεφαλαίου περὶ δικαστικῆς ἐξουσίας, τυπωθησομένη πρὸς
διανομὴν.

παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἀργολιδοκορινθίας κ. **Π. Ἀρα-
βαντινοῦ** ὑποβάλλεται προσθήκη εἰς τὸ 95 ἄρθρον, τυπω-
θησομένη πρὸς διανομὴν.

παρὰ τοῦ βουλευτοῦ κ. **Κ. Γόντικα** ὑποβάλλεται
τροπολογία εἰς τὸ 95 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, τυπωθησο-
μένη πρὸς διανομὴν.

Παρά του βουλευτού Λακωνίας κ. **Ι. Πατούρακου** υποβάλλεται τροπολογία εις τὸ 95 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, τυπωθεσμένη πρὸς διανομήν.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις τὴν 8 καὶ 30' ὥραν.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὠρὰ 10.30' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Πρόεδρος. Συζήτησις περὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος.

Ι. Μπακόπουλος. Παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος καθόσον μόλις πρότινος διενεμήθη ἡ ἐκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγένετο ἡ ἐπὶ ταύτης εἰσήγησις.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Λέγει ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν λοιπῶν νομοσχεδίων τῶν ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης**, υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος, ἥτις καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὴν.

Πρόεδρος. Συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου πληρωμῶν παρ' ἐκάστη τῶν Μερarchiῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου ΓΧΙΒ' (ὑπ' ἀριθ. 3682) τοῦ ἔτους 1910 δι' οὗ συνέστη τὸ Γενικὸν Ταμεῖον τοῦ Στρατοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Πάπ** φρονῶν ὅτι διὰ τῆς συστάσεως τῶν μεραρχιακῶν ταμείων δὲν περιφρουροῦνται τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου ἀλλὰ τὸν κινδύνον ὑποβοηθεῖται ἡ μέθοδος τῶν παγίων προκαταβολῶν. Καθ' ὃ τρόπον διαρρυθμίζεται τὸ νομοσχέδιον ὄχι μόνον δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας ἐν καιρῷ πολέμου, ἀλλὰ καὶ προλαμβάνει τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τὴν ὁποίαν προτίθενται νὰ ἐφαρμόσουν οἱ ξένοι ὀργανωταί. Συνιστᾷ ὅπως μείνῃ κατὰ μέρος τὸ νομοσχέδιον μέχρις ὅτου ἀποφανθῶσιν οἱ ξένοι ὀργανωταί περὶ τοῦ τρόπου τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

Ὁ κ. **Κουτούπης** λέγει ὅτι ἀφορμὴ τῶν καταχρήσεων δὲν εἶνε ἡ μέθοδος τῶν παγίων προκαταβολῶν. Εὐρίσκει ὅτι ἡ σύστασις τριῶν ταμείων δὲν εἶνε ἐπωφελὴς διότι πλὴν τῶν ἄλλων δημιουργεῖ καὶ νέας θέσεις.

Ε. Βενιζέλος. Δὲν θὰ γίνῃ αὐξήσις θέσεων διότι θὰ πληρωθεῖν δι' ἀποσπάσεων.

Θ. Κουτούπης. Ἀργότερον ὅμως θὰ ζητήσουν τὴν αὐξήσιν τῶν στελεχῶν. Ἰδρύνονται αἱ ὑπηρεσίαι καὶ κατό-

πιν δημιουργοῦνται αἱ θέσεις. Ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν β' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου κηρύσσεται δι' ὀλίγων κατὰ τῆς συστάσεως τῶν διαφόρων ταμείων.

Ε. Βενιζέλος (Ἐπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ὅριστικὴ μέριμνα περὶ πάντων τούτων τῶν ζητημάτων θέλει βεβαίως ληθῆ ὅταν ἡ Γαλλικὴ ἀποστολὴ ὑποβάλλῃ τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν τῆς εἰς ἃς ἤδη καταγίνεται. Ὑπῆρχεν ὅμως ἀνάγκη νὰ διορθωθῆ τὸ παρατηρούμενον ἄτοπον, καθ' ὃ τὸ Δημόσιον, καίτοι εὐποροῦν χρημάτων, δὲν κατορθώνει ἐν τούτοις ἐγκαίρως νὰ πληρώνῃ τὰς ὀφειλάς του. Τοῦτο ἠθέλαμεν νὰ διορθώσωμεν διὰ τῶν δύο ὑποβαλλομένων νομοσχεδίων, παρακαλῶ δὲ τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ τὰ νομοσχέδια ὡς ἔχουν.

Θ. Κουτούπης. Ἀπαντᾷ δι' ὀλίγων εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως λεχθέντα.

Γ. Πάπ. Λέγει ὅτι προτιμώτερον θὰ ἦτο ἐὰν ἔμενεν τὸ καὶ ἤδη ἐν λειτουργίᾳ ὑπάρχον Γενικὸν Ταμεῖον τοῦ Στρατοῦ ἀντὶ τῶν τριῶν ταμείων τὰ ὁποῖα ἰδρύνονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ε. Βενιζέλος (Ἐπουργὸς Στρατιωτικῶν). Δίδει συμπληρωματικὰς τινὰς πληροφορίας σχετικῶς πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ Ψαρρῶν.

Ἡ συζήτησις μετὰ τοῦτο κηρύσσεται περαιωμένη ψηφίζεται κατ' ἀρχὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπίσης ψηφίζονται εἰς α' συζήτησιν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

Πρόεδρος, α' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ παγίας προκαταβολῆς τοῦ Στρατοῦ.

Ψηφίζεται κατ' ἀρχὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1ου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ν. Κοντογαύρης**, ὅστις λέγει ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ὑπάρχῃ παγία προκαταβολὴ μεγαλητέα, ἐκείνης ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2 1/2 δωδεκατημορίων.

Ψηφίζεται μετὰ τοῦτο εἰς α' συζήτησιν τὸ ἄρθρον ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 2, 3, 4 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

Πρόεδρος γ' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ἄρθρων 201, 807, 808 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινός**, ὅστις ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου και ζητεῖ τὴν ἀναβολήν.

Γ. Πώπ. Ζητεῖ ἀναβολήν τῆς συζήτησεως τοῦ νομοσχεδίου φρονῶν ὅτι κατὰ τὸ ἀρθρον 42 τοῦ Κανονισμοῦ ἔπρεπε, μετὰ τὰς νέας τροπολογίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, νὰ γίνῃ νέα ἐκτύπωσις καὶ διανομὴ τοῦ νομοσχεδίου.

Π. Ἡλιόπουλος λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ γ' συζήτησις διότι δὲν ἐπεκυρώθησαν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ε. Κουζουμπάκης συμφωνεῖ ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ προχωρήσῃ ἡ γ' συζήτησις ἐφ' ὅσον δὲν ἐκυρώθησαν τὰ χθεσινὰ πρακτικὰ.

Πρόεδρος. Ἡ παρατήρησις τῶν κ. κ. Βουλευτῶν ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ γ' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ἀφοῦ δὲν ἐπεκυρώθησαν τὰ χθεσινὰ πρακτικὰ δὲν φρονῶ ὅτι εἶνε δεδικαιολογημένη. Διότι οὐδεμία ἀμφισβήτησις δύναται νὰ ὑπάρξῃ περὶ τοῦ ὅτι ἡ σημερινὴ συνεδρίασις εἶνε ἄλλη καὶ οὐχὶ συνέχεια τῆς χθεσινῆς. Ἐφ' ὅσον τοιαύτη ἀμφισβήτησις δὲν ἐγείρεται ἡ παρατήρησις τῶν κ. κ. βουλευτῶν δὲν ἔχει λόγον, διότι ἡ ἔγκρισις τῶν πρακτικῶν δὲν γίνεται δι' ἄλλον λόγον παρὰ ὅπως βεβαιωθῆ ἡ ἀκριβὴς διατύπωσις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρακτικὰ, ταῦτα δὲν προσήχθησαν ἕνεκεν τῶν νομοσχεδίων τὰ ὅποια περιέχονται ἐν αὐτοῖς καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔδει νὰ γίνῃ ἐπισταμένη ἐπίβλεψις.

Π. Ἀραβαντινός ἐξακολουθῶν, προσθέτει τινα ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Κ. Δεμερτζής. Ἐλθέτει ἐπίσης δι' ὀλίγων τὴν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων γνώμην του διαφωνῶν πρὸς τον προλαλήσαντα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ νομοσχεδίου παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὅπως μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν τοιαύτην εὐρυσιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Μετὰ τοῦτο λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 12.50 μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ γραμματεῖς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΒ'

Τῆ 6 Μαΐου 1911.

Παλαιά

Περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ καταλόγου τὴν 5ην καὶ 35', ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινῶν ὅτι ἡ Βουλὴ εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ, παρόντων 186 βουλευτῶν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν σανεδριάσεων τῆς 3ης 4ης καὶ 5ης Μαΐου.

Ὁ κ. **Προεδρος** ἀνακοινῶν πρὸς τὴν Βουλὴν αἴτησιν τοῦ βουλευτοῦ Λακωνίας κ. Γ. Β. Τσοχώνη περὶ παραχωρήσεως αὐτῷ διμήνου ἀδείας παρὰ τῆς Βουλῆς ἕνεκα σπουδαίας ὑποθέσεως αὐτοῦ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτωμένη παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, παρέχει τὴν ἀδειαν.

Παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ἀνακοινοῦνται πρὸς τοὺτοις πρὸς τὴν Βουλὴν 1) Ἀναφορὰ τοῦ ἐν Λαμίᾳ καταδίκου Χ. Ἀρβανίτου περὶ μεταφορᾶς αὐτοῦ, ὡς πάσχοντος ἐξ ἐλωδῶν πυρετῶν. 2) Ἀναφορὰ τῶν καταδίκων Κορίνθου περὶ ἐπιψηφίσεως προτάσεως τινὸς νόμου ὁμάδος βουλευτῶν περὶ ἐκτελέσεως ποινῶν.

Ν Διημεροκόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Προτείνει νὰ προταχθῇ καὶ ψηφισθῇ εἰς α' ἀνάγνωσιν καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρᾶσιν εἰς β', διὰ τὸ ἐπείγον αὐτοῦ, τὸ ὑπ' ἀριθ. 11 ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάζει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεων ἄρθρων τινῶν τῆς ποινικῆς δικονομίας.

Ἐρωτωμένη ἡ Βουλὴ παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ἐπὶ τῆς προτάσεως, δέχεται αὐτὴν δι' ἀναστάσεως. Μὴ ζητήσαν οὐδενὸς τῶν κ. βουλευτῶν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ψηφίζεται τοῦτο δι' ἀναστάσεως παρὰ τῆς Βουλῆς, ἐρωτωμένης παρὰ τοῦ κ. Προέδρου, εἰς α' συζήτησιν, κατ' ἀρχὴν, κατ' ἄρθρον καὶ κατὰ τὸ σύνολον.

Ε. Βεν ζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς νομοσχέδια : α') Σχέδιον νόμου περὶ συστάσεως θέσεως Γεν. Επιθεωρητοῦ τοῦ Στρατοῦ. β') Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΨΙΓ' (3716) τῆς 7 Ἀπριλίου περὶ συστάσεως Ἀνωτάτου Μικτοῦ Ἐπιτελείου. γ') Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΦΜΘ' (3549) τῆς 23 Ἰανουαρίου 1910 περὶ τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τῶν περὶ τοῦ Ταμείου Ἱθνηκῆς Ἀμύνης νόμων. δ') Περὶ καταργήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρων τοῦ νόμου

ΓΤΟΑ' (3371) τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1909 «περὶ διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ». ε') Περὶ τροποποιήσεως τῆς § 2 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ νόμου ΓΨΙΕ' (3715) τῆς 7 Ἀπριλίου 1910 «περὶ προσθήκης ἐδαφίων εἰς τὸ ἀρθρον τοῦ νόμου ΓΦΝΓ' (3556) τῆς 11 Φεβρ. 1910 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Στρατοῦ». ς') Περὶ προσθήκης ἀρθρου ἐπὶ τοῦ νόμου ΑΣΝΔ' τῆς 26 Ἰουλίου 1885. ζ') Περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας διατάξεως τοῦ ΓΨΙΕ' (3715) τῆς 7 Ἀπριλίου 1910 περὶ προσθήκης ἐδαφίων εἰς τὸ ἀρθρον 32 τοῦ νόμου ΓΦΝΓ' περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ. η') Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ΓΥΑΒ' νόμου περὶ καταρτισμοῦ στελέχους ἀξιωματικῶν ἐφεδρείας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ. θ') Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου ΓΦΝΓ' (3556) τῆς 11 Φεβρουαρίου 1910 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ. ι') Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς χαρτογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ συστάσεως διαρκοῦς χαρτογραφικοῦ συμβουλίου τοῦ Κράτους».

Εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων τοῦ Συντάγματος, πρώτην ἐγγεγραμμένην εἰς τὴν Ἡμερησίαν Νομοθετικὴν Διάταξιν.

Ἀρχεται συζήτησις τῶν ἀρθρων τοῦ Προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν Δικαστικὴν ἐξουσίαν.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ἐπιτροπῆς τῆς Δικαιοσύνης), Προτείνει τὴν ἑνωσιν ἐν τῇ συζητήσει τῶν 3 ἀρθρων 88, 89, 90 τοῦ Κειμένου τοῦ Προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς, μένοντος νὰ γίνῃ χωριστὰ ἡ ψήφισις αὐτῶν.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτωμένη, δέχεται τὴν πρότασιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δηλοῖ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι, ἀφικομένου εἰς Ἀθήνας τοῦ Ἐπιτροπῆ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Γεωργίας κ. Ε. Μπενάκη, ἐπαύσεν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐπιτροπῆ τῶν Ἐσωτερικῶν διεύθυνσις τοῦ Ἐπιτροπῆ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Γεωργίας, ἀναλαβόντος καὶ πάλιν αὐτὴν τοῦ τακτικοῦ Ἐπιτροπῆ.

Ν. Γαροδικιώτης (6.21). Εἰς τρόπον ἀνορθώσεως τῆς Δικαιοσύνης ἐνδείκνυται, ἡ ἀναστολὴ τῆς ἰσοβιότητος τῶν δικαστῶν. Ὑπέβαλα τροπολογίαν εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος. Θὰ ἐξετάσω ἐν τῇ συζητήσει διὰ τῆς προτάσεώς μου, κατὰ πόσον ἐπιβάλλεται, ἡ ἀντενδείκνυται ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τῆς Δικαιοσύνης, ἡ ἀναστολὴ αὕτη.

Ἦδη θὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ μόνον. Κατόπιν ὁ κ. βουλευτῆς λέγει ὅτι εἶνε μὲν ὑπὲρ τῆς θεσπίσεως μονιμότητος

τῶν Εἰσαγγελέων, Εἰρηνοδικῶν καὶ Πταισματοδικῶν, ὡς διατυποῖ τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ θεωρεῖ ἀπαρκίτητον χρονικόν τι ὄριον, ὅπως διενεργηθῇ ἐκκαθάρισις. Ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον λέγει ὅτι κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ ἀρθρου 88 τοῦ Προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Παρὰ τῶν βουλευτῶν κ. κ. Δ. Κλάδη Ζακύνθου, Π. Μωνολίτη Κερκύρας, Γ. Ι. Γαϊτάνου καὶ Ἰκκ. Ἀβάζου Κυκλάδων ὑποβάλλεται πρότασις νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἀρθρου 9 τοῦ νόμου ΧΝΒ' τῆς 3ης Αὐγούστου 1861, ἥτις θὰ τυπωθῇ πρὸς διανομήν.

Ι. Μπουρνιάς (6.40). Προτείνει ὅπως οἱ Πρωτοδικαὶ ἀποχωροῦσιν ὑπηρετικῶς τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὸ 50ον ἔτος, οἱ Πρόεδροι κατὰ τὸ 55ον.

Ν. Δημητρακόπουλος. (Ἐπιτροπῆς). Τὸ μέτρον τῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος προὐκάλεσε καὶ τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς τὴν προσοχὴν, ἀλλὰ δὲν πρόκειται ἤδη πρὸς συζήτησιν, θὰ ὑποβάλλῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν γνώμην αὐτῆς ἐν ἐκθέσει, ὑπάρχει καὶ πρότασις τοῦ Βουλευτοῦ Τρικκάλων κ. Γαροδικιώτη, ὥστε θὰ συζητηθῇ ἰδιαιτέρως τὸ ζήτημα. Ἐὰν ὅμως τις ζητῇ κατάλυσιν τῆς ἰσοβιότητος κατ' ἀρχὴν, δὲν δύναται βεβαίως, παρὰ νὰ συσχετισθῇ τὸ ζήτημα πρὸς τὰ συζητούμενα νῦν».

Προτείνει κατόπιν νὰ ὀρισθῇ ὀρθότερα διατυπωσὶς εἰς τὸ 90ον ἀρθρ. τοῦ κειμένου τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς, μεταβαλλομένης τῆς φράσεως «ἐξ Ἀρεοπαγιτῶν» εἰς «ἐκ μελῶν τοῦ Ἀρείου Πάγου».

Προτείνει τὴν ἀπάλειψιν τῆς β' παραγράφου τοῦ ἀρθρου 88 τοῦ κειμένου τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διαρρυθμίσειν τοῦ 90οῦ ἀρθρου.

Θεωρεῖ ἀνεπιτυχεῖς τὰς σχετικὰς μετὰ τὸ ἰσοβιον διατάξεις τοῦ προσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐδει, λέγει, νὰ ἔχωσιν τὸν χαρακτήρα τοῦ ἐνικίου καὶ τοῦ δυναμικοῦ.

Σ. Δραγοῦμης. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπεσχέθη ἀπλῶς νὰ ἐπιληθῇ τῆς ἐξετάσεως τοῦ θέματος περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἤρτισε τὴν σχετικὴν ἐργασίαν. Ἡ λέξις ἰσοβιότης εἶνε λέξις ἀνακριθείας, ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ συνθήκην ἐδέχθη αὐτήν.

Ὁ ὑπαλληλικὸς βίος τοῦ δικαστοῦ πρέπει νὰ λήγῃ καθ' ἡν στιγμὴν ὁ σωματικὸς καὶ ὁ ψυχικὸς ὀργανισμὸς αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐὰν εὑρεθῶσι τὰ εὐλογητὰ τοῦ ἀνωτάτου

καὶ κατωτάτου εκμηρίου, ὀρθότερον θὰ ἦτο νὰ θέσωμεν αὐτὰ ἡμεῖς Συνταγματικῶς, καὶ ἐν δευτέρᾳ ἀναθεωρήσει τοῦ Συντάγματος, ἥτις δὲν θὰ εἶνε δυσχερῆς ἐφεξῆς, δύναται ν' ἀνατραπῆ ἢ διαρρυθμισίς αὐτῆ καὶ νὰ ὀρισθῶσι καθ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον τὰ πράγματα.

Πρέπει νὰ διατηρήσωμεν καὶ νὰ θεσμοθετήσωμεν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ κατ' ἀρχὴν τὴν ὑγιᾶ ὀργανώσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ σώματος, ἐξ οὗ μέγιστα συμφέροντα τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας ἐξαρτῶνται. Δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐξαιρέσεις, ἐὰν δὲ τυχὸν ὑπάρξουν ἐξαιρέσεις, ὅπως θὰ ὑπάρξουν πάντοτε βεβαίως, ἅς ὑποστῶμεν τὴν θυσίαν αὐτῶν διὰ νὰ περισώσωμεν τὴν βᾶσιν. Προτιμῶ τὴν μηχανὴν ἥτις θὰ λύῃ τὸ ζήτημα ὀρθῶς, κατὰ τὴν γενικὴν αὐτοῦ γραμμὴν, ἀπὸ τὰς προσωπικὰς κρίσεις τοῦ Ὑπουργοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ κυρίως περὶ Ἐφετείου καὶ Πρωτοδικείου πρόκειται.

Ἡ δοκιμὴ τοῦλάχιστον τῆς μεταρρυθμίσεως εἶνε ἀναγκαῖα, πεῖρα 40 ἐτῶν ἀποδεικνύει τὴν ἀνάγκην αὐτῆς. Ἐχομεν καὶ σήμερον δικαστὰς, οἵτινες ἀποδίδουν δικαιοσύνην ὡς οἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὁθωνος, οἵτινες οὔτε ἰσοβίοι, ἦσαν, ἡμιμαθεῖς δὲ καὶ ἀμαθεῖς, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀποδίδουν δικαιοσύνην μὲ τὸν κώδικα ἐπὶ τοῦ γόνατος κελούμενον εἰς ἐνίσχυσιν τὴν τελευταίαν στιγμὴν.

Γ. Πώπ. (Ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ, ἐπὶ παρεπίπτοντος ζητήματος). Ζητῶ νὰ μὴ χωρισθῆ ἀπὸ τὰς συζητήσεις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τὸ ζήτημα τῆς προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος. Δὲν εἶχον τὸ θάρρος οὔτε ἡ Ἐπιτροπὴ οὔτε ὁ Ὑπουργὸς νὰ δώσουν εἰς τὸ ζήτημα τὴν μορφήν ἣν ἀπαιτεῖ ἡ κοινὴ γνώμη, τῆς αὐστηρᾶς καὶ τελειωτικῆς λύσεως.

Ν. Δημητρακόπουλος. (Ὑπ. Δικ.) Ἡθέλῃσα νὰ γίνῃ συζήτησις ἰδιαιτέρως, ἀκριβῶς διὰ νὰ γίνῃ ἐν πληρότητι. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 90 φρονῶ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν ἤδη ἐν συναφείᾳ μὲ τὰ δύο ἄλλα. Πρέπει νὰ φέρωμεν εὐθὺς ἀμέσως εἰς συζήτησιν τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος τῶν δικαστῶν καὶ εἶτα νὰ συζητηθῆ τὸ 90ον ἄρθρον.

Ν. Δημητρακόπουλος. (Ὑπ. Δικ.) Εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς φυσιολογικῆς καὶ τῆς κανονικῆς, κατὰ τῆς ἀναστολῆς ὅμως τῆς ἰσοβιότητος.

Γ. Πώπ. Προτείνει ὅπως μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ 88 καὶ τοῦ 89 ἐπακολουθήσῃ ἡ συζήτησις περὶ ἀναστολῆς καὶ κατόπιν ἡ ἐπὶ τοῦ 90ου.

Ε. Βενιζέλος (Πρ. Κυβ.) Ἐὰν ἡ Βουλὴ κρίνῃ ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῆ τὸ ζήτημα τῆς Βουλῆς καὶ κατόπιν νὰ συζητηθῆ τὸ 90ον ἄρθρον, ἐὰν ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς θέλῃ τοῦτο, δύναται νὰ γίνῃ, ἡ Κυβέρνησις δὲν διατυποῖ γνώμην.

Πρόεδρος. Πρόκειται τὸ ζήτημα τῆς ἐξετάσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἐν τῷ συνόλῳ, τὸ ἂν θὰ γίνῃ ἡ διαρρυθμισίς τῶν πραγμάτων δι' ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος...

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐὰν προηγηθῆ αὐτοτελῶς τὸ τῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος, ἀνάγκη νὰ καταλήξωμεν εἰς μίαν ἀπόφασιν, ἐπὶ τῇ βᾶσει ὅμως ποίας προτάσεως θὰ ληφθῆ ἀπόφασις ;

Πρόεδρος. Διάταξις Συνταγματικὴ δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῆ πρὸς συζήτησιν, πρὶν ἢ ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συντάγματος, ὅθεν δὲν δυνάμεθα, ἢ νὰ ἀκολουθήσωμεν τῷ περιεχομένῳ καὶ τῇ τάξει τοῦ προσχεδίου, χωρήσωμεν δὲ ἐν τῷ μεταξύ εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Θ. Κουτούπης. Νὰ παρκληθῆ ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ ὅπως αὐριον ποσαγάγῃ τὴν ἐκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ σταματήσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων, ν' ἀποφανθῆ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος.

Γ. Πώπ. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Κουτούπη διευκολύνει τὸ ζήτημα.

Ν. Δημητρακόπουλος (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Συμφωνεῖ.

Πρόεδρο. Ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῆς προτάσεως: « Ἡ Βουλὴ δέχεται ὅπως ἀναβληθῆ ἡ συζήτησις, προχωρήσῃ εἶτα ἡ Βουλὴ ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει καὶ παρκληθῆ ἡ Συνταγματικὴ ὑπηρεσία νὰ ἔχῃ ἐτοιμὴν αὐριον τὴν ἐκθεσίν της ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσοβιότητος ». Ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν πρότασιν.

Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις τὴν 8ην καὶ 30'.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Ὠρα 10. 35' μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Πρόεδρος. Ἐξακολούθησις τῆς γ' συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ἄρθρων 201, 807 καὶ 808 τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἐπί τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Ἡλιοπούλος**. Παρατηρεῖ εὐχαρίστως ὅτι ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ Νόμου περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ἀρθρ. 201, 807 καὶ 808 τῆς Πολιτ. Δικον. περιελήφθησαν ἤδη κατὰ τὴν γ' συζήτησιν παρὰ τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὅλαι αἱ κατὰ τὰς προηγηθείσας συζητήσεις ὑποδειχθεῖσαι τροποποιήσεις καὶ ἰδίᾳ αἱ ὑποδειχθεῖσαι παρατηρήσεις καὶ βελτιώσεις παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἧς ἐπιτροπῆς πρόεδρος ἦτο ὁ κ. Σπ. Εὐκλείδης, ὁ κορυφαῖος τῶν παρ' ἡμῖν δικονομολόγων, κηρύσσεται κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν κατ' ἀρθρον συζήτησιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὲρ τοῦ ὁποίου λέγει ὅτι θὰ ψηφίσῃ, φρονεῖ ὅμως ὅτι τοῦτο δεόν νὰ ψηφισθῇ μετὰ τὰ μέτρα, ἅτινα θὰ ληφθῶσι πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ δικαστικοῦ σώματος.

Οὐδενὸς ἐτέρου ζητήσαντος τὸν λόγον γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχεδίον κατ' ἀρχὴν εἰς γ' συζήτησιν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς γ' συζήτησιν ἀρθρου 1 τοῦ νομοσχεδίου. Ὁ κ. **Π. Ἀραβαντινός** ὑποβάλλει τροπολογίαν, ἧτις γίνεται ἀποδεκτή.

Οἱ κ. κ. **Χ. Πετοῦας** καὶ **Κ. Ρακτιβάν** ἐπιφέρουσι παρατηρήσεις τινὰς μεθ' ὧ γίνεται δεκτὸν τὸ ἀρθρον εἰς γ' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐπὶ τοῦ 2ου ἀρθρου ἐπιφέρουσι παρατηρήσεις τινὰς οἱ κ. κ. **Ε. Κουλουμβάκης**, **Χ. Βοζίκης**, **Π. Ἀραβαντινός**, **Ι. Ἀκρίδας**, **Ν. Δημητρακόπουλος** (Υπουργὸς Δικαιοσύνης) παρέχει σχετικὰς ἐξηγήσεις.

Κ. Ρακτιβάν ὑποβάλλει τροπολογίαν, ἧτις γίνεται ἀποδεκτή καὶ ζητεῖ τὴν διαγραφὴν τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἐδαφ. 9.

Ν. Δημητρακόπουλος (Υπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἐξηγεῖ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀρνήθη εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῆς παραγράφου ταύτης ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἐν τούτοις δηλοῖ ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ ἀντίρρησην εἰς τὴν σύστασιν περὶ διαγραφῆς ταύτης. Μετὰ τινὰς ἄλλας ἐξηγήσεις τοῦ κ. Υπουργοῦ τὸ ἀρθρ 2 γίνεται δεκτὸν εἰς γ' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ τὸ ἀρθρον 3 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου εἰς γ' συζήτησιν, ἔχοντος οὕτω.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀρθρον 201 τῆς Πολιτικῆς δικονομίας μεταρρυθμίζεται ὡς ἐξῆς:

Ἡ παράβασις διατάξεως ρυθμιζούσης τὴν διαδικασίαν, καὶ ἰδίᾳ τὸν τύπον, διαδικαστικῆς τινος πράξεως, ἐπάγεται ἀκυρότητα ἀπαγγελλομένη κατὰ κανόνα ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ.

1) ἂν τὴν τήρησιν τῆς διατάξεως διαγράψῃ ρητῶς ὁ νόμος ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἢ ἂν τὴν τήρησιν αὐτῆς ὁ δικαστὴς ὀφείλῃ νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ ἂν ἡ διαταξίς εἴνε ἀπαγορευτικὴ.

2) ἂν διὰ τὴν παράβασιν ταύτην χωρῆ ἀναίρεσις ἢ ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας.

3) εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἂν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἡ παράβασις προξένησεν εἰς τὸν προτείνοντα αὐτὴν διάδικον βλάβην, μὴ δυναμένην νὰ ἐπανορθωθῇ ἄλλως ἢ κηρυσσομένης τῆς ἀκυρότητος.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἀρθρα 807 καὶ 808 τῆς Πολιτικῆς δικονομίας τροποποιοῦνται ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 807. Αἱ ὑπὸ τῶν Πρωτοδικῶν ἢ Ἐφετῶν ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις δύναται ν' ἀναιρεθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου μόνον διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

1) Ἐὰν τὸ δικαστήριον δὲν συνετέθη προσηκόντως ἢ ἐὰν πρὸς καταρτισμὸν τῆς ἀποφάσεως μετέσχε δικαστῆς, οὐ ἐγένετο δεκτὴ κατὰ τύπον ἢ ἐξαιρέσις διαταχθέντος ν' ἀπέχῃ (ἀρθρον 44 Πολ. Δικ.), ἢ καθ' οὗ ἠγέρθη ἀγωγή κακοδικίου.

2) Ἐὰν τὸ δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν περὶ ἐξαιρέσεως δικαστοῦ, καίτοι οὗτος κατὰ τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως γινόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ἦτο ἐξαιρετέος κατὰ τὸν νόμον.

3) Ἐὰν τὸ δικαστήριον ὑπερέβη τὰ καθήκοντα αὐτοῦ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἀρθρον 808.

4) Ἐὰν τὸ δικαστήριον ἐπὶ προσωπικῆς μὲν ἀρμοδιότητος ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀναρμόδιον, ἐπὶ δὲ λόγῳ ὕλης ἀρμοδιότητος ἐσφαλμένως ἐκήρυξεν ἑαυτὸ ἀρμόδιον ἢ ἀναρμόδιον.

5) Ἐὰν κατὰ παράβασιν δικονομικῶν ὁρισμῶν, καὶ ἰδίᾳ τῶν περὶ ἐπιδόσεων, ἐδικάσθη ἀκύρως ἐσήμεν ὁ διάδικος.

6) Ἐὰν παρανόμως ἀπεκλείσθη ἢ δημοσιότης τῆς διαδικασίας.

7) Ἐὰν τὸ δικαστήριον παρὰ τὸν νόμον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἢ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

8) Ἐὰν τὸ δικαστήριον παρὰ τὸν νόμον ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἀνευ ἀποδείξεως, ἢ δὲν διέταξε περὶ αὐτῶν ἀποδείξιν.

9) Ἐὰν τὸ δικαστήριον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικὰ μὲσα μὴ ἐπιτρεπόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, ἢ παρὰ τὸν νόμον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις μὴ προσαχθείσας· προσέτι ἂν τὸ δικαστήριον παρὰ τὸν νόμον δὲν ἐπέβαλεν ἐπαχθέντα ἢ ἀντεπαχθέντα ὄρκον, ἢ παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προσαχθείσας ἀποδείξεις.

10) Ἐὰν τὸ δικαστήριον παρέβη τοὺς ὀρισμοὺς τοῦ νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ βῆρος τῆς ἀποδείξεως καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων.

11) Ἐὰν τὸ δικαστήριον παρὰ τὸν νόμον ἐκήρυξεν ἢ δὲν ἐκήρυξεν ἀκυρότητα τινα, ἔκπτωσιν ἀπὸ δικαιοῦματος, ἢ ἀπαράδεκτον, ἐφ' ὅσον διὰ τὴν παράβασιν ταύτην δὲν χωρεῖ ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας.

12) Ἐὰν παρὰ τὸν νόμον ἀνεκλήθη ἀπόφασις ὀριστικῆ.

13) Ἐὰν τὸ δικαστήριον κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου ἐδέχθη ὅτι ὑπάρχει ἢ ὅτι δὲν ὑπάρχει δεδικασμένον, ἢ ἂν τὸ δικαστήριον ἐδέχθη ὅτι ὑπάρχει δεδικασμένον ἐπὶ τῇ βᾶσει ἀποφάσεως ἀναιρεθείσης κατόπιν.

14) Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονες ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ αὐτῇ διαφορά καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαδίκων παρὰ διαφόρων δικαστηρίων ἐκδοθεῖσαι τελεσίδικαι ἀποφάσεις, ὅτε ἀναιροῦνται αἱ πρὸς τὴν πρώτην ἀντιφάσκουσαι.

15) Ἐὰν ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐλλιπὴς κατὰ τὸ διατακτικὸν μέρος.

16) Ἐὰν ἡ σύνταξις τῆς ἀποφάσεως εἶνε τοσοῦτον ἐλλιπής, ὥστε δὲν προκύπτει ἐκ ταύτης σαφῶς ἡ διαφορά ἢ οἱ διάδικοι περὶ ὧν ἐδίκασεν.

17) Ἐὰν ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη ἢ ψευδῶς ἡρμηνεύθη οὐσιαστικὸς τις νόμος.

Πᾶσα ἄλλη παρέκκλισις ἀπὸ τοῦ διαγεγραμμένου τύπου τῆς διαδικασίας δύναται νὰ προταθῆ πρωτοδικῶς ἢ ἀνεκκλήτως μόνον ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ τῶν Πρωτοδικῶν ἢ τῶν Ἐφετῶν.

Ἄρθρον 808. Ὑπέρβασις καθηκόντων τότε μόνον ὑπάρχει, ὅταν δικαστήριόν τι·

1) Παρνεύσῃ ἑαυτὸ εἰς ἐντελῶς ξένα καὶ ἰδίως εἰς διοικητικὰ καὶ νομοθετικὰ καθήκοντα.

2) Ἐὰν κατὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ τινος προκαταρκτικοῦ ζητήματος πολιτικὸν ἢ ποινικὸν δικαστήριον πράττῃ ἐναντίον τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 10—12 ὀρισμένων.

Ἄρθρον 3.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μεταγενεστέρων τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διαδικαστικῶν πράξεων, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου ἐκδιδόμενων ἀποφάσεων.

Πρόεδρος 6' συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 18 Μαρτίου ε. ε. συμβάσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑταιρίας τῶν Σιδηροδρόμων Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου.

Θ. Κουτούπης. Κατακρίνει τὴν Κυβέρνησιν, ἣτις ἐψήφισε τὴν σύμβασιν τῶν 20 ἑκατομμυρίων καὶ ἐξετάζων ἐν λεπτομερείᾳ τὰ κατ' αὐτὴν ὡς καὶ τὰ τῶν ἰσολογισμῶν τῆς Ἑταιρίας εὐρίσκει ὅτι αὕτη ἐφρόντισε νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τοὺς Συμβούλους αὐτῆς γενναίας ἀμοιβὰς χωρὶς νὰ ἐξοφλήσῃ τὰ χρέη της. Τελευταῖον λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν συνουσιολογήσιν δανείου μεγαλητέρου τῶν 8,200,000, ἤτοι 6,000,000 διὰ τὴν ἀπίσθεσιν τοῦ χρέους τοῦ οἴνου Ῥαφαήλ καὶ 2,200,000 δι' ἀνάνεωσιν τοῦ τροχαίου ὕλικου.

Ε. Κουλουμβάκης. Φρονεῖ τὸ δάνειον ἀσφαλίζεται διὰ περιουσίας τοῦ Κράτους διότι τὴν ὑποθήκην παρέχει τὸ Κράτος, παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὅπως προσκομίσῃ καὶ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἔγγραφα τινα ἐξ ὧν θέλει καταδειχθῆ ὅτι πρόκειται περὶ ἀπάτης· ἀπατῶσιν ἡμᾶς κ. Ὑπουργὲ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ θὰ ἤρμυζε μᾶλλον νὰ καταδιωχθῶσι ποινικῶς οἱ ἄνθρωποι οὗτοι. Ἀκολούθως στρέφει τὸν λόγον ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν διαφόρων ἐταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν καὶ λέγει ὅτι εἶνε καιρὸς πλέον νὰ στραφῇ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐλεγχος καὶ μέχρι αὐτῶν.

Θ. Πετριλιᾶς. Παρακαλεῖ τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ὅπως μεριμνήσῃ περὶ ἐπιδιορθώσεως τῶν σταθμῶν Πατρῶν ὡς καὶ τοῦ τροχαίου ὕλικου.

Ι. Μαυιάης. Παρατηρεῖ ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπεκταθῇ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐλεγχος καὶ εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ Ἑταιρείας.

Ε. Γαρουφαλιάς. Λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἡ σύναψις τῆς συμβάσεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἵνα προσκομισθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν κατάλογοι ἐμφαινόντες ἂν καὶ κατὰ πόσον ἡ Ἑταιρία ἐξεπλήρωσε τὰς πρὸς τὸ Δημόσιον ὑποχρεώσεις της, τὰς ὁ-

ποιας ανέλαβε διά τῆς συμβάσεως τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων.
Γ. Πώπ. Συνιστᾶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσω-
τερικῶν ὅπως μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς συμβάσεως,
μελετήσῃ δὲ τοὺς ὅρους τῶν προηγουμένων δανείων, ἐξ ὧν ἐμ-
φαίνεται ὅτι ἡ Ἐταιρία οὐδεμίαν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐξε-
πλήρωσεν.

Ἡ συζήτησις κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περαιωμένη.
Γίνεται εἶτα δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν ἄρθρον
καὶ σύνολον τῶν νομοσχεδίων, μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις
ὥρα 1. 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

